

Programmabegroting 2023

Aandacht geven loont!

Maasgouw, 20 september 2022

Versie: Raad definitief

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Kerngegevens.....	9
3. Programma's.....	11
3.1 ALGEMEEN BESTUUR EN BEDRIJFSVOERING.....	13
3.2 DIENSTVERLENING.....	27
3.3 SOCIAAL DOMEIN	35
3.4 BEHEER OPENBARE RUIMTE, INFRA EN VASTGOED	55
3.5 LEEFOMGEVING, WONEN EN ECONOMIE	63
3.6 GEBIEDSONTWIKKELINGEN	83
4. Financiële overzichten	93
4.1 OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	93
4.2 OVERZICHT OVERHEAD.....	95
4.3 OVERZICHT VENNOOTSCHAPSBELASTING	97
4.4 OVERZICHT VOOR ONVOORZIEN	99
5. Paragrafen inzake de financiële positie	101
5.1 WEERSTANDSVERMOGEN & RISICOBEBEERSING	103
5.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	121
5.3 FINANCIERING	133
5.4 BEDRIJFSVOERING	139
5.5 VERBONDEN PARTIJEN	147
5.6 GRONDBELEID	175
5.7 LOKALE HEFFINGEN	187
5.8 OPENBAARHEID	197
5.9 CRISIS OEKRAÏNE	199
6. Financiële (meerjaren-)planning.....	203
6.1 PROGRAMMAPLAN: BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA	203
6.2 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	207
6.3 FINANCIËLE FOTO 2023-2026	213
6.4 OVERZICHT LOON- EN PRIJSINDEXATIES 2023-2026	219
7. Bijlagen	221
7.1 JAARLIJKS INVESTERINGS PROGRAMMA (JIP) 2023	221
7.2 MEERJARIG INVESTERINGS PROGRAMMA (MIP) 2024-2026	225
7.3 STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN 2023-2026.....	231

1. Inleiding

Het door de gemeenteraad vastgesteld coalitieakkoord 2022-2026 bevat deels een aanscherping van eerder geformuleerde beleidsdoelen en deels een formulering van nieuwe doelen voor de komende bestuursperiode. In deze programmabegroting wordt (in hoofdstuk 3) per programma aangegeven wat de concrete doelen voor 2023 en volgende jaren zijn en welke acties en kosten daarmee samenhangen. Daarbij ontstaat het volgende algemene beeld.

In het programma **algemeen bestuur en bedrijfsvoering** wordt uitvoering gegeven aan een reeks van algemene gemeentelijke taken. Daarbij is vooral sprake van voortzetting van bestaand beleid, maar dat neemt niet weg dat de gemeente in de komende jaren wel te maken krijgt met een aanzienlijke verhoging van de algemene personeelskosten. Die wordt grotendeels veroorzaakt door de nieuwe landelijke CAO voor gemeenten en daarnaast door een personeelsuitbreiding voor enkele algemene taken en door een aanvulling van het algemene personeelsbudget.

Voor het programma **dienstverlening** is het centrale doel om de kwaliteit van de dienstverlening (verder) te verbeteren en om daarbij in te spelen op ontwikkelingen rondom digitale dienstverlening en nieuwe wet- en regelgeving. Om dat te kunnen bereiken is het nodig om de personele formatie uit te breiden met een projectleider en kwaliteitsmedewerkers voor dienstverlening. Daarnaast is ook budget nodig om de bezetting van het Klant Contact Centrum weer op peil te brengen.

Binnen het **sociaal domein** bouwt de gemeente aan de lokale sociale basis en bevordert positieve gezondheid en inclusie. Hierin vervult het programma toekomstbestendige zorg een centrale functie. Er worden onder andere acties ingezet die zijn gericht op de sociale basinfrastructuur en het functioneren van het sociaal wijkteam. Op het gebied van de jeugdzorg krijgt de gemeente bij voortzetting van bestaand beleid te maken met een substantiële verhoging van de kosten mede als gevolg van indexatie. Bij arbeidsparticipatie wordt ingezet op extra begeleiding, om zowel de vraag- als aanbodkant goed te kunnen bedienen en te schakelen daar waar de nood het hoogst is

In het programma **beheer openbare ruimte, infra en vastgoed** vormt het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte het centrale thema. Eind 2022 worden aan de raad het wegenbeheersplan en het groenbeheersplan voorgelegd. De kosten die met de uitvoering van deze plannen gepaard gaan zijn in deze programmabegroting vermeld. Ook wordt met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed melding gemaakt van de stijging van de energiekosten voor de gemeente.

Veel gemeentelijke taken zijn gericht op **leefomgeving, wonen en economie**. Daarbij wordt gewerkt aan een gemeentebreed omgevingsplan. Op het terrein van vergunningen, toezicht en handhaving krijgt de gemeente te maken met een stijging van de uitvoeringskosten van de MER-OD. Daarnaast worden in dit programma acties beschreven die invulling geven aan duurzaamheidsdoelen voor natuur, biodiversiteit en energietransitie. Ook wordt ingegaan op de acties die voor 2023 op de planning staan voor de beleidsvelden economie, toerisme en recreatie.

In het verlengde van het coalitieakkoord maakt ook deze programmabegroting apart melding van de grote **gebiedsontwikkelingen** die in Maasgouw lopen. Daarbij speelt de gemeente een begeleidende, faciliterende en regisserende rol. Dat vraagt om de inzet van ambtenaren vanuit diverse disciplines en ook om de inzet van onderzoeks- en adviesbureaus. Om aan deze gecoördineerde aanpak invulling te kunnen geven, is een algemeen werkbudget nodig.

In 2023 investeren we, nog meer dan anders, in het leren kennen van mensen, het opbouwen van een relatie, het leggen van verbindingen en het inzetten en uitbreiden van een netwerk. Dit alles om mensen in hun kracht te zetten. Daarbij doen we een beroep op eigen verantwoordelijkheid en faciliteren we als gemeente het proces en eventuele bijbehorende middelen.

Zo komen we tot een passend resultaat en een win-win-situatie. Deze filosofie loopt als een 'rode draad' door alle beleidsterreinen en programma's zoals in deze inleiding op hoofdlijnen wordt beschreven.

Vanuit de gedachte dat alles wat je aandacht geeft bloeit, luidt de titel van deze begroting 2023 dan ook **"Aandacht geven loont!"**.

Financiën

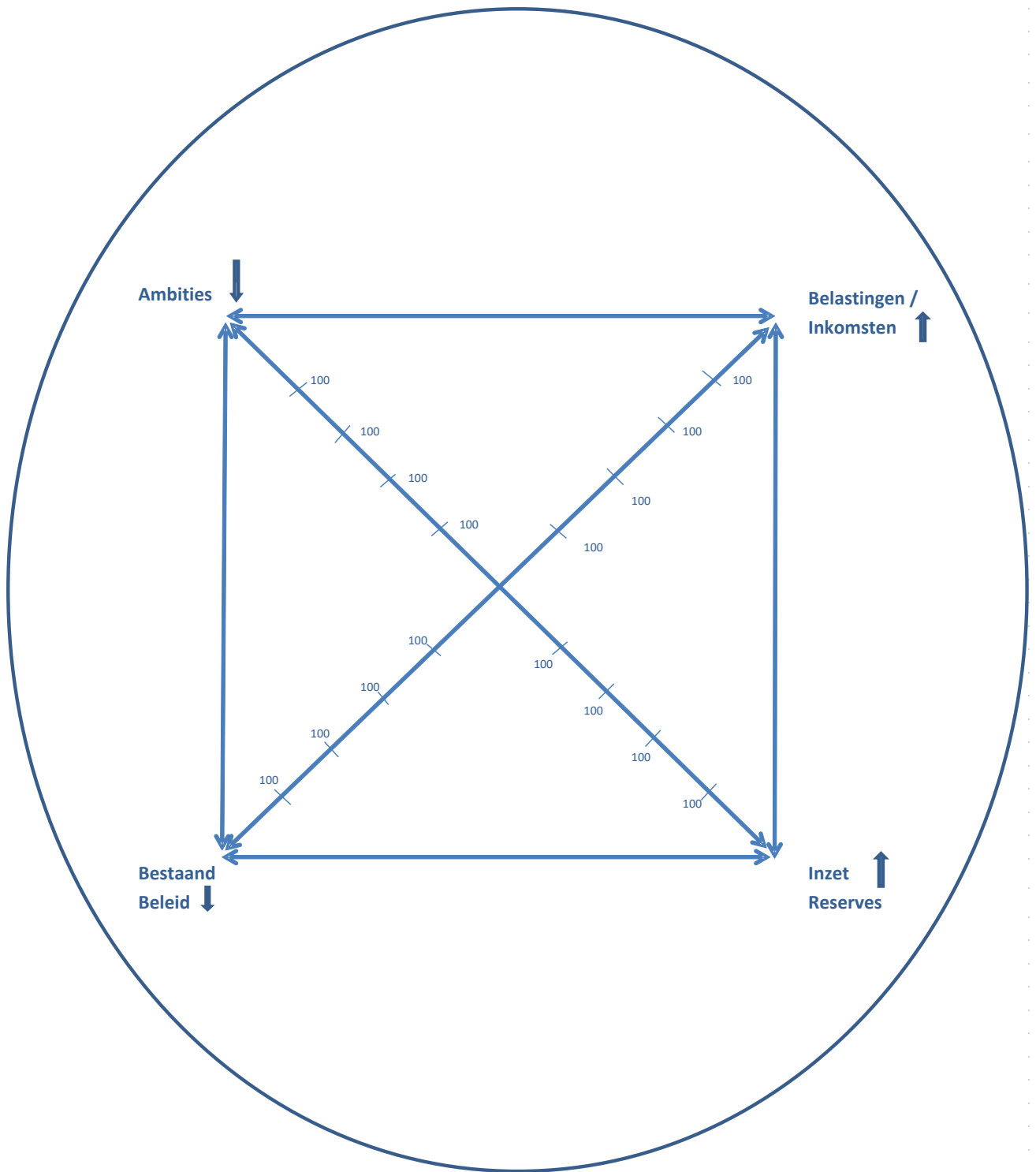
Vanuit financieel perspectief is er bij de allocatie van middelen voornamelijk sprake van een 'technische' begroting. De aanleiding hiervoor is driedig:

- **Meerjarenbegroting jaarschijf 2026**
Pas in de Septembercirculaire 2022 komt er volgens toezegging van het Rijk meer duidelijkheid over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Omdat de uitkomst bij samenstelling van de begroting nog niet bekend was, kan in financiële zin nog niet worden geanticipeerd op extra inkomsten, danwel kosten die het Rijk worden overgenomen of alternatieve inkomstenbronnen. Dit resulteert in een jaarschijf 2026 die in deze meerjarenbegroting een (structureel) tekort vertoont, maar waarvan de verwachting is dat alsnog voldoende inkomsten worden gegenereerd vanuit de algemene uitkering. De jaarschijf 2026 is 'technisch' sluitend gemaakt met opname van een stelpost in afwachting van de Septembercirculaire 2022.
- **Indexering**
In deze begroting wordt voorgesteld om een aantal budgetten bij te stellen als gevolg van substantiële prijsstijgingen. Uit de tabel in paragraaf 6.4 (pagina 219) is af te lezen dat de voorgestelde budgetverruiming als gevolg van inflatie op basis van de huidige inzichten ruim € 1,5 mln structureel betreft. Daarnaast is de bijdrage aan verbonden partijen voor 2023 en volgende jaren door toenemende kosten ook toegenomen, resulterend in een totale structurele bijstelling van afgerond € 760.000. Het is op dit moment nog niet duidelijk in welke mate deze indexering in de komende jaren gecompenseerd zal worden via de algemene uitkering uit het gemeentefonds.
- **Investing in kwaliteit dienstverlening en organisatie**
Op diverse beleidsterreinen wordt voorgesteld om in totaal ruim € 800.000 structureel te investeren in de ambtelijke organisatie om processen kwalitatief te verbeteren en daarmee ook de dienstverlening naar onze burgers en andere stakeholders. Tevens kunnen we hiermee invulling geven aan toekomstige uitdagingen, ambities en voldoen aan wet- en regelgeving.

Ter bekostiging van de incidentele uitgaven in 2023 wordt voorgesteld om de algemene reserve in te zetten. Na de voorgestelde aanwending van ruim € 1,8 mln is er nog steeds sprake van een uitstekende reservepositie en wordt deze dekking derhalve verantwoord geacht. Als gevolg van deze aanwending is er sprake van een beperkte trendmatige verhoging van de gemeentelijke belastingen.

De raad kan bij de besluitvorming een andere afweging maken over de inzet van middelen dan het voorstel op basis van de voorliggende Programmabegroting 2023. Vanuit financieel perspectief is het in het kader van een structureel sluitende begroting van belang om daarbij de dekking aan te geven indien er aanvullende beleidswensen zijn. In onderstaande afbeelding is geïllustreerd welke dekkingsmogelijkheden ingezet kunnen worden. Daarbij dient de kanttekening geplaatst te worden dat de reserve alleen ingezet kan worden als dekkingsmiddel voor incidentele uitgaven.

Structureel sluitende begroting

Indeling van de Programmabegroting 2023

In hoofdstuk 2 is een overzicht van de kerngegevens opgenomen. In hoofdstuk 3 komen de nieuwe, beleidsmatige planning (doelen en acties) en de financiële planning (lasten en baten) voor het begrotingsjaar 2023 per programma samen bij de beantwoording van de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat dat kosten?

Naast de programma's zijn er conform de BBV-voorschriften ook een aantal overzichten verplicht. Deze overzichten zijn opgenomen in hoofdstuk 4. De hoofdstukken 4 t/m 6 (en de bijlagen) zijn voornamelijk van financiële aard. Daarin komen de financiële overzichten, de paragrafen inzake de financiële positie en de financiële meerjarenplanning aan de orde.

2. Kerngegevens

A. SOCIALE STRUCTUUR	2021	2022
Aantal inwoners per 1 januari	23.947	24.034
van 0 – 4 jaar	886	914
van 5 – 9 jaar	899	931
van 10 - 14 jaar	968	923
van 15 – 19 jaar	1.187	1.132
van 20 – 64 jaar	13.486	13.427
van 65 – 74 jaar	3.726	3.789
van 75 – 84 jaar	2.055	2.174
85 jaar en ouder	740	744
Aantal inwoners per kern:		
Beegden	1.817	1.823
Heel & Panheel	4.546	4.543
Linne	3.616	3.648
Maasbracht & Brachterbeek	7.025	7.039
Ohé & Laak	831	840
Stevensweert	1.601	1.618
Thorn	2.481	2.478
Wessem	2.030	2.045
Aantal uitkeringsgerechtigden per 1 augustus:		
Participatiewet	244	251
IOAW	10	8
IOAZ	5	6
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	1	1

B. FYSIEKE STRUCTUUR	
Oppervlakte gemeente, waarvan:	5.812 ha
Binnenwater	1.246 ha
Land	4.566 ha
Wegoppervlakte	2,57 km ²
Groenoppervlakte (incl. heide en bossen)	3,99 km ²

C. FINANCIËLE STRUCTUUR	2022	2023	2022	2023
	Totaal €	Totaal €	Per inwoner €	Per inwoner €
Uitgaven gewone dienst	61.092.700	68.307.600	2.551	2.842
Opbrengst belastingen en leges	11.524.500	12.493.200	481	520
Algemene uitkering uit gemeentefonds	34.471.900	40.662.400	1.440	1.692
Uitkering deelfonds sociaal domein	5.048.300	2.238.260	211	93
Boekwaarde geactiveerde kapitaalsuitgaven per 1-1	119.243.300	103.612.100	4.979	4.311
Langlopende leningen per 1-1	43.673.700	42.306.100	1.824	1.760
Reserves en voorzieningen per 1-1	56.799.000	58.080.600	2.372	2.417

3. Programma's

De opbouw van deze Programmabegroting wordt bepaald door het coalitieakkoord 2022-2026 "*Samen bouwen aan een sterk, sociaal en een duurzaam Maasgouw*". In de inleiding van het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om verder te bouwen aan een sterke gemeente, werken aan een sociaal Maasgouw en gestalte geven aan een duurzaam Maasgouw.

Dat leidt tot een indeling in vijf (hoofdprogramma's):

- 1 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering**
- 2 Dienstverlening**
- 3 Sociaal domein**
- 4 Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed**
- 5 Leefomgeving, wonen en economie**
- 6 Gebiedsontwikkelingen**

Bij de onderwerpen in de programmahoofdstukken staan drie hoofdvragen centraal:

- **Wat willen we bereiken?** (doelen)
- **Wat gaan we daarvoor doen?** (acties)
- **Wat gaat dat kosten?** (middelen)

Wat willen we bereiken?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt per onderwerp beschreven welke maatschappelijke effecten we als gemeente willen bereiken. Uit de beschrijving moet blijken welke voordelen we voor burgers, bedrijven of instanties willen bereiken. Dat wil zeggen dat we niet beschrijven welke "*output*" (diensten, producten of documenten) we opleveren, maar welke "*outcome*" (effecten) we willen bereiken.

Omdat de gemeente binnen de programma's / domeinen tal van activiteiten organiseert, voert het te ver om binnen een kaderstellend document als de Programmabegroting de beoogde effecten tot in detail te beschrijven. Daarom worden de beoogde effecten in de Programmabegroting in (relatief) abstracte bewoordingen beschreven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt beschreven welke gemeentelijke activiteiten in 2023 worden gepland om de beoogde maatschappelijke effecten te kunnen bereiken. Daarbij kan worden gedacht aan verbetering of vernieuwing van diensten of producten die voor burgers, bedrijven of instanties bedoeld zijn. Ook kan gedacht worden aan het uitvoeren van onderzoeken of het opstellen en uitvoeren van plannen die leiden tot meer effectiviteit bij het bereiken van maatschappelijke effecten of meer efficiëntie in het functioneren van de organisatie.

Wat gaat dat kosten?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt beschreven met welke structurele of incidentele kosten de geplande activiteit gepaard gaat. Daarbij wordt ook meegewogen welke kosten gepaard gaan met de extra ambtelijke capaciteit die gevraagd is. Aan het eind van ieder programmahoofdstuk wordt een "overzicht van lasten en baten" gegeven.

Beleidsindicatoren

Bij ieder programma is een overzicht toegevoegd van enkele beleidsindicatoren die op grond van de BBV-voorschriften verplicht zijn gesteld.

3.1 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Coalitieakkoord 2022-2026

De schaal en omvang van de gemeente Maasgouw levert belangrijke voordelen op die we ook in de komende jaren willen benutten. De kleine afstand tussen lokaal bestuur en samenleving zorgt ervoor dat bestuurders en ambtenaren goed op de hoogte kunnen blijven van de wensen, opvattingen en zorgen die bij inwoners en ondernemers bestaan. We beschikken als gemeente over een compacte, wendbare en klantgerichte moederorganisatie en zijn in MER-verband ook verantwoordelijk voor drie dochterorganisaties: de Omgevingsdienst, de Sociale dienst en de dienst Bedrijfsvoering. Ook op andere fronten werken we samen met medeoverheden, instellingen en bedrijven om tot een adequate aanpak van opgaven te komen. Daarbij willen wij dat de gemeente Maasgouw zich blijft onderscheiden door een gezonde financiële positie en een laag niveau van belastingen.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp in programmabegroting
Algemene strategie en samenwerking	3.1.1
Burgerparticipatie	3.1.2 ▪ Capaciteit kinderraad
Global Goals gemeente	3.1.3
Veiligheid, crisisbeheersing en handhaving	3.1.4 ▪ Integraal veiligheidsplan
Personeel en organisatie	3.1.5 ▪ Personeelsplanning en krapte op de arbeidsmarkt ▪ Ondersteuning management ▪ Duurzame inzetbaarheid van medewerkers/ vitaliteitsbeleid ▪ Flexibele schil bezwaar/beroep ▪ Cao personeel en overige budgetten
Financiën en belastingen	3.1.6

Voor een verder toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

3.1.1 Algemene strategie en samenwerking

Voor de algemene strategie van de gemeente Maasgouw is het belangrijkste actiepunt in de coalitieperiode 2022-2026 het opstellen van een nieuwe strategische visie. De voorbereidende werkzaamheden daarvoor starten in 2024.

Voor de samenwerking in algemene zin is in het coalitieakkoord opgenomen dat met vaste regelmaat het functioneren van samenwerkingsverbanden en de positionering van de gemeente binnen deze verbanden wordt geëvalueerd. Begin 2023 wordt een procesplan aan het college van B&W en de gemeenteraad voorgelegd waarin wordt beschreven welk samenwerkingsverband op welk moment wordt geëvalueerd.

3.1.2 Burgerparticipatie

Capaciteit kinderraad		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Coördinatie organisatie kinderraad	Op 17 december 2019 heeft de gemeenteraad besloten tot het instellen van een kinderraad. In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat er ondersteuning wordt geboden aan het functioneren van de kinderraad. Inmiddels is er de nodige praktijkervaring opgedaan rondom het functioneren van de kinderraad. Met name de coördinatie en ambtelijke bijstand vraagt meer tijd van de ambtelijke organisatie dan aanvankelijk is aangenomen. Willen we het functioneren van de kinderraad verbeteren dan moeten we investeren in capaciteit voor de organisatie en begeleiding. Met name wanneer het gaat om zaken als afstemming en contacten onderhouden, zorgen voor actieve communicatie, organiseren van activiteiten, werving en installeren nieuwe kinderraadsleden, faciliteren van vergaderingen et cetera. Onderzoek wijst uit dat een tijdsbesteding van 12 tot 24 uur per week realistisch is om genoemde werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren. Voorgesteld wordt om 0,5 fte (18 uur per week) hiervoor in te zetten.	€ 43.300 structureel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

3.1.3 Global Goals gemeente

De gemeenteraad heeft in 2020 een strategisch plan Duurzame ontwikkeling vastgesteld dat is gericht op de Global Goals. Om uitvoering te geven aan dit plan wordt begin 2023 door het college van B&W het actieprogramma Global Goals 2023 vastgesteld.

3.1.4 Veiligheid, crisisbeheersing en handhaving

Integraal veiligheidsplan		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Door middel van samenwerking tussen interne en externe actoren de sociale en fysieke veiligheidssituatie (zowel objectief als subjectief) van de inwoners van Maasgouw op een structurele en integrale wijze te verbeteren. Vaststelling van het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.	Het huidige Integraal Veiligheidsplan (IVP) Maasgouw expireert eind 2022. Dit houdt in dat we gestart zijn met de voorbereidende werkzaamheden voor het opstellen van het nieuwe IVP 2023-2026. Door middel van een themabijeenkomst is de raad in een vroegtijdig stadium betrokken bij de totstandkoming van het IVP. Tijdens deze bijeenkomst heeft de raad richting gegeven aan de lokale doelen en waar de prioriteiten liggen. De resultaten van deze bijeenkomst worden doorvertaald naar het IVP. Mocht dit IVP aanleiding geven tot additionele financiële middelen dan wordt dit in het raadsvoorstel vermeld. Het IVP wordt in de raadsvergadering van december 2022 ter vaststelling aangeboden.	Kosten worden afgedekt uit bestaande budgetten.

3.1.5 Personeel en organisatie

Personeelsplanning en krapte op de arbeidsmarkt		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Anticiperen op vacatures om zodoende continuïteit in de ambtelijke organisatie te waarborgen en (dure) inhuur te voorkomen.	Sinds 2020 wordt door het managementteam een programma doorlopen waarin stapsgewijs wordt gewerkt aan personeelsplanning. Deze is er op gericht om voor elke categorie medewerkers – zowel qua potentie als qua leeftijd – scherp in beeld te hebben hoe we in hen kunnen investeren en welke personele knelpunten opgelost moeten worden. Ook bekijken we hoe we bij het vertrek van medewerkers die binnen afzienbare tijd met pensioen gaan, hun kennis kunnen borgen binnen de organisatie. In het verlengde hiervan constateren we, dat vacatures steeds lastiger kwalitatief goed in te vullen zijn door de krapte op de arbeidsmarkt. Om te zorgen dat we voldoende aanwas krijgen, met name door recent afgestudeerde jongeren die belangstelling hebben om in de lokale overheid te werken, gaan we werken met junior-beleidsmedewerkers. Het gaat dan om breed opgeleide en geïnteresseerde afgestudeerden, die we ook binnen de organisatie breed kunnen inzetten, om hen later door te laten groeien in het gebied waar ze interesse in hebben. Dit model verdient de voorkeur boven het inzetten van trainees, omdat die maximaal 8 – 12 maanden bij onze organisatie zijn en dan doorstromen naar elders. Om deze werkwijze te bekostigen, waarbij in eerste instantie aan 2 fte wordt gedacht, is een jaarlijks budget nodig van € 138.000.	€ 138.000 structureel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Ondersteuning management		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Het optimaal ondersteunen van het management zodat zij zich kunnen richten op hun hoofdtaak het coachend leidinggeven met als doel medewerkers te binden en boeien.	De huidige managers in onze organisatie zijn erg veel tijd kwijt aan allerlei administratieve taken waardoor hun belangrijkste taken: coachend leiding geven, het voeren van kwalitatief goede gesprekken met de medewerkers in hun teams in het gedrang komen. Het voeren van een goed personeelsbeleid is juist nu belangrijk gezien het behoud van medewerkers en een steeds krappere wordende arbeidsmarkt. Een oplossing zou zijn om de managers te ondersteunen in het verrichten van de administratieve taken. Hiermee is 32 (0,89 fte) uur per week gemoeid.	€ 54.000 structureel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers/vitaliteitsbeleid		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Medewerkers in het zicht van hun pensioen de mogelijk bieden om eerder uit te stromen door middel van maatwerkafspraken.	Bij HR wordt gewerkt aan meerdere projecten van de harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden voor de vier MER organisaties. Eén van de projecten binnen de uitwerking daarvan is het vitaliteitsbeleid. Dit beleid richt zich op alle (leeftijds-)categorieën medewerkers. Bij dit nog op te stellen vitaliteitsbeleid zal aansluiting worden gezocht bij datgene dat hierover in de nieuwe Cao Gemeenten wordt vastgelegd. Hoewel daar geen generieke regelingen voor zijn in Maasgouw, zijn voor medewerkers ouder dan 60 jaar wel maatwerkafspraken mogelijk om minder te gaan werken (d.m.v. onbetaald verlof) of om eerder te stoppen met werken. In de voorbije jaren (t/m 2022) waren hiervoor middelen beschikbaar in de reserve (voormalig) personeel. Dit budget is eind 2022 uitgeput. Het is zeer wenselijk om ook naar de toekomst toe maatwerkafspraken mogelijk te maken vanwege de leeftijdsopbouw van het ambtelijk apparaat. De gemiddelde leeftijd van de Maasgouwse medewerker ligt nog altijd boven het landelijk gemiddelde. Hiervoor wordt eenmalig € 400.000 in de reserve (voormalig) personeel gestort.	€ 400.000 incidenteel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Flexibele schil bezwaar/beroep		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Binnen de wettelijke termijnen opleveren van een gedegen advies voor het nemen van een beslissing op bezwaar in juridische technisch complexe zaken.	Een externe secretaris voor de commissie bezwaarschriften inhuren voor het opstellen van een advies in de complexe (omgevingsrecht)zaken.	€ 20.000 structureel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Cao personeel en overige budgetten		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Personele budgetten zo realistisch mogelijk ramen.	Cao verhoging 2023 De huidige cao's voor de gemeentelijke sector -de Cao Gemeenten en de Cao SGO-, lopen 1 januari 2023 af. De onderhandelingen over de volgende cao vanaf 2023 zijn in 2022 gevoerd. Normaalgesproken hanteren we in de begroting de 0-lijn en verwerken we de daadwerkelijke salarisverhogingen via de Prorap. Omdat we nu verwachten dat de salarisstijging – gezien de cao's in andere sectoren – substantieel zal zijn, is het belangrijk om hiermee in de financiële foto rekening te houden. Er wordt daarom een bedrag geraamd van € 560.000 structureel, zowel voor de gemeente Maasgouw zelf als voor het aandeel dat onze gemeente heeft in de personeelskosten van SC-MER.	€ 560.000 structureel
	Tijdelijk personeel Sinds de Programmabegroting 2019 is de post tijdelijk personeel structureel gekoppeld aan de loonsom op basis van landelijke kengetallen van de Personeelsmonitor gemeenten (van het A+O-fonds Gemeenten). Er is een verhouding van 5% overeengekomen om knelpunten en pieken te ondervangen en in vervangingscapaciteit bij (langdurige) ziekte te voorzien.	€ 50.000 structureel
	Opleidingsbudget Sinds de begroting 2020 is het opleidingsbudget jaarlijks automatisch gerelateerd aan de loonsom. Daarbij wordt uitgegaan van een percentage van 1,8%. Met deze systematiek is er voldoende ruimte en flexibiliteit voor extra opleiding of ontwikkeling, bijvoorbeeld in het kader van de organisatieontwikkeling en voor beperkte uitgaven voor (groeps-)opleidingen van gedetacheerden.	€ 18.000 structureel
	Zie voor een totaaloverzicht indexeringen naar hoofdstuk 6.4.	<i>Cijfermatig zijn deze bedragen, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

3.1.6 Financiën en belastingen

Geen nieuw beleid geformuleerd voor het begrotingsjaar 2023. Zie voor verdere informatie paragraaf 5.7 Lokale heffingen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
0.1	Bestuur	1.288.712	1.336.214	1.288.957	1.287.264	1.287.263	1.285.795
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.186.341	1.887.743	1.940.086	1.919.678	1.928.677	1.928.238
1.2	Openbare orde en veiligheid	199.642	557.842	134.313	133.905	133.905	133.905
3.1	Economische ontwikkeling	14.500	38.500	14.500	14.500	14.500	14.500
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		100.000				
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	85.615	88.251	87.245	86.682	86.682	86.682
	Totaal lasten bestaand beleid	3.774.811	4.008.550	3.465.101	3.442.029	3.451.027	3.449.120
Lasten nieuw beleid							
1.1	Crisisbeheersing en brandweer			34.000	67.000	70.000	73.000
1.2	Openbare orde en veiligheid			400	400	400	400
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	34.400	67.400	70.400	73.400
	Totaal lasten	3.774.811	4.008.550	3.499.501	3.509.429	3.521.427	3.522.520
Baten Bestaand beleid							
0.1	Bestuur	17.094					
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	296.262	76.032	76.032	76.032	76.032	76.032
1.2	Openbare orde en veiligheid	90.452	112.165	20.660	20.660	20.660	20.660
3.1	Economische ontwikkeling	28.757					
	Totaal baten bestaand beleid	432.565	188.197	96.692	96.692	96.692	96.692
Baten nieuw beleid							
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	432.565	188.197	96.692	96.692	96.692	96.692
	Totaal saldo van baten en lasten	-3.342.245	-3.820.353	-3.402.809	-3.412.737	-3.424.735	-3.425.828
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten				25.654	25.654	25.654	25.654
Saldo				25.654	25.654	25.654	25.654
	Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	-3.342.245	-3.820.353	-3.377.155	-3.387.083	-3.399.081	-3.400.174

Verschillen bestand beleid 2023-2022 programma algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
0.1	Bestuur			
	Maatregelen corona / voorlichting	-17.500		17.500
	Global Goals (dekking reserve)	-27.000		27.000
	Inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad 2022	-10.000		10.000
1.1	Crisisbeheersing en brandweer			
	Hulpverlening bijdrage VRLN Brandweer	48.000		-48.000
1.2	Openbare orde en veiligheid			
	Beschermende maatregelen integraal veiligheidsplan 2022	-20.000		20.000
	Beschermende maatregelen aanpak ondermijning	14.000		-14.000
	Corona crisis 2022	42.000		-42.000
	Corona crisis 2022 (dekking reserve)	-369.400		369.400
	Controle toegangsbewijzen	-91.500	-91.500	0
3.1	Economische ontwikkeling			
	Samenwerking SML (budgetoverheveling 2021)	-24.000		24.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
	Groen Maasgouw ihkv global goals 2022	-100.000		100.000
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	11.900		-11.900
	Totaal	-543.500	-91.500	452.000
		voordeel	nadeel	voordeel

Beleidsindicatoren programma algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2022	4,7	2023	5,0	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2022	4,8	2023	4,8	Het werkelijk aantal fte dat per 1 september 2022 werkzaam was voor de gemeente.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2022	€ 500,00	2023	€ 496,00	Apparaatskosten zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	2022	4,3%	2023	4,3%	Hieronder valt niet : -alle vormen waarin een product of opdracht compleet in de markt wordt gezet; - inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken zoals bijvoorbeeld tolken.
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2022	15,0%	2023	15,0%	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	2020	60,0	2021	50,0	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar.
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2020	0,6	2021	0,5	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2020	2,8	2021	2,7	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2020	1,2	2021	1,2	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	2020	2,4	2021	2,4	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners.
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2020	0,0%	2021	0,0%	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

3.2 Dienstverlening

Coalitieakkoord 2022-2026

De gemeente verleent op veel manieren diensten aan inwoners en ondernemers. Daarbij kan worden gedacht aan fysieke, telefonische, digitale of schriftelijke dienstverlening. Deze diensten worden geleverd door de gemeentelijke moederorganisatie en door de MER-diensten die onder verantwoordelijkheid van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen vallen. Zowel voor de gemeentelijke moederorganisatie als de MER-diensten lopen programma's en projecten om de dienstverlening verder te verbeteren. Ook is het nodig om in te spelen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp in programmabegroting
Dienstverlening door gemeente	3.2.1 ▪ Aanschaf persoonlijke internet pagina ▪ Aanschaf E-dienst huwelijk- en geregistreerd partnerschap ▪ Personeel Klant Contact Centrum ▪ Kwaliteitsmedewerkers en projectleider
Dienstverlening door MER-diensten	3.2.2 ▪ Programma dienstverlening MER breed
Eisen in landelijke wet- en regelgeving	3.2.3 ▪ Eisen landelijke wet- en regelgeving

Voor een verder toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

3.2.1 Dienstverlening door gemeente

Aanschaf persoonlijke internet pagina (PIP)		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Verbeteren van ons digitaal kanaal. Verbeterende communicatie naar onze inwoners. Sneller en transparanter aanvragen afhandelen. Veiliger met persoonsgegevens omgaan. Voldoen aan wet en regelgeving bij het digitaliseren binnen overheden. Digitale toegankelijkheid dusdanig optimaliseren om daarmee de burger te verleiden tot het digitale kanaal.	Het implementeren van een Persoonlijke Internet Pagina (PIP). De PIP helpt om onze inwoners digitaal van dienst te kunnen zijn. Op deze persoonlijke internet pagina kunnen inwoners altijd zelf hun informatie inzien, bijvoorbeeld wat de status van hun aanvraag is. Ook het uitwisselen van informatie kan via PIP gebeuren. Deze dienstverleningsprocessen die hiervoor in aanmerking komen worden eerst geoptimaliseerd door middel van de LEAN-methodiek. Het optimaliseren en het digitaliseren van deze processen is opgenomen in het Programma Verbeteren Dienstverlening Plus.	€ 10.000 incidenteel € 5.000 structureel vanaf 2023 <i>Cijfermatig zijn deze bedragen, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Aanschaf e-dienst huwelijk –en geregistreerd partnerschap		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Digitale toegankelijkheid dusdanig optimaliseren om daarmee de burger te verleiden tot het digitale kanaal. Het aanbieden van optimale dienstverlening aan onze inwoners. Hiervoor willen wij het proces van het huwelijk en het geregistreerd partnerschap digitaal aanbieden.	De doorontwikkeling vindt plaats door middel van een e-dienst. Het proces huwelijk –en geregistreerd partnerschap wordt door middel van het organiseren van LEAN-sessie geoptimaliseerd en gedigitaliseerd. Het optimaliseren en het digitaliseren van deze processen is opgenomen in het Programma Verbeteren Dienstverlening Plus. Door het aanschaffen van deze e-dienst wordt het voor de inwoner mogelijk om het huwelijk of het geregistreerd partnerschap zelf, eenvoudig, snel, waar en wanneer het hen uitkomt te regelen door middel van deze e-dienst op de website. Hierdoor verbetert onze digitale dienstverlening. De inwoner kan het digitale dossier aanvullen en/of wijzigen. Alle zaken zijn centraal op één plek te raadplegen.	€ 9.000 incidenteel € 3.000 structureel vanaf 2023 <i>Cijfermatig zijn deze bedragen, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Personeel Klant Contact Centrum		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Goede bereikbare telefonische dienstverlening.	Als gemeente willen we ook een sterke partner zijn waar anderen op kunnen bouwen. Ook mag van de gemeente een adequate dienstverlening worden verwacht. Dit betekent dat het KCC (Klant Contact Centrum) goed bereikbaar moet zijn voor onze inwoners en ondernemers. Door de onderbezetting van het KCC op te lossen wordt er een structurele verhoging van 2 fte KCC medewerkers gevraagd. De afgelopen jaren is er incidenteel budget gevraagd voor het KCC. Dit omdat niet duidelijk was wat digitalisering en andere verbetertrajecten voor impact had op het KCC. Stijging aantal gesprekken Nu blijkt dat er juist een stijging in het aantal gesprekken plaatsvindt, in plaats van de verwachte daling. Dit heeft verschillende oorzaken, zoals het stijgen van aantal meldingen in de openbare ruimte tot aan impact Covid-19 en de situatie Oekraïne. Door professionalisering interne processen, is meer capaciteit nodig van KCC medewerkers. Als voorbeeld kan hier de verplichte functiescheiding bij waarde documenten genoemd worden. Voorheen voldeden wij niet aan deze regelgeving, met de aanpassing wel maar vergt wel extra capaciteit van een KCC medewerker. Een ander voorbeeld is het afbouwen van de beveiliging bij de receptie, waardoor KCC medewerkers meer uren worden ingezet om de bezetting op te vangen. Om zorg te dragen dat de gemeente Maasgouw een goed bereikbaar KCC heeft, is deze structurele investering in het callcenter personeel noodzakelijk. Deze structurele uitbereiding betreft 2 fte.	€ 121.600 structureel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

Kwaliteitsmedewerkers en projectleider		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Goede, kwalitatieve, digitale dienstverlening.	Zowel in 2021 als in 2022 is hiervoor incidenteel budget beschikbaar gesteld. Van dit budget hebben we één projectleider procesoptimalisatie en zogenaamde key-users ingezet. Na twee jaar is duidelijk geworden dat dit een blijvende behoefte / investering is. Daarom wordt dit budget vanaf 2023 structureel gevraagd. De trend richting een steeds digitalere overheid is niet nieuw binnen de gemeentelijke dienstverlening en informatievoorziening. De verwachting is dat die trend zich in de komende jaren doorzet en verder intensificeert: overheden zullen in een nog rapper tempo dan voorheen processen en diensten digitaliseren. Digitale dienstverlening staat bij veel gemeenten hoog op de agenda. Dat komt deels door wettelijke verplichtingen die steeds hogere eisen stellen aan de digitale oplossingen die gemeenten burgers aanbieden. Maar ook door het besef binnen gemeenten dat digitale dienstverlening veel mogelijkheden biedt om het serviceniveau richting inwoners te boosten. Daarnaast benadrukte de coronapandemie ook binnen gemeenten hoe belangrijk de moderne digitale werkplek en oplossingen voor het communiceren en samenwerken op afstand zijn. De digitale overheid krijgt dus steeds sterker vorm. Daarom is de gemeente Maasgouw in 2021 gestart met een programma gericht op het verbeteren van de digitale dienstverlening. Digitale dienstverlening leunt op procesgericht werken. Daarom hebben we een proces-kwaliteitssysteem geïntroduceerd op basis van de LEAN-methodiek. Vanuit hier worden diensten steeds meer gedigitaliseerd aangeboden. Dit is een continu proces om te werken aan verbeteringen en kwaliteit. Daarnaast is het van belang om kwaliteit te waarborgen. Als de interne dienstverlening / afhandeling niet op peil is, levert dit geen boost op in het serviceniveau. Ook dit heeft continu aandacht om op het gewenste niveau te komen én te blijven.	€ 243.100 structureel <i>Cijfermatig is dit bedrag, conform Besluit Begroting en Verantwoording, opgenomen onder het overzicht overhead.</i>

3.2.2 Dienstverlening door MER-diensten

Programma dienstverlening MER breed		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Realiseren van de vastgestelde gezamenlijke dienstverleningsvisie.	In samenwerking met alle MER organisatie onderdelen (gemeenten Roerdalen, Echt-Susteren, Maasgouw, SC-MER OD, SC-MER SD en SC-MER BV) een programma opstellen om de dienstverlening organisatie-breed te verbeteren. In dit programma zullen verschillende projecten onder gebracht worden om de dienstverleningsvisie te realiseren.	Kosten worden vertaald in de begroting van het SC-MER.

3.2.3 Eisen in landelijke wet- en regelgeving

Eisen landelijke wet- en regelgeving		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Voldoen aan de (nieuwe) wet- en regelgeving.	In het programma verbeteren dienstverlening plus is één project specifiek gericht op de wet- en regelgeving. De activiteiten die hiervoor hier voor nodig zijn, zo ver momenteel bekend is, worden door de kwaliteit-medewerkers en projectleider opgepakt of aangestuurd in de organisatie.	Kosten worden gedekt uit de post kwaliteits-medewerkers en projectleider.

Totaaloverzicht lasten en baten programma dienstverlening

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
0.2	Burgerzaken	562.773	548.019	485.067	482.372	482.372	482.372
1.2	Openbare orde en veiligheid	6.503	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
2.1	Verkeer en vervoer	21.068	20.417	21.748	21.561	21.561	21.561
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	113.805	132.958	139.274	138.738	138.738	138.738
	Totaal lasten bestaand beleid	704.149	710.394	655.089	651.671	651.671	651.671
Lasten nieuw beleid							
7.5	Begraafplaatsen en crematoria			2.300	2.300	0	0
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	2.300	2.300	0	0
	Totaal lasten	704.149	710.394	657.389	653.971	651.671	651.671
Baten Bestaand beleid							
0.2	Burgerzaken	298.275	239.815	214.915	344.915	342.915	353.915
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	92.886	83.054	83.054	83.054	83.054	83.054
	Totaal baten bestaand beleid	391.161	322.869	297.969	427.969	425.969	436.969
Baten nieuw beleid							
0.2	Burgerzaken			5.500	5.500	5.500	5.500
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	5.500	5.500	5.500	5.500
	Totaal baten	391.161	322.869	303.469	433.469	431.469	442.469
	Totaal saldo van baten en lasten	-312.988	-387.525	-353.920	-220.502	-220.202	-209.202
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten				1.304	1.304	1.304	1.304
Saldo				1.304	1.304	1.304	1.304
	Dienstverlening	-312.988	-387.525	-352.616	-219.198	-218.898	-207.898

Verschillen bestand beleid 2023-2022 programma dienstverlening

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
0.2	Burgerzaken			
	Gemeentelijke leges paspoorten		-11.000	-11.000
	Rijksleges paspoorten	-13.800	-13.800	0
	Maatregelen corona/verkiezingen	-35.200		35.200
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	-6.400	-100	6.300
	Totaal	-55.400	-24.900	30.500
		voordeel	nadeel	voordeel

3.3 Sociaal domein

Coalitieakkoord 2022-2026

Door de decentralisatie van taken van het Rijk naar de gemeenten is het takenpakket van gemeente in het sociaal domein in de afgelopen jaren fors uitgebreid. Samen met andere organisaties geeft de gemeente invulling aan een takenpakket op het terrein van "arbeid, inkomen en participatie", "zorg, wonen en veiligheid" en "jeugdzorg en onderwijs". De gemeente bouwt aan een sociale basisinfrastructuur en bevordert positieve gezondheid en inclusie. Daarnaast willen we op het werkveld "sport, cultuur en accommodaties" blijven werken aan de mogelijkheden voor mensen om invulling te geven aan sportieve of sociaal-culturele activiteiten. Binnen dit geheel moet worden ingespeeld op demografische ontwikkelingen, zoals de vergrijzing.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp in programmabegroting
Toekomstbestendige zorg	3.3.1 ▪ Toekomstbestendige zorg ▪ Versterken sociale basisinfrastructuur ▪ Coördinator/coach sociaal wijkteam
Doorontwikkeling sociaal wijk team (SWT)	3.3.2 ▪ Sociaal raadslieden
Zorg, ondersteuning, wonen en veiligheid	3.3.3 ▪ Indexering budgetten WMO
Sociale basisinfrastructuur, gezondheid en inclusie	3.3.4 ▪ Communicatie en marketing sociaal domein ▪ Dorpscontactpersonen ▪ Inclusie
Arbeid, inkomen en participatie	3.3.5 ▪ Laaggeletterdheid - Participatie ▪ Nieuwe Wet Inburgering ▪ Ontwikkeling Participatie
Cultuur, sport en accommodaties	3.3.6 ▪ Sport ▪ Indexering subsidies sociaal domein ▪ Gemeenschapshuizen en accommodaties ▪ Bibliotheek
Jeugdzorg en onderwijs	3.3.7 ▪ Jeugdzorg algemeen ▪ Indexatie jeugdzorg ▪ Hervormingsagenda jeugdzorg

Voor een verder toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 "Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw".

3.3.1 Toekomstbestendige zorg

Toekomstbestendige zorg		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Het programma Toekomstbestendige zorg heeft de volgende doelstelling: door middel van projectmatig werken initiatieven en/ of voorzieningen versterken en ontwikkelen. Zodanig dat die er voor zorgen dat 1. de zelfredzaamheid van inwoners verbetert; 2. de participatie van inwoners wordt vergroot; 3. inwoners elkaar meer helpen/ ondersteunen; 4. meer inwoners positief, gezond en veilig leven. We willen de sociale basis verstevigen door extra aandacht voor de kwaliteit en het bereik van voorliggende voorzieningen. Daarnaast willen we dat vragen en signalen van inwoners snel worden opgepakt en leiden tot ondersteuning op maat. Dat betekent intensivering van de samenwerking met maatschappelijke organisaties. Een sleutelrol is daarbij weggelegd voor de nieuwe welzijnsorganisatie Wel.kom. Dit vraagt dat deze organisatie nauw aansluit bij de verschillende projecten die onder het programma van Toekomstbestendige zorg gestalte krijgen.	Projecten die een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelstelling maken onderdeel uit van dit programma. De onderstaande projecten lopen door in 2023: - doorontwikkeling Sociaal wijkteam, - doorontwikkeling Welzijnswerk, - praktijkondersteuner huisarts jeugd, - van begeleiding individueel en begeleiding groep naar voorliggend veld. Daarnaast start in 2023 ook een nieuw project over de fysieke leefomgeving van inwoners. We geven Wel.kom de opdracht aan te sluiten bij verschillende projectgroepen van het programma Toekomstbestendige zorg. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de ontwikkelopdrachten die in de offerte uitvraag van 2022 zijn geformuleerd. De projecten van het programma leiden ook tot activiteiten om draagvlak te genereren onder stakeholders (denk aan wijkshouwen, veel gesprekken met inwoners en professionals, bijeenkomsten en campagnes) en de uitvoering van pilots. Hiervoor is een budget noodzakelijk.	€ 102.500 incidenteel budgettair neutraal. Dekking uit bestaand budget Regionale Uitkering Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie OGGZ ter versterking van de lokale sociale basis.

Versterken sociale basisinfrastructuur (naar aanleiding van programma Toekomstbestendige zorg)		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
We willen werken aan een sterke sociale basisinfrastructuur waarbinnen alle inwoners de kans hebben om zich te ontwikkelen op alle pijlers van positieve gezondheid. Het welzijnswerk heeft hierbij een belangrijke rol: - als organisatie die de inwoners kent en weet wat er speelt in de dorpen; - als organisatie die door inwoners gekend wordt en waar zij hun vragen en ideeën neerleggen in de wetenschap dat ze daarmee ook verder zullen komen met wat er op dat moment speelt.	Voor de jaren 2023 en 2024 gaan we extra inzetten op opbouwwerk. Daartoe rusten we Wel.kom toe met middelen voor extra formatie voor de inzet van deze expertise. In de loop van 2024 wordt deze inzet geëvalueerd.	€ 67.500 incidenteel voor 2023 en 2024 per jaar, budgettair neutraal. Dekking uit bestaand budget Regionale Uitkering Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie OGGZ ter versterking van de lokale sociale basis.

Coördinator/coach Sociaal wijkteam (naar aanleiding van programma Toekomstbestendige zorg)		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Speerpunt bij veel ontwikkelingen in het sociaal domein is het bereiken van meer inwoners: - Die in een kwetsbare situatie zitten door laaggeletterdheid, armoede, eenzaamheid, schulden, zware mantelzorgtaken, psychische problemen e.d. - Die willen bijdragen aan een aantrekkelijk Maasgouw maar niet weten hoe of geen aansluiting vinden. - Die we normaal niet horen en zien. Met als doel: - Dat meer inwoners in kwetsbare posities gebruik gaan maken van voorzieningen en diensten die hun verder kunnen helpen. - Voorzieningen en activiteiten die goed aansluiten bij de vraag en behoefte enerzijds en anderzijds bij de motivatie en ambities van de mensen waar het om gaat. Het sociaal wijkteam heeft hier een belangrijke taak in.	Een coördinator/coach Sociaal wijkteam aanstellen voor 32 uur per week schaal 10A. De doorontwikkeling van het Sociaal wijkteam is enerzijds een project binnen het programma Toekomstbestendige zorg en anderzijds een continue proces. Het hoofddoel is om een voor inwoners gemakkelijk vindbaar en laagdrempelig toegankelijk Sociaal wijkteam te realiseren. Het proces is gericht op: - de doorontwikkeling van de expertise van de wijkteamleden (kennis en vaardigheden), - signaleren welke aanvullende expertise gewenst is, - versterking van de samenwerking met de huidige en nieuwe samenwerkingspartners, - doorontwikkeling van integrale samenwerking met name bij meervoudige problematiek, - het gebruik van passende methodieken, - monitoring van de effecten, - agenderen van ontwikkelingen. Een van de uitkomsten in de eerste fase van dit project is dat structureel een coördinator/ coach nodig is om steviger in te zetten op de aansturing en coaching van het Sociaal wijkteam.	€ 82.400 structureel budgettair neutraal. De uitgaven worden afgedekt door een extra bijdrage van het Rijk in de algemene uitkering (POK gelden¹)

¹ [Extra geld voor versterking dienstverlening aan kwetsbaren | VNG](#)

3.3.2 Doorontwikkeling sociaal wijkteam (SWT)

Sociaal raadslieden		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Inwoners krijgen voldoende, laagdrempelig toegankelijke, juridische ondersteuning.	Via het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg stellen we sociaal raadslieden beschikbaar voor onze inwoners. We kopen hiervoor expertise in bij het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg. Sociaal raadslieden zijn onafhankelijk. Ook zijn zij deskundig op het gebied van wetten, regelingen en voorzieningen. Inwoners kunnen bij hen terecht wanneer zij vragen hebben over de onderstaande onderwerpen: - belastingen - uitkeringen - schulden - arbeidsrecht - familierecht - onderwijskosten - huisvesting - maatschappelijke voorzieningen Zij helpen ook met het invullen van formulieren en met het schrijven van een brief, klacht of bezwaar aan instanties. Als het nodig is, bemiddelen zij ook.	€ 80.000 structureel budgettair neutraal Dekking via: POK gelden: € 27.600 structureel Bestaand budget Regionale Uitkering Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie OGGZ ter versterking van de lokale sociale basis: € 52.400 structureel.

3.3.3 Zorg, ondersteuning, wonen en veiligheid

Indexering budgetten WMO		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Indexering budgetten WMO	Afgelopen jaren is er geen indexering geweest, echter contractueel worden de tarieven wel jaarlijks geïndexeerd. Zie voor een totaaloverzicht indexeringen naar hoofdstuk 6.4.	€ 120.000 (3%) structureel

3.3.4 Sociale basisinfrastructuur, gezondheid en inclusie

Communicatie en marketing sociaal domein		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
We willen dat inwoners goed geïnformeerd zijn over het brede sociale domein. Hiermee willen we enerzijds bereiken dat alle inwoners (ook de moeilijk bereikbare en kwetsbare) weten op welke gebieden de gemeente ze kan ondersteunen en hiermee het niet-gebruik van voorzieningen terug te dringen. Zo kunnen we zoveel mogelijk preventief of vroegtijdig de benodigde ondersteuning bieden. Wanneer inwoners goed op de hoogte zijn, kunnen zij ook andere inwoners met een hulpvraag van informatie voorzien. We willen de beeldvorming over “de gemeente” positief beïnvloeden en willen ook inwoners enthousiasmeren om signalen uit de samenleving met ons te delen en te starten of mee te doen met initiatieven (met eventueel onze ondersteuning). Zo hopen we een langdurige en betrokken samenwerkingsrelatie tussen inwoners en gemeente tot stand te brengen.	Een communicatie- en marketingprofessional op het sociaal domein inzetten die: - expertise heeft op het gebied van het bereiken van specifieke doelgroepen en dan vooral ook kwetsbare moeilijk bereikbare doelgroepen; - op diverse onderdelen van het sociaal domein in samenwerking met beleidsmedewerkers doorlopend communicatie- en marketingstrategieën uitdenkt en campagnes opzet; - adviseert over de communicatie- en marketingstrategie en communicatievorm die past bij de specifieke doelgroep die we willen benaderen en het doel dat we daarmee willen bereiken; - ervaring heeft op het vlak van communicatie en marketing bij het tot stand brengen van een langdurige samenwerkingsrelatie tussen gemeente en inwoners; - expertise heeft op het gebied van het veranderen van de beeldvorming over een gemeente bij inwoners en specifiek waar dit het sociaal domein betreft; - expertise heeft in het vergroten van de benaderbaarheid van de gemeente en specifiek het sociaal domein. De diverse thema's binnen het sociaal domein en de diversiteit aan doelgroepen vragen structurele ondersteuning en advisering op het vlak van communicatie en marketing. Dit zowel op het gebied van formatie als op de inzet van middelen voor activiteiten.	€ 87.000 structureel budgettair neutraal Dekking uit bestaand budget Regionale Uitkering Beschermde Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie OGGZ ter versterking van de lokale sociale basis.

Dorpscontactpersonen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Organiseren van ‘accountmanagement’ voor burgerinitiatieven, zodat deze initiatieven kunnen rekenen op een goede begeleiding binnen de gemeentelijke organisatie’.	Inzet van dorpscontactpersonen (1 fte), in afwachting van de evaluatie november 2022. In combinatie met de geplande evaluatie burgerparticipatie in 2023.	€ 78.500 incidenteel

Inclusie		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Wij willen als gemeente een inclusief beleid voeren en stellen een Lokale Inclusie Agenda vast, zoals afgesproken in het coalitieakkoord. Naast de wettelijke plicht, die volgt uit het VN-Verdrag om te komen tot een Lokale Inclusie Agenda, gaat het erom dat iederéén in de samenleving in Maasgouw volwaardig mee kan doen en geaccepteerd wordt, ongeacht leeftijd, huidskleur, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten, levensbeschouwing, seksuele voorkeur of beperkingen. Het rapport 'Verkenning Global Goals en Lokale Inclusie', dat aan de raad is toegestuurd bij Raadsinformatiebrief d.d. 22 maart 2022, vormt hierbij relevante input. Beoogd wordt te komen tot een volwaardige en gecoördineerde aanpak die ambitieus en tegelijkertijd realistisch is.	Nadat ambtelijk en bestuurlijk is verkend wat de opdracht wordt is er is ambtelijke capaciteit nodig. Om de beoogde aanpak te kunnen realiseren wordt een tijdelijke uitbreiding van de formatie voorgesteld van 20 uur per week, schaal 10a. Vooralsnog wordt voorgesteld te kiezen voor een invulling voor de periode van twee jaar. Ruim voor afloop van deze termijn zal een evaluatie plaatsvinden en zullen de ambities voor de toekomst en vervolgaanpak worden bepaald. - We formuleren een heldere visie op inclusie. - We gaan een integraal lokaal inclusie plan opstellen, dat in basis is gebaseerd op het VN verdrag, de Global Goals en het thema positieve gezondheid, met als doel dat iedereen volwaardig mee kan doen. - We reflecteren op onze eigen samenstelling (organisatie en raad) en op onze communicatie in- en extern. - We maken een plan m.b.t. welke doelen we gaan realiseren met een bijbehorend tijdspad.	€ 75.500 incidenteel per jaar voor 2023 en 2024.

3.3.5 Arbeid, inkomen en participatie

Laaggeletterdheid - Participatie		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
We bereiken en motiveren laaggeletterde inwoners eerder en beter om aan de slag te gaan met het verbeteren van hun basisvaardigheden. Het leren van basisvaardigheden is geen doel op zich, maar een middel om: - de gezondheid van onze inwoners te verbeteren, - armoede tegen te gaan, - welzijn te verbeteren, - eenzaamheid te bestrijden en - participatie op de arbeidsmarkt en in de samenleving te vergroten.	De Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) is gericht op het verbeteren van taal-, reken en digitale vaardigheden van volwassenen. Gemeenten krijgen WEB-gelden ten behoeve van laaggeletterdheid. Deze worden uitgekeerd aan de centrumgemeente, in ons geval is dat de gemeente Roermond. De WEB-middelen worden ingezet voor formele educatie en non-formele educatie. Naast formeel – en non-formeel aanbod bestaat er ook nog informeel aanbod op het gebied van laaggeletterdheid. De WEB-gelden mogen in principe niet worden ingezet voor informeel aanbod. Non-formele educatie is niet diploma-gericht en kan zowel verzorgd worden door professionele docenten als door vrijwilligers, onder begeleiding van een professional. Informeel educatie aanbod is niet diplomagericht en niet gericht op (het behalen van delen van) eindtermen. Bij informeel educatie aanbod is het vergroten van de beheersing van basisvaardigheden een bijvangst van een activiteit die niet expliciet hierop gericht is. Voorbeelden hiervan zijn deelname aan een wijkactiviteit of een workshop koken, waarbij taalvaardigheid in de praktijk geoefend wordt. In het verleden werd dit bekostigd uit incidentele middelen. Er zijn tot op heden geen structurele gelden beschikbaar voor het informeel aanbod. Voor 2023 en de jaren daarna willen we hier wel op inzetten en gerichte activiteiten verzorgen zoals het wekelijkse Taalcafé, camouflage-aanbod zoals “Omgaan met je smartphone” en “Verkopen via marktplaats”, de training “Voor ’t zelfde geld” en het implementeren van structurele screening in de vorm van de taalmeter om laaggeletterdheid te signaleren. De nadruk ligt hierbij op het vergroten van het bereiken van laaggeletterden met Nederlands als moedertaal (NT1) én aan te sluiten bij het lokaal uitvoeringsplan Schuldhulpverlening en Laaggeletterdheid 2021-2025 waarin we nadrukkelijk inzetten op een integrale aanpak van beide thema’s.	€ 50.000 structureel

Nieuwe Wet Inburgering		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Met de invoering van de nieuwe Wet Inburgering (1 januari 2022) heeft de gemeente een regierol op de inburgering en daarmee diverse bestaande- maar veelal ook nieuwe taken. Op deze manier kan inburgering worden gepositioneerd als onderdeel van het brede sociale domein. Om mee te kunnen doen in de maatschappij is het van belang dan inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren. Daarnaast is het belangrijk om zo snel mogelijk met participeren te starten. Het nieuwe inburgeringsstelsel heeft als maatschappelijk doel dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig meedoen aan de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.	Het nieuwe inburgeringsstelsel zet in op een doorlopende lijn vanuit de opvang. De regierol van gemeenten in deze doorlopende lijn begint met een brede intake. Leren en participeren gaan hand in hand en beide aspecten worden in een persoonlijk plan opgenomen. Daarnaast hebben we de taak om de inburgeraars die onder de nieuwe wet vallen en een bijstandsuitkering ontvangen, financieel te ontsorgen gedurende zes maanden. In het persoonlijk plan staat opgenomen welke leerroute een inburgeraar volgt. Er zijn drie leerroutes, zijnde: 1. De onderwijsroute: in deze route leren inburgeraars de Nederlandse taal op niveau B1 of hoger. Ook worden zij voorbereid op het volgen van een mbo-, hbo- of universitaire opleiding. 2. B1 route: om het mogelijk te maken dat de meeste inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen drie jaar, taalniveau B1 behalen en hun perspectief op de arbeidsmarkt vergroten, is het van belang dat het leren van de taal gecombineerd wordt met participatie activiteiten zoals (vrijwilligers)werk. 3. Zelfredzaamheidsroute (Z-route): deze route is er voor mensen voor wie de onderwijs- of B1 route buiten bereik ligt. Zij leren de Nederlandse taal op een lager niveau (A1 niveau). Deze mensen worden voorbereid om mee te doen in de Nederlandse samenleving. Deze route heeft ook een nadrukkelijke participatiecomponent. Naast de taal zijn er 800 uur aan participatie activiteiten verplicht. Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) is onderdeel van alle leerroutes. Gemeenten zijn verantwoordelijk om een sluitend inburgeringsaanbod te doen. Dit aanbod omvat, naast een van de drie leerroutes, de Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject (PVT). Ook gezinsmigranten en overige migranten kunnen gebruik maken van de MAP en het PVT. Zij moeten wel zelf hun leerroute regelen en betalen. Het uitvoeringsbudget (via het gemeentefonds) bedraagt € 73.698. Ervaringen uit het project statushouders leren dat het om deze groep goed te kunnen bedienen van belang is om tenminste 1 fte beschikbaar te hebben voor de uitvoering van deze taken (€ 84.491). Het verschil, zijnde € 11.000 vragen we meerjarig aan de begroting toe te voegen. Naast het uitvoeringsbudget ontvangen we een specifieke uitkering van het Rijk (SPUK) voor de bekostiging van de inburgeringsvoorzieningen. Een deel van de inburgeringsvoorzieningen worden betaald uit de participatiecomponent van de re-integratiemiddelen waardoor de SPUK middelen vooralsnog voldoende lijken.	€ 11.000 structureel

Ontwikkeling participatie		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
We willen zoveel mogelijk mensen zinvol laten participeren. Wanneer een baan (nog) niet haalbaar is werken we toe naar optimale participatie. Dit kan bijvoorbeeld vrijwilligerswerk zijn, maar ook deelname aan georganiseerde activiteiten in bijvoorbeeld een buurthuis. Indien een betaalde baan haalbaar is, dan is het begeleiden van een uitkering naar een baan het hoofddoel. We willen werkgevers ondersteunen in hun vraag naar arbeidskrachten.	We zijn van mening dat “Aandacht geven loont!” Ongeveer 50% van het totale uitkeringsbestand heeft groeipotentieel. Dat kan zijn naar betaald werk maar het kan ook dat vrijwilligerswerk het maximaal haalbare is. We zullen ook naast uitkeringsgerechtigden meer mensen, waaronder jongeren die niet op school meer zitten en ook niet werken, begeleiden om weer deel te nemen aan onze arbeidsmarkt. De regionale cijfers laten zien dat er nog arbeidspotentieel is dat met de juiste begeleiding de weg kan vinden om onze economie en leefbaarheid te versterken. Om mensen stappen te laten zetten is het belangrijk om mensen echt te kennen, hiervoor is het van belang de uitkeringsgerechtigden frequent te spreken en zo een relatie op te bouwen. We hebben de beschikking over veel (regionale) projecten. Wanneer de relatie met de klant er is, is het makkelijker om de match te maken en snel te kunnen schakelen. Het is ook belangrijk om werkgevers te ondersteunen in hun vraag naar arbeidskrachten. Hier heeft het werkgeversservicepunt een belangrijke rol in. Een rol die ook de nodige inzet vraagt. Ook het arbeidsmarkt vraagstuk, inclusief de vervangingscapaciteit in een sterk vergrijzende samenleving vraagt aandacht. Om zowel de vraag- als de aanbodkant goed te kunnen bedienen is extra begeleiding noodzakelijk. Door structurele middelen is snel schakelen mogelijk en kan extra ingezet worden daar waar de nood het hoogst is.	€ 100.000 structureel

Gemeenschapshuizen en accommodaties		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Cultuur bereikbaar en beleefbaar maken voor de inwoners van Maasgouw. Het bevorderen van de cultuurparticipatie. In iedere dorpskern is een locatie beschikbaar die gebruikt kan worden voor sociaal-culturele activiteiten.	In alle dorpskernen houden we constant in de gaten of de accommodaties nog aan de eisen van deze tijd en aan de wensen van de gemeenschap en de verenigingen voldoen. Naast het beschikbaar stellen van accommodaties en het verlenen van subsidies bieden we ook personele ondersteuning (coaching en advies) aan verenigingen, stichtingen en andere organisaties die in de culturele sector binnen de gemeente Maasgouw actief zijn. Wij gaan met deze organisaties in overleg om te bespreken of we de ondersteuning vanuit de gemeente verder kunnen verbeteren. Om de diverse gemeenschapshuizen en accommodaties te kunnen blijven inzetten voor ontmoeting zijn er investeringen nodig. De gebruikers van Kloosterhof in Linne willen, onder voorwaarde, gebruik gaan maken van de harmoniezaal in Linne. Hierdoor kan Kloosterhof worden afgestoten. De extra huurlasten worden gecompenseerd door de gemeente. Hierdoor wordt de bezetting van de Harmoniezaal verbeterd. Gemeenschapshuis Don Bosco in Heel kampt al een aantal jaren met een exploitatie tekort. Hierdoor is er geen ruimte om vervangingsinvesteringen uit te voeren. Om dit op te lossen wordt er door Don Bosco een reserve vervanging inventaris ingesteld. Hiervoor en voor het oplossen van het slepende tekort is een jaarlijkse verhoging van de subsidie nodig. De definitieve toekenning van de subsidie vindt plaats na beoordeling van de aanvraag.	Investering € 400.000. Kapitaallasten € 16.000 structureel vanaf 2024. PM € 30.000 structureel

Bibliotheek		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening die in haar rol van netwerkspecialist bijdraagt aan het creëren van welzijn, veiligheid, goed onderwijs en goede zorg voor de inwoners van de gemeente Maasgouw.	Om welzijn, veiligheid, goed onderwijs en een goede zorg te creëren, zullen we moeten samenwerken: overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijven en individuele inwoners. We leven in een groeiende netwerksamenleving. Een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in de functie van netwerkspecialist is passend in deze maatschappelijke ontwikkeling. Onze bibliotheekvoorziening wordt uitgevoerd door Stichting Bibliocenter. Het toekomstbestendige bibliotheekbeleid in de gemeente Maasgouw is in ontwikkeling. Daarvoor is het nodig dat we weten welke behoeften er spelen bij inwoners van de gemeente Maasgouw. In maart 2022 is de 'community librarian' aangesteld. De 'community librarian' is een persoon in dienst van Bibliocenter die fungeert als netwerker en daardoor in nauw contact staat met maatschappelijke organisaties, bedrijven, overheid en individuele inwoners van de gemeente Maasgouw. Hierdoor hebben we input ontvangen voor onze beleidsspeerpunten in ons nieuwe bibliotheekbeleid, alsmede investeren we in een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in haar rol van netwerkspecialist. In 2022 is de 'community librarian' gestart en gefinancierd vanuit incidentele middelen. Dit willen we in 2023 en 2024 voor een bedrag van € 29.000 per jaar, gedurende 2 jaren voortzetten. Bij het opstellen van het nieuwe bibliotheekbeleid voor 2025 wordt vervolgens bekeken of deze werkwijze structureel wordt voortgezet.	€ 29.000 incidenteel per jaar gedurende 2 jaren.

Processen en projecten die doorlopen in 2023	
Proces/Project	Status/ fase in 2023
Verenigingszaal Wessem	In uitvoering

3.3.7 Jeugdzorg en onderwijs

Jeugdzorg algemeen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Uitvoering geven aan de Jeugdwet en zo ieder kind de mogelijkheid geven om veilig en gezond op te groeien in een zo thuis mogelijke omgeving	In de regio MLO (Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen en Roermond) werken we samen in het Jeugddomein. Naar verwachting wordt in het najaar 2022 de Hervormingsagenda jeugd vastgesteld. Doelen van de hervorming blijven onveranderd: een financieel beheersbaar jeugdhulpstelsel en een betere hulpverlening. Hieraan zal regionaal verder concrete invulling worden gegeven in 2023. Verder wordt op dit moment gewerkt aan een regiovisie jeugd en gezin. De regiovisie draagt bij aan de gewenste transformatie in de regio waarbij de beleidsdoelen leidend zijn: • het leveren van passende hulp, tijdig ingezet en aansluitend bij de leefwereld van de jeugdige en diens gezin; • resulterend in minder doorverwijzingen naar specialistische hulp; • het ontwikkelen van een duurzaam, beheersbaar stelsel met borging van de specialistische jeugdhulp • We blijven leren en door ontwikkelen. Om bovenstaande doelen te bereiken versterken we enerzijds het lokale aanbod en samenwerking en tegelijkertijd verstevigen we de regionale samenwerking.	Voor het jaar 2023 zijn de extra middelen jeugdzorg van de Cie. van Wijzen van € 1,5 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Hiervan was 75% reeds verwerkt in de begroting en aan de algemene middelen toegevoegd. De extra middelen over de jaren 2024 en verder zijn nog niet definitief toegekend. Hierover zal in een latere circulaire meer duidelijkheid komen. Om de kosten voor de maatwerkvoorzieningen jeugd op de huidige wijze te kunnen financieren is een extra budget nodig van: 2023: € 110.000 2024: € 125.000 2025: € 125.000 2026: € 125.000

Indexatie jeugdzorg		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Indexatie jeugdzorg	Contracten van jeugdzorg worden jaarlijks geïndexeerd. Aangezien het structurele tekort op de budgetten vanaf 2023 mede hun oorzaak vinden in het niet indexeren van de begroting 2022 Maasgouw, wordt er voor 2 jaar indexatie (2022 / 2023) van 3% structureel meegenomen. Zie voor een totaaloverzicht indexeringen naar hoofdstuk 6.4.	€ 385.000 structureel

Hervormingsagenda jeugdzorg		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
De Hervormingsagenda Jeugd heeft 2 doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld: - Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. - Een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.	Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden (bv door middel van de invoering van een eigen bijdrage).	Deze maatregelen moet zorgen voor een besparing (voordeel) van: 2024: 100.000 2025: 500.000 2026: 500.000

Totaaloverzicht lasten en baten programma sociaal domein

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
3.4	Economische promotie	11.904	13.484	13.484	13.484	13.484	13.484
4.1	Openbaar basisonderwijs	45.391	54.903	54.903	54.903	54.903	54.903
4.2	Onderwijshuisvesting	1.031.692	1.010.075	919.738	919.587	919.586	919.446
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	745.177	1.034.670	841.038	840.337	840.338	839.511
5.1	Sportbeleid en activering	1.695.756	1.767.845	1.678.715	1.678.214	1.676.802	1.676.802
5.2	Sportaccommodaties	1.347.581	1.431.206	1.365.460	1.351.564	1.424.746	1.412.488
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	452.079	499.996	504.768	503.903	496.021	495.621
5.6	Media	313.516	320.534	321.558	321.458	321.458	321.458
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	81.438	88.237	68.085	21.302	21.302	21.302
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.322.124	2.708.345	2.420.107	2.611.436	2.608.934	2.604.901
6.2	Wijkteams	1.053.061	1.145.861	1.153.029	1.152.328	1.152.328	1.152.328
6.3	Inkomensregelingen	6.926.307	7.900.742	6.824.730	6.821.928	6.798.228	6.798.228
6.4	Begeleide participatie	2.978.153	3.078.325	2.689.730	2.526.409	2.426.609	2.426.609
6.5	Arbeidsparticipatie	473.869	739.657	456.400	456.400	456.400	456.400
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.016.429	1.396.134	1.401.457	1.391.151	1.370.647	1.336.330
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.762.457	3.938.322	3.874.467	3.873.666	3.873.666	3.873.666
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.502.931	4.270.738	3.836.434	3.824.933	3.824.933	3.828.933
6.81	Geescaleerde zorg 18+	88.245	1.017.911	1.032.205	1.034.972	1.035.559	1.036.146
6.82	Geescaleerde zorg 18-	556.466	639.974	667.191	666.288	666.288	666.288
7.1	Volksgezondheid	896.604	1.074.490	1.015.645	1.003.445	1.003.445	1.003.445
	Totaal lasten bestaand beleid	30.301.180	34.131.449	31.139.144	31.067.708	30.985.677	30.938.289
Lasten nieuw beleid							
5.1	Sportbeleid en activering			6.000	0	0	9.755
5.2	Sportaccommodaties			15.000	14.800	23.070	42.030
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			5.400	5.400	0	0
5.6	Media			29.000	29.000	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			100	100	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie			597.350	432.350	215.450	215.450
6.2	Wijkteams			151.370	151.370	151.370	151.370
6.3	Inkomensregelingen			-40.600	-50.510	-34.510	-34.510
6.4	Begeleide participatie			-23.796	52.331	89.473	57.227
6.5	Arbeidsparticipatie			214.296	175.069	163.627	158.873
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)			31.800	40.800	52.400	69.100
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+			106.100	106.100	106.100	106.100
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			399.000	314.100	-85.900	-85.900
6.81	Geescaleerde zorg 18+			-308.800	-206.300	-138.800	-138.800
6.82	Geescaleerde zorg 18-			28.286	28.286	28.286	28.286
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	1.210.506	1.092.896	570.566	578.981
	Totaal lasten	30.301.180	34.131.449	32.349.650	32.160.604	31.556.243	31.517.270
Baten Bestaand beleid							
4.2	Onderwijshuisvesting	133.711	137.119	137.119	137.119	137.119	137.119
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	110.369	247.881	133.548	133.548	133.548	133.548
5.1	Sportbeleid en activering	682.077	633.431	614.331	613.431	614.331	614.331
5.2	Sportaccommodaties	113.303	80.697	91.897	91.897	91.897	91.897
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.803	6.121	6.121	6.121	6.121	6.121
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	207.259	275.150	175.150	175.150	175.150	175.150
6.3	Inkomensregelingen	4.850.257	4.337.685	4.140.302	4.140.302	4.140.302	4.140.302
6.4	Begeleide participatie		144.588				
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	14.272	61.700	63.400	64.100	64.100	64.100
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	169.612	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
6.81	Geescaleerde zorg 18+		911.157	922.527	925.394	925.981	926.568
7.1	Volksgezondheid		64.800	12.200	0	0	0
	Totaal baten bestaand beleid	6.286.662	7.085.329	6.481.595	6.472.062	6.473.549	6.474.136
Baten nieuw beleid							
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	6.286.662	7.085.329	6.481.595	6.472.062	6.473.549	6.474.136
	Totaal saldo van baten en lasten	-24.014.518	-27.046.120	-25.868.055	-25.688.542	-25.082.694	-25.043.134
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten				1.115.807	922.799	873.195	838.737
Saldo				1.115.807	922.799	873.195	838.737
	Sociaal Domein	-24.014.518	-27.046.120	-24.752.248	-24.765.743	-24.209.499	-24.204.397

Verschillen bestaand beleid 2023-2022 programma sociaal domein

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
4.2	Onderwijshuisvesting			
	Co-financiering schoolventilatie project (dekking reserve)	-53.800		53.800
	Kapitaallasten	-32.100		32.100
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
	Onderwijsachterstandenbeleid (budgetoverheveling 2021)	-27.100		27.100
	Extra inkomsten onderwijsachterstandenbeleid 2022		-24.300	-24.300
	NPO Onderwijsachterstandenbeleid	-90.000	-90.000	0
5.1	Sportbeleid en activering			
	Sportprojecten / Lokaal sportakkoord (budgetoverheveling 2021)	-40.000		40.000
	Lokaal sportakkoord 2022	-20.000	-20.000	0
	Kapitaallasten	-11.500		11.500
	Menswel afrekening 2021 energie- en personeelskosten	-30.300		30.300
5.2	Sportaccommodaties			
	Kapitaallasten	58.500	11.200	-47.300
	Beregeningsinstallatie tennispark E9 Maasbracht 2022	-12.000		12.000
	Verbouwing Andreashal (dekking reserve)	-149.300		149.300
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
	Kapitaallasten	-20.200		20.200
6.1	Samenkracht en budgetparticipatie			
	Leefgeld vluchtelingen Oekraïne	-100.000	-100.000	0
	Extra begeleiding kwetsbaren (budgetoverheveling 2021)	-66.400		66.400
	Mantelzorg ondersteuning kadobonnen (budgetoverheveling 2021)	-55.000		55.000
	Tijdelijke huisvesting verenigingen en scholen (dekking reserve)	-95.000		95.000
6.3	Inkomensregelingen			
	MER Sociaal Domein	-18.100		18.100
	BUIG middelen (budgetoverheveling 2021)	-67.600		67.600
	Bijzondere bijstand	-13.100		13.100
	Energiearmoede (budgetoverheveling 2021)	-200.000		200.000
	Energiearmoede	-197.400	-197.400	0
	Energiecompensatie (toeslag) 2022	-586.000		586.000
6.4	Begeleide participatie			
	Westrom gemeentelijke bijdrage	-70.500		70.500
	Westrom bijdrage van het rijk	-103.500		103.500
	Nieuwe wet inburgering (budgetoverheveling 2021)	-52.600		52.600
	Nieuwe wet inburgering (dekking reserve)	-25.200		25.200
	Nieuwe wet inburgering	-144.600	-144.600	0
6.5	Arbeidsparticipatie			
	MER SD project statushouders 2022	-95.000		95.000
	Participatiewet traject statushouders uitvoeringskosten MER SD	-21.600		21.600
	Participatiewet traject statushouders (dekking reserve)	-162.300		162.300
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)			
	Kapitaallasten	-11.300		11.300
	Omnibuzz vervoer	10.500		-10.500
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+			
	Voorzieningenwijzer (budgetoverheveling 2021)	-10.000		10.000
	Coronagelden (budgetoverheveling 2021)	-35.900		35.900
	Coronagelden	-26.100		26.100
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			
	Begeleiding jeugd 2022	-20.000		20.000
	Landelijk Transitie Arrangement	-130.000		130.000
	Ambulant 2022	-235.000		235.000
	Inzet expertteam (budgetoverheveling 2021)	-53.400		53.400
6.81	Geëscaleerde zorg 18+			
	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR)	11.300	11.300	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-			
	Veilig thuis subsidie 2022	18.000		-18.000
7.1	Volksgezondheid			
	Kansrijke start en div. regionale projecten preventie jeugd	-31.400	-32.600	-1.200
	Uitvoering preventieakkoord	-20.000	-20.000	0
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	42.500	2.600	-39.900
	Totaal	-2.992.500	-603.800	2.388.700
		voordeel	nadeel	voordeel

Beleidsindicatoren programma sociaal domein

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2020	0,0	2021	0,0	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school of instelling. De periodeaanduiding "2021" staat voor schooljaar "2020/2021".
4. Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2019	4,0	2021	7,0	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding "2021" staat voor schooljaar "2020/2021".
4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2018	1,8%	2019	1,9%	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019".
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2016	55,0	2020	56,3	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw.15-64jr	2020	590,2	2021	591,0	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar.
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2019	3,0%	2020	4,0%	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2020	70,6%	2021	69,7%	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	2019	1,0%	2020	2,0%	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2020	234,7	2021	214,5	Het aantal per 10.000 inwoners.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratie voorzieningen	per 10.000 inw.15-64jr	2019	176,0	2020	182,5	Het aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% jongeren tot 18 jr	2020	13,7%	2021	14,6%	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jr	2020	1,0%	2021	1,3%	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2016	0,4%	2016	0,4%	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerk arrangement WMO	per 10.000 inwoners	2020	830,0	2021	850,0	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO.

3.4 Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Coalitieakkoord 2012-2026

De gemeente is verantwoordelijk voor beheer van een groot deel van het wegennet, riolering, pleinen, fiets- en wandelpaden, trottoirs, straatmeubilair, speeltuinen én openbaar groen. We willen daarbij het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte in Maasgouw hoog houden omdat dit mede bepalend is voor de kwaliteit van Maasgouw als woongemeente en toeristische gemeente. We zorgen ervoor dat de openbare ruimte klimaatbestendig is door aanwezigheid van voldoende bomen en groen en door voorzieningen voor de opvang van regenwater. We zetten in op een doelmatig beheer van het gemeentelijke vastgoed

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp in programmabegroting
Kwaliteitsniveau openbare ruimte en wijkteam	3.4.1 ▪ Wegen- en groen beheerplan 2023-2026 ▪ Leasekosten voertuigen groepsdetachering ▪ Nieuw beleid openbare verlichting ▪ Indexering energiekosten
Infraprojecten weg- en waterbouw	3.4.2
Klimaatadaptatie en waterbeheer	3.4.3
Gemeentelijk vastgoed en inzet middelen	3.4.4

Voor een verder toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

3.4.1 Kwaliteitsniveau openbare ruimte en wijkteam

Wegen-en groenbeheerplan 2023-2026		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Nieuw wegen- en groenbeheerplan 2023-2026.	In de begroting worden, vooruitlopend op vaststelling wegen- en groenbeheerplan 2023-2026 (raad december 2022), de onderhoudsbudgetten van wegen en groen structureel verhoogd. Voor nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen. Zie voor een totaaloverzicht indexeringen naar hoofdstuk 6.4. Om de groenvoorziening duurzaam en toekomstbestendig te maken zijn er extra middelen nodig. Denk hierbij aan de uitbreiding van het bomenbestand, omvormen laanbeplanting, omvormen verharding naar gras, klimaatslim gras, beheersing invasieve exoten en burgerparticipatie.	Wegen 2023: € 291.100 2024: € 286.100 2025: € 291.100 2026: € 331.100 Groen €60.000 structureel €207.500 structureel

Leasekosten voertuigen groepsdetachering		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Nieuwe leaseovereenkomst.	De overeenkomst met de leasemaatschappij is in 2021 1-op-1 overgenomen van de sociale dienst Westrom. Deze overeenkomst liep tot medio 2022. Na een Europese Openbare Aanbesteding gehouden te hebben en de BPM verplichting van de gemeente bleek het huidige budget niet meer voldoende.	€ 45.000 structureel

Nieuw beleidsplan openbare verlichting		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Nieuw beleidsplan openbare verlichting.	In 2023 dient te worden gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan voor openbare verlichting voor de periode 2024 – 2028.	€15.000 incidenteel

Indexatie energiekosten		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Indexering energiekosten	Voor 2023 en 2024 is de verwachting dat de energiekosten voor gas en elektriciteit wederom zullen stijgen met 60%. In 2022 is structureel een bedrag van totaal € 700.000 in de begroting (incl mutatie 1^e Prorap 2022) opgenomen. Dit betekent dat een extra bedrag van € 420.000 nodig is voor de energiekosten. De energiekosten voor elektriciteit bevat de volgende onderdelen: - gemeentelijke gebouwen; - openbare verlichting; - rioolgemalen; - evenementen-, markt en havenkosten Hoe de prijzen zich na 2024 gaan ontwikkelen is op dit moment onmogelijk in te schatten. Derhalve een bijstelling voor 2 jaar. De totale energiekosten voor 2023 en 2024 komen dan uit op € 1.120.000. Zie voor een totaaloverzicht indexeringen naar hoofdstuk 6.4.	€ 420.000 incidenteel voor 2023 en 2024.

3.4.2 Infraprojecten en waterbouw

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

3.4.3 Klimaatadaptatie en waterbeheer

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

3.4.4 Gemeentelijk vastgoed en inzet middelen

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	107.291	103.085	109.742	108.804	108.804	108.804
2.1	Verkeer en vervoer	2.953.161	3.560.702	3.521.734	3.621.035	3.627.179	3.627.179
2.2	Parkeren	27.026	22.127	22.559	22.480	21.940	20.911
2.4	Economische havens en waterwegen	40.198	73.827	49.903	48.600	48.600	48.600
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	324	311	311	311	311	311
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.576.238	1.611.914	1.673.790	1.668.456	1.667.542	1.667.090
7.2	Riolering	1.523.577	1.816.339	1.917.828	1.947.906	2.021.719	1.960.698
7.4	Milieubeheer	3.882	7.669	7.669	7.669	7.669	7.670
	Totaal lasten bestaand beleid	6.231.698	7.195.974	7.303.536	7.425.261	7.503.764	7.441.263
Lasten nieuw beleid							
2.1	Verkeer en vervoer			536.200	546.237	409.545	498.880
2.4	Economische havens en waterwegen			11.900	11.900	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			316.700	327.233	326.366	328.033
7.2	Riolering			20.200	9.280	16.891	69.342
7.4	Milieubeheer			0	0	0	0
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	885.000	894.650	752.802	896.255
	Totaal lasten	6.231.698	7.195.974	8.188.536	8.319.911	8.256.566	8.337.518
Baten Bestaand beleid							
2.1	Verkeer en vervoer	129.740	40.500	40.500	40.500	40.500	40.500
2.4	Economische havens en waterwegen	2.729	500	500	500	500	500
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.715	1	1	1	1	1
7.2	Riolering	3.693.274	3.976.345	4.099.875	4.165.599	4.276.122	4.267.849
7.4	Milieubeheer		319	319	319	319	319
	Totaal baten bestaand beleid	3.832.457	4.017.665	4.141.195	4.206.919	4.317.442	4.309.169
Baten nieuw beleid							
7.2	Riolering			146.008	150.961	176.300	245.435
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	146.008	150.961	176.300	245.435
	Totaal baten	3.832.457	4.017.665	4.287.203	4.357.880	4.493.742	4.554.604
	Totaal saldo van baten en lasten	-2.399.241	-3.178.309	-3.901.333	-3.962.031	-3.762.824	-3.782.914
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten				81.478	66.439	65.493	65.493
Saldo				81.478	66.439	65.493	65.493
	Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed	-2.399.241	-3.178.309	-3.819.855	-3.895.592	-3.697.331	-3.717.421

Verschillen bestand beleid 2023-2022 programma beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
2.1	Verkeer en vervoer			
	Kapitaallasten	102.800		-102.800
	Wegen, straten en pleinen onderhoud (budgetoverheveling 2021)	-43.500		43.500
	Wegen, straten en pleinen projecten	-90.000		90.000
	Openbare verlichting onderhoud (budgetoverheveling 2021)	-26.100		26.100
	Openbare verlichting projecten (budgetoverheveling 2021)	-10.000		10.000
	Ontsluitingsweg kern Maasbracht	-30.000		30.000
2.4	Economische havens en waterwegen			
	Haven projecten	-25.000		25.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
	Kapitaallasten	31.700		-31.700
	Parken, plantsoenen en groen projecten	-35.100		35.100
	Werkbedrijf leasekosten (budgetoverheveling 2021)	-13.000		13.000
7.2	Riolering			
	Kapitaallasten	55.400		-55.400
	Riolering projecten	15.000		-15.000
	Reservering voorzieningen	0	-34.500	-34.500
	Rioolheffing	0	158.000	158.000
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	175.400		-175.400
	Totaal	107.600	123.500	15.900
		nadeel	voordeel	voordeel

3.5 Leefomgeving, wonen en economie

Coalitieakkoord 2022-2026

De kwaliteit van de fysieke leefomgeving maakt de gemeente Maasgouw tot een aantrekkelijke gemeente om te wonen, leven en recreëren. Daarom willen we de kwaliteit van de leefomgeving beschermen en versterken. We zetten in op duurzame ontwikkeling en werken aan opgaven op het gebied van natuur en biodiversiteit, energietransitie, afvalinzameling en circulariteit. De woningbouw krijgt topprioriteit: we willen dat er genoeg geschikte woningen zijn voor mensen die in Maasgouw willen wonen. Ook blijven we economische en toeristische ontwikkelingen faciliteren omdat die zorgen voor werkgelegenheid en welvaart. Daarbij bewaken we dat economie en toerisme niet ten koste gaan van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp in programmabegroting
Omgevingswet en omgevingsbeleid	3.5.1 ▪ Uitvoering plan van aanpak gemeentebreed omgevingsplan ▪ Uitvoeringsprogramma (UP) MER-OD ▪ Herinrichting voetbalvelden Stevensweert
Natuur en biodiversiteit	3.5.2 ▪ Beheer bossen en natuurterreinen ▪ Zorgplan Natuur en Landschap ▪ Groenimpuls Maasgouw
Energietransitie	3.5.3 ▪ Energietransitie lokaal ▪ Regionale Energie Strategie
Afvalinzameling en circulariteit	3.5.4 ▪ Afval en riolering kostendekkend
Wonen en volkshuisvesting	3.5.5 ▪ Woonwagenstandplaatsen
Erfgoed, monumenten en leegstand	3.5.6
Verkeer, parkeren en mobiliteit	3.5.7 ▪ Regionale verkeersplannen
Economie, werklocaties en ondernemerschap	3.5.8 ▪ Economisch uitvoeringsprogramma ▪ Keyport ▪ Centrumvisie Heel ▪ Evenementen ▪ Robuuste samenwerking van Limburgse en Belgische Limburgse havens ▪ Revitalisering industrie haven Koeweide Maasbracht
Toerisme en recreatie	3.5.9 ▪ Waardevol Toerisme Maasgouw ▪ Projectleiding en programmacoördinatie fysiek domein

Voor een verder toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

3.5.1 Omgevingswet en omgevingsbeleid

Uitvoering plan van aanpak gemeentebreed omgevingsplan		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Uiterlijk in 2029 beschikken over een gemeentebreed omgevingsplan op basis van de Omgevingswet.	Volgens (huidige) planning wordt per 1 januari 2023 de Omgevingswet ingevoerd. Met de MER OD zijn we zijn dan klaar om te kunnen werken volgens de nieuwe wetgeving. Maar dan zijn we er nog niet. In 2029 moeten we beschikken over een gemeentebreed omgevingsplan. Regels uit de huidige bestemmingsplannen moeten dan samen met fysieke regels die nu nog in verschillende gemeentelijke verordeningen staan en de bruidsschat (de regels van het rijk) een nieuw omgevingsplan gaan vormen. We geven uitvoering aan een plan van aanpak om tijdig een omgevingsplan te hebben. Hiervoor vragen we budget voor personele inzet en externe advisering. Bij de Meicirculaire 2022 is indicatief een structureel extra budget vanuit het Rijk van € 255.600 voor de Omgevingswet bekend gemaakt. Dit bedrag wordt in de Septemercirculaire 2022 toegevoegd aan de algemene uitkering. Het grootste deel van dit budget zal worden gelabeld aan de Omgevingsdienst. Ongeveer € 90.000 is jaarlijks benodigd voor personele capaciteit, externe advisering en het maken van het omgevingsplan.	€ 90.000 structureel

Uitvoeringsprogramma (UP) MER OD		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Op een effectieve en efficiënte manier vergunningverlening, toezicht en handhaving uitvoeren conform het beleid van de gemeente Maasgouw.	We formuleren in overleg met de MER OD een Uitvoeringsprogramma 2023, gebaseerd op de reguliere taken en werkzaamheden die al door de MER OD worden uitgevoerd en projectmatige taken op vraag van gemeente Maasgouw. Gezien het feit dat de laatste jaren voor reguliere taken structureel meer middelen nodig zijn dan in de primaire begroting zijn opgenomen wordt hiervoor een extra bedrag gevraagd van € 200.000. Middelen hiervoor zijn indicatief in de Meicirculaire 2022 bekend gemaakt en worden bij de Septembercirculaire 2022 vastgesteld.	€ 200.000 structureel
	Daarnaast is een indicatief aantal uren opgenomen voor de uren die vanuit verschillende projecten voor Maasgouw uitgevoerd meten worden, voor een bedrag van € 135.000. Deze bijdrage is eenmalig omdat in 2024 de bijdrage voor de basisdienstverlening bijgesteld wordt. Gezien de introductie van de Omgevingswet in 2023 is het raadzaam de ontwikkeling van de urenbesteding in dit jaar nog af te wachten.	€ 135.000 incidenteel

Herinrichting voetbalvelden Stevensweert		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Een nieuwe invulling voor de twee voetbalvelden in Stevensweert die niet meer in gebruik zijn.	In de zomer van 2022 is met de werkgroep 'Herinrichting voetbalvelden Stevensweert' een vlekkenplan voor het gebied opgesteld. Dit vlekkenplan wordt uitgewerkt tot concreet inrichtingsplan met bijbehorende kostenraming. De kosten worden geraamd op € 200.000. Realisatie van het inrichtingsplan vindt gefaseerd plaats vanaf winterseizoen 2022-2023: dan wordt in ieder geval een gedeelte van het gebied beplant als onderdeel van het 1 miljoen bomenplan en er wordt een hondenspeelveld gerealiseerd. Voor de hondenspeelplaats zit € 25.000 in de begroting en € 21.000 komt uit het 1 miljoen bomenplan. Opstellen van het inrichtingsplan komt uit de groenvisie budget (€ 10.000). Extra benodigd op basis van de voorlopige kostenraming is € 144.000. Hoeveel extra geld er voor realisatie van het gehele plan nodig is, wordt in de 1^e Programmarapportage 2023 inzichtelijk gemaakt.	€ 144.000 investering. Kapitaallasten € 7.200 structureel vanaf 2024. <i>Cijfermatig is dit bedrag opgenomen onder het programma sociaal domein.</i>

3.5.2 Natuur en biodiversiteit

Beheer bossen en natuurterreinen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Duurzame instandhouding bossen en natuurterreinen en gevolgen natuurbranden inperken.	De afgelopen jaren was het onderhoud van de gemeentelijke bos- en natuurterreinen steeds budget neutraal. Inkomsten uit subsidie en houtverkoop waren in balans met de uitgaven voor het beheer. Inkomsten uit houtverkoop nemen echter structureel af vanwege de toenemende recreatie- en natuurfunctie van de gebieden en de afnemende functie als productiebos. Daarnaast zijn er toenemende kosten voor veiligheid (met name brandveiligheid en boomveiligheid) en klimaatadaptatie (extra maatregelen natuurherstel). Samen leiden die tot een structureel tekort van € 12.000 per jaar. Mede vanwege de grote natuurbranden in de Meinweg en de Mariapeel is een Risico-inventarisatie natuurbrand (RIN) gemaakt. Beegderheide en omliggende terreinen zijn hierbij als risicovol aangemerkt. Samen met overige terreineigenaren zoals Waterleidingmaatschappij, Stichting het Limburgs Landschap, particulieren en gemeente Leudal moet de komende jaren een brandbestrijdingsplan worden uitgevoerd voor het gehele gebied Hornerheide, Beegderheide en Heelderpeel en worden maatregelen genomen om de bossen klimaatbestendiger te maken. Hiervoor zijn voor de gemeente Maasgouw incidenteel kosten van 45.000 per jaar voor de periode 2023 t/m 2026 nodig.	€12.000 structureel €45.000 incidenteel per jaar voor de jaren 2023 t/m 2026.

Zorgplan Natuur en Landschap		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Versterken groenblauwe karakter van Maasgouw.	Gemeente Maasgouw heeft gedurende vele jaren uitvoering gegeven aan het Zorgplan Natuur en Landschap. Samen met inwoners en vrijwilligers zijn projecten uitgevoerd voor onderhoud en herstel van natuur en landschapswaarden (bijvoorbeeld aanplantregelingen, educatieve projecten, ondersteuning vrijwilligers, herstel cultuurhistorie). Deze projecten werden uitgevoerd door de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) met financiële ondersteuning van de provincie. Met het wegvallen van het IKL is ook de provinciale ondersteuning er niet meer. De verwachting is dat er een groter beroep zal worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van de Limburgse gemeenten. Om het zorgplan te kunnen continueren is een extra gemeentelijk budget van € 45.000 per jaar nodig. Het totaal beschikbare budget wordt hierdoor € 105.000 per jaar.	€ 45.000 structureel

Groenimpuls Maasgouw		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Verhogen van het aandeel 'groen' binnen de gemeentegrenzen van Maasgouw.	Uitvoeren van het projectplan Groenimpuls Maasgouw. Dit plan bestaat uit drie sporen: 1) Groenimpuls bomen: aanplanten van 7.200 bomen verspreid over diverse terreinen binnen de gemeente, als onderdeel van het 1 miljoen bomen plan van provincie Limburg; 2) Groenimpuls buitengebied: ontwikkeling van nieuwe natuur, om ecologische verbindingen te realiseren of versterken 3) Groenimpuls verkoelt: verkoeling door vergroening. Aanleggen van koelteverbindingzones in de kernen, tegengaan hittestress Voor spoor 2 'Groenimpuls buitengebied' is een bedrag nodig van € 100.000 incidenteel. Voor activiteiten die nodig zijn om de sporen 1 en 3 te realiseren, zijn reeds middelen opgenomen in de meerjarenbegroting.	€ 100.000 incidenteel

3.5.3 Energietransitie

Energietransitie lokaal		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
In 2030 hebben we bereikt: - Een CO2-reductie van 20% voor de gebouwde omgeving t.o.v. 2020. - Het energieverbruik voor de gebouwde omgeving is verminderd met 15% t.o.v. 2020; - 40% Van de geschikte daken van de woningen is voorzien van zonnepanelen (het aandeel bedraagt nu circa 28%).	We geven uitvoering aan de acties en projecten die zijn opgenomen in het Actieplan Energietransitie. Dit actieplan is deels de uitwerking van de Transitievisie Warmte en de RES 1.0. Door het Rijk worden de komende jaren middelen beschikbaar gesteld voor de uitwerking van de klimaatdoelen. De verwachting is dat deze financiële middelen in 2023 voldoende zijn om de kosten van € 430.000 te dekken, behoudens de kosten van de extra inzet voor communicatie. Het succes van de acties en projecten is sterk afhankelijk van goede communicatie. Deze werkzaamheden kunnen niet worden belegd bij eigen medewerkers en daarom is € 80.000 nodig voor extra personele capaciteit.	Budgettair neutraal € 80.000 incidenteel

Regionale Energie Strategie (RES 2.0)		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Het doel is om in 2030 1.200 GWh aan duurzame energie op te wekken in de RES-regio.	Met de regio de Regionale Structuur Warmte (RSW) opstellen en meewerken aan de RES 2.0. In de RES 2.0 worden de doelen en ambities van de RES 1.0 verder uitgewerkt en worden gerichtere acties opgezet. De planning is erop gericht dat de RES 2.0 in 2023 aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Door het Rijk zijn de afgelopen jaren middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van de RES. Naar verwachting zal ook voor 2023 een bedrag beschikbaar worden gesteld door het Rijk ten behoeve van de RES-kosten. Het is nog onduidelijk wat de concrete gevraagde bijdrage vanuit de RES zal zijn, evenals de dekking vanuit het Rijk. Gezien de eerder gevraagde bijdrage, rekenen we op een bedrag van € 1,50 per inwoner. Deze verwachte kosten zijn meegenomen onder de totale kosten bij Energietransitie lokaal.	Budgettair neutraal

3.5.4 Afvalinzameling en circulariteit

De gemeenteraad heeft in 2021 nieuw beleid voor de afvalinzameling vastgesteld en dit is in 2022 geïmplementeerd. De resultaten van dit nieuwe beleid worden gemonitord en gedeeld met de inwoners. Er is geen voornemen tot vaststelling van nieuw beleid in 2023.

Afval en riolering kostendekkend		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Kostendekkend tarief afvalstoffenheffing en rioolheffing	Bij de vaststelling van de tarieven afval en riolering worden de kosten voor 100% doorberekend. Wijziging van de interne kostentoerekening betekent dat meer of minder doorbelast gaat worden. Voor de komende jaren resulteert dit in een voordelig budgettair effect dat met name veroorzaakt wordt door hogere toerekening van overhead, btw en rente aan afval en riolering.	Voordeel 2023: € 152.400 2024: € 168.300 2025: € 186.000 2026: € 202.700

3.5.5 Wonen en volkshuisvesting

Woonwagendstandplaatsen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Uitbreiding van het aantal standplaatsen en overdracht van standplaatsen met toekomstperspectief.	Voor de woonwagendstandplaatsen geven we uitvoering aan het plan van aanpak dat hiervoor door de gemeenteraad in 2021 is vastgesteld. Het aantal standplaatsen wordt gefaseerd uitgebreid en het eigendom en beheer van de standplaatsen wordt overgedragen aan woningbouwcorporaties of aan de huidige particuliere bewoners die daarvoor financieel draagkrachtig genoeg zijn. In 2023 staan overdracht van de locaties Ohé en Laak, Wessem en Linne op de planning en wordt gestart met de planologische procedures om uitbreiding van de locaties Lichtenbergerweg, Linne en Ohé en Laak te realiseren. Aan algemene kosten (externe inhuur en communicatiebudget) is een bedrag van € 30.000 nodig. Voor de daadwerkelijke uitbreidingen zal per locatie het benodigde krediet in een apart raadsvoorstel worden aangevraagd.	€ 30.000 incidenteel

Processen en projecten die doorlopen in 2023	
Proces/Project	Status/ fase in 2023
Woningbouw Bosserhofsveld Maasbracht	In uitvoering.
Woningbouw Europelein Maasbracht	In uitvoering.
Woningbouw Sint Anna-terrein Heel	In uitvoering.
Woningbouw Linne Zuid-Oost / Linnerpark	In uitvoering.
Woningbouw Vml. schoollocatie Ohé en Laak	In uitvoering.
Woningbouw Op de Konie Stevensweert	In uitvoering.
Woningbouw Krijtenberg Beegden	In uitvoering.
Woningbouw Parrenhof Thorn	In uitvoering.
Uitbreiding woonwagendstandplaatsen	In voorbereiding.

3.5.6 Erfgoed, monumenten en leegstand

In 2021 is er onderzoek gedaan naar leegstaande panden en de mogelijkheden om waardevolle, leegstaande panden te behouden, bijvoorbeeld door nieuwe gebruiksmogelijkheden te bieden. De resultaten van dit onderzoek zijn verwerkt in de omgevingsvisie en het behoud van waardevolle leegstaande panden is een belangrijk uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen. Specifiek voor de kerken wordt gewerkt aan een visie die inzicht geeft in de mogelijkheden die ontstaan als een kerk niet langer voor kerkelijke doeleinden wordt gebruikt.

3.5.7 Verkeer, parkeren en mobiliteit

Regionale verkeersplannen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Regionaal, effectief en duurzaam wegen en weggebruik op elkaar afstemmen.	We stellen samen met Nederweert, Weert, Leudal, Roermond, Roerdalen en Echt-Susteren een mobiliteitsvisie op deze wordt nog door de gemeenteraden vastgesteld. Hoe druk het op de weg wordt in de toekomst en hoe eventuele veranderingen in wegen daaraan bijdragen wordt uitgerekend in het regionale verkeersmodel.	€ 24.000 incidenteel € 2.500 structureel vanaf 2023

3.5.8 Economie, werklocaties en ondernemerschap

Economisch uitvoeringsprogramma		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Zorgen voor werkgelegenheid en welvaart door het faciliteren van economische ontwikkelingen. Daarbij bewaken we de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.	In 2021 en 2022 is een economische profiel voor de gemeente Maasgouw opgesteld. Op basis van dit profiel wordt in 2022 een economische visie opgesteld, met daarbij een uitvoeringsprogramma. De acties in het uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd in de periode 2023 – 2026. Het ondernemerschapprogramma was opgenomen in de begroting van 2021. Nu is dit het programma “Versterking Ondernemerschap”. Daarin worden het optimaliseren van de lopende dienstverlening en een interne focus op ondernemerschap, de externe focus en communicatie met ondernemers onderstreept. Dit programma is met gerichte acties gestart in 2021 en doorgezet in 2022. De gemeente werkt met de MER OD aan het verbeteren van dienstverlening aan ondernemers. Met ondernemers samen gaat komende jaren gewerkt worden aan draagvlak voor samenwerking (in een Bedrijfsinvesteringszone, Parkmanagement cq omtrent Keurmerk Veilig Ondernemen). Daarnaast zetten we in op een uitbreiding van het gebruik van het aanbod van Keyport, herinrichtingsvraagstukken voor bedrijventerreinen en het thema duurzaamheid. Ook wordt de samenwerking met het scheepsbouw- en het zorgcluster uitgebouwd. Economische Zaken legt intern de dwarsverbanden met Sociaal Domein, BOR, Ruimte en de regio Midden-Limburg. De activiteiten uit het ondernemerschapprogramma worden ondergebracht in het economische uitvoeringsprogramma. Om uitvoering te kunnen geven aan het uitvoeringsprogramma is 1 fte aan personele capaciteit benodigd voor de jaren 2023 en 2024. Voor de jaren erna wordt gezien of de activiteiten binnen bestaande vaste formatie kunnen worden belegd dan wel hiervoor opnieuw middelen nodig zijn.	€ 80.000 incidenteel per jaar voor 2023 en 2024 voor personele capaciteit. € 30.000 incidenteel voor de kosten.

Keyport		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
De economie van gemeente Maasgouw versterken door onderdeel te blijven van een sterke economische regio en deelname in Keyport voort te zetten.	De deelname in en financiering van Keyport voortzetten voor een periode van 4 jaar. De kosten van deelname worden toegerekend conform de regionaal afgesproken verdeelsleutel naar inwoneraantal. De activiteiten die nu lopen in samenwerking met Keyport worden voortgezet (opzet van een scheepsbouwcluster, de start van een samenwerking in de zorg gericht op arbeidsmarkt en opleiding en ook de ontwikkeling van de Voorzieningenwijzer voor werknemers –via bedrijven-). De samenwerking met en in Keyport breiden we uit waar dat voor Maasgouw of de regio meerwaarde oplevert. In de begroting van 2021 en 2022 zijn incidenteel middelen opgenomen voor de samenwerking in Keyport. Op basis van een evaluatie over deze periode is in het najaar van 2022 een separaat voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd voor een bijdrage voor de jaren 2023 en 2024 en voor de daarop volgende jaren.	€ 60.000 structureel

Centrumvisie Heel		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Een leefbaar en vitaal centrum voor de inwoners en bezoekers van centrum Heel.	De gemeente stelt samen met de bewoners en een visie op en haalt voor die visie de inhoud op bij de gemeenschap van Heel en de ondernemers. Om te komen tot een visie wordt een plan van aanpak opgesteld en een planning gemaakt. De visie wordt voorgelegd aan het College van B&W en de gemeenteraad. Er wordt externe ondersteuning betrokken bij het maken van kaarten, het proces en het schrijven van de visie.	€ 20.000 incidenteel kan binnen bestaande budgetten worden opgevangen.

Evenementen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Stimulatie van evenementen in de gemeente Maasgouw.	Wij stellen een bedrag beschikbaar voor het verlenen van subsidie aan bovenlokale evenementen. Eind 2022 en/of begin 2023 wordt een beleidsstuk, inclusief deelverordening, opgesteld waarin criteria komen te staan waaraan deze evenementen moeten voldoen. Potentiële projecten die in 2023 hieruit gesubsidieerd worden zijn de Slag om Stevensweert en de Powerman.	€50.000 structureel

Robuuste samenwerking van Limburgse en Belgisch Limburgse havens (Blueports)		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Robuuste samenwerking tussen de havens in Nederlands en Belgisch Limburg. (Blueports)	De looptijd van de samenwerkingsovereenkomst Blueports Limburg 2018-2021 is inmiddels verstreken. De betrokken partijen binnen Blueports werken momenteel intensiever samen dan voorheen. Om nog beter te functioneren en concurrerend te blijven is er dringend behoefte aan een robuuste samenwerking van de Limburgse en Belgisch Limburgse havens, als vervolg op de samenwerkingsovereenkomst. Hiertoe gaan de Blueports gebruik maken van ervaringen elders en van specialisten (aanstelling tijdelijke Raad van Advies). In 2023 komen er concrete voorstellen voor de vorm van samenwerking, uit te voeren acties en de daaraan verbonden kosten. Voor kosten in de overbruggingsperiode, zoals externe adviseren en gezamenlijke activiteiten, is in 2023 een bedrag van € 10.000 nodig.	€ 10.000 incidenteel kan binnen bestaande budgetten worden opgevangen.

Revitalisering industriehaven Koeweide Maasbracht		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Een toekomstbestendig bedrijventerrein Koeweide Maasbracht	In 2019 is de evaluatie Visie herstructureringsaanpak natte bedrijventerreinen Maasgouw 2013-2018 afgerond. Een van de aanbevelingen van deze evaluatie was het uitvoeren van een inventariserend onderzoek in de haven Koeweide. Dit onderzoek wordt in 2022 afgerond. Dit inventariserend onderzoek vormt de basis voor onderzoek naar de mogelijkheden tot revitalisering industriehaven Koeweide. Er is een voorbereidingsbudget nodig van € 50.000.	€ 50.000 incidenteel

3.5.9 Toerisme en recreatie

Waardevol Toerisme Maasgouw		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Komen tot nieuw beleid met een uitvoeringsprogramma binnen de filosofie "waardevol toerisme".	Het beleid wordt op integrale wijze tot stand gebracht. Keuzes worden gemaakt op basis van nieuw te verkrijgen data. Projecten worden voorbereid ter uitvoering, dit kan deels nog met bestaande middelen, deels is nieuw werkbudget nodig. Hiervan organiseren we bijeenkomsten met stakeholders, betalen we onderzoekskosten en kunnen we zo nodig extern advies inwinnen. De financiële vertaling voor uitvoering volgt in de Programmabegroting 2024.	€ 75.000 incidenteel

Projectleiding en programmacoördinatie fysiek domein		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Adequate begeleiding en coördinatie van projecten en programma's die lopen binnen het fysiek domein (Leefomgeving, wonen, economie en Gebiedsontwikkelingen).	In de programmahoofdstukken "Leefomgeving, wonen en economie" en "Gebiedsontwikkelingen" van deze begroting wordt zichtbaar gemaakt dat binnen het fysiek domein in de komende jaren een groot aantal projecten en programma's lopen waarin een belangrijke rol is weggelegd voor de gemeente. Voor de begeleiding en coördinatie daarvan worden door de gemeente projectleiders en programmacoördinatoren ingezet. In de afgelopen jaren zijn in de Programmabegroting incidentele middelen gevraagd voor de projectleiding en programma-coördinatie van de projecten die zich richten op de revitalisering van de vakantieparken Boschmolenplas, Heelderpeel en Porta Isola. De betreffende projectleider begeleid ook de projecten rondom Maasresidence Thorn en werkt mee aan de opzet van een toeristisch-recreatief actieprogramma voor de periode 2022-2026.. Om de hiervoor genoemde inzet voor de bestaande vakantieparken, Maasresidence Thorn en het toeristisch-recreatief actieprogramma te kunnen continueren is een structurele formatie-uitbreiding van een projectleider / programmacoördinator binnen het fysiek domein nodig. Deze "allround" projectleider kan dan in de komende jaren ook worden ingezet voor andere projecten binnen de hoofdstukken "Leefomgeving, wonen en economie" en "Gebiedsontwikkelingen" van deze begroting of voor nieuwe projecten die zich in de komende jaren aandienen.	€ 105.000 structureel

Status fase overige projecten

Processen en projecten die doorlopen in 2023	
Proces/Project	Status/ fase in 2023
Gebiedsontwikkeling Linne (incl. herontwikkeling locatie supermarkt)	In voorbereiding.
Gebiedsontwikkeling Wessem (incl. terrein Mustaersstichting)	In voorbereiding.
Aanpak parkeerproblematiek centrum Maasbracht (aanpak parkeerproblematiek)	In uitvoering.
Begeleiding Deltaplan Maasvallei	In uitvoering.
Nautische Boulevard Wessem	In uitvoering.
Terrein Edelchemie Panheel	Niet in een projectfase te duiden.
Fun Beach Panheel	In uitvoering.
Groenimpuls Maasgouw	In uitvoering.

Totaaloverzicht lasten en baten programma leefomgeving, wonen en economie

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestand beleid							
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	187.301	129.834	118.534	117.641	116.817	115.913
2.1	Verkeer en vervoer	277.454	260.429	261.912	260.223	260.223	260.223
2.3	Recreatieve havens	94.473	106.907	100.084	93.919	93.919	93.919
2.4	Economische havens en waterwegen	225	11.193	11.193	11.193	11.193	11.193
3.1	Economische ontwikkeling	308.170	463.938	194.781	152.661	128.070	128.070
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	42.550	56.648	57.979	57.792	57.792	57.792
3.4	Economische promotie	729.996	824.973	638.006	634.815	634.815	634.815
5.4	Musea	178.394	176.347	168.702	168.415	168.415	168.415
5.5	Cultureel erfgoed	168.937	194.697	175.023	174.272	174.272	169.769
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	177.581	395.815	242.279	241.904	241.904	241.904
7.3	Afval	2.838.056	2.425.995	2.354.743	2.354.695	2.356.595	2.356.595
7.4	Millieubeheer	320.278	466.104	187.839	186.713	186.713	186.713
8.1	Ruimte en leefomgeving	852.468	927.938	866.487	860.479	860.479	860.479
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.091.763	-65.900	-84.900	-84.900	-84.900	-84.900
8.3	Wonen en bouwen	2.863.373	3.649.694	3.053.514	3.049.647	3.048.522	3.039.790
	Totaal lasten bestand beleid	12.131.017	10.024.612	8.346.176	8.279.469	8.254.829	8.240.690
Lasten nieuw beleid							
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden			3.700	3.700	0	0
2.1	Verkeer en vervoer			26.500	2.500	2.500	2.500
2.4	Economische havens en waterwegen			50.000	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling			170.000	140.000	60.000	60.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			15.800	15.800	0	0
3.4	Economische promotie			230.000	155.000	155.000	155.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			244.500	144.500	102.000	102.000
7.3	Afval			267.354	260.117	259.817	262.017
7.4	Millieubeheer			80.000	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen			734.100	555.000	554.900	554.900
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	1.821.954	1.276.617	1.134.217	1.136.417
	Totaal lasten	12.131.017	10.024.612	10.168.130	9.556.086	9.389.046	9.377.107
Baten Bestand beleid							
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.250.431	69.320	69.320	69.320	69.320	69.320
0.63	Parkeerbelasting	101.964	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
2.1	Verkeer en vervoer	225	0	0	0	0	0
2.3	Recreatieve havens	27.877	25.240	25.240	25.240	25.240	25.240
3.1	Economische ontwikkeling		0				
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29.284	27.750	27.750	27.750	27.750	27.750
3.4	Economische promotie	37.781	14.250	25.750	25.980	26.215	26.454
5.4	Musea	8.786	8.700	8.700	8.700	8.700	8.700
5.5	Cultureel erfgoed	5	5	5	5	5	5
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	46.945	50.050	50.050	50.050	50.050	50.050
7.3	Afval	3.303.988	2.788.812	2.799.077	2.800.877	2.802.777	2.802.777
7.4	Millieubeheer	43.370	267	267	267	267	267
8.1	Ruimte en leefomgeving	38.508	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.887.669					
8.3	Wonen en bouwen	862.571	493.391	393.391	393.391	393.391	393.391
	Totaal baten bestand beleid	9.639.405	3.577.785	3.499.550	3.501.580	3.503.715	3.503.954
Baten nieuw beleid							
0.63	Parkeerbelasting			15.000	15.000	15.000	15.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			300	300	300	300
7.3	Afval			373.573	366.336	366.036	368.236
7.4	Millieubeheer			2.600	2.600	2.600	2.600
8.3	Wonen en bouwen			12.000	12.000	12.000	12.000
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	403.473	396.236	395.936	398.136
	Totaal baten	9.639.405	3.577.785	3.903.023	3.867.816	3.869.651	3.872.090
	Totaal saldo van baten en lasten	-2.491.612	-6.446.827	-6.265.107	-5.658.270	-5.489.395	-5.475.017
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten				671.374	57.116	56.881	56.642
Saldo				671.374	57.116	56.881	56.642
	Leefomgeving, wonen en economie	-2.491.612	-6.446.827	-5.593.733	-5.601.154	-5.432.514	-5.418.375

Verschillen bestand beleid 2023-2022 programma leefomgeving, wonen en economie

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
2.1	Verkeer en vervoer			
	Project alternatieve ontsluiting Maasbracht 2022	-10.500		10.500
3.1	Economische ontwikkeling			
	Keyport projecten 2022	-59.000		59.000
	Innovatie en ondernemerschap 2022 (dekking reserve)	-10.000		10.000
	Versterking ondernemerschap lokaal 2022 (dekking reserve)	-20.000		20.000
3.4	Economische promotie			
	Kapitaallasten	44.300	11.500	-32.800
	Recreatie en toerisme projecten 2022 (dekking reserve)	-241.200		241.200
	Recreatie en toerisme projecten 2022	-12.700		12.700
5.4	Musea			
	Onderzoek museum Thorn 2022	-10.000		10.000
5.5	Cultureel erfgoed			
	Kerkervisie (dekking reserve)	-25.000		25.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
	Bossen en natuurterreinen projecten	-116.000		116.000
	Zorgplan natuur en landschap 2022	-25.000		25.000
	Natuurwaarden- en natuurmaatregelenkaart (dekking reserve)	-17.200		17.200
7.3	Afval			
	Gemeentereiniging Maasgouw	10.300	10.300	0
	Meerkosten BSGW / nieuwe afvalsystematiek 2022	-106.400		106.400
7.4	Milieubeheer			
	Duurzaamheid project transitievisie warmte	-103.800		103.800
	Milieubeleid projecten	-182.400		182.400
8.1	Ruimte en leefomgeving			
	Bestemmingsplan nautische boulevard Wessem (dekking reserve)	-104.100		104.100
8.2	Grondexploitatie			
	Inbreidingslocatie Parrenhof Thorn (budgetoverheveling 2021)	-14.000		14.000
8.3	Wonen en bouwen			
	Adm. aangelegenheden volkshuisvesting projecten	-50.000		50.000
	Leges omgevingsvergunningen		-100.000	-100.000
	MER omgevingsdienst 2022	-390.300		390.300
	Omgevingswet (dekking reserve)	-152.900		152.900
	Woonwagencentra onderhoud (budgetoverheveling 2021)	-13.000		13.000
	Woonwagencentra projecten (budgetoverheveling 2021)	-37.000		37.000
	GR RUD Limburg Noord	25.000		-25.000
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	-57.800		57.800
	Totaal	-1.678.700	-78.200	1.600.500
		voordeel	nadeel	voordeel

Beleidsindicatoren programma leefomgeving, wonen en economie

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
3. Economie	Func tiemenging	%	2020	44,6%	2021	44,2%	De func tiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15-64jr	2020	130,8	2021	137,0	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2019	150,4	2020	159,0	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	28,8%	2019	28,0%	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	X € 1.000	2020	€ 238	2021	€ 254	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2020	9,8	2021	3,8	Het aantal nieuwbouwwoningen.
8. Vhrosv	Demografische druk	%	2020	77,0%	2021	77,6%	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	euro	2021	€ 682	2022	€ 733	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	euro	2021	€ 719	2022	€ 827	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

3.6 Gebiedsontwikkelingen

Coalitieakkoord 2022-2026

In de gemeente Maasgouw lopen enkele gebiedsontwikkelingen die vanuit ruimtelijk, economisch, maatschappelijk én financieel perspectief een grote impact hebben en daardoor van strategisch belang zijn. De gemeente speelt een regisserende en faciliterende rol binnen deze ontwikkelingen en werkt daarbij samen met andere overheden, bedrijven en instellingen. Dit vraagt om de inzet van middelen in personele en financiële zin. Gelet op de samenhang tussen deze ontwikkelingen en het belang daarvan wordt door de gemeente een gecoördineerde aanpak opgezet.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp in programmabegroting
Coördinatie gebiedsontwikkelingen	3.6.1 Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen
Land van Thorn – Maasresidence	3.6.2 Gebiedsontwikkeling Land van Thorn - Maasresidence
Thorn – Meersveld – Wessem	3.6.3 Gebiedsontwikkeling Thorn - Meersvel - Wessem
Vakantieparken	3.6.4 Gebiedsontwikkeling vakantieparken
Woon-zorg cluster Heel	3.6.5 Gebiedsontwikkeling Woon-zorg cluster Heel
Clauscentrale Maasbracht	3.6.6 Gebiedsontwikkeling Clauscentrale Maasbracht
Havengebied Maasbracht	3.6.7 Gebiedsontwikkeling havengebied Maasbracht

Voor een verder toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

3.6.1 Coördinatie gebiedsontwikkelingen

Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Gecoördineerde aanpak van de zes grootschalige gebiedsontwikkelingen die worden genoemd het coalitieakkoord 2022-2026	In hoofdstuk 6 van het coalitieakkoord 2022-2026 worden zes gebiedsontwikkelingen benoemd die in meerdere opzichten een grote impact hebben: Land van Thorn- Maasresidence, Thorn-Meersveld-Wessem, Vakantieparken, Woon zorg Cluster Heel, Clauscentrale en havengebied Maasbracht. Gelet op het strategisch belang van deze ontwikkelingen en de samenhang daartussen is in het Coalitieakkoord bepaald dat een gecoördineerde aanpak voor deze ontwikkelingen moet worden opgezet. Door het college is een ambtelijk coördinatieteam gebiedsontwikkelingen ingesteld dat met vaste regelmaat samen de verantwoordelijke portefeuillehouders vergadert. Voorstellen en rapportages aan college en raad over deze ontwikkelingen wordt in dit team voorbereid. Ook de contacten met mede-overheden over cofinanciering, zoals in het kader van de strategische investeringsagenda Midden-Limburg, worden vanuit dit team gecoördineerd. Binnen de genoemde gebiedsontwikkelingen is de gemeente verantwoordelijk voor de coördinatie en lopen 26 projecten die door de gemeente worden begeleid (o.a.procedureel) of geleid (bijvoorbeeld voor verkeer en infra). Bij het invullen van deze rol moet de gemeente zich laten ondersteunen door advies- en onderzoekbureaus die specialistische expertise in huis hebben. Om deze bureaus te kunnen inschakelen wordt één werkbudget gevraagd voor alle bovengenoemde gebiedsontwikkelingen (en bijbehorende projecten) Voor de hiervoor bedoelde projecten moeten projectteams worden ingesteld met vakspecialisten vanuit de ambtelijke organisatie. Daarbij zijn er enkele vakspecialisten (zoals bijvoorbeeld Verkeer en RO) die zitting moeten gaan nemen in een groot aantal projectteams. Daar kan met de huidige bezetting geen invulling aan worden gegeven. Dat wil zeggen dat er een budget nodig is om tijdelijk personeel te kunnen inhuren om tot een volwaardige bezetting van de projectteams te kunnen komen.	€ 500 000 incidenteel Indicatieve verdeling: € 300 000 voor inzet van advies- en onderzoekbureaus voor de zes genoemde gebiedsontwikkelingen. € 200 000 voor de inzet van tijdelijk personeel om tot een adequate bezetting van de projectteams te kunnen komen.

3.6.2 Land van Thorn - Maasresidence

Gebiedsontwikkeling Land van Thorn - Maasresidence		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Realisatie van vakantiepark, hotel en voorzieningen Maasresidence en van maatregelen om verkeer, parkeren, toerisme en recreatie in Thorn e.o. in goede banen te leiden.	Binnen het gebiedsprogramma Land van Thorn - Maasresidence lopen de volgende projecten: 1. gefaseerde bouw vakantiepark Maasresidence, 2. bouw hotel Maasresidence (Grote Hegge), 3. voorzieningen Maasresidence (Grote Hegge), 4. verkeer en parkeren Thorn en omgeving en 5. toerisme en recreatie Thorn en omgeving. De projecten 1 t/m 3 worden geïnitieerd en geleid door de eigenaar en een projectontwikkelaar en begeleid door de gemeente. De projecten 4 en 5 worden geïnitieerd en geleid door de gemeente. Vanwege de noodzaak van afstemming worden de projecten aangestuurd in de vorm van een gebiedsprogramma dat wordt gecoördineerd door de gemeente. Op grond van het adviesrapport verkeer en parkeren Thorn dat medio 2022 is opgeleverd door een adviesbureau wordt in het najaar gewerkt aan het opstellen van een plan met maatregelen om verkeer en parkeren in Thorn in goede banen te leiden. Dat gebeurt in overleg met de (groepen van) belanghebbenden in Thorn. In overleg met het exploitatiebedrijf van Maasresidence en andere ondernemers in Thorn e.o. wordt gewerkt aan een plan met maatregelen om toerisme en recreatie in Thorn in goede banen te leiden. Het gebied aan de aan de Groot-heggerplas bij de kasteelhoeve en het toekomstig hotel dat ligt tussen Thorn en het vakantiepark wordt daarbij ontwikkeling als knooppunt en toeristisch overstappunt.	PM Uit de planvorming voor verkeer, parkeren, toerisme en recreatie moet gaan blijken wat de kosten zijn van maatregelen en hoe deze gefinancierd kunnen worden. Deze plannen worden t.z.t. aan de raad voorgelegd.

3.6.3 Thorn-Meersveld-Wessem

Gebiedsontwikkeling Thorn-Meersveld-Wessem		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Door de dijkversterking en de verlegging van de Thornerbeek ontstaan ingrepen en kansen in het landschap tussen Thorn en Wessem. De rol van de gemeente is om aanvullend op de beekverlegging en de dijkversterking door het waterschap een verdere gebiedsversterking proberen te faciliteren.	Binnen de gebiedsontwikkeling Thorn-Meersveld-Wessem zijn de volgende projecten in voorbereiding: 1. versterking van de dijk Thorn-Wessem, 2. omlegging van de Thornerbeek, 3. kwaliteitsimpuls gebied Thorn-Wessem (i.v.m. systeemwerking Maas) (relatie met project 4 en 5), 4. ontwikkeling van natuur en recreatie in Meersveld en 5 transformatie van fabrieksgebouwen aan de Meers. Projecten 1 en 2 worden gepland en uitgevoerd door het Waterschap Limburg. Project 3 ligt in het verlengde hiervan en kent naast het waterschap ook partners in de andere overheden en mogelijk private partijen. Project 4 en 5 zijn in feite weer een verfijning van project 3. Allereerst is een gebiedsplan met programma in voorbereiding. Met een RIB van begin 2022 is € 50.000 ter beschikking voor op het opstellen van een integraal gebiedsplan dat begin 2023 gereed moet zijn voor besluitvorming.	Op basis van het hiernaast genoemde gebiedsplan kan bepaald worden hoe en of de 1 miljoen euro die eerder voor Thorn-Wessem i.r.t. tot hoogwaterveiligheid zijn gereserveerd worden ingezet. Evt. verdere kosten van capaciteit en ondersteuning worden gedekt uit het algemene budget dat is beschreven bij de tekst over de coördinatie van gebiedsontwikkelingen.

3.6.4 Vakantieparken

Gebiedsontwikkeling vakantieparken		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Programmatische, integrale aanpak van drie niet-vitale vakantieparken in Maasgouw: de parken Heelderpeel en Boschmolenplas in Heel en Porta Isola in Stevensweert. De huidige bestemming van de drie gebieden, een vakantiepark, is vertrek- en in eerste instantie beoogd eindpunt. Wanneer vitalisering van (een gedeelte van) een vakantiepark niet haalbaar blijkt, wordt ingezet op transformatie naar een andere functie.	1. Een integrale procesaanpak, te weten ‘procesaanpak groene en rode spoor’ is de basis voor de gemeentelijke aanpak van de niet-vitale vakantieparken. Deze aanpak is beschreven in het programma ‘Aanpak vakantieparken Maasgouw 2025’ dat sinds 2000 in uitvoering is. Op basis van een zo sterk mogelijke informatiepositie worden rode maatregelen (tegengaan niet-recreatief gebruik, zoals handhaving) en groene maatregelen (bevorderen recreatief gebruik, zoals ondersteuning recreatieondernemer) getroffen. - Indien een toekomst als vakantiepark in 2022 niet meer haalbaar blijkt, wordt voor het betreffende gebied een transformatiestrategie voorbereid. In 2022 wordt per park een toekomstperspectief en aanpak voorgesteld. Per park wordt dit vervolgens in een projectplan uitgewerkt. Uitvoering van de projecten vanaf 2023 wordt gepland op basis van de benodigde rol van de gemeente, de rol van betrokken marktpartijen en de beschikbare organisatiecapaciteit. 2. Uitvoering project ‘Vitalisering Boschmolenplas’ 3. Uitvoering project ‘Vitalisering en/of (gedeeltelijke) transformatie Heelderpeel’ 4. Uitvoering project ‘Vitalisering of transformatie Porta Isola’	1. De kosten voor de procesaanpak ‘rode en groene spoor’ in de periode 2023-2025 a. inkoop handhaving MER b. Externe kosten: Advies € 90.000. (subsidieverzoek Provincie PM) 2. PM (separaat voorstel aan de raad obv projectplan) 3. PM (separaat voorstel aan de raad obv projectplan) 4. PM (separaat voorstel aan de raad obv projectplan)

3.6.5 Woon-zorg cluster Heel

Gebiedsontwikkeling Woon-zorg cluster Heel														
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?												
Verdere ontwikkeling van de terreinen in Heel die zijn bestemd voor wonen en zorg: het Daelzicht-terrein, het Koraal-terrein (Sint Anna), het Chateaupark Heel en het Raadhuisplein (Catualiumhof).	Het initiatief voor deze ontwikkelingen ligt bij de betreffende eigenaren (i.c. zorginstellingen). De gemeente begeleidt de procedures, werkt bij deze gebieden aan aanpassingen van de openbare ruimte en wegen (bijvoorbeeld Heerbaan) en probeert de herontwikkeling van leegstaande gebouwen op en bij deze terreinen te bevorderen (bijvoorbeeld Chateau Heel en voormalige school De Maaskei). Omdat deze terreinen deels aan elkaar grenzen en ook op andere punten raakvlakken hebben, speelt de gemeente een coördinerende rol om de afstemming te borgen. Binnen deze gebiedsontwikkelingen lopen de volgende projecten: <table><tr><td>1.a Daelzicht-terrein - Masterplan</td><td>Zie toelichting</td></tr><tr><td>1.b Daelzicht-terrein - Infra Heerbaan</td><td>In voorbereiding</td></tr><tr><td>2.a Koraal-terrein - Sint Anna</td><td>In voorbereiding</td></tr><tr><td>2.b Maaskei-terrein - verkoop</td><td>In voorbereiding</td></tr><tr><td>3. Chateau Heel Park</td><td>In voorbereiding</td></tr><tr><td>4. Raadhuisplein</td><td>Zie toelichting</td></tr></table> Toelichting: <u>Project 1.a</u> : Het Masterplan Daelzicht wordt gefaseerd uitgevoerd en is deels al gerealiseerd en deels in uitvoering. Planningshorizon loopt tot circa 2030. <u>Project 4</u>: Verkoop oud-gemeentehuis en herontwikkeling tot woon-zorg-centrum Catualiumhof is afgerond. Met Wonen-Zuid wordt overleg gevoerd over de herontwikkeling van het noordelijk gedeelte van het Raadhuisplein.	1.a Daelzicht-terrein - Masterplan	Zie toelichting	1.b Daelzicht-terrein - Infra Heerbaan	In voorbereiding	2.a Koraal-terrein - Sint Anna	In voorbereiding	2.b Maaskei-terrein - verkoop	In voorbereiding	3. Chateau Heel Park	In voorbereiding	4. Raadhuisplein	Zie toelichting	Bij de tekst over de coördinatie van gebiedsontwikkelingen is een algemeen werkbudget gevraagd. Ook voor kosten die gemaakt worden binnen de ontwikkeling Woon Zorg Cluster Heel wordt een beroep gedaan op dit algemeen budget.
1.a Daelzicht-terrein - Masterplan	Zie toelichting													
1.b Daelzicht-terrein - Infra Heerbaan	In voorbereiding													
2.a Koraal-terrein - Sint Anna	In voorbereiding													
2.b Maaskei-terrein - verkoop	In voorbereiding													
3. Chateau Heel Park	In voorbereiding													
4. Raadhuisplein	Zie toelichting													

3.6.6 Clauscentrale Maasbracht

Gebiedsontwikkeling Clauscentrale Maasbracht		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Begeleiding door gemeente van de toekomstige ontwikkeling van de Clauscentrale Maasbracht (en het bijbehorend terrein) in samenspraak met eigenaar RWE, provincie en omwonenden. Tevens begeleiding van de ontwikkeling van het nabijgelegen schakelstation van Tennet. Met bijzondere aandacht vanuit de gemeente voor de gevolgen van de leefomgeving van beide ontwikkelingen.	- Intern coördineren van de verschillende ontwikkelingen; - Deelname aan ambtelijke werkgroep die zich bezig houdt met het opstellen van een nieuwe toekomstvisie over de Clauscentrale en haar directe omgeving; - Bestuurlijk beraad en besluitvorming faciliteren. Vanwege het besluit van RWE aanvang 2022 om geen Clauscentrale “unit D” te bouwen is de aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg niet meer aan de orde. Momenteel verrekenet de gemeente de gemaakte voorbereidingskosten met de provincie. Insteek is om de resterende projectmiddelen terug te laten vloeien naar de algemene reserve. De provincie neemt naar verwachting de ontwikkelkosten van de nieuwe toekomstvisie geheel voor haar rekening. De bijdrage van de gemeente Maasgouw betreft voorlopig ambtelijke inzet. Mogelijk brengt de toekomstvisie nieuwe maatregelen of projecten voort, waarbij gemeentelijke (co) financiering aan de orde is.	Niet van toepassing.

3.6.7 Havengebied Maasbracht

Gebiedsontwikkeling havengebied Maasbracht		
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat gaat dat kosten?
Begeleiden, toetsen en faciliteren van revitalisering en duurzame ontwikkeling in het gebied Bunkerhaven-Oude Maas Maasbracht.	Binnen het deelgebied "Bunkerhaven-Oude Maas" van het havengebied van Maasbracht is door de onderneming "Revitalisering binnenhaven Maasbracht BV (Tullemans)" het initiatief genomen voor de volgende projecten: 1. De realisatie van een Clean Energy Hub (tankstation met duurzame brandstoffen voor binnenvaart/vrachtvervoer) 2. De revitalisering van de scheepswerf in de haven. 3. Aanpassing infrastructuur 4. Potentiele ontwikkeling van locatie "Edelzand" in aansluiting/aanvulling op bovengenoemde projecten. Voor het project Clean Energy Hub is een Europese subsidie ontvangen om een haalbaarheidsstudie te laten uitvoeren. Bij deze studie spelen de gemeente en MER-OD een rol i.v.m. de toetsing aan wet- en regelgeving. Voor de projecten revitalisering scheepswerf, aanpassing infrastructuur en "Edelzand" zijn de voorbereidingen gestart en vindt ook afstemming plaats met de gemeente. Bij de bovenstaande projecten speelt de gemeente een begeleidende, toetsende en/of faciliterende rol. Ook zorgt de gemeente voor afstemming met andere betrokken partijen zoals het Rijk, de provincie Limburg en het samenwerkingsverband Blue Ports Limburg. Als de Clean Energy Hub haalbaar blijkt en de revitalisering van de scheepswerf wordt doorgezet betekent dat een forse impuls voor de revitalisering en duurzame ontwikkeling van het havengebied van Maasbracht. In het verlengde van de genoemde projecten volgt op termijn het project "Walstroom" voor de ligplaatsen in de haven, waarbij moet worden samengewerkt met Rijkswaterstaat als eigenaar van (natte en droge) infrastructuur in de haven. Binnen het kader van Blue Ports is al een inventarisatie uitgevoerd van de ligplaatsen in Limburg die van walstroom moeten worden voorzien. In het najaar van 2022 is een voorstel aan de raad gedaan over deze ontwikkeling van het gebied Bunkerhaven - Oude Maas in Maasbracht. Daarbij wordt ook aangegeven welke extra capaciteit de gemeente voor de begeleiding van de bovengenoemde projecten vrij moet maken.	Over de gemeentelijke kosten voor de begeleiding van de projecten in het gebied Bunkerhaven - Oude Maas is in het najaar van 2022 een voorstel aan de raad gedaan.

Totaaloverzicht lasten en baten programma gebiedsontwikkelingen

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
2.4	Economische havens en waterwegen						
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	63.204	73.834	43.497	43.122	43.122	43.122
8.3	Wonen en bouwen	21.304	1.080.500				
	Totaal lasten bestaand beleid	84.508	1.154.334	43.497	43.122	43.122	43.122
Lasten nieuw beleid							
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			200.000	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen			390.000	0	0	0
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	590.000	0	0	0
	Totaal lasten	84.508	1.154.334	633.497	43.122	43.122	43.122
Baten nieuw beleid							
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	0	0	0	0	0	0
	Totaal saldo van baten en lasten	-84.508	-1.154.334	-633.497	-43.122	-43.122	-43.122
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten				590.000	0	0	0
Saldo				590.000	0	0	0
	Gebiedsontwikkelingen	-84.508	-1.154.334	-43.497	-43.122	-43.122	-43.122

Verschillen bestand beleid 2023-2022 programma gebiedsontwikkelingen

Taakveld		Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
8.3	Wonen en bouwen			
	Kansenkaart herstructurering 2022 (dekking reserve)	-1.000.000		1.000.000
	Maasresidentie Thorn (budgetoverheveling 2021)	-40.500		40.500
	Vakantieparken/ recreatieve ontwikkelingen (budgetoverheveling 2021)	-40.000		40.000
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	-30.300		30.300
	Totaal	-1.110.800	0	1.110.800
		voordeel	voordeel	voordeel

4. Financiële overzichten

4.1 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
0.5	Treasury	510.798	623.809	697.599	825.383	793.148	886.421
0.61	OZB woningen	178.755	159.733	162.533	166.533	170.533	170.533
0.64	Belastingen overig	78.729	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	Totaal lasten bestaand beleid	768.282	786.542	863.132	994.916	966.681	1.059.954
Lasten nieuw beleid							
0.5	Treasury			-161.099	-220.883	-80.248	-139.953
0.61	OZB woningen			30.700	12.400	11.700	16.400
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	-130.399	-208.483	-68.548	-123.553
	Totaal lasten	768.282	786.542	732.733	786.433	898.133	936.401
Baten Bestaand beleid							
0.5	Treasury	1.360.295	1.253.260	1.222.279	1.043.565	910.305	908.782
0.61	OZB woningen	2.725.232	2.805.475	2.922.475	3.080.275	3.220.975	3.220.975
0.62	OZB niet-woningen	1.597.926	1.667.500	1.680.500	1.693.500	1.693.500	1.693.500
0.64	Belastingen overig	134.149	138.924	138.924	138.924	138.924	138.924
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	39.116.850	40.219.725	38.362.222	37.915.886	37.707.486	37.707.486
3.4	Economische promotie	496.874	614.200	856.200	1.004.200	1.094.200	1.094.200
	Totaal baten bestaand beleid	45.431.326	46.699.084	45.182.600	44.876.350	44.765.390	44.763.867
Baten nieuw beleid							
0.5	Treasury			0	0	0	-4.048
0.61	OZB woningen			0	0	32.225	64.725
0.62	OZB niet-woningen			0	0	7.600	15.200
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds			4.538.500	5.775.600	6.020.300	3.222.488
3.4	Economische promotie			25.600	30.000	32.700	32.700
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	4.564.100	5.805.600	6.092.825	3.331.065
	Totaal baten	45.431.326	46.699.084	49.746.700	50.681.950	50.858.215	48.094.932
	Totaal saldo van baten en lasten	44.663.044	45.912.542	49.013.967	49.895.517	49.960.082	47.158.531
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten							
Saldo							
	Algemene dekkingsmiddelen	44.663.044	45.912.542	49.013.967	49.895.517	49.960.082	47.158.531

Rentekosten / opbrengsten structureel

De samenstelling van de productenraming 2023-2026 betekent ook een volledige actualisatie van de investeringsstaat voor de berekening van de kapitaallasten en de toerekening daarvan aan de producten. Daarbij worden ook jaarlijks de verwachte rentekosten en rentebaten geactualiseerd. Deze zijn gebaseerd op de verwachte daadwerkelijke investeringen in het komende jaar, waarbij rekening gehouden met realisme in de uitvoeringen van investeringen.

Verder is een berekening van de renteomslag gemaakt op basis van de te verwachten netto-rentebetalingen. Doordat de gemeente Maasgouw een redelijk lage schuldquote heeft en relatief hoge renteopbrengsten uit de obligatieportefeuille, komt de rente-omslagberekening uit op 0,07 % negatief. Volgens de BBV-voorschriften

kan dit percentage worden afgerond op 0,5 procentpunt. Voor de berekening van het rentepercentage voor 2023 is uitgegaan van 0%. De berekening van de rente-omslag 2023 is in de paragraaf Financiering (5.3) opgenomen.

De rentekosten voor langlopende leningen laten een lichte stijging zien in het jaar 2022. Langlopende leningen zullen mogelijk duurder worden vanwege een hoger rentepercentage. Dit zal dan ook zijn weerslag op onze rentekosten hebben. Hoe dit zich verder gaat ontwikkelen is nu nog niet te voorzien. Meerjarig hebben we voor de berekening van de renteomslag een rentepercentage van 2,29% aangehouden voor mogelijk nieuw aan te trekken langlopende geldleningen. Dit op basis van de meest recente gegevens van de BNG. Hier tegenover staan echter onze eigen financieringsmiddelen en rentebaten. Deze zullen eerst aangewend worden voordat we een nieuwe langlopende lening aantrekken. Met kasgeldleningen wordt de tijdelijke financieringsbehoefte opgevangen.

Omdat de rentebaten van de obligaties in de toekomst teruglopen vanwege inlossing, zal er mogelijk na het jaar 2025 of 2026 weer sprake kunnen zijn van toerekening van rentekosten aan de activa.

In onderstaande tabel de positieve bijstelling van de actualisatie activa en rentekosten en opbrengsten t.o.v. de vorige meerjarenbegroting 2022-2025.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Actualisatie activagegevens	25	26	37	62
Rente taakveld Treasury	136	195	43	77
Renteopbrengst obligatieportefeuille	0	0	0	-4
Totaal	161	221	80	135

Verschillen bestand beleid 2023-2022 overzicht algemeen dekkingsmiddelen

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
0.5	Treasury			
	Beleggingen langer dan 1 jaar	69.900	-31.000	-100.900
	Rente langlopende geldleningen	-21.600		21.600
	Stelpost kapitaallasten	25.400		-25.400
0.61	OZB woningen			
	Belastingverhoging OZB eigenaren	0	117.000	117.000
0.62	OZB niet-woningen			
	Belastingverhoging OZB gebruikers		13.000	13.000
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds			
	Algemene Uitkering mutaties mei- en september circulaire		-1.651.000	-1.651.000
	Uitkering deelfonds Sociaal Domein		-92.900	-92.900
	Comp. Uitkerings- en uitvoeringskosten i.v.m. Corona		-113.500	-113.500
3.4	Economische toeristenbelasting			
	Areaaluitbreiding toeristenbelasting		242.000	242.000
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	2.800	0	-2.800
	Totaal	76.500 nadeel	-1.516.400 nadeel	-1.592.900 nadeel

4.2 Overzicht overhead

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
0.4	Overhead	11.184.290	10.581.757	9.173.329	9.094.251	9.092.971	9.081.797
	Totaal lasten bestaand beleid	11.184.290	10.581.757	9.173.329	9.094.251	9.092.971	9.081.797
Lasten nieuw beleid							
0.4	Overhead			1.808.800	1.716.710	1.644.910	1.666.690
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	1.808.800	1.716.710	1.644.910	1.666.690
	Totaal lasten	11.184.290	10.581.757	10.982.129	10.810.961	10.737.881	10.748.487
Baten Bestaand beleid							
0.4	Overhead	473.698	245.300	245.300	245.300	245.300	245.300
	Totaal baten bestaand beleid	473.698	245.300	245.300	245.300	245.300	245.300
Baten nieuw beleid							
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	473.698	245.300	245.300	245.300	245.300	245.300
	Totaal saldo van baten en lasten	-10.710.591	-10.336.457	-10.736.829	-10.565.661	-10.492.581	-10.503.187
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten				400000	0	0	0
Baten				758.003	316.562	310.818	299.643
Saldo				358.003	316.562	310.818	299.643
	Overhead	-10.710.591	-10.336.457	-10.378.826	-10.249.099	-10.181.763	-10.203.544

De overheadkosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Totaaloverzicht overhead 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Ondernemingsraad + Commissies	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000
Salariskosten directie, teammanagers, ondersteunende diensten en staf	€ 4.136.849	€ 4.106.321	€ 4.106.321	€ 4.106.321
Tijdelijk personeel (indirect)	€ 485.031	€ 485.031	€ 485.031	€ 485.031
Overige personeelslasten (opleidingskosten, reis- en verblijfskosten e.d.)	€ 293.093	€ 293.093	€ 293.093	€ 293.093
Huisvestings- en tractiekosten (1)	€ 1.028.996	€ 1.006.327	€ 933.247	€ 943.853
Overige algemene kosten	€ 484.338	€ 483.485	€ 483.485	€ 483.485
ICT (2)	€ 830.634	€ 804.206	€ 804.206	€ 804.206
MER Bedrijfsvoering	€ 3.454.888	€ 3.364.198	€ 3.364.198	€ 3.364.198
Totaal overhead	€ 10.736.829	€ 10.565.661	€ 10.492.581	€ 10.503.187
Dekking door reserves:				
Dekking Structureel diverse reserves dekking kapitaallasten (1)	€ 339.003	€ 316.562	€ 310.818	€ 299.643
Dekking Inc. Alg. reserve tbv aanschaf persoonlijke internetpaging (2)	€ 10.000	-	-	-
Dekking Inc. Alg. reserve tbv aanschaf E-diensten huwelijken (2)	€ 9.000	-	-	-
Totaal overhead tlv exploitatie	€ 10.378.826	€ 10.249.099	€ 10.181.763	€ 10.203.544

Verschillen bestand beleid 2023-2022 overzicht overhead

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
0.4	Overhead			
	MER bedrijfsvoering	-20.800		20.800
	Projecten (saldo bestemming 2021)	-40.900		40.900
	Kapitaallasten	-10.700		10.700
	Personeelslasten	-42.000		42.000
	Opstellen ondernemersdatabase (dekking reserve)	-12.900		12.900
	Algemene financiële advieskosten (budgetoverheveling 2021)	-25.000		25.000
	Inhuur juridische expertise (budgetoverheveling 2021)	-35.000		35.000
	Personeelslasten (tijdelijke fte's) 2022	-156.800		156.800
	Juridische advieskosten 2022	-15.000		15.000
	Organisatie ontwikkeling traject Maasgouw (dekking reserve)	-79.800		79.800
	Corona crisis aanpassingen gemeentehuis Maasbracht	-60.000		60.000
	ICT dienstverlening 2022	-95.000		95.000
	Project nieuwe koppeling GBI (budgetoverheveling 2021)	-15.000		15.000
	Digitale toegankelijkheid website (dekking reserve)	-30.000		30.000
	Overig, bedragen < € 10.000 incl. salarissen	-769.800		769.800
	Totaal	-1.408.700	0	1.408.700
		voordeel	voordeel	voordeel

4.3   Overzicht vennootschapsbelasting

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten nieuw beleid							
Baten nieuw beleid							
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten							
Saldo							
Geen gegevens beschikbaar; is nihil							

4.4 Overzicht voor onvoorzien

Nr.	Omschrijving taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten bestaand beleid							
0.8	Overige baten en lasten	-2.554	13.600	367.517	218.319	211.660	211.654
	Totaal lasten bestaand beleid	-2.554	13.600	367.517	218.319	211.660	211.654
Lasten nieuw beleid							
0.8	Overige baten en lasten			328.520	1.516.207	2.566.214	-248.054
	Totaal lasten nieuw beleid	0	0	328.520	1.516.207	2.566.214	-248.054
	Totaal lasten	-2.554	13.600	696.037	1.734.526	2.777.874	-36.400
Baten Bestaand beleid							
0.8	Overige baten en lasten	-26.584					
	Totaal baten bestaand beleid	-26.584	0	0	0	0	0
Baten nieuw beleid							
	Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	-26.584					
	Totaal saldo van baten en lasten	-24.030	-13.600	-696.037	-1.734.526	-2.777.874	36.400
Mutaties reserves							
		Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten							
Baten							
Saldo							
	Onvoorzien	-24.030	-13.600	-696.037	-1.734.526	-2.777.874	36.400

Het totaal bedrag van het overzicht voor onvoorzien bevat niet alleen de post onvoorzien zoals vermeld in de financiële foto 2023-2026 (6.3) maar ook de post onvoorzien incidenteel en de post nog te realiseren taakstelling vanuit de Programmabegroting 2022.

Verschillen bestaand beleid 2023-2022 overzicht voor onvoorzien

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven €	Inkomsten €	voordeel/ nadeel €
0.8	Overige baten en lasten Het saldo van de post 'onvoorzien' wordt bij elke raadsvergadering bijgesteld en is aan fluctuaties onderhevig	353.900		-353.900
	Totaal	353.900 nadeel	0 voordeel	-353.900 voordeel

5. Paragrafen inzake de financiële positie

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor ‘beheersmatige aspecten’. Het doel van deze paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, gebundeld weer te geven. De hieronder genoemde paragrafen zijn opgenomen in deze Programmabegroting.

Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is belangrijk voor wanneer zich financiële tegenvallers voordoen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en dergelijke. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom belangrijk voor een juist inzicht in de financiële positie.

Financiering

De financieringsparagraaf is sinds 2001 een verplichte paragraaf bij de Programmabegroting en het jaarverslag. Het doel van deze paragraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is nodig voor het verwezenlijken van de taken van gemeenten. De bedrijfsvoeringparagraaf moet inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; met het oog op het uitvoeren van de activiteiten binnen de programma's en met het oog op de continuïteit van de gemeente. Onderdelen van onze bedrijfsvoering zijn vanaf 1 juli 2017 ondergebracht in het Servicecentrum MER. Het betreft personeel & organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening en informatisering en automatisering.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien de veelheid aan verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke belang is het voor het inzicht van de raad belangrijk dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang aan worden gegeven. Daarbij wordt apart stilgestaan bij de voornemens van verbonden partijen.

Grondbeleid

De hoofdlijnen van het grondbeleid komen in deze paragraaf aan de orde. De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen zoals opgenomen in de gebiedsontwikkelingen. Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. Gedacht kan worden aan volkshuisvesting. Gezien het financiële belang van grondbeleid is een overzicht van het grondbeleid noodzakelijk voor de raad.

Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. De paragraaf bevat de uitgangspunten voor het tarievenbeleid en geeft op hoofdlijnen een overzicht van alle gemeentelijke belastingen en leges. Ook wordt er inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de leges en het kwijscheldingsbeleid.

Openbaarheid

Vanaf 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden, en bepaalt dat er in de begroting en in de jaarlijkse verantwoording van elke gemeente een openbaarheidsparagraaf moet worden opgenomen

Crisis Oekraïne

In februari 2022 is Rusland Oekraïne binnengevallen. Naast de directe gevolgen, zoals de vele ontheemden die de toevlucht hebben gezocht in de lidstaten van de Europese Unie en de taak die hiervoor bij gemeenten is belegd, zijn er ook indirecte gevolgen zoals de prijsstijgingen en grondstoffen schaarste. Eén en ander wordt in deze toegevoegde paragraaf voor 2023 in kaart gebracht.

5.1 Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing stellen we vast of de financiële positie van gemeente Maasgouw robuust genoeg is om onvoorziene tegenvallers op te vangen. Om dat te bepalen zijn twee componenten belangrijk:

1. De risico's die we als gemeente lopen. Een aantal risico's zijn afgedekt door verzekeringen af te sluiten en door samen te werken met andere partijen (risicodeling). De risico's die niet te verzekeren zijn of verbonden zijn aan de maatschappelijke doelen die we als Maasgouw willen realiseren, moeten we in kaart brengen, proberen te verkleinen en goed bewaken.
2. De 'weerstandscapaciteit' (buffer) die er is om de resterende risico's op te vangen. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om deze niet begrote risico's te ondervangen.

Deze twee begrippen geven in essentie het begrip 'risicomanagement' weer. Een aantal risico's dekken we af met beheersmaatregelen. Voor de overblijvende risico's geven we inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen. Ook geven we inzicht in de financiële buffer die we daarvoor nodig en beschikbaar hebben.

De paragraaf is als volgt opgebouwd: eerst gaan we in op het bestaand beleid rondom weerstandsvermogen; daarna wordt de weerstandscapaciteit geïnventariseerd en dan komen de risico's aan bod. Op basis hiervan wordt de weerstandsratio bepaald.

Beleid

In februari 2021 heeft de raad de beleidsnota Risicomanagement & Weerstandsvermogen 2021-2024 (verder Nota R&W) vastgesteld. In de Nota R&W worden o.a. kaders gesteld met betrekking tot:

- Te onderkennen risico's (alleen negatieve, financieel kwantificeerbare risico's onderkennen)
- Rapportage van risico's in de P&C-documenten (alleen risico's met een score >10 o.b.v. kans x impact). Daarbij richten we ons niet alleen op de risicosignalering van de interne organisatie, maar ook van de risico's bij onze verbonden partijen.
- Berekening van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Daarbij wordt de incidentele weerstandscapaciteit berekend exclusief stille reserves. Voor de structurele weerstandscapaciteit wordt de onbenutte belastingcapaciteit bepaald op basis van de maximum ozb-tarieven.
- Zowel voor de incidentele als voor de structurele variant wordt een ratio nagestreefd van tenminste 1, waarbij we een signaleringsfunctie inbouwen vanaf 2.

Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het is relevant om onderscheid te maken tussen incidenteel weerstandsvermogen dat beschikbaar is (voor incidentele tegenvallers op te vangen) en weerstandsvermogen met een structureel karakter.

Uit de tabellen is te herleiden uit welke componenten dat de incidentele en structurele weerstandscapaciteit zijn opgebouwd.

Onderdelen incidentele Weerstandscapaciteit	Omschrijving	
Algemene reserve Vrij aanwendbare deel	Dit zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Het betreft de Algemene reserve per 1-1-2023.	€ 22.722.000
Bestemmingsreserve vrij aanwendbare deel	Dit betreft m.n. het vrij aanwendbare deel van de reserve ontwikkelingsbedrijf. O.b.v. de geraamde toevoegingen en onttrekkingen bedraagt deze per saldo € 985.000 (zie paragraaf 5.6 grondbeleid)	€ 985.000
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		€ 23.707.000

Onderdelen structurele Weerstandscapaciteit	Omschrijving	
Begrotingsruimte	Dit is de ruimte die ombuigingen op de korte (en lange) termijn mogelijk maakt. In de huidige meerjarenbegroting 2023-2026 is dit het structurele begrotingssaldo van de jaarschijf 2026 (€ 0). De begroting is meerjarig structureel technisch sluitend gemaakt door raming van een stelpost (belasting-)inkomsten / algemene uitkering voor een bedrag van € 1,1 mln. Het tekort komt voort uit het feit dat het Rijk voornemens is om de financieringssytematiek van gemeenten m.i.v. 2026 aan te passen, maar er nog geen zicht is op concrete invulling in afwachting van de Contourennota van de Commissie Lazeroms. Dat betekent dat er op moment van samenstelling van de Programmabegroting 2023 (medio juli 2022) nog geen zicht is op de inkomsten algemene uitkering 2026 en derhalve de Meicirculaire 2022 financieel vertaald is.	€ 0
Onvoorziene Uitgaven	Deze post creëren we om middelen te hebben om nieuwe beleidsinitiatieven (incidenteel of structureel) te bekostigen of om onvoorzienbare, onontkoombare, onuitstelbare tegenvallers op te vangen. Voor incidentele uitgaven is jaarlijks € 25.000 beschikbaar.	€ 25.000
Onbenutte belastingcapaciteit	Dit zijn inkomsten die nog niet gemaximeerd of kostendekkend zijn. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn al kostendekkend. Dit betreft alleen de onroerende zaakbelastingen. In de huidige meerjarenramingen is al verwerkt dat de ozb-opbrengst jaarlijks met 1% wordt verhoogd (exclusief in 2022 het 'inhalen' van de 1% niet doorgevoerde ozb-opbrengstverhoging in 2021). O.b.v. het gehanteerde beleidskader in de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen hanteren we voor berekening van de onbenutte belastingcapaciteit een verdere ozb-belastingverhoging tot aan het ozb normtarief artikel 12 Fvw. Dit zogenaamde redelijk peil voor de ozb bedraagt voor 2023 0,1729% (Meicirculaire 2022). Voor een toelichting op de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt verwezen naar paragraaf 5.7 lokale heffingen.	€ 2.244.000
Totaal structurele weerstandscapaciteit		€ 2.269.000

Inventarisatie risico's

Een risico is de kans dat een gebeurtenis optreedt, met een (negatief) gevolg voor de betrokkene. We onderscheiden de volgende soorten risico's:

Risicocategorieën	
1.	Budgettaire risico's; dit zijn risico's die o.a. voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van een hogere overheid of uit samenwerking met andere instanties.
2.	Risico's op eigendommen; dit zijn bijvoorbeeld risico's als ontvreemding, schade door brand, storm en water, maar ook risico's die voortvloeien uit niet bijgestelde onderhouds- en beheerplannen.
3.	Risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering; hiermee bedoelen we de informatievoorziening, de administratieve organisatie en de interne controle.
4.	Overige risico's; dit zijn risico's als imago, politiek, strategie, veiligheid, aansprakelijkheidsstelling, milieu en arbo.

In de Nota R&W is als kader gesteld om alleen financiële negatieve risico's te kwantificeren; het betreft de risico's uit categorie 1 van bovenstaand overzicht. Kwantificering wordt toegepast door de kans te vermenigvuldigen met de financiële impact.

Enkele uitgangspunten bij de inventarisatie van risico's

- We pretenderen niet volledig te zijn. Het is van belang om de belangrijke risico's te signaleren, deze proberen te verminderen en te monitoren. Risico's kunnen een belangrijk afwegingscriterium zijn om tot een goed besluit te komen. De risico's leggen we vast in een risicoregister dat periodiek wordt geactualiseerd.
- De financiële risico's zijn geclassificeerd.
Daarnaast worden een aantal kansklassen onderscheiden om gradaties aan te brengen in risico's. In beleidskader 3 van de nota R&W is op basis van kans x risico een risicomatrix opgesteld.

Deze ziet er als volgt uit:

Risico in € ↓ Kans			1	2	3	4	5
			x< €25.000	€ 25.000 < x > €100.000	€ 100.000 < x > €500.000	€ 500.000 < x > €1.000.000	x> € 1.000.000
5	Zeer groot	80-99 %	5	10	15	20	25
4	Groot	60-80 %	4	8	12	16	20
3	50/50	40-60 %	3	6	9	12	15
2	Klein	20-40 %	2	4	6	8	10
1	Zeer klein	1-20 %	1	2	3	4	5

Tabel 2: risicokaart (scores)

Aan de risicomatrix is een rapportagestructuur gekoppeld, waarbij het uitgangspunt is gehanteerd dat risico's met een score van 10 en hoger via de P&C-cyclus aan de raad worden gerapporteerd via een toelichting. Voor de risico's met een lagere score wordt volstaan met benoeming van het risico en het bedrag o.b.v. kans x impact. Een verdere specificatie is op basis van het risicoregister beschikbaar.

Risico's met incidentele financiële impact

Omschrijving	Kans-klasse	Risico-klasse	Risico-score	Kans x Fin. impact	Toelichting
Informatiebeveiliging	4	4	16	€ 350.000	De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en vereisten m.b.t. informatieveiligheid leidt tot aanscherping in accountability, dus aantoonbaar in control zijn, en handhaving bij de verwerking van (persoons-)gegevens. Binnen de teams/ domeinen is er nog niet voldoende inzicht in de risico's die wij lopen t.a.v. de kritieke processen, informatiesystemen en verwerking van persoonsgegevens (AVG) vanuit het oogpunt van gegevensveiligheid. Dit komt omdat er op teamniveau nog geen (volledige) BIO GAP risicoanalyse heeft plaatsgevonden. Hierdoor is er onvoldoende zicht of we voldoende maatregelen hebben genomen, én kan er geen weloverwogen risicoafweging plaatsvinden. Vanaf najaar 2021 is gestart met het in kaart brengen van kritieke processen, informatiesystemen en persoonsgegevens per team. Na deze inventarisatie kunnen risico's vervolgens worden gemanaged. Dit is een continu proces, maar is nu nog onvoldoende geborgd. Het programma digitale weerbaarheid is door verloop van medewerkers en capaciteitsgebrek uitgesteld naar 2023. De directe impact van een datalek, hack en/of boete vanuit de AP en daaruit voortvloeiende gevolgschade kan grote gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en vertrouwelijkheid van informatie waarbij grote groepen mensen geraakt kunnen worden. Daarbij speelt de mate van verwijtbaarheid en getroffen beheersmaatregelen een belangrijke rol. Het financieel (niet-verzekerbare) risico wordt geschat op > € 500.000, met kansklasse 4 (70%).

Informatie- en archiefbeheer	5	3	15	€ 297.000	De toestand van het informatie- en archiefbeheer bij de vier MER-organisaties is al enkele jaren onvoldoende. Daarover is ook gerapporteerd bij de KPI-audits op archiefbeheer. De dienstverlening aan de inwoners en ondernemers loopt daardoor gevaar, intern levert dit de nodige inefficiëntie op en er wordt niet voldaan aan de Archiefwet. Voor een gezamenlijke aanpak met de vier MER-organisaties is een Verbeterplan informatiebeheer MER-organisaties (2022-2024) opgesteld. Kosten voor de 4 MER-organisaties gezamenlijk worden ingeschat op afgerond € 1 mln. Het Maasgouws aandeel bedraagt ca. 33%, dus € 330.000. Kans 90%.
Covid 19/Corona	3	5	15	PM	De coronacrisis lijkt over zijn hoogtepunt heen. Wel wordt in het najaar 2022 / winter 2023 wederom een golf verwacht. De impact daarvan is nog niet te overzien. Vanuit het Rijk zijn vooralsnog voldoende compensatiemiddelen beschikbaar gesteld. De effecten op langere termijn en mogelijk nieuwe uitbraak van het virus zijn niet te voorspellen.
OML borgstelling financiering	2	3	6	€ 86.000	Aanvankelijk bedroeg de borgstelling OML € 625.915. In de raadsvergadering van 15-12-2016 is besloten de borgstelling a.g.v. herfinanciering uit te breiden. Het Maasgouwse aandeel bedraagt € 288.000. OML heeft vooralsnog voldoende buffer om eventuele tegenvallers op te vangen. De risicoklasse wordt ingeschat op 2 (klein; 30% kans).
Edelchemie kosten handhaving	1	4	4	€ 100.000	Het max. risico bedraagt € 1 mln indien de Provincie handhavingskosten alsnog doorbelast aan Maasgouw. Gezien bestuurlijk akkoord wordt kans zeer klein (10%) geacht. Zie jaarrekening 2017 p. 15 voor uitvoerige toelichting.
Obligatieportefeuille	1	4	4	€ 30.000	Marktwaaarde obligatieportefeuille

					eind juni 2022 € 10,3 mln. Er bestaat een geringe kans (10%) dat hoofdsom belegde obligaties niet wordt terugontvangen. ASR Vermogensbeheer monitort de ontwikkelingen. Gezien samenstelling portefeuille wordt max. risico o.b.v. rating ingeschat op € 0,3 mln.
Rioolheffing bezwaarschrift	1	3	3	€ 46.000	Bezwaarschrift Woningcorporatie tegen kostendekkendheid rioolheffing 2014 – 2018. Op 24-12-2021 is het bezwaar door de Rechtbank ongegrond verklaard. Op 10-2-2022 is door de woningcorporatie hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak. Hiervan is nog geen uitspraak bekend. Max. risico € 460.000. Risicoklasse wordt ingeschat op 1 (zeer klein; 10% kans).
Verlofsaldo	1	3	3	€ 36.000	Mede a.g.v. corona is er sprake van een hoger verlofsaldo. Het verlofsaldo per ultimo 2021 bedroeg € 361.000. Uitbetaling verlof is slechts bij uitzondering mogelijk. Het risico wordt op zeer klein (10%) geschat.
Aanbesteding softwarepakketten	1	3	3	PM	Bestaande contracten met diverse softwareleveranciers worden vanwege complexe inrichting van ICT-infrastructuur verlengd omdat het niet mogelijk is om e.e.a. als vervangbaar systeem te zien. Aanbesteding van deze dienstverlening is uit oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid niet direct te realiseren omdat continuïteit van geautomatiseerde gegevensverwerking gewaarborgd moet blijven.
TOTAAL risico's incidenteel				€ 945.000	

De voorheen opgenomen risico's m.b.t. Ontsluitingsweg Clauscentrale Maasbracht en Afwikkeling FLO-gelden bij de Veiligheidsregio zijn vervallen.

Risico's met structurele financiële impact

	Kans- klasse	Risico- klasse	Risico- score	Kans x Fin. impact	Toelichting
Indexering / inflatie	3	5	15	€ 500.000	Bij de op te stellen begroting 2023 heeft daar waar mogelijk een actuele financiële vertaling plaatsgevonden van de prijsstijgingen. Na eerdere verhogingen in de 1 ^e Prorap 2022 heeft dit o.a. geresulteerd aanvullende budgettaire claims van in totaal ruim € 1,5 mln (zie paragraaf 6.4 voor een overzicht). De ontwikkeling is echter dat prijzen nog verder zullen doorstijgen, mede gezien de aanhoudende druk op de arbeidsmarkt, schaarste van grondstoffen en verder toenemende energieprijzen a.g.v. de oorlogssituatie in Oekraïne. Ook zal er sprake zijn van prijsverhogingen die in later stadium worden doorvertaald en overige (kleinere) exploitatiebudgetten en kredieten waarbij potentiële indexering aan de orde is. Er is nog geen duidelijkheid in welke mate deze prijsstijgingen worden gecompenseerd via de algemene uitkering. Risico € 1.000.000; kans 50%
Jeugdzorg Arbitrage VNG	3	5	15	€ 500.000	Op 2-6-2021 hebben de VNG en het Rijk in een bestuurlijk overleg gesproken over de uitspraak van de Commissie van Wijzen inzake het jeugddossier. O.b.v. de afspraken in dit overleg heeft het Rijk voor 2023 incidenteel extra middelen ter beschikking gesteld ter compensatie voor de tekorten op het gebied van jeugdhulp. Hiermee volgt het kabinet de uitspraak van de Commissie. Voor Maasgouw betekent dit in 2023 een bedrag van € 1,468 mln. In het voorstel van de Commissie staan ook bedragen vermeld voor 2024 e.v. jaren. Nadere afspraken hierover zijn nodig omdat er alleen voor 2022 en 2023 gelden beschikbaar zijn gesteld. Tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming rekening mogen houden met 75% van de bedragen die structureel nodig zijn volgens de Commissie van Wijzen die ten grondslag liggen aan de middelen die vanuit de Hervormingsagenda jeugd beschikbaar moeten komen. Deze Hervormingsagenda zorgt voor een significant aantal PM posten waarvan

					de impact zowel voor 2023 als voor de komende jaren nu niet in te schatten is. Voor Maasgouw zou dit het volgende betekenen: - 2024: € 1.080.000 - 2025: € 995.000 Echter voor deze jaren is dus geen definitief besluit genomen. Het maximale risico is dat meerjarig geen rijkscompensatie van kosten jeugdzorg volgt. De aframing van ingeboekte rijkscompensatie bedraagt dan afgerond € 1 mln. De kans wordt geschat op 50%.
Onderhoud bruggen / gebouwen	5	3	15	€ 450.000	Er is een meerjarenonderhouds-planning (MOP) opgesteld voor bruggen en gebouwen. Kosten van groot onderhoud dienen financieel afgedekt te worden door een toereikende voorziening. Het vastgestelde beheerplan in december 2020 heeft een horizon van 4 jaar: 2021-2024. Het onderliggende MOP is opgesteld voor een periode van 10 jaar. M.n. in de jaren na 2024 zijn een aantal grote vervangingsinvesteringen groot onderhoud aan de orde. Daarnaast is rekening gehouden met een beperkte meerjarige kosten-indexering (3%). Het risico op een jaarlijks hogere toekomstige bijstorting bedraagt max. ca. € 500.000. We bekijken de komende jaren hoe de werkelijke kosten van groot onderhoud zich ontwikkelen t.o.v. het opgestelde MOP. Daarnaast kan vanuit kostenaspect het in gemeentelijk bezit zijnde (maatschappelijk) vastgoed worden heroverwogen i.r.t. nut en noodzaak van eigendom. De kans wordt op 90% geschat. Het restant risico op indexering kosten is al meegenomen onder het eerst vermelde risico 'indexering / inflatie'
Algemene uitkering	2	5	10	€ 990.000	De algemene uitkering uit Gemeentefonds is de grootste inkomstenbron. De hoogte is gekoppeld aan de rijksuitgaven ('samen trap op, trap af'). Het voornemen van het Rijk is dat er vanaf 2026 een nieuwe, meer stabiele, financieringssysteem voor gemeenten wordt geïntroduceerd. In afwachting van de Contourennota van het Rijk is er is nog geen zicht op hoe deze nieuwe systematiek eruit gaat zien en wat de financiële effecten zijn. Tot en met 2025 is de huidige

					systematiek van kracht en ook vertaald in de Meicirculaire 2022. Door inboeken van de opschalingskorting en bevrozing van volume-ontwikkelingen is er veel onzekerheid over de omvang van het gemeentefonds vanaf 2026 e.v. jaren. Dit resulteert in een tekort in de jaarschijf 2026, welke vooralsnog in deze begroting sluitend is gemaakt door opname van een stelpost (belasting-)inkomsten / algemene uitkering van € 923.000. In september 2022 wordt meer duidelijkheid vanuit het Rijk verwacht, waarbij het uitgangspunt is dat compensatie gaat plaatsvinden. Indien onverhoopt de bestaande financiële situatie van toepassing blijft, dan zal de toepassing van de kwadranten (heroverweging bestaand beleid, heroverweging nieuw beleid, belastingen verhogen, inzet reserves) t.z.t. in een oplossingsrichting moeten voorzien. In 2026 is er t.o.v. 2025 sprake van een terugval van € 3,3 mln. Het lijkt onwaarschijnlijk dat er geen of slechts gedeeltelijke compensatie komt (30%). In bovenstaand risicoperspectief is v.w.b. financiële risico's tevens meegenomen dat er mogelijk sprake zal zijn van onderuitputting van de rijksuitgaven in de jaren 2023-2025. De Rijksuitgaven nemen sterk toe, waarbij het risico aanwezig is dat deze niet tijdig uitgegeven worden gezien de schaarste aan grondstoffen en op de arbeidsmarkt. Aangezien het Rijk o.b.v. kasstelsel werkt, zal dit via de trap op-trap af-systematiek een directe weerslag hebben op de omvang van het gemeentefonds.
Loonstijging	2	4	8	€ 210.000	De huidige CAO gemeenten heeft een looptijd t/m 2022. Uitgangspunt tot dusver was dat in de begroting in eerste instantie geen rekening werd gehouden met loonstijgingen. De feitelijke resultaten van een nieuw CAO onderhandelingsresultaat werden achteraf budgettair bijgeraamd. SC MER hanteert ditzelfde uitgangspunt. Omdat aan de inkomstenkant via de algemene uitkering wel compensatie van 4% plaatsvindt (ivm. hoge inflatie), is ervoor geopteerd om ook aan de uitgavenkant rekening te houden met 4% loonindexering. Indien dit niet gebeurt, ontstaat een 'scheef' en vertekend beeld, waarbij het lijkt alsof

					de budgettaire ruimte groter is. Gezien de huidige inflatiecijfers is de loonindexering van 4% mogelijk ontoreikend. De onderhandelingen voor een cao 2023 e.v. jaren zijn nog niet gestart. Max. risico o.b.v. 5% is € 700.000 (Maasgouw + 1/3^e SC MER); 30% kans.
Omgevingswet	3	3	9	PM	De invoeringskosten van de Omgevingswet zijn (incidenteel) afgedekt. De structurele financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn van veel zaken afhankelijk en nog niet te duiden.
Open eind regelingen sociaal domein	2	3	6	PM	De uitgaven sociaal domein (participatie, wmo, jeugd) zijn zo realistisch mogelijk geraamd o.b.v. de meest actuele inzichten. De kostenontwikkeling is echter moeilijk voorspelbaar en beheersbaar. Ook ontwikkelingen zoals de voorgenomen landelijke wijziging van definitie van het woonplaatsbeginsel jeugd, de aanhoudende aanzuigende werking van het abonnementstarief wmo, afname rijksuitkering participatie etc kunnen tot toenemende kosten leiden.
Waboleges	3	3	9	PM	Er wordt gewerkt aan een aanpassing van de legesverordening als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. Deze aangepaste legesverordening zal in de raadsvergadering van december 2022 worden voorgelegd (uitgaande van invoering wet 1-1-2023). In het proces van deze nieuwe legesverordening wordt geprobeerd inzicht te krijgen in deze veranderende legesinkomsten. Ook de kosten-dekkendheid van delen van processen op grond van de Omgevingswet worden nu onderzocht. Uiteindelijk zal de raad moeten bepalen of ook al deze delen kostendekkend moeten zijn. Daarnaast komen legesinkomsten te vervallen door invoering van de Wet kwaliteitsborging. Door deze wet worden, dienen sommige categorieën vergunningen door private partijen beoordeeld te worden.
Rentestijging	2	3	6	€ 72.000	Meerjarig is rekening gehouden met een rente die oploopt van 2,2% tot 4%. Dit is nog steeds een laag percentage. Een rentestijging van 1% resulteren in extra rentekosten van ca. € 240.000. De kans wordt laag geschat (30%).
Krapte op de arbeidsmarkt				PM	De krapte op de arbeidsmarkt kan ertoe leiden dat vacatures kwantitatief en/of kwalitatief niet worden ingevuld

					en daarmee de beoogde resultaten niet of later gerealiseerd worden.
Heroverweging bestaand beleid	2	3	6	€ 30.000	In de begroting 2021 is een meerjarige taakstelling heroverweging bestaand beleid opgevoerd die oploopt naar € 100.000 structureel. Hiervan is afgerond € 39.000 gerealiseerd. De restant taakstelling bedraagt € 61.000 waarbij invulling afhankelijk is van maatschappelijke effecten en bestuurlijke afweging. Kans 50%.
TOTAAL risico's structureel				€ 2.752.000	

Weerstandratio

Op basis van de benodigde- als de beschikbare weerstandscapaciteit kan men het weerstandsvermogen berekenen (beschikbare weerstandscapaciteit ÷ benodigde weerstandscapaciteit). Hierbij wordt het onderscheid doorgetrokken tussen het incidentele weerstandsvermogen en het structurele weerstandsvermogen:

$$\begin{aligned} \text{Weerstandratio incidenteel} &= \frac{23.707.000}{945.000} = 25,1 \\ \text{Weerstandratio structureel} &= \frac{2.269.000}{2.752.000} = 0,8 \end{aligned}$$

In de Nota R&W worden kwalificaties aangeduid voor de hoogte van de weerstandratio.

Ratio Weerstandvermogen	Kwalificatie	
A	≥ 2,0	Uitstekend
B	≥ 1,4 en < 2,0	Ruim voldoende
C	≥ 1,0 en < 1,4	Voldoende
D	≥ 0,8 en < 1,0	Matig
E	≥ 0,5 en < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,5	Ruim onvoldoende

Conclusie

Het streven is om de robuuste financiële positie van Maasgouw te behouden om daarmee financieel toekomstbestendig te zijn. De normen die we hebben afgesproken voor de ratio zijn een signaleringsfunctie vanaf een ratio van 2 en een ondergrens van 1.

Incidentele weerstandscapaciteit

Toetsing aan de norm laat zien dat de incidentele weerstandratio met de kwalificatie 'uitstekend' ruimschoots toereikend is. De ratio is gedaald t.o.v. de laatste risico-inventarisatie bij de jaarrekening 2021. Toen bedroeg de incidentele weerstandratio 32,3. De lichte daling wordt veroorzaakt door een toename van de risico's van afgerond € 230.000 (a.g.v. risico informatie- en archiefbeheer)

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandratio is aanzienlijk afgenomen t.o.v. de jaarrekening 2021 (van 2,3 naar 0,8) en is daarmee matig. De afname van de weerstandscapaciteit wordt enerzijds veroorzaakt door de toegenomen structurele risico's (€ 1,4 mln) en anderzijds door de afgenomen structurele weerstandscapaciteit (€ 700.000). De toegenomen risico's komen m.n. voort uit de inflatierisico's. De afname van de weerstandscapaciteit komt voort uit de begrotingsruimte die in de jaarschijf 2026 nihil is (door de onzekerheid met betrekking tot financiering van de algemene uitkering na 2025).

Resumerend kan worden geconcludeerd dat de incidentele weerstandsratio uitstekend is en de toekomstige ontwikkeling van de structurele weerstandsratio gevolgd moet worden naar aanleiding van de huidige waarde. Gemeente Maasgouw neemt hierin overigens geen unieke positie in. Alle gemeenten zijn in hoge mate afhankelijk van de rijksfinanciering via de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dat betekent ook dat alle gemeenten worden geconfronteerd met de financiële onzekerheid over de financiering vanaf 2026. De Septembercirculaire 2022 moet hierin duidelijkheid verschaffen.

Door inzet van alle kwadranten om financiële ruimte creëren (inzet reserves, belastingverhoging, heroverwegen bestaand beleid, heroverwegen nieuw beleid) en realistisch te ramen (met inachtneming van monitoring van de risico's) biedt de begroting van Maasgouw nog voldoende flexibiliteit om op toekomstige onvoorziene uitgaven te anticiperen. In de volgende paragraaf over de financiële kengetallen, de recente benchmark van BDO en het financieel verdiepingsonderzoek van de Provincie wordt de goede financiële uitgangspositie nogmaals bevestigd.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de volgende financiële kengetallen:

- Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Deze kengetallen vergroten het inzicht van de raad in de financiële positie van Maasgouw. Daarnaast bieden deze kengetallen de mogelijkheid om onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten of het landelijk gemiddelde.

Beoordeling kengetallen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen (zie hierna) blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Onderstaand volgt een nadere uitwerking en toelichting per kengetal.

Netto Schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De netto schuldquote wordt berekend aan de hand van diverse gegevens uit de balans. Samengevat ziet deze berekening er als volgt uit.

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{(A + B + C - D - E - F - G)}{H} \times 100\%$$

- A. Het totaal van de vaste schulden
- B. Het totaal saldo van de netto-vlottende schulden
- C. Het totaal saldo van alle overlopende passiva
- D. Het totaal saldo van de financiële vaste activa
- E. Het totaal saldo van alle uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
- F. Het totaal saldo van alle liquide middelen
- G. Het totaal saldo van de overlopende activa
- H. Het gerealiseerde saldo van de baten

Toepassing van de bovenstaande berekening leidt tot de volgende uitkomsten voor de gemeente Maasgouw:

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	47,0%	91,8%	68,2%	78,7%	83,1%	95,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	36,7%	80,8%	57,8%	68,6%	73,1%	85,0%

In de Kennisbank Openbaar Bestuur van het Ministerie van BZK zijn de financiële kengetallen van alle Nederlandse gemeenten opgenomen. Deze kengetallen zijn gebaseerd op de balanscijfers 2017 en de begrotingscijfers 2018. Hieruit blijkt dat de Nederlandse gemeenten ultimo 2017 gemiddeld genomen een netto schuldquote hadden van 69% en een netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen van 62%. In Maasgouw loopt de schuldquote op begrotingsbasis in de komende jaren eerst af en vervolgens weer licht op. Dit is te verklaren door een geplande toename in investeringen (o.a. reconstructies en verenigingszaal Wessum) en een afname van de reserves. In het Gemeentelijk Toezichtskader (GTK) wordt een uitkomst tussen 90-130% als neutraal beschouwd. Een score >130% is risicovol.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Daar is bijvoorbeeld sprake van indien een lening is aangegaan omdat het eigen vermogen niet liquide is (omdat het vast zit in bijvoorbeeld een gemeentehuis of dat er andere investeringen mee zijn gefinancierd). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen (eigen en vreemd vermogen). Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat.

De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen uitgedrukt in een percentage.

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totale vermogen}}$$

De solvabiliteitsratio laat het volgende beeld zien voor onze gemeente:

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Solvabiliteitsratio	45,8%	35,8%	39,8%	37,9%	37,0%	34,9%

In de Kennisbank Openbaar Bestuur is vermeld dat de gemiddelde Nederlandse gemeente een solvabiliteitsratio van 33% heeft. De Maasgouwse solvabiliteitsratio stabiliseert meerjarig op ca. 35% op begrotingsbasis en is daarmee iets hoger t.o.v. het gemiddelde van Nederlandse gemeenten. In het Gemeentelijk Toezichtskader (GTK) wordt een solvabiliteitsratio tussen 20-50% als neutraal beschouwd. Een score <20% wordt risicovol geacht.

Kengetal Grondexploitatie

De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien een gemeente leningen heeft afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject heeft zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de grondexploitatie kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.

Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of de grondexploitatie kan

bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Voor het kengetal van de grondexploitatie wordt gebruik gemaakt van de volgende formule.

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{(A + B)}{C}$$

A= saldo van niet in exploitatie genomen gronden

B= saldo van in exploitatie genomen gronden

C= saldo van baten

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de grondexploitatie een relatief geringe impact heeft op de financiële positie.

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Grondexploitatie	0,4%	2,6%	2,5%	0,4%	0,3%	0,5%

De gemeente Maasgouw steekt hierbij gunstig af ten opzichte van een gemiddeld percentage van 17% volgens de Kennisbank Openbaar Bestuur. In het Gemeentelijk Toezichtskader (GTK) wordt een kengetal <20% als minst risicovol. Het risico voor Maasgouw is dus bijna nihil.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en de eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De formule voor het berekenen van de structurele exploitatie ruimte is:

$$\text{structurele exploitatieruimte} = \frac{(B - A) + (D - C)}{E} \times 100\%$$

A= structurele lasten

B= structurele baten

C= structurele toevoegingen aan de reserve

D= structurele onttrekkingen aan de reserve

E= saldo van de totale baten

Toepassing van de bovenstaande berekening leidt tot de volgende uitkomsten voor de gemeente Maasgouw:

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Structurele exploitatieruimte	3,1%	3,5%	1,9%	3,6%	4,3%	0,0%

Het landelijk gemiddelde komt uit op een structurele exploitatieruimte van 1,3% volgens de Kennisbank Openbaar Bestuur. De exploitatieruimte wordt m.n. bepaald door de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze fluctueert sterk en is voor 2026 helemaal onduidelijk. Daar komt bij dat er momenteel sprake is van hoge inflatie die ons door oplopende kosten noodzaken tot bijstelling van budgetten,

maar waarvan compensatie via de algemene uitkering nog (deels) moet gaan plaatsvinden. Hierdoor komt de structurele exploitatie onder druk te staan.

In het Gemeentelijk Toezichtskader (GTK) wordt een score 0 als neutraal beschouwd. Een score >0 wordt als minst risicovol beschouwd.

Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomsten van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. In het geval dat de heffing lager dan kostendekkend wordt vastgesteld is er sprake van belastingcapaciteit die niet wordt benut.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten van meerpersoons-huishoudens te vergelijken met het landelijk gemiddelde.

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{\text{gemiddelde woonlasten in Maasgouw}}{\text{gemiddelde woonlasten in Nederland}} \times 100\%$$

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten in Maasgouw gunstig afsteken ten opzichte van de gemiddelde woonlasten in Nederland.

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gemeentelijke belastingcapaciteit	90,6%	91,7%	86,2%	86,7%	87,3%	87,6%

Het landelijk gemiddelde op basis van de begrotingscijfers 2018 bedraagt volgens de Kennisbank Openbaar Bestuur 101%. Maasgouw zit qua woonlastendruk dus ca. 14% onder het landelijk gemiddelde.

In het Gemeentelijk Toezichtskader (GTK) wordt een belastingcapaciteit tussen 95-105% als neutraal beschouwd. Maasgouw bevindt zich met een score <95% in de categorie minst risicovol.

Conclusie financiële kengetallen

Meerjarig is er sprake van een gelijkblijvende ontwikkeling van de kengetallen ten opzichte van de meerjarige prognose bij de begroting 2022. De meerjarige prognoses zijn echter omgeven met veel onzekerheden door het beperkte zicht op de ontwikkeling van de gemeentefinanciën die grotendeels afhankelijk is van Rijks-financiering via de algemene uitkering. Daarnaast zorgt de schaarste van energie en grondstoffen voor hoge inflatie en zorgt voor veel onzekerheden.

De uitkomsten van de financiële kengetallen in Maasgouw zijn positief in vergelijking met de landelijke benchmark. Ook op basis van toetsing aan het Gemeentelijk Toezichtskader 2020 van de Provincie is geen sprake van verhoogde risico's; alle scores zijn 'neutraal' of 'minst risicovol'.

BDO benchmark Nederlandse gemeenten 2022

In januari 2022 heeft BDO Accountants een benchmark onder alle Nederlandse gemeenten gepubliceerd. In deze jaarlijkse publicatie² worden alle Nederlandse gemeenten met elkaar vergeleken o.b.v. de uitkomsten van de financiële kengetallen. Maasgouw staat in de ranking van gemeenten <25.000 op de 32^e plaats (van de 127 gemeenten) met een rapportcijfer 9.

Overigens is de vergelijking gebaseerd op de beoordeling van kengetallen van de jaarrekeningen van gemeenten van 2020 en begrotingen 2022. Uit analyse van de begrotingen voor 2022 wordt in de publicatie aangegeven dat het merendeel van de gemeenten voor 2022 een tekort verwacht. Daarbij vragen de onderzoekers zich echter af of dit een betrouwbare raming is omdat gebleken is dat de onderzochte

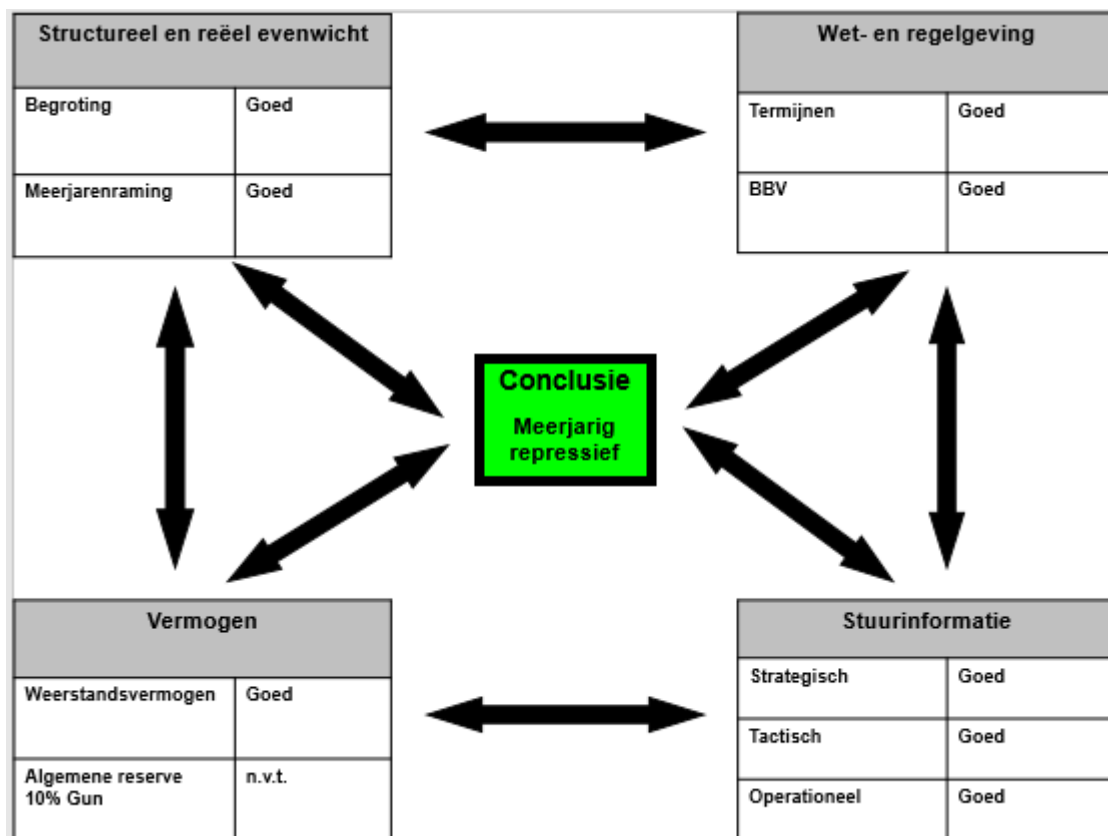
² BDO-benchmark Nederlandse gemeenten 2022 Tekorten nemen af, uitdagingen groter; incidentele voordelen maskeren structurele problematiek.

begrotingen van de afgelopen jaren onvoldoende voorspelbaar waren. Hieruit blijkt ook de behoefte van gemeenten aan financiële stabiliteit.

Financieel verdiepingsonderzoek 2021-2024

Medio 2021 heeft de Provincie Limburg vanuit haar toezichthoudende rol op de gemeentefinanciën een financieel verdiepingsonderzoek (FVO) uitgevoerd. Daarbij is zowel de financiële positie (linkerdeel van de scorecard) als de financiële functie (rechterdeel van de scorecard) beoordeeld. Maasgouw scoort op alle onderdelen goed.

Op basis van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de gemeente Maasgouw aan de voorwaarden van meerjarig repressief toezicht voldoet. Dat betekent dat Maasgouw t/m het begrotingsjaar 2024 toezichtsarm zal zijn.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf lichten we de belangrijkste investeringen in het beheer van de openbare ruimte van de gemeente toe, gebaseerd op de volgende beheerplannen:

- Beleidskaders Wegen en Groen 2023-2026 (vaststelling raad 20 december 2022);
- GRP 2022-2026 (5 oktober 2021);
- Beleidsplan onderhoud civieltechnische kunstwerken 2021-2024 (15 december 2020);
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2023 (20 december 2018);
- Beleidsplan Onderhoud gemeentelijke gebouwen 2021-2024 (15 december 2020);

Geconstateerd kan worden (dit geldt voor alle beheerprogramma's), dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Beleidsplannen 'Onderhoud gemeentelijke gebouwen' en 'Onderhoud civiele kunstwerken'

In december 2020 zijn de nieuwe beleidsplannen Onderhoud gemeentelijke gebouwen en onderhoud Civieltechnische kunstwerken 2021-2024 vastgesteld.

De kosten van groot onderhoud gemeentelijke gebouwen en bruggen zijn opgenomen in de betreffende onderhoudsplannen en worden gefinancierd uit diverse voorzieningen.

Kwaliteitsniveau onderhoud gebouwen

In de vastgoedwereld wordt gebruik gemaakt van een zespunt-schaalverdeling volgens conditiemeting Stichting Bouw Research (SBR), voor het bepalen van het onderhoudsniveau van een gebouw:

1. Uitstekende onderhoudstoestand: het object dient in nieuwstaat te worden gehouden;
2. Goede onderhoudstoestand: het object dient in goede conditie te worden gehouden;
3. Redelijke onderhoudstoestand: het object dient in redelijke conditie te worden gehouden;
4. Matige onderhoudstoestand: het object dient in matige conditie te worden gehouden;
5. Slechte onderhoudstoestand: er wordt alleen onderhoud uitgevoerd als er problemen zijn;
6. Zeer slechte onderhoudstoestand: het gebouw kan beter worden gesloopt.

Voor de meeste operationele objecten van de gemeente is onderhoudsniveau 2 of 3 van toepassing. Bij niveau 3 mag enige veroudering worden geaccepteerd, dit mag echter nooit het gebruik beperken.

Op dit moment wordt het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen uitgevoerd naar minimaal niveau 3, basiskwaliteit; sober en doelmatig.

Gebouwen						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Storting voorziening	€ 723.500	€ 777.500	€ 777.500	€ 777.500	€ 777.500	€ 777.500
Totaal	€ 723.500	€ 777.500	€ 777.500	€ 777.500	€ 777.500	€ 777.500

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	Werkelijk 1-1-2022	Raming 1-1-2023	Raming 1-1-2024	Raming 1-1-2025	Raming 1-1-2026	Raming 1-1-2027
Stand beschikbare voorziening	€ 609.000	€ 804.000	€ 349.300	€ 327.100	€ 227.400	€ 127.600

Schoolgebouwen						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Storting voorziening	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200
Totaal	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200	€ 62.200

Voorziening groot onderhoud schoolgebouwen	Werkelijk 1-1-2022	Raming 1-1-2023	Raming 1-1-2024	Raming 1-1-2025	Raming 1-1-2026	Raming 1-1-2027
Stand beschikbare voorziening	€ 31.000	€ 47.600	€ 58.800	€ 13.700	€ 56.700	€ 99.800

Energiekosten

Voor 2023 is de verwachting dat de energiekosten voor gas en elektriciteit wederom zullen stijgen met 60%. In 2022 is structureel een bedrag van totaal € 700.000 in de begroting (inclusief mutatie 1^e Prorap 2022) opgenomen. Dit betekent dat in 2023 e.v. jaren een extra bedrag van € 420.000 nodig is voor de energiekosten.

De energiekosten voor elektriciteit bevat de volgende onderdelen:

- Gemeentelijke gebouwen;
- Openbare verlichting;
- Rioolgemalen;
- Evenementen-, markt en havenkasten

De totale energiekosten voor de jaren 2023 en 2024 komen dan uit op € 1.120.000.

Kwaliteitsniveau onderhoud kunstwerken

Niveau		Kwaliteit	Omschrijving
Hoog	Uitgebreid	Hoogwaardig gebruiksniveau (zeer intensief beheer)	Het kunstwerk wordt behandeld met het oog op de duurzaamheid. Op dit niveau zal het onderdeel zo lang mogelijk meegaan, zonder dat het zijn functionaliteit verliest. De kosten voor een optimaal niveau zijn aanzienlijk, maar zullen vooral visueel effect hebben.
Basis	Esthetisch	Normaal gebruiksniveau (intensief beheer)	Met het onderhoudsniveau basis wordt ervoor gezorgd dat een kunstwerk zijn functie niet verliest. Veiligheid, gebruik, duurzaamheid en toegankelijkheid worden gewaarborgd tegen redelijke kosten. Een verslechtering van de onderhoudstoestand wordt geaccepteerd, maar het technisch onderhoud blijft op orde.
Laag	Noodzakelijk	Technische basiskwaliteit (matig intensief beheer)	Onderhoud wordt slechts uitgevoerd wanneer de veiligheid in het geding is. Functieverlies van diverse onderdelen wordt getolereerd. De jaarlijkse kosten voor vervanging en groot onderhoud zullen echter toenemen. Verder is er sprake van duidelijk zichtbare schade.

Voorop staat dat de constructieve en de gebruiksveiligheid van de kunstwerken niet in het geding mogen zijn of komen. Periodiek beoordelen van de toestand is dus een noodzakelijke voorwaarde om op tijd te kunnen anticiperen. Zowel voor wat betreft de uitvoering als de daarvoor benodigde financiële middelen. Voor alle kunstwerken in de gemeente Maasgouw wordt aangehouden dat de kunstwerken moeten voldoen aan het kwaliteitsniveau 'Basis'.

Bruggen en civiele kunstwerken*						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Exploitatie	€ 6.900	€ 12.800	€ 12.800	€ 12.800	€ 12.800	€ 12.800
Projecten	0	0	0	0	0	0
Storting voorziening	€ 92.100	€ 92.100	€ 92.100	€ 92.100	€ 92.100	€ 92.100
Vrijval voorziening	0	0	0	0	0	0
Kapitaallasten	€ 20.400	€ 20.400	€ 20.400	€ 20.400	€ 20.400	€ 20.400
Totaal	€ 119.400	€ 125.300	€ 125.300	€ 125.300	€ 125.300	€ 125.300

* In het overzicht is geen rekening gehouden met de kosten overhead

Voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken	Werkelijk 1-1-2022	Raming 1-1-2023	Raming 1-1-2024	Raming 1-1-2025	Raming 1-1-2026	Raming 1-1-2027
Stand beschikbare voorziening	€ 63.300	€ 78.900	€ 107.800	€ 80.200	€ 52.600	€ 25.000

Beleidskaders Wegen en Groen

De beheerplannen Wegen en Groen 2023-2026 worden in december 2022 vastgesteld en hebben een looptijd tot en met 2026. In 2022 is er een actualisatie uitgevoerd van het areaal wegen en groen naar aanleiding van projecten, omvorming, gebiedsontwikkeling en overname van andere beheerders. In deze actualisatie is er

gekeken naar het beheer van de totale openbare ruimte. Tevens is er sprake van een autonome prijsstijging. Ten aanzien van de beheerplannen is prijspeil januari 2022 (GWW cijfer CBS) toegepast. Naar aanleiding van deze actualisatie worden de onderhoudsbudgetten als volgt bijgesteld:

Wegenbeheerplan 2023-2026 (vasthouden aan ambitieniveau B, conform de CROW-richtlijn)

In deze begroting worden vooruitlopend op vaststelling wegenbeheerplan 2023-2026 (raad december 2022) de onderhoudsbudgetten van wegen structureel verhoogt ten laste van de exploitatie voor de jaren 2023 t/m 2026:

2023	€ 291.100
2024	€ 286.100
2025	€ 291.100
2026	€ 331.100

Kwaliteitsniveau onderhoud wegen

We hebben voor 2023-2026 gekozen voor hetzelfde ambitieniveau B, conform de CROW-richtlijn.

Wegen en trottoirs*						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Onderhoud	€ 1.053.400	€ 1.130.300	€ 1.377.900	€ 1.377.900	€ 1.377.900	€ 1.377.900
Belijning/wegmarkering	€ 30.500	€ 28.400	€ 28.400	€ 28.400	€ 28.400	€ 28.400
Vergen wegen/bladzuigen	€ 58.900	€ 50.000	€ 63.900	€ 63.900	€ 63.900	€ 63.900
Overigen exploitatie	€ 41.900	€ 53.700	€ 53.700	€ 53.700	€ 53.700	€ 53.700
Projecten	€ 32.700	€ 90.000	€ -	€ 15.000	€ -	€ 40.000
Kapitaallasten	€ 266.700	€ 474.100	€ 557.000	€ 649.900	€ 714.500	€ 754.600
Overige inkomsten	€ -78.000	€ -40.500	€ -40.500	€ -40.500	€ -40.500	€ -40.500
Totaal	€ 1.406.100	€ 1.786.000	€ 2.040.400	€ 2.148.300	€ 2.197.900	€ 2.278.000

* In het overzicht is geen rekening gehouden met de kosten overhead

Groenbeheerplan 2023-2026 (vasthouden aan differentiatie A-niveau (centrum gebied / begraafplaatsen / sportvelden / toeristische hotspots / rotondes) en B-niveau (woonwijken / bedrijventerreinen / buitengebied)

In deze begroting worden vooruitlopend op vaststelling groenbeheerplan 2023-2026 (raad december 2022) de onderhoudsbudgetten van groen structureel verhoogd met € 60.000 .

Daarnaast bedragen de benodigde extra structurele middelen ten behoeve van ontwikkelingen inzake klimaat en toekomstbestendig groen € 207.500. Beide budgetten komen ten laste van de exploitatie.

Kwaliteitsniveau onderhoud groen

De dorpskern, begraafplaatsen, sportvelden, toeristische hotspots en rotondes worden beheerd op CROW beeldkwaliteitsniveau A. Woonwijken worden beheerd op CROW beeldkwaliteitsniveau B. Bedrijventerreinen en buitengebieden worden beheerd op CROW beeldkwaliteitsniveau B. Ongeacht bovenstaande gebiedsindeling vindt zwerfafvalbeheersing, het onderhoud van bomen en herstellen van beschadigde plaatsen plaats op CROW beeldkwaliteitsniveau A.

Groen en plantsoenen*						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Onderhoud	€ 248.900	€ 278.400	€ 312.500	€ 312.500	€ 308.300	€ 308.300
Projecten	€ 145.700	€ 113.600	€ 286.000	€ 286.000	€ 286.000	€ 286.000
Kapitaallasten	€ 2.400	€ 2.500	€ 18.800	€ 29.400	€ 32.700	€ 34.400
Maaien bermen	€ 111.000	€ 167.400	€ 167.400	€ 167.400	€ 167.400	€ 167.400
Onkruidbestrijding	€ 18.000	€ 35.700	€ 35.700	€ 35.700	€ 35.700	€ 35.700
Directe kosten werkbedrijf	€ 571.600	€ 626.800	€ 688.900	€ 688.900	€ 688.900	€ 688.900
Totaal	€ 1.097.600	€ 1.224.400	€ 1.509.300	€ 1.519.900	€ 1.519.000	€ 1.520.700

* In het overzicht is geen rekening gehouden met de kosten overhead

GRP 2022-2026 en Waterketenplan 2022-2026

In het Waterketenplan zijn de gezamenlijke ambities voor de toekomst van de waterketen en de route om de ambities te bereiken beschreven. Het plan beschrijft een aantal concrete projecten en aandachtsgebieden voor de planperiode: het actieprogramma. Ten slotte legt het plan vast hoe de samenwerking vorm wordt gegeven. Het Waterketenplan is in 2020 vernieuwd en in het voorjaar 2021 vastgesteld door Waterpanel Noord.

In 2020 is een nieuw BRP (basisrioleringsplan Maasgouw /hydraulische doorrekening) gemaakt. Het BRP heet tegenwoordig SSW (Systeemoverzicht Stedelijk Water). Voor deze naamsverandering is gekozen omdat met de nieuwe rekenmodellen ook afstromend water over maaiveld in beeld wordt gebracht en tevens de interactie met oppervlaktewater wordt berekend. Aansluitend hierop zijn de uitkomsten van het SSW in het nieuwe GRP.

In het waterketenplan is nadrukkelijk gekeken naar de effecten van klimaatverandering. Niet alleen het effect van heviger buien, maar ook hittestress, droogte en overstromingsgevaar komt aan bod. Door middel van twee brede sessies, de zogenaamde risicodialoog, die we met dorpsraden, belangengroepen, woningbouwverenigingen, ondernemers en beleidsmedewerkers hebben gevoerd, zijn de resultaten van de klimaatatlas vertaald naar bedreigingen en kansen. Ook hebben we het Maasgouws Burgerpanel benaderd en hun middels een vragenlijst de bedreigingen en kansen van klimaatverandering in beeld laten brengen. Vanuit deze bedreigingen en kansen en onze klimaatstrategie is een lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie opgesteld incl. kostenraming. De lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie is in de raad van oktober 2021 vastgesteld.

Parallel aan het opstellen van het Waterketenplan zijn voor alle gemeenten individuele gemeentelijke rioleringsplannen opgesteld. Alle gezamenlijke keuzes, beelden en projecten zijn vastgelegd in het Waterketenplan, de lokale uitwerking daarvan staat in het betreffende lokale GRP. Verder beschrijft het plan welke voorzieningen de gemeente bezit, hoe deze functioneren, hoe het beheer wordt uitgevoerd en welke kosten hieraan zijn verbonden. Het GRP geeft inhoud aan de gemeentelijke watertaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. De investeringen uit het GRP zijn opgenomen in het JIP/MIP. Het nieuwe GRP 2022-2026 is in de raad van oktober 2021 vastgesteld.

Kwaliteitsniveau Riolerings

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een goede invulling van onze gemeentelijke Watertaken, zoals in de Wet milieubeheer is aangegeven. Daarnaast volgt uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.17) dat de gemeente er zorg voor draagt dat een openbaar vuilwaterriool zo wordt ontworpen, gebouwd en onderhouden dat:

- het zoveel mogelijk berekend is op de eigenschappen, samenstelling en hoeveelheid van het afvalwater;
- lekkage zoveel mogelijk wordt voorkomen;

c) het aantal overstortingen zo beperkt is als voor een doelmatig beheer van afvalwater mogelijk is. We zorgen ervoor dat de riolering aan bovenstaande zaken voldoet.

Riolering						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Exploitatie riolering						
Reinigen putten en gemalen	€ 115.900	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000
Reiniging en inspectie rioleringen	0	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Vegen wegen	€ 58.900	€ 50.000	€ 63.900	€ 63.900	€ 63.900	€ 63.900
Onderhoud	€ 48.900	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Kolken zuigen	€ 46.400	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Huisaansluitingen	0	0	0	0	0	0
Externe ondersteuning	€ 70.600	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 100.000	€ 80.000
Projecten	€ 52.800	€ 160.500	€ 175.500	€ 175.500	€ 175.500	€ 135.500
Overige exploitatie	€ 90.300	€ 120.000	€ 124.700	€ 124.700	€ 124.700	€ 124.700
Kapitaallasten (afschrijvingen)	€ 678.500	€ 795.500	€ 850.800	€ 882.900	€ 922.200	€ 970.600
Toerekening rente 3%	€ 1.058.300	€ 1.156.200	€ 1.201.300	€ 1.225.300	€ 1.257.100	€ 1.304.300
Interne uren	€ 852.200	€ 815.100	€ 879.600	€ 894.600	€ 903.000	€ 904.200
Doorbelasting bijdrage BsBW	€ 96.200	€ 103.500	€ 125.600	€ 116.200	€ 118.300	€ 121.400
Totaal lasten excl btw	€ 3.169.000	€ 3.501.800	€ 3.722.400	€ 3.784.100	€ 3.905.700	€ 3.945.600
Btw	€ 498.600	€ 484.600	€ 498.500	€ 507.500	€ 521.700	€ 542.700
Opbrengsten rioolheffing	€ -2.872.000	€ -3.016.500	€ -3.174.500	€ -3.311.500	€ -3.420.500	€ -3.532.500
Mutatie voorziening	€ -795.600	€ -969.900	€ -1.046.400	€ -980.100	€ -1.006.900	€ -955.800
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Reconstructies wegen / riolering (algemeen)

Voor het einde van het jaar en begin volgend jaar staan weer een aantal aanbestedingen van reconstructieplannen op de rol. Het betreft Oude kern Stevensweert (fase 2), Maasstraat Linne, Schuttersweg Stevensweert, Elzenweg Brachterbeek en Blauwe ader Heel (deel 1). Afhankelijk van het aanbestedingsresultaat wordt er gekeken of het krediet voldoende is.

Voor uitvoering van de noodzakelijke maatregelen is vanuit het GRP jaarlijks een budget voor relining van € 249.000 nodig en € 300.000 (gemiddeld) voor het afkoppelen van regenwater op verharding. Voor het verlengen van de subsidieregeling afkoppelen particulieren ramen wij € 30.000 per jaar.

Meerjaren Investerings Plan (MIP)

Reconstructieplannen komen voort uit het Meerjarig Investerings Plan (MIP). Aan de hand van jaarlijkse visuele inspecties en datagegevens uit het GRP worden prioriteiten jaarlijks vertaald in een investeringsplan. Deze gegevens en het eerder vastgestelde MIP zijn de basis voor de begroting 2023. De volgende reconstructieprojecten cq. voorbereidingskredieten zijn voor 2023 gepland.

Voorbereiding Wal Thorn

Het project Wal in Thorn betreft de reconstructie van de straat Wal in Thorn. De voorbereidende werkzaamheden vinden plaats in 2023 en de uitvoering is gepland in 2024. Doel is het verbeteren van de openbare ruimte: riolering, kabels en leidingen, wegverharding. Ook is er aandacht voor bereikbaarheid tijdens de uitvoering.

Voorbereiding Bogenstraat Thorn

Het project Bogenstraat in Thorn betreft de reconstructie van de straat Bogenstraat tussen Steeg en Hoogstraat in Thorn. De voorbereidende werkzaamheden vinden plaats in 2023 en de uitvoering is gepland in 2024. Doel is het verbeteren van de openbare ruimte: riolering, kabels en leidingen, wegverharding. Op dit project wordt ook de combi gezocht met Enexis / WML en overige nutsbedrijven inzake de sanering van gas en water.

Reconstructie oude kern Stevensweert (fase 2)

Fase 2 zal voornamelijk bestaan uit het vertalen van de blauwdruk die opgesteld is in Fase 1 naar technische plannen die vervolgens aan de bewoners ter inzage gelegd kunnen worden. Voor fase 2 hoeven we niet nogmaals met de klankbordgroep/dorpsraad samen te zitten om tot een ontwerp te komen. De voorbereidingstijd van fase 2 zal dan ook vele malen korter zijn dan fase 1. Aanbesteding is gepland in december 2022. Uitvoering fase 2 staat gepland in 2023 en 2024.

Blauwe ader Heel: deel 1 Mgr. Savelbergweg

Het project blauwe ader in Heel betreft het aanleggen van een nieuw regenwater- en vuilwaterriool om zo het water dat vanaf Heel Noord komt op te vangen en zo af te voeren naar de wadi aan de Teggert. Dit betekent dat de druk op de afvoer Wilhelminaplein wordt verlaagd. Het betreft de straten Teggert / Monseigneur Savelbergweg / Dorpsstraat / Rector Driessenstraat. De blauwe ader is opgedeeld in 3 fases.

De voorbereidende werkzaamheden van deel 1 vinden plaats in 2022 en de uitvoering is gepland in 2023. De daaropvolgende fases worden respectievelijk in 2024 en 2025 in uitvoering gebracht.

Maasstraat Linne

De werkzaamheden Maasstraat betreft de reconstructie van Schoorweg, Kloosterstraat, Bergstraat en Maasstraat in Linne. De voorbereidende werkzaamheden vinden plaats in 2022 en de uitvoering staat gepland voor 2023. Doel is het verbeteren van de openbare ruimte: afkoppelen van regenwater, kabels en leidingen, wegverharding, verlichting en groen.

Schuttersweg Stevensweert

De werkzaamheden aan de Schuttersweg betreft de aanleg van een vrij liggend fietspad aan weerszijden van de rijweg. Dit is een vervolg op de werkzaamheden aan het fietspad Oude Maasweg, waar de uitvoering voor 2022 staat gepland. De voorbereidende werkzaamheden vinden plaats in 2022 en de uitvoering is gepland in 2023. Doel is het veiliger te maken voor het fietsverkeer.

Elzenweg Brachterbeek

Het betreft hier een maatregel die voortkomt uit het GRP. De voorbereidende werkzaamheden vinden plaats in 2022 en de uitvoering is gepland in 2023.

Vorbereiding reconstructie Heerbaan

In april 2021 zijn de raads- en commissieleden op een themabijeenkomst geïnformeerd over het Masterplan voor de Daelzicht-terreinen in Heel. Dit masterplan zal van 2022 tot 2035 leiden tot een reeks van gefaseerde bouwontwikkelingen die gepaard gaan met substantiële investeringen door de stichting Daelzicht.

Met het oog op deze ontwikkelingen heeft de gemeente Maasgouw aan adviesbureau Kragten opdracht gegeven om een analyse uit te voeren naar de verkeerssituatie rondom de Daelzicht-terreinen. Uit die analyse is gebleken dat op drie locaties een herinrichting van de Heerbaan nodig is om de veiligheid van de verkeersdeelnemers te verbeteren:

1. Een nieuwe ontsluiting van het zuidelijk Daelzicht-terrein op de Heerbaan in plaats van de huidige ontsluiting aan de Panheelderweg die ongunstig ligt tegenover SBO school De Tump;
2. Aanleg van een middengeleider plus zebrapad ter hoogte van de ontsluiting van het noordelijk Daelzicht-terrein op de Heerbaan zodat de snelheid van het verkeer wordt afgeremd en de oversteekbaarheid voor voetgangers wordt bevorderd;
3. De herinrichting van de "chicane" bij de kruising Heerbaan-Daalzicht-Rector Driessenstraat zodat een meer overzichtelijke verkeerssituatie ontstaat.

Deze reconstructieplannen zijn toegelicht in de genoemde themabijeenkomst van april 2021.

Inmiddels hebben wij voor de engineering van voornoemde werkzaamheden aan Ducot Engineering & Advies uit Herten opdracht gegeven. In het kader van de voorbereidende werkzaamheden zijn er reeds een aantal overleggen geweest met Stichting Daelzicht. Daelzicht zal beginnen met de bouwontwikkeling op het zuidelijk gedeelte oftewel Nieuwbouw Ligtenberg. In verband met de lopende procedures (omgevingsvergunning, bestemmingsplan, archeologie) is de verwachting dat de bouw van Ligtenberg gaat starten in het 1e -2e kwartaal 2023. De verwachte bouwtijd is ongeveer 13 maanden hetgeen betekent dat de nieuwe aansluiting op de Heerbaan (genoemd onder 1) in die periode uitgevoerd moet gaan worden.

De werken genoemd onder 2 en 3 kunnen als één werk worden beschouwd en hebben te maken met de bouwontwikkeling aan het noordelijk gedeelte. Over de bouwontwikkeling op dit gedeelte kan Daelzicht op dit moment nog geen duidelijkheid geven. Het benodigde investeringsbedrag voor de werken onder 1, 2 en 3 is destijds door Kragten (in het kader van de verkeersanalyse) geraamd op € 795.000 exclusief BTW. Door de coronacrisis en Oekraïne oorlog hebben we te maken met enorme prijsstijgingen die ook van invloed zijn op voornoemde werken. Als we voornoemde bedrag gaan indexeren naar huidig prijspeil (+11.5 %) komen we uit op een bedrag van € 887.000 exclusief BTW.

In de raming is destijds uitgegaan van een PM post voor het verleggen van de nutsleidingen. Het is een feit dat aan beide zijden van de Heerbaan een groot aantal nutsleidingen liggen die door de situering van de nieuwe ontsluitingen verlegd moeten worden. De nutsbedrijven zijn hiervoor benaderd en hebben aan de hand van de voorlopige schetsontwerpen voor de verleggingswerkzaamheden offertes afgegeven. In totaal gaat het hier om een bedrag van ongeveer € 300.000. De totale geraamde investering is € 1.187.000 en is opgenomen in het MIP 2024.

Opwaarderen en doorschuiven krediet Walburgisstraat Ohé en Laak en Oude Maasweg Maasbracht

In het JIP 2022 zijn de projecten Herinrichting Walburgisstraat in Ohé en Laak en Verbreden fietspad Oude Maasweg in Maasbracht opgenomen. Tijdens de voorbereiding en opstellen van de definitieve projectopdrachten is gebleken dat de projecten aanzienlijk moesten worden gewijzigd op een aantal belangrijke zaken. Tevens hebben we de afgelopen tijd te maken met forse prijsstijgingen als gevolg van de coronacrisis en Oekraïneoorlog. Door voornoemde zaken is er een tekort ontstaan van in totaal € 1.256.000 exclusief BTW. Voor de Walburgisstraat € 682.000 exclusief BTW en voor de Oude Maasweg € 574.000 exclusief BTW. Door dit tekort kan met de uitvoering van deze 2 projecten in 2022 nog niet worden gestart. De projecten worden daarom doorgeschoven naar 2023. Nadat de begroting 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld gaan we het aanbestedingstraject starten met als doel beide projecten medio 2023 op te leveren. De aanwonenden en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over de vertraging van de projecten.

Beleidskader Openbare Verlichting

In 2023 dient te worden gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan voor Openbare Verlichting voor de periode 2024 – 2027. De kosten voor het realiseren van dit plan bedragen € 15.000.

Vervanging armaturen door LED 2023

Het programma voor verLEDden gaat in 2023 door. De hoeveelheid te vervangen armaturen wordt bepaald aan de hand van het beschikbaar budget van € 163.000 (excl.indexering) Naar schatting zullen dit circa 500 stuks zijn. Armaturen welke niet vervangen kunnen worden binnen het budget worden doorgeschoven naar de opvolgende jaren.

Stabiliteitsmeting 2023

Lichtmasten die aan het eind van hun economische levensduur zijn (40 jaar) komen in aanmerking voor een stabiliteitsmeting. Hiermee wordt bepaald of de masten nog in technisch voldoende staat zijn, en daarmee dus ook voldoende sterk en veilig zijn. Indien dit het geval is wordt er een garantie verstrekt van 6 jaar en een resterende levensduurverwachting uitgesproken (bijv. 10 jaar, geen garantie meer na eerste 6 jaar). Als wij uitgaan van de garantieperiode zijn er in 2023 circa 1.100 masten te meten. Als we uitgaan van de economische levensduur zijn dit circa 420 te meten masten in 2023. Totaal zijn er circa 1.520 masten die in 2023 gemeten dienen te worden. In theorie wordt uitgegaan van 10% uitval van de gemeten masten. In de praktijk blijkt dat in gemeente Maasgouw dit percentage lager uitvalt (circa 4% in 2017). Van dit percentage uitgaand hebben we een bedrag van € 95.000 extra nodig.

Uitfasering fluorescentielampen

Door de lampenfabrikanten is aangekondigd dat de fluorescentielampen uitgefaseerd worden per februari 2023 als gevolg van Europese regelgeving, waardoor in loop van de tijd mogelijk schaarste optreedt en daarmee de lampen mogelijk ook sterk in prijs zullen stijgen. Om hier op voor te sorteren willen wij een aantal van deze lampen op voorraad leggen. Wij hebben momenteel nog ruim 2.000 conventionele armaturen voorzien van fluorescentielampen in onze gemeente staan. Wij willen deze in de komende jaren grotendeels uit ons areaal faseren en vervangen door LED's. Echter gedurende deze periode, zullen deze armaturen nog moeten blijven functioneren.

Kwaliteitsniveau onderhoud Openbare Verlichting

Voor de Openbare Verlichting is aansluiting gezocht bij de systematiek 'Kwaliteitscatalogus 2013 CROW' die we algemeen toepassen in onze Openbare Ruimte. De kwaliteitscatalogus 2013 van de CROW is een standaard handboek waarmee de gewenste beeldkwaliteit per gebied wordt gekozen. Per onderdeel kunnen vijf kwaliteitsniveaus, variërend van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D) worden gekozen. Algemeen geldt dat met betrekking tot de definitie van 'schoon, heel en veilig' voor beeldkwaliteit B is gekozen.

Openbare Verlichting*						
	Realisatie 2021	Raming 2022 ná wijziging	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2025
Energie	€ 129.500	€ 295.500	€ 483.900	€ 483.900	€ 295.500	€ 295.500
Onderhoud	€ 194.000	€ 217.100	€ 191.000	€ 191.000	€ 191.000	€ 191.000
Projecten	0	€ 10.000	€ 15.000	0	0	0
Kapitaallasten	€ 39.600	€ 48.000	€ 66.600	€ 75.900	€ 85.100	€ 94.300
Totaal	€ 363.100	€ 570.600	€ 756.500	€ 750.800	€ 571.600	€ 580.800

* In het overzicht is geen rekening gehouden met de kosten salarissen en overhead

Vervangen tractie wijkteam

Voor 2023 staat het vervangen van 2 Volkswagen transporters op de planning. In het JIP 2023 is hiervoor € 100.800 opgenomen. Daarnaast staan er 2 natzoutstrooiers op de planning om vervangen te worden. In het JIP 2023 is hier een bedrag € 75.400 (natzoutstrooier vrachtwagen) en € 58.000 (natzoutstrooier pick-up) opgenomen.

Elektrische heftruck wijkteam

De afgelopen jaren hebben we zware ladingen op de loodsen verplaatst en geladen met de frontlader van de tractor. Dit is niet altijd op de veiligste manier gebeurd. Dit omdat de combinatie tractor/ frontlader hier in basis niet voor is. Om op een veilige manier zware ladingen te tillen en te verplaatsen hebben we een heftruck nodig. De kosten voor een duurzame elektrische heftruck bedragen € 35.000.

Hondenspeelveldjes

Het voorstel is om 2 hondenspeelplaatsen per jaar te realiseren totdat er in elke dorpskern minimaal één aanwezig is. De kosten voor het realiseren van 2 hondenspeelplaatsen bedragen € 50.000 per jaar. (RIB Z/21/013780)

Bluswatervoorzieningen

De beschikbaarheid en bereikbaarheid van voldoende bluswater is een wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten. De combinatie van gemeentelijke bluswatervoorzieningen en regionale slagkracht bepaalt of er voldoende middelen voorhanden zijn om een brand te bestrijden. In opdracht van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft er een inventarisatie en analyse plaatsgevonden van de regionale bluswatervoorzieningen van bestaande ruimtelijke situaties op plaatsen met een verhoogd (brand-)risicoprofiel. Hierbij is gefocust op de gebieden waar een tekort aan bluswater een reële kans geeft op branduitbreiding naar andere compartimenten of naastgelegen bebouwing. In samenspraak met de brandweer is de historische kern van Thorn als analyse-gebied onderzocht. Uit de analyse blijkt dat op onderdelen (nagenoeg) niet wordt voldaan aan de voorwaarden maar dat met relatief eenvoudige infrastructurele aanpassingen hier wel aan kan worden voldaan. De kosten voor de (benodigde) aanleg van een tertiaire bluswatervoorziening en twee boorputten worden geraamd op € 45.000. In de 1e Prorap 2022 is hiervoor een krediet van € 45.000 beschikbaar gesteld.

In lijn met de projectdoelstelling worden ook andere kernen waar (vermoedelijk) sprake is van een (brand)veiligheidsrisico onderzocht. Dit zijn de kernen Stevensweert, Wessum, Beegden en Heel. De kosten (jaarlijks € 45.000 per kern) voor aanleg van meerdere boorputten in deze kernen zijn opgenomen in deze begroting 2023.

Voor een totaaloverzicht van de investeringsprogramma's JIP 2023 en MIP 2024-2026 wordt verwezen naar bijlage 7.1 en 7.2. In financiële zin zijn de volgende bijstellingen van kredieten / kapitaallasten aan de orde:

Bijstelling kredieten JIP/MIP 2023-2026	Bijstelling kredieten 2023	Bijstelling kredieten 2024	MIP 2025	MIP 2026
Wegen	€ 675.000	€ 1.118.000	€ 1.089.100	€ 4.494.000
Wegen (indexering)*	€ 125.900	€ 254.300	€ 113.800	
Riolering**	€ -170.000	€ 264.200	€ 2.738.300	€ 2.266.000
Riolering (indexering)*	€ 202.400	€ 262.200	€ 260.200	
Openbare Verlichting	€ 95.000		€ 168.100	€ 168.100
Openbare Verlichting (indexering)*	€ 19.300	€ 19.300	€ 19.300	€ 19.300
Tractie	€ 35.000		€ 217.800	€ 386.400
Machines onkruidbestrijding				€ 173.900
Overig (bluswatervoorzieningen)	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Overig (hondenspeelplaatsen)	€ 50.000	€ 50.000	€ 25.000	€ -
Overig (verv. kunstgras Voetbal Linne / indexering)		€ 82.700		
Overig (verv. kunstgras Tennis Linne/Stw incl. index)			€ 189.600	
Overig (ledverlichting div. sportaccomm. incl. index)			€ 195.100	
Overig (WMO middelen)***	€ -157.600	€ -157.600	€ -	n.v.t.
Totaal	€ 920.000	€ 1.938.100	€ 5.061.300	€ 7.552.700

*Betreft correctie prijspeil toepassing prijsindex cijfer CBS Grond-, Weg- en Waterbouw (jan. 2022 t.o.v. jan. 2021) +/- 11,5%

**Verschuiving Steenweg Wessem (riolering) € 180.000 van 2023 naar 2024

***Aframen kredieten WMO middelen 1e Prorap 2022 ivm kosten ten laste van exploitatie

Bijstelling kredieten JIP/MIP 2023-2026	Extra kapitaallasten ten laste van exploitatie 2024	Extra kapitaallasten ten laste van GRP 2024	Extra kapitaallasten ten laste van exploitatie 2025	Extra kapitaallasten ten laste van GRP 2025	Kapitaallasten (incl. MIP 2025) ten laste van exploitatie 2026	Kapitaallasten (incl. MIP 2025) ten laste van GRP 2026
Wegen (incl. indexering)	€ 26.600		€ 72.300		€ 112.400	
Riolering (incl. indexering)		€ 2.000		€ 25.900		€ 165.200
Openbare Verlichting (incl. indexering)	€ 3.400		€ 4.400		€ 13.600	
Tractie	€ 3.500		€ 3.500		€ 25.300	
Overig (bluswatervoorzieningen)	€ 3.000		€ 6.000		€ 9.000	
Overig (hondenspeelplaatsen)	€ 3.300		€ 6.600		€ 8.300	
Overig (verv. kunstgras Voetbal Linne / indexering)			€ 8.300		€ 8.300	
Overig (verv. kunstgras Tennis Linne/Stw incl. index)					€ 19.000	
Overig (ledverlicht. div. sportaccomm. incl. index)					€ 9.800	
Overig (WMO middelen)*	€ -		€ -		€ -	
Totaal	€ 39.800	€ 2.000	€ 101.100	€ 25.900	€ 205.700	€ 165.200

*vrijval kapitaallasten WMO middelen reeds in 1e Prorap 2022 structureel verwerkt als dekking voor hogere exploitatielasten

Verhoging van kredieten leidt tot hogere kapitaallasten (jaar na uitvoering). Hogere kredieten / kapitaallasten riolering komen ten laste van het GRP. Kapitaallasten van kredieten (excl. riolering) opgenomen in het MIP 2025 komen ten laste van de (nieuwe) jaarschijf 2026. Een en ander betekent een nadeel voor de exploitatie oplopend van € 39.800 in 2024 tot € 205.700 vanaf 2026.

5.3 Financiering

De financieringsparagraaf geeft op basis van het BBV inzicht in:

- de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille;
- de rentelasten;
- de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend;
- de financieringsbehoefte;
- de ontwikkeling van het EMU-saldo.

In het kader van de Wet Fido (Financiering decentrale overheden) wordt in deze paragraaf ook inzicht verschaft in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille

Het Treasurystatuut bevat de “beleidsmatige infrastructuur” van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Op 2 juni 2020 is het geactualiseerde Treasurystatuut vastgesteld door de raad van de gemeente Maasgouw. Onderstaand wordt toegelicht op welke wijze de gemeente Maasgouw het risicobeheer van de financieringsportefeuille beheerst.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Zoals vermeld in het Treasurystatuut wordt het renterisico onder meer beheerst door het tussentijds monitoren van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van minimaal één jaar). Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20% voor gemeenten) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico wordt gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringen rekening te houden met de vervalddata en renteherzieningen van de bestaande schuld. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijft Maasgouw ruimschoots onder de gestelde renterisiconorm.

Renterisiconorm		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1	Renteherziening leningen o/g	€ -	€ -	€ -	€ -
	Renteherziening leningen u/g	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -
2	Aflossing leningen o/g	€ 1.369.800	€ 1.372.200	€ 1.374.500	€ 1.354.500
	Aflossing leningen u/g	€ 1.290.800	€ 3.368.600	€ 1.079.800	€ 64.200
	Saldo	€ 79.000	€ -1.996.400	€ 294.700	€ 1.290.300
3	Renterisico (saldo 1+2)	€ 79.000	€ -1.996.400	€ 294.700	€ 1.290.300
4	Renterisiconorm	€ 13.655.800	€ 13.509.000	€ 13.560.400	€ 13.013.540
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	€ 13.576.800	€ 15.505.400	€ 13.265.700	€ 11.723.240
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	€ -	€ -	€ -	€ -
<i>Berekening renterisiconorm:</i>					
(4a)	Begrotingstotaal	€ 68.279.000	€ 67.545.000	€ 67.802.000	€ 65.067.700
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b)	Renterisiconorm	€ 13.655.800	€ 13.509.000	€ 13.560.400	€ 13.013.540

Kasgeldlimiet

Het 'rood' staan is voor gemeenten aan regels en richtlijnen gebonden. Hiermee beoogt de wetgever te voorkomen dat lagere overheden uitsluitend kortlopende leningen afsluiten. Het aantrekken van leningen met een kortlopende rentevaste periode is aantrekkelijk, wanneer de rente hierop erg laag is. Maar het renterisico (van een stijgende rente in het geval van herfinanciering) is daarmee in verhouding hoog. Om dit risico te beperken, mogen gemeenten maximaal 8,5% van het jaarlijkse begrotingstotaal gebruiken voor kortlopende leningen.

De kwartaalrapportages zijn van belang voor het signaleren van mogelijke overschrijdingen. Wanneer dit in drie achtereenvolgende rapportages wordt geconstateerd, wordt de provincie hierover geïnformeerd. Onderstaand is de kasgeldlimiet over het 2^e halfjaar 2021 en het 1^e halfjaar 2022 opgenomen. Ook is de meerjarige prognose op basis van het investeringsplan toegevoegd. Uit de tabel blijkt dat door diverse grote investeringsprojecten en een hogere bijdrage aan SC MER de ruimte tot de kasgeldlimiet de komende jaren afneemt, waardoor we in de toekomst mogelijk een aanvullende langlopende financiering moeten aantrekken. In de nabije toekomst is hiervan vooralsnog geen sprake. We zullen de feitelijke ontwikkeling van de kaspositie monitoren en op basis daarvan de financieringsbehoefte invullen.

Kasgeldlimiet		Realiteit 3e kw 2021	Realiteit 4e kw 2021	Realiteit 1e kw 2022	Realiteit 2e kw 2022	Begroting 31-12-22	Begroting 31-12-23	Begroting 31-12-24	Begroting 31-12-25	Begroting 31-12-26
1	Vlottende schuld	€ -	€ -	€ 171.800	€ -	€ 2.000.000	€ 3.000.000	€ 5.000.000	€ 6.000.000	€ 6.000.000
2	Vlottende middelen	€ 407.000	€ 269.000	€ 49.200	€ 521.000	€ 239.700	€ 291.500	€ 515.700	€ 241.000	€ 215.800
3	Netto vlottende schuld (1-2)	€ -407.000	€ -269.000	€ 122.600	€ -521.000	€ 1.760.300	€ 2.708.500	€ 4.484.300	€ 5.759.000	€ 5.784.200
4	Kasgeldlimiet	€ 5.084.100	€ 5.084.100	€ 5.192.900	€ 5.192.900	€ 5.192.900	€ 5.803.700	€ 5.741.300	€ 5.763.200	€ 5.530.800
(5a) = (4>3)	Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 5.491.100	€ 5.353.100	€ 5.070.300	€ 5.713.900	€ 3.432.600	€ 3.095.200	€ 1.257.000	€ 4.200	
(5b) = (3>4)	Overschrijding kasgeldlimiet									€ -253.400
	Berekening kasgeldlimiet:									
(4a)	Begrotingstotaal	€ 59.813.000	€ 59.813.000	€ 61.092.700	€ 61.092.700	€ 61.092.700	€ 68.279.000	€ 67.545.000	€ 67.802.000	€ 65.067.700
(4b)	Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(4) = (4a x 4b)	Kasgeldlimiet	€ 5.084.100	€ 5.084.100	€ 5.192.900	€ 5.192.900	€ 5.192.900	€ 5.803.700	€ 5.741.300	€ 5.763.200	€ 5.530.800

Valutarisicobeheer

Valutarisico is het risico dat de waarde van een positie wordt beïnvloed door veranderingen in valutakoersen. De gemeente Maasgouw verricht geen transacties met 'niet-Eurolanden'. Daarom is het valutarisico niet aan de orde.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisico is het risico dat de tegenpartij van een positie niet aan haar verplichtingen kan voldoen waardoor de gemeente verlies lijdt. In het Treasurystatuut is opgenomen onder welke voorwaarden de gemeente middelen mag uitzetten en garanties mag verstrekken.

De aan Enexis Holding N.V. verstrekte converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 2,958 mln. is uitgezet tegen 2,15%. Het debiteurenrisico op deze (verstrekte) lening is nihil.

De uitzettingen uit hoofde van de publieke taak van de gemeente Maasgouw zijn vastgelegd in de staat van gewaarborgde geldleningen. Voor 2023 voorzien we geen veranderingen in het aantal uitzettingen. Het debiteurenrisico valt ook onder het kredietrisicobeheer. Hierover voeren we elk jaar een beoordeling van de openstaande posten uit.

Liquiditeitsrisicobeheer

Het liquiditeitsrisico is het risico van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjarig investeringsprogramma (MIP) waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen. De gemeente is voldoende liquide. Rente- en aflossingsverplichtingen van lopende geldleningen kunnen worden betaald. Verder is van belang om binnen de exploitatie te zorgen voor een zo goed mogelijke afstemming van de inkomstenstromen met de uitgaven.

Koersrisicobeheer

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

Onze vermogensbeheerder ASR (voorheen BNG Vermogensbeheer) houdt de samenstelling van de obligatieportefeuille en de daarbij behorende risico's constant in de gaten. Hij rapporteert dit iedere maand en bespreekt ook de status van de voortgang. Periodiek is er afstemming met de auditcommissie.

De aankoopwaarde van de obligatieportefeuille in 2009 bedroeg € 37,6 mln. Sindsdien zijn een aantal obligaties terugbetaald. Van de nu nog lopende obligaties bedraagt de initiële aankopprijs per 1 januari 2023 € 10,2 mln. In 2023 is er sprake van € 1,2 mln. aan aflossingen. Door afschrijvingen is de boekwaarde ultimo 2023 € 7,7 mln. In 2029 zijn alle obligaties afgelost.

De verwachte ontwikkeling van de obligatieportefeuille is in het volgende overzicht weergegeven.

Obligatieportefeuille, waardering per	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Nominale waarde per 1 januari	€ 9.240.000	€ 8.840.000	€ 7.620.000	€ 4.320.000	€ 3.220.000	1
Aflossingen in boekjaar	€ 400.000	€ 1.220.000	€ 3.300.000	€ 1.100.000	€ -	2
Nominale waarde per 31 december	€ 8.840.000	€ 7.620.000	€ 4.320.000	€ 3.220.000	€ 3.220.000	3 = 1 - 2
Aankoopwaarde per 1 januari	€ 10.653.600	€ 10.247.700	€ 8.448.400	€ 4.779.600	€ 3.766.200	4
Aankoopwaarde per 31 december	€ 10.247.700	€ 8.448.400	€ 4.779.600	€ 3.766.200	€ 3.766.200	5
Afschrijvingen m.b.t. lopende obligaties						
cumulatief afschrijving tot boekjaar	€ 1.125.500	€ 681.400	€ 389.600	€ 417.400	€ 445.200	6
Afschrijving in boekjaar (op nog lopende obligaties)	€ 93.800	€ 52.400	€ 27.800	€ 27.800	€ 27.800	7
Cumulatieve afschrijving tot en met boekjaar	€ 1.219.300	€ 733.800	€ 417.400	€ 445.200	€ 473.000	8 = 6 + 7
Boekwaarde 31 december	€ 9.028.400	€ 7.714.600	€ 4.362.200	€ 3.321.000	€ 3.293.200	= 5 - 8
Obligatieportefeuille, rente over	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Aan het jaar toegerekende rente	€ 523.100	€ 500.300	€ 323.000	€ 191.200	€ 187.100	10
Gerealiseerd koersresultaat				€ 86.600		11
Afschrijving in boekjaar	€ -94.300	€ -93.800	€ -52.400	€ -27.800	€ -27.800	12
Beheersprovisie	€ -23.600	€ -21.100	€ -14.900	€ -9.600	€ -8.500	13
Netto rendement over boekjaar	€ 405.200	€ 385.400	€ 255.700	€ 240.400	€ 150.800	14 = 10 + 11 + 12 + 13
Jaarrendement op de obligatieportefeuille	4,12%	4,29%	3,99%	5,94%	4,27%	
Het bovenstaande percentuele rendement van de obligatieportefeuille is uitgedrukt als het "Netto rendement over boekjaar" gedeeld door de "gemiddelde aankoopwaardewaarde" van de portefeuille van het betreffende boekjaar (na afschrijving)						

Financieringspositie

De meerjarige geprognosticeerde financieringspositie geeft het volgende beeld:

Financieringspositie	Realisatie 31-12-2021	Begroting 31-12-2022	Begroting 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026
Vaste activa	€ 104.828.300	€ 116.763.700	€ 103.894.100	€ 107.192.000	€ 106.869.500	€ 109.849.000
Voorraden	€ 269.700	€ 1.582.000	€ 1.658.000	€ 248.500	€ 188.600	€ 316.600
Totaal vaste activa incl. voorraden	€ 105.098.000	€ 118.345.700	€ 105.552.100	€ 107.440.500	€ 107.058.100	€ 110.165.600
Eigen vermogen	€ 55.653.100	€ 46.236.500	€ 46.304.100	€ 44.914.200	€ 43.580.900	€ 42.293.400
Voorzieningen	€ 9.038.600	€ 8.430.400	€ 7.358.300	€ 6.191.400	€ 5.008.100	€ 3.876.000
Vaste schulden > 1 jaar	€ 43.676.900	€ 64.806.100	€ 45.083.700	€ 48.958.500	€ 49.898.200	€ 54.543.800
Totaal Financieringsmiddelen	€ 108.368.600	€ 119.473.000	€ 98.746.100	€ 100.064.100	€ 98.487.200	€ 100.713.200
Financieringstekort (+) c.q. overschot (-)	€ -3.270.600	€ -1.127.300	€ 6.806.000	€ 7.376.400	€ 8.570.900	€ 9.452.400

In de uitvoering van de treasuryfunctie streven wij ernaar om vaste activa langlopend te financieren en vlottende activa met kortlopende middelen te financieren. Op basis van de bovenstaande meerjarige prognoses is er jaarlijks sprake van een jaarlijks wisselend beeld van de financieringspositie. Een eventueel financieringstekort moet afgedekt worden. In de praktijk blijkt dat, mede door het politieke besluitvormingsproces en volatiliteit, de voorspelbaarheid van financieringsbehoefte lastig. De werkelijke financieringspositie wordt mede op basis van daadwerkelijk verloop van het voorgenomen meerjareninvesteringsplan voortdurend gemonitord en op basis daarvan worden kortlopende danwel langlopende financieringsarrangementen afgesloten.

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het verplicht Schatkistbankieren ingevoerd. Hierdoor zijn alle decentrale overheden verplicht om hun (tijdelijk) overtollige liquide middelen aan te houden in de rijksschatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld. Een ander gevolg van schatkistbankieren is een vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden kunnen worden blootgesteld.

Contracten en beleggingen die zijn aangegaan vóór 4 juni 2012 vallen nog onder de oude regels. Deze bepaling is van toepassing op onze obligatieportefeuille die is opgebouwd op basis van de ontvangen Essentgelden. Wanneer de obligaties expireren vallen de hieruit vrijkomende middelen wel weer onder het regime van het verplicht Schatkistbankieren.

Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van de jaarlijkse begrotingsomvang. Opgemerkt wordt dat de gemeente de mogelijkheid behoudt om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan om overtollige middelen uit te lenen aan andere decentrale overheden.

Ontwikkeling EMU-saldo

Sinds 1999 bestaat de Economische en Monetaire Unie (EMU). Formeel zijn alle 28 lidstaten van de EU ook lid van de EMU. Zij voeren een gemeenschappelijk monetair beleid. Ter beheersing van het financieringstekort hebben de landen in de Eurozone afgesproken dat dit tekort niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Het tekort wordt per land bepaald aan de hand van het zogenaamde EMU-saldo.

Het EMU-saldo bij het Rijk is een saldo op kasbasis. Dit wil zeggen dat het saldo wordt bepaald aan de hand van de werkelijke inkomsten en uitgaven. Ter bepaling van het landelijke EMU-saldo wordt van alle overheidsinstellingen het EMU-saldo bepaald. Ook van de gemeenten wordt verwacht dat zij hun bijdrage leveren in de beheersing van het saldo. Omdat gemeenten geen kasstelsel hanteren maar het stelsel van baten en lasten dient het EMU-saldo berekend te worden. Het exploitatiesaldo dient gecorrigeerd te worden voor de baten en lasten die geen invloed hebben op de kasstromen (zoals bijvoorbeeld de afschrijvingen en de toevoegingen aan voorzieningen). Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is in het nieuwe BBV voorgeschreven om ook een geprognosticeerde balans op te nemen in de voorliggende begroting.

Verkorte balans						
Activa	Realisatie 31-12-2021	Begroting 31-12-2022	Begroting 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	944.300	803.500	518.500	444.900	395.900	346.900
Materiële vaste activa	84.798.100	97.537.200	86.002.700	92.746.500	93.558.900	96.660.200
Financiële vaste activa	19.085.900	18.423.000	17.372.900	14.000.600	12.914.700	12.841.900
Totaal vaste activa	104.828.300	116.763.700	103.894.100	107.192.000	106.869.500	109.849.000
Vlottende activa						
Voorraden	269.700	1.582.000	1.658.000	248.500	188.600	316.600
Uitzettingen < 1 jaar	12.274.000	7.647.400	7.984.100	8.432.100	8.281.800	8.181.600
Liquide middelen	203.200	239.700	291.500	515.700	241.000	215.800
Overlopende activa	3.945.700	2.879.400	2.591.700	2.091.600	2.341.700	2.587.800
Totaal vlottende activa	16.692.600	12.348.500	12.525.300	11.287.900	11.053.100	11.301.800
Totaal activa	121.520.900	129.112.200	116.419.400	118.479.900	117.922.600	121.150.800
Verkorte balans						
Passiva	Realisatie 31-12-2021	Begroting 31-12-2022	Begroting 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026
Vaste passiva						
Eigen vermogen	55.653.100	46.236.500	46.304.100	44.914.200	43.580.900	42.293.400
Voorzieningen	9.038.600	8.430.400	7.358.300	6.191.400	5.008.100	3.876.000
Vaste schulden > 1 jaar	43.676.900	64.806.100	45.083.700	48.958.500	49.898.200	54.543.800
Totaal vaste passiva	108.368.600	119.473.000	98.746.100	100.064.100	98.487.200	100.713.200
Vlottende passiva						
Vlottende schulden < 1 jaar	6.632.500	5.230.500	10.736.800	11.729.900	13.243.000	14.338.600
Overlopende passiva	6.519.800	4.408.700	6.936.500	6.685.900	6.192.400	6.099.000
Totaal vlottende passiva	13.152.300	9.639.200	17.673.300	18.415.800	19.435.400	20.437.600
Totaal passiva	121.520.900	129.112.200	116.419.400	118.479.900	117.922.600	121.150.800
Financieringstekort (+) c.q. overschot (-)	-3.270.600	-1.127.300	6.806.000	7.376.400	8.570.900	9.452.400

Onderstaand is het geraamde EMU-saldo voor de periode 2022-2026 opgenomen:

EMU saldo	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.252.700	-2.673.600	-1.322.400	-1.333.300	-1.287.500
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-943.100	-11.819.500	6.670.200	763.400	3.052.300
3. Mutatie voorzieningen	-522.300	-1.072.100	-1.166.900	-1.183.300	-1.132.100
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-370.000	76.000	-1.409.500	-59.900	128.000
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	86.600	0
Berekend EMU-saldo	-461.900	7.997.800	-7.750.000	-3.306.700	-5.599.900

De individuele EMU-referentiewaarde voor de gemeente Maasgouw bedraagt o.b.v. de Septembercirculaire 2021 € 2,2 mln. De bovenstaande berekeningen geven enkel een indicatie van het aandeel dat onze gemeente heeft in de gezamenlijke tekortnorm (3% van het Bruto Binnenlands Product op landelijk niveau).

Rentetoerekening

Vanwege de behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente in de begroting en jaarstukken te harmoniseren, is het verplicht om de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden toe te rekenen met behulp van een (rente-)omslag. Door het eenduidig toerekenen van rente aan taakvelden kunnen gemeenten ook beter onderling worden vergeleken. Om te voldoen aan het voorschrift om inzicht te geven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten volgt onderstaand het renteschema.

Renteschema 2023			
1	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 536.400	
2	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ 588.600	
3	Saldo rentelasten en rentebaten (saldo 1-2)		€ -52.200
4	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ -	
5	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ -	
6	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 23.900	
7	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (saldo 4+5+6)		€ 23.900
8	Rente over eigen vermogen	€ -	
9	Rente over voorzieningen	€ -	
10	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (saldo 3+7+8+9)		€ -28.300
11	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ 23.900
12	Renteresultaat op het taakveld Treasury (saldo 10-11)		€ -52.200
	Omslagpercentage		-0,074%

Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagrentepercentage (-0,074% volgens bovenstaande opstelling) mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond (Commissie BBV). Mede in overleg met de toezichthouder (Provincie) wordt in 2023 een rente omslagpercentage van 0% gehanteerd. Bij riolering wordt een rentepercentage van 3% aangehouden.

5.4 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de organisatieontwikkeling. Daarnaast bevat deze paragraaf informatie m.b.t. diverse aspecten op het gebied van Personeel & Organisatie, gegevensveiligheid, (lokale) ICT en verzekeringen.

Organisatieontwikkeling-algemeen

Voor de begroting 2023 is het van belang om eerst een kort overzicht van de organisatieontwikkeling te geven vanaf 2019, omdat daar een aantal vervolgtrajecten voor de jaren erna uit zijn voortgevloeid, die ook in 2023 nog een voortzetting kennen.

In januari 2019 is de ambtelijke reorganisatie een feit geworden. In feite de start voor de organisatieontwikkeling zoals die in de strategische visie Maasgouw 2025 wordt bedoeld: verdere verbetering van de dienstverlening en van onze ondersteuning van het politiek-bestuurlijk besluitvormingsproces, en daarnaast participatie als vanzelfsprekend onderdeel van onze werkwijze. Dit raakt aspecten als leiderschap, teamontwikkeling en procesmatig denken en werken: een proces van meerdere jaren dat in 2019 in gang is gezet en ook in 2022 en volgende jaren door zal lopen.

Voor het coachend leiderschap en de vanzelfsprekende samenwerking met burgers is een Management Development-traject, een traject voor de ontwikkeling van de teams én voor de ontwikkeling van individuele medewerkers ingezet. Een continu proces dat ook in 2023 een vervolg kent.

In het najaar van 2020 heeft de livegang van het 'Zaakgericht Werken' plaatsgevonden. In Maasgouw is dit een belangrijke ontwikkeling in de dienstverlening door de versterking van het procesmatig denken en werken. Om zaken rondom procesmatig werken integraal op te pakken, is toen voor een projectmatige aanpak gekozen binnen het programma Zaakgericht Werken Plus (ZGW+). Dit project is in 2021 afgerond en heeft opvolging gekregen in het vervolgtraject Verbeteren Dienstverlening Plus. Dit programma bestaat uit vier projecten:

1. Doorontwikkeling Zaakgericht werken;
2. Procesoptimalisatie en –beheer;
3. Verandermanagement “gedrag”;
4. Aansluiting lopende aanpalende projecten, inclusief projecten binnen MER.

Er is hierbij bewust gekozen om het woord “Plus” toe voegen in de programma benaming. Dit om inzichtelijk te maken dat dit programma breder is dan het team Dienstverlening. De hele organisatie wordt betrokken in dit programma., dat in 2021 is opgestart en in 2023 doorloopt. Daarbij verschuift de focus van het implementeren van nieuwe processen naar het consolideren van alles wat ontwikkeld is, waarbij we sterker inzetten op de kwaliteit. Dat betekent dat ook de ondersteuning van het programma vraagt om kwaliteitsmedewerkers in plaats van de eerdere ‘key-users’ die vooral bij de implementatie een rol speelden.

Met de komst van een nieuwe gemeentesecretaris/algemeen directeur in het najaar van 2022, zullen er in de organisatieontwikkeling ook nieuwe initiatieven komen en andere accenten worden gelegd. Ook zal mogelijk – met het expireren van de strategische visie Maasgouw 2025 en de komst van een nieuwe burgemeester medio 2023 – in het jaar 2023 een heroriëntatie op die strategische visie in gang worden gezet.

De kosten voor de organisatieontwikkeling worden gedekt uit het opleidingsbudget. De structurele kosten om zaakgericht en procesmatig werken ook ‘going concern’ te borgen, zijn beschreven in het programma Dienstverlening.

Terugkomend op Zaakgericht Werken: ook in MER-verband wordt gekeken of alle ontwikkelingen met betrekking tot Zaakgericht Werken en het gebruik van Decos JOIN daarbij, beter afgestemd kunnen worden tussen de 4 MER-organisaties. Randvoorwaardelijk daarbij blijkt, dat deze organisaties op een vergelijkbaar

‘volwassenheidsniveau’ werken. Om na te gaan in hoeverre men op gelijk niveau zit – en zo niet: waar bij welke organisatie nog extra geïnvesteerd moet worden – is in MER verband besloten om zogenaamde ‘organisatie-selfies’ te maken. Het instrument dat daarbij gebruikt zal worden, is het Overheids Ontwikkel Model (OOM). Dit is het kwaliteitsmodel van INK (Instituut Nederlandse Kwaliteit), maar dan toegesneden op de lokale overheid. De begeleiding van dit OOM-traject in MER-verband komt in handen van een extern bureau. Maasgouw was in 2021 en 2022 sowieso al van plan om dit kwaliteitsmodel toe te passen, maar daar is door corona geen uitvoering aan gegeven.

De kosten van het OOM zijn nu nog niet bekend. Deze worden t.z.t. via een begrotingswijziging SC MER over de 4 MER-organisaties verdeeld en doorberekend.

De gevolgen van wereldcrises voor de organisatie

De coronacrisis heeft de wereld in zijn greep gehad van begin 2020 tot en met begin 2022. Dat heeft ook zijn sporen achtergelaten in de ambtelijke organisatie. Naast de going concern werkzaamheden is een deel van de medewerkers betrokken geweest met het afhandelen van vragen en suggesties uit de samenleving. Dit gebeurde vooral in het kernteam corona en enkele werkgroepen die aan dit kernteam gerelateerd waren (zoals de werkgroepen financiën en economie). Daarnaast hebben alle medewerkers te maken gehad met de effecten van thuiswerken. Als gevolg van de ervaringen is dit thuiswerken nu deels een blijvend fenomeen, al gebeurt dat in de huidige post-corona-situatie in samenhang met werken op kantoor. We spreken in dit verband van ‘hybride werken’. Om het thuiswerken veilig en arbo-proof mogelijk te maken, wordt dit door de werkgever gefaciliteerd. Dat gebeurt door het ter beschikking stellen van ICT-middelen en d.m.v. een financiële vergoeding voor enkele praktische zaken, zoals verwarming, verlichting etc. Hiervoor is een Thuiswerkregeling opgesteld in MER-verband. Voor thuiswerkmeubilair is in MER-verband een regeling opgesteld, die in 2022 is uitgerold en waarvoor extra eenmalig budget nodig is geweest. De structurele component is opgenomen onder het kopje ARBO. De crisis heeft ook voor gezorgd dat er mentaal een zware wissel op het ambtelijk apparaat is getrokken. Onduidelijk is hoe lang het duurt voordat er sprake is van herstel en normalisering.

In 2022 is de corona-crisis gevolgd door de oorlog in Oekraïne. Alle vraagstukken die daarmee samenhangen op lokaal niveau, worden behandeld in het Kernteam Oekraïne. Opnieuw is het dus zo, dat we langdurig geconfronteerd worden met het ‘managen van een crisis’ die ook op gemeentelijk niveau effecten kent. De financiële effecten daarvan zijn nu – bij de begroting 2023 – nog niet bekend.

Personeel en organisatie

CAO 2023

De huidige cao's voor de gemeentelijke sector -de Cao Gemeenten en de Cao SGO-, lopen 1 januari 2023 af. De onderhandelingen over de volgende cao vanaf 2023 zijn in 2022 gevoerd. Normaal gesproken hanteren we in de begroting de 0-lijn en verwerken we de daadwerkelijke salarisverhogingen via de Prorap. Omdat we nu verwachten dat de salarisstijging – gezien de cao's in andere sectoren – substantieel zal zijn, is het belangrijk om hiermee in de financiële foto rekening te houden. Er wordt daarom een bedrag geraamd van € 560.000 structureel, zowel voor de gemeente Maasgouw zelf als voor het aandeel dat onze gemeente heeft in de personeelskosten van SC-MER.

Vooralsnog wordt uitgegaan van een salarisstijging van € 560.000, inclusief de hogere bijdrage aan verbonden partijen waarvoor de CAO-SGO van toepassing is. Deze zullen nog via een begrotingswijziging en een zienswijzetraject aan de raad worden voorgelegd. Zie ook het programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering.

Tijdelijk personeel

Sinds de Programmabegroting 2019 is de post tijdelijk personeel structureel gekoppeld aan de loonsom op basis van landelijke kengetallen van de Personeelsmonitor gemeenten (van het A+O-fonds Gemeenten). Er is een verhouding van 5% overeengekomen om knelpunten en pieken te ondervangen en in vervangingscapaciteit bij (langdurige) ziekte te voorzien.

Door toename van de loonsom, zowel door de omvang van de formatie als ingevolge de cao, groeit het budget tijdelijk personeel in relatieve verhouding met 5% mee. De stijging voor 2023 is dermate substantieel, dat deze in de begroting 2023 voor € 50.000 wordt meegenomen. Zie ook het programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering.

ARBO/Veilige Publieke taak

De werkgever moet zorgen voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Enkele concrete vereisten zijn: verantwoorde werkplekken, het hebben van een bedrijfsarts, het instellen van de functie Preventiemedewerker, het hebben van een BHV-organisatie en het periodiek (laten) uitvoeren van een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).

Nieuw is dat in 2022 er incidenteel budget is vrijgemaakt om medewerkers ook thuis een ARBO-verantwoorde werkplek in te laten richten (zie hybride werken). Dit budget kent ook een structurele component, omdat er jaarlijks nieuwe medewerkers komen die ook een beroep op budget voor thuiswerkmeubilair kunnen doen. Het gaat dan naar schatting om € 10.200 structureel per jaar. Daar staat tegenover dat het jaarlijkse bedrag aan woon-werkverkeer afgeraamd kan worden, omdat daar minder van hoeft te worden uitbetaald. Hoeveel dat per saldo is, is nu nog niet duidelijk. De toekomst zal uitwijzen hoe de verhouding tussen thuiswerken en naar kantoor reizen zal zijn. Vooralsnog ramen wij dit budgettair neutraal.

In samenwerking met de andere MER-organisaties is sinds medio 2020 het Arbobeleidsplan in ontwikkeling.

De MER-organisaties hebben een gezamenlijk budget voor reguliere Arbo-zaken. Hieruit worden verschillende activiteiten gefinancierd zoals de contracten met de Arbo deskundigen, trainingen in het kader van Arbo en gezondheid, de aanschaf van ergonomische hulpmiddelen en vaccinaties. De kosten die eventuele oplossingen in 2023 met zich meebrengen, zullen worden verantwoord in de Prorap.

Wat betreft het aspect Veilige Publieke Taak is er aandacht voor veilige werkomstandigheden voor medewerkers (zie ook het IVP). Voor Maasgouw wordt daar aandacht aan besteed d.m.v. training aan frontoffice-medewerkers, het trainen en paraat hebben van een interventieteam en zorgen voor extra beveiliging in de zogenaamde 'randuren'.

De kosten voor de trainingen komen uit het reguliere opleidingsbudget. De kosten voor de beveiliging bedragen structureel € 20.000 op jaarbasis en zijn al sinds de begroting 2021 in de meerjarenbegroting opgenomen.

Evaluatie harmonisatie arbeidsvoorwaarden

In de MER-samenwerking zijn de arbeidsvoorwaarden voor medewerkers geharmoniseerd. In 2020 is de evaluatie van de geharmoniseerde arbeidsvoorwaarden opgestart. Daarna is gestart met het projectmatig uitwerken van deze evaluatie. Deze uitwerking is meerjarig en loopt nog deels door in 2023. Voor de uitwerking zijn kaders vastgesteld waaronder: het moet passen binnen de HR-visie, het moet zo eenvoudig en duidelijk mogelijk zijn, geen onnodige regelgeving, flexibiliteit en individuele keuzemogelijkheden moeten verankerd worden én kostenneutraliteit: de harmonisatie moet in zijn geheel niet leiden tot een substantiële verhoging of verlaging van de lokale personeelsbegroting.

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Eén van de projecten binnen de uitwerking van de evaluatie harmonisatie arbeidsvoorwaarden is het vitaliteitsbeleid. Dit beleid richt zich op alle (leeftijds-)categorieën medewerkers. Bij dit nog op te stellen vitaliteitsbeleid zal aansluiting worden gezocht bij datgene dat hierover in de nieuwe Cao Gemeenten wordt vastgelegd. Hoewel daar geen generieke regelingen voor zijn in Maasgouw, zijn voor medewerkers wel maatwerkafspraken mogelijk om minder te gaan werken (d.m.v. onbetaald verlof) of om eerder stoppen met werken. In de voorbije jaren (t/m 2022) waren hiervoor middelen beschikbaar in de reserve Voormalig Personeel. Dit budget is eind 2022 uitgeput. Om maatwerkafspraken naar de toekomst mogelijk te maken – en dat is gezien de leeftijdsopbouw van het ambtelijk apparaat zeer wenselijk – is o.b.v. ervaringscijfers jaarlijks € 100.000 nodig. Voor een periode van 4 jaar betekent dit een toevoeging aan deze reserve van € 400.000 in 2023.

Om maatwerkafspraken vanaf 2023 t/m 2026 te kunnen honoreren wordt de reserve (voormalig) personeel in 2023 eenmalig aangevuld met € 400.000 voor een periode van 4 jaar.

Evaluatie functieboek/formatieplan

Het formatieplan wordt periodiek aangepast op basis van raads- en collegebesluiten aangaande formatie/extra capaciteit. Wanneer het om budgettaire neutrale wijzigingen gaat die niet meer bedragen dan 0,5 fte per functie en het totaal van alle formatiewijzigingen niet meer bedraagt dan 2,0 fte, ligt het mandaat voor aanpassingen bij de directeur. Het functieboek wordt tweejaarlijks onderhouden. Dit is in 2023 weer aan de orde. Nieuwe en gewijzigde functies worden dan meegenomen in een onderhoudsronde. Indien de functies in een hogere schaal worden ingedeeld, dan leidt dat tot hogere salariskosten.

Vanuit de evaluatie en onderhoud van het functieboek/formatieplan kunnen vanaf 2023 functies worden aangepast. In het dan lopende jaar wordt dit zoveel als mogelijk betaald van het salarisbudget. Meerkosten worden verantwoord in de prorap. Voor de volgende jaar worden de structureel hogere salariskosten meegenomen in de begroting.

Personeelsplanning en krapte op de arbeidsmarkt

Sinds 2020 wordt door het managementteam een programma doorlopen waarin stapsgewijs wordt gewerkt aan personeelsplanning. Deze is erop gericht om voor elke categorie medewerkers – zowel qua potentie als qua leeftijd – scherp in beeld te hebben hoe we in hen kunnen investeren en welke personele knelpunten opgelost moeten worden.

Ook bekijken we hoe we bij het vertrek van collega's die binnen afzienbare tijd met pensioen gaan, hun kennis kunnen borgen binnen de organisatie.

In het verlengde hiervan constateren we, dat vacatures steeds lastiger kwalitatief goed in te vullen zijn door de krapte op de arbeidsmarkt. Om te zorgen dat we voldoende aanwas krijgen, met name door recent afgestudeerde jongeren die belangstelling hebben om in de lokale overheid te werken, gaan we werken met junior-medewerkers. Het gaat dan om breed opgeleide en geïnteresseerde afgestudeerden, die we ook binnen de organisatie breed kunnen inzetten, om hen later door te laten groeien in het gebied waar ze interesse in hebben. Om deze werkwijze te financieren, waarbij in eerste instantie aan 2 fte wordt gedacht, is een jaarlijks budget nodig van € 138.000.

Voor het inzetten van junior-medewerkers om te anticiperen op krapte op de arbeidsmarkt, wordt een jaarlijks structureel budget van € 138.000 opgenomen in de begroting.

Opleidingsbudget

Sinds de begroting 2020 is het opleidingsbudget jaarlijks automatisch gerelateerd aan de loonsom. Daarbij wordt uitgegaan van een percentage van 1,8%. Met deze systematiek is er voldoende ruimte en flexibiliteit voor extra opleiding of ontwikkeling, bijvoorbeeld in het kader van de organisatieontwikkeling en voor beperkte uitgaven voor (groeps-)opleidingen van gedetacheerden. Voor deze aspecten is dan geen aparte budgetaanvraag meer nodig. Alleen voor heel specifieke projecten (bijvoorbeeld op het gebied van ICT of Privacy) kan mogelijk extra opleidingsbudget aan de orde zijn.

De omvang van het opleidingsbudget is 1,8% van de verwachte loonsom 2023. Door toename van de loonsom, zowel door de omvang van de formatie als ingevolge de CAO groeit het opleidingsbudget - normaalgesproken - in relatieve verhouding met 1,8% mee. De stijging voor 2023 is dermate substantieel, dat in de begroting 2023 € 18.000 structureel wordt opgenomen.

Resumé personeel vanuit de inhoud

In diverse programma's wordt extra personele capaciteit gevraagd voor bestuurlijke speerpunten. De onderbouwing daarvan staat bij het betreffende programmaonderdeel. Voor de overzichtelijkheid is hieronder een tabel opgenomen waarin deze personele capaciteit is samengevat.

Par	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
3.1.2	Capaciteit kinderraad (0,5 fte)	43.300	43.300	43.300	43.300
3.1.5	Junior medewerkers in opleiding (2 fte)	138.000	138.000	138.000	138.000
3.1.5	Ondersteuning management (0,89 fte)	54.000	54.000	54.000	54.000
3.2.1	Medewerkers KCC (2 fte)	121.600	121.600	121.600	121.600
3.2.1	Projectleider (1 fte) en kwaliteitsmedewerkers (2 fte)	243.100	243.100	243.100	243.100
3.3.1	Coördinator/coach sociaal wijkteam (0,89 fte)	82.400	82.400	82.400	82.400
3.3.4	Communicatie en marketing sociaal domein (0,70 fte)	*87.000	87.000	87.000	87.000
3.3.4	Dorpscontactpersonen (1 fte)	78.500			
3.3.4	Projectleider inclusie (0,5 fte), budget o.b.v. inhuur.	75.500	75.500		
3.5.3	Communicatie duurzaamheid	80.000			
3.5.8	Beleidsmedewerker economie (1 fte)	80.000	80.000		
3.5.9	Programmamanager/projectleider (1 fte)	105.000	105.000	105.000	105.000
3.6.1	Inzet capaciteit programma gebiedsontwikkeling	200.000			

* bedrag wordt geheel uit bestaand budget gedekt.

Gegevensveiligheid

De afgelopen jaren stond vooral in het teken van de aangepaste wet- en regelgeving, we hebben daarom volop ingespeeld op het nieuwe strategisch beleid en de nieuwe organisatiestructuur gegevensveiligheid (incl. nieuwe governance). Dit was dus vooral gericht op het neerzetten van de structuur in opzet en bestaan. De komende jaren staat in het teken van het inbedden van gegevensveiligheid in de organisatie, hiermee verschuift de aandacht meer naar de werking, de daadwerkelijk toepassing / invulling.

De kosten gaan grotendeels op aan het toepassen van risicomanagement, het ontwikkelen van een bewustzijnsprogramma en het vergroten van de veiligheidscultuur. Dit alles om aan de verplichting te voldoen dat de gemeente Maasgouw (aantoonbaar) wet- en regelgeving naleeft op gebied van informatiebeveiliging en privacy.

De kosten van dit programma worden in principe gedekt door het budget 'Gegevensveiligheid' (604951) en wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 'Gegevensveiligheid'. Mocht blijken dat het budget niet toereikend is dan zal met de verdere uitwerking van dit programma met een business case extra middelen worden aangevraagd via het reguliere P&C proces.

Vanuit het voldoen aan wet- en regelgeving i.h.k.v. gegevensveiligheid bestaan de hoofdactiviteiten in 2023 uit de reguliere taken:

- ENSIA jaarlijks verantwoordingstraject;
- Uitvoeren BIO GAP analyse (i.h.k.v. BIO compliance);
- Uitvoeren van DPIA's (i.h.k.v. AVG compliance).
- Opleiding en training
- Incidentmanagement

Daarnaast wordt in 2023 vol ingezet op het (verder) bewustzijn creëren bij medewerkers van digitale veiligheid en privacy. Dit gebeurt met het verder uitwerken en vooral uitvoering geven aan het 'Bewustzijnsprogramma Gegevensveiligheid'. Doel is via een aantal bouwstenen te komen tot (waar mogelijk) aantoonbare verhoging van de veiligheidscultuur en digitale weerbaarheid van medewerkers.

Er wordt o.a. gebruikt gemaakt van middelen als escaperoom, e-learning en nader te bepalen (binnen het programma) eenmalige of structurele methoden om bewustzijn t.a.v. gegevensveiligheid te vergroten.

De overige kosten hebben te maken met instandhouding van de reeds ingezette ontwikkelingen op het gebied van gegevensveiligheid, én het met goed resultaat doorlopen van de jaarlijks terugkomende ENSIA verantwoordingssystematiek.

Informatisering en automatisering

De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van de 'Shift' en de 'Lift'. De "Shift", het samenvoegen van de 4 verschillende infrastructuren, is succesvol afgerond en vormt de basis voor de verdere doorontwikkeling van de informatievoorziening, de "Lift". De "Lift" is gericht op:

- Meer uniforme oplossingen, zodat beheer er van met minder kosten gedaan kan worden;
- Meer gezamenlijke oplossingen, zodat kosten gedeeld en dus lager worden;
- (Nog) meer prioriteit aan beveiliging van de infrastructuur, zodat technische beveiligingsrisico's worden geminimaliseerd.

In 2022 zijn diverse projecten opgestart die bijdragen aan de "Lift". Voor 2023 staan wederom enkele projecten gepland die een vervolg geven aan deze doorontwikkeling.

In het 3^e kwartaal 2022 wordt dit nader geïnventariseerd opgenomen in het UP 2023.

Naast de "Lift" en het reguliere beheer en onderhoud wordt verder gewerkt aan het continu verbeteren van de basisinfrastructuur om zo klaar te blijven voor toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen, zoals WOO, common ground, etc. In veel ontwikkelingen heeft een goede invulling van informatievoorziening en automatisering een belangrijke en steeds meer bepalende rol. In 2023 zullen enkele projecten opgestart worden waar informatisering een bijdrage aan zal leveren.

Zoals bekend indexeren ICT-leveranciers jaarlijks hun producten. Echter indexeren leveranciers vanaf 2022 een aanzienlijk hoger percentage dan de afgelopen jaren het geval was. Ondanks dat de indexeringen voor 2023 nog niet bekend zijn, zal dit naar alle waarschijnlijkheid ook extra meerkosten met zich meebrengen.

De indexeringen van software leveranciers worden opgenomen in de prorap, zodra de hoogte van deze indexeringen bekend is.

Verzekeringen

De premie aanpassingen voor 2023 zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend. Zodra deze bekend zijn, worden aanpassingen in de prorap verwerkt.

De totale meerkosten voor verzekeringen ten gevolge van eventuele premiestijgingen worden in de prorap meegenomen.

5.5 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen kunnen zowel voor de realisatie van het beleid van de deelnemende partijen als voor de financiële gevolgen daarvan van majeure betekenis zijn. Het is daarom belangrijk dat de gemeente zich bewust op de hoogte stelt van de governance aspecten en de instrumenten voor bestuur en toezicht optimaal benut. Daarvoor is inzicht nodig in bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursorganen. Deze paragraaf geeft een overzicht van de relevante aspecten van verbonden partijen.

De definitie van verbonden partijen is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

“Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.”

De gemeente Maasgouw heeft bestuurlijke en financiële belangen (zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen) in verschillende verbonden partijen.

- Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.
- Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Maasgouw blijft beleidsmatige- en financiële verantwoordelijkheden houden voor deze partijen. Welke verantwoordelijkheden, voor welke partijen, geven we straks in een overzicht aan. Hierin zijn ook de budgetten te zien.

Het Coalitieakkoord bevat over bestuurlijke samenwerking onder meer de volgende passage:

"Deze verbonden partijen fungeren als "verlengd lokaal bestuur" op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en voeren een aanzienlijk aantal gemeentelijke taken uit. De directe financiële bijdragen aan deze partijen omvat ongeveer 25 % van de uitgaven in de begroting van de gemeente Maasgouw. Daarom is het voor het gemeentebestuur van wezenlijk belang om grip te houden op de sturing en controle van deze verbonden partijen."

Als wordt gekeken naar de bijdrage van de gemeente aan verbonden partijen dan zijn het Servicecentrum MER (Omgevingsdienst, Sociale Domein, Bedrijfsvoering), Westrom en de Veiligheidsregio Limburg Noord de verbonden partijen die de grootste financiële bijdrage van de gemeente Maasgouw ontvangen. Daarna volgen Reinigingsdienst Maasland, Omnibuzz (doelgroepenvervoer) en BsGW (belastingen).

De verbonden partijen worden aangestuurd door een Algemeen en Dagelijks Bestuur waarin de gemeente Maasgouw wordt vertegenwoordigd door de leden van het college van B&W. Daarmee bevinden de collegeleden zich in een centrale positie om de verbonden partijen aan te sturen.

Daarbij is de directe invloed het grootste in verbonden partijen die gevormd worden met een relatief klein aantal gemeenten (zoals Servicecentrum MER, Westrom en Reinigingsdienst Maasland) en is de invloed minder in verbonden partijen die gevormd worden door een groot aantal gemeenten (zoals Veiligheidsregio, Omnibuzz, MGR en BsGW).

Vooraf bij de verbonden partijen met de grootste financiële bijdrage is het voor het college van B&W en de gemeenteraad nodig om met vaste regelmaat de kostenontwikkeling te monitoren en om bij te sturen op momenten dat dit kan.

Bij de sturing van verbonden partijen hebben het college van B&W en de gemeenteraad de volgende mogelijkheden (instrumenten):

- Gemeentelijke vertegenwoordiging in (Dagelijks en/of Algemeen Bestuur van verbonden partijen (i.c. collegeleden))

- Aanspreken van gemeentelijke vertegenwoordigers in besturen verbonden partijen (o.b.v. overleg in college- of commissievergaderingen)
- Vaststellen van beleidsplannen en uitvoeringsprogramma's van verbonden partijen
- Vaststellen (collegeleden in DB/AB) en kennisnemen (raad) van jaarrekening
- Indienen van zienswijze op (ontwerp-)begrotingen van verbonden partijen (raad)

Om deze mogelijkheden te kunnen benutten, blijft het nodig dat college van B&W en gemeenteraad optimaal worden geïnformeerd vanuit de verbonden partijen en blijft het nodig om de inzet van het bovengenoemde instrumentarium procesmatig te organiseren.

Daarnaast zijn er ook verschillende samenwerkingen op contractbasis met de omringende gemeenten. Deze zijn niet opgenomen in dit overzicht. In het overzicht zijn wel 'deelnemingen' opgenomen. In deelnemingen is het bestuurlijk belang beperkt tot het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA). Het financieel belang is beperkt tot de aanschafprijs van de aandelen. De gemeente is bij deelnemingen aandeelhouder. In het kader van de uitoefening van de publieke taak is Maasgouw aandeelhouder in een aantal privaatrechtelijke ondernemingen. Deze ondernemingen worden gedreven in de vorm van een NV of BV. Een deelneming als belegging, is volgens de Wet FIDO niet toegestaan. Maar door aandelen te verkopen, hoger dan de boekwaarde (incidentele opbrengst) of jaarlijkse dividendinkomsten (structurele inkomsten), kan dit wel leiden tot inkomsten.

Als de gemeente verbindingen aangaat met andere rechtspersonen, komt dat altijd voort uit het publiek belang. Er zijn veel verbonden partijen met een eigen financiële en bestuurlijke betekenis. Als de raad hier inzicht in wil krijgen, moeten we de relatie tussen de verbonden partijen en het publiek belang in hoofdlijnen aangeven. Dat wordt in deze paragraaf beschreven.

Samenwerking met andere rechtspersonen kan op het gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kunnen de andere rechtspersonen op hun beurt ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties dan de verbonden partij.

Voordat we een samenwerking aangaan of de samenwerking continueren met verbonden partijen, is het belangrijk om ons af te vragen of:

- de taken door de verbonden partij doelmatig(er) uitgevoerd kunnen worden
- de verbonden partij bij de taakuitvoering dezelfde resultaten voor ogen heeft als de gemeente
- we inhoudelijk en financieel genoeg inzicht hebben in de taakuitvoering

Volgens het BBV dienen de verbonden partijen onderverdeeld te worden in:

- a. gemeenschappelijke regelingen
- b. vennootschappen en coöperaties
- c. stichtingen en verenigingen
- d. overige verbonden partijen ³

---

³ De Commissie BBV adviseert in de Notitie Verbonden Partijen (publicatie oktober 2016, ingaande begroting 2018) om in de paragraaf verbonden partijen ook organisaties op te nemen waar formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij.

Deze onderverdeling is in onderstaande tabel weergegeven.

A. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN
Servicecentrum MER (SC MER)
Westrom
Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)
Reinigingsdienst Maasland (RD Maasland)
Omnibuzz
Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)
Modulaire GR Sociaal domein Limburg-Noord (MGR)
Grenspark Maas-Swalm-Nette
B. VENNOOTSCHAPPEN EN COÖPERATIES
Ontwikkelingsmaatschappij Midden Limburg (OML)
NV Bank Nederlandse Gemeenten
Enexis Holding NV (algemeen)
CSV Amsterdam BV (voorheen: Claim Staat vennootschap BV)
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
WML NV
C. STICHTINGEN EN VERENIGINGEN
Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden Limburg (Ons WCL)
Afvalsturing Limburg (ASL)
VEGAL
D. OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN
Samenwerking Midden Limburg (SML)
Keyport
Euregio Rijn-Maas-Noord

De gemeenschappelijke regelingen (GR-en) zijn de meest vergaande samenwerkingsverbanden, waarvoor een aantal specifieke beheersmaatregelen zijn geformuleerd, die onderstaand zijn weergegeven.

Mogelijkheid geüniformeerde indexeringen GR

In theorie zouden eenduidige financiële uitgangspunten (zoals uniformering loon- en prijspeil) mogelijk zijn. Dit kan echter alleen als alle deelnemende gemeenten aan alle GR-en hiertoe bereid zouden zijn en dit als kaderstelling mee zouden geven aan het DB van de GR als financieel beleidsuitgangspunt bij de op te stellen begroting. Het hanteren van een uniforme index is echter geen doel op zich en zal daarom op voorhand ook niet bepleit worden. Argumenten hiervoor:

- De deelnemende gemeenten aan een GR hebben steeds een wisselende samenstelling. Daarom is het een moeilijke opgave om voor alle gemeenten waarmee wij in een GR participeren eenduidige afspraken te maken over een geüniformeerde index.
- Bij iedere GR zijn de uitgangspunten anders: bij de ene GR wordt een minimale of zelfs geen index gehanteerd en vormt dit uitgangspunt een impliciete taakstelling, die realistisch wordt geacht door bv. schaalvergroting. Bij de GR MER wordt de salarisstijging 1:1 doorvertaald o.b.v. feitelijke CAO-

ontwikkeling. Bij de GR Maasland wordt een beperkte index gehanteerd omdat er sprake is van een kapitaalintensieve onderneming; eventuele CAO-verhogingen hebben maar een beperkte invloed op een kostenstijging voor deelnemende gemeenten, terwijl contractuele prijsstijgingen van leveranciers een groter effect hebben.

Daarom wordt elke ingediende begroting van een GR kritisch integraal beoordeeld op gehanteerde uitgangspunten, kosten en weerstandsvermogen om eventuele onvoorziene kosten op te vangen. Hierover vindt ook ambtelijk vooroverleg plaats waarbij zowel de vakinhoudelijke (beleids-) medewerker als de financiële adviseurs van deelnemende gemeenten in de gelegenheid worden gesteld om de medewerkers van de GR te bevragen over de samengestelde begroting. Een resultante van deze totale beoordeling is het begeleidend schrijven van het College bij het aanbieden van het advies aan de raad.

Toetsing Raadsvoorstellen aan gemeenschappelijke regelingen

Raadsvoorstellen worden getoetst aan de betreffende gemeenschappelijke regelingen.

Proces begroting(-swijziging) GR-en bevoegdheden raad

- a) GR maakt concept-begrotingswijziging en (meerjaren-)begroting en stelt deze vast in het DB.
- b) GR stuurt deze naar de deelnemende gemeenten ter verkrijging van een eventuele zienswijze
- c) Gemeente reageert door het al dan niet uitbrengen van een zienswijze. Het College kán een advies aan de raad opnemen. Dit is hét moment waarop een deelnemende gemeente nog sturing kan geven op (financiële) voornemens van een GR. Dergelijke sturing geldt naast de invloed van een gemeentelijke vertegenwoordiging in een DB en/of AB van een GR.
- d) Het Algemeen Bestuur (AB) van de GR stelt de begroting(-swijziging) definitief vast al dan niet met inachtneming van eventueel ontvangen zienswijzen.
- e) Deelnemende gemeenten worden van de besluiten van het AB van de GR in kennis gesteld waarmee ze verzocht worden het gemeentelijk aandeel in de GR beschikbaar te stellen. De hoogte van de bijdrage heeft op grond van deze besluitvorming door het AB van de GR nu een verplichtend karakter. De deelnemende gemeenten kunnen de hoogte van de individuele bijdrage niet meer ter discussie stellen.
- f) De deelnemende gemeente neemt de betreffende gemeentelijke bijdrage op in de eigen gemeentebegroting o.b.v. het budgetrecht van de raad. De wijze van dekking is gemeentelijk financieel beleid.
- g) Door vaststelling van de gemeentebegroting (2023) worden de bijdrages aan de GR inclusief de bijbehorende dekking formeel geautoriseerd door de raad.

Geconcludeerd kan worden dat de raad door toetreding tot een GR een aantal (beslissings-) bevoegdheden overdraagt aan het AB van een GR. Beïnvloeding kan plaatsvinden door het kenbaar maken van een zienswijze of het indienen van een motie (die dan door de GR ook wordt behandeld als een ingediende zienswijze).

Amendering van voorstellen vanuit de GR zijn niet mogelijk.

Verder kan de raad de bestuurlijke vertegenwoordiging namens de gemeente in de GR (in DB / AB) 'aansturen'. Tenslotte kan de raad het budgetrecht aanwenden door bij de vaststelling van de eigen begroting te bepalen waar de gemeentelijke bijdrage uit bekostigd wordt.

Overzicht jaarlijkse bijdrage verbonden partijen 2023

Verbonden partij	Bijdrage 2021 (x € 1.000)	Bijdrage 2022 (x € 1.000)	Bijdrage 2023 (x € 1.000)	% van begroting (begrotingstotaal € 68 mln)
Gemeenschappelijke Regelingen				
Servicecentrum MER	7.412	7.823	8.466	12,5%
Westrom (incl. doorbetaling rijksbijdrage)	2.710	2.628	2.445	3,6%
Veiligheidsregio Limburg Noord	2.485	2.540	2.621	3,9%
Reinigingsdienst Maasland	1.443	1.557	1.827	2,7%
Omnibuzz	477	467	562	0,8%
BsGW	321	359	433	0,6%
RUD Limburg Noord	150	56	56	0,1%
Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg Noord (MGR)	0	28	29	0,1%
Grenspark Maas-Swalm-Nette	2	2	3	0,0%
<u>Vennootschappen en coöperaties</u>				
- OML BV	-	-	-	0%
- NV BNG	-	-	-	
- Enexis Holding NV	-	-	-	
- CSV Amsterdam BV	-	-	-	
- PBE BV	-	-	-	
- WML NV	-	-	-	
<i>Subtotaal</i>	-	-	-	
<u>Stichtingen en verenigingen</u>				
- ASL	8	8	8	0,0%
- VEGAL	0	0	0	
<i>Subtotaal</i>	8	8	8	
<u>Overige verbonden partijen</u>				
- SML	14	14	14	0,2%
- Keyport	59	59	60	
- Ons WCL	40	40	40	
- Euregio Rijn-Maas-Noord	7	7	8	
<i>Subtotaal</i>	120	120	122	
TOTAAL	15.120	15.552	16.572	24,5%

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	SC MER																																											
Gevestigd in	Statutair in Echt, fysieke huisvesting Omgevingsdienst in Maasgouw, Sociaal Domein in Echt-Susteren en Bedrijfsvoering in St. Odiliënberg																																											
Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER is opgericht en per 15 oktober 2012 in werking getreden. De gemeenschappelijke regeling MER vervult taken op het gebied van de back office dienstverlening en bedrijfsvoering onder de naam Servicecentrum MER. De eerste afdeling die in het Servicecentrum is ondergebracht is de afdeling Omgevingsdienst. Per 1 september 2013 is deze operationeel. De afdeling is van af 1 september 2018 gehuisvest in het gemeentehuis van Maasgouw. Vanaf 1 januari 2016 is het Sociaal Domein ondergebracht bij het Servicecentrum en gehuisvest in het gemeentehuis van Echt-Susteren. Vanaf 1 juli 2017 is bedrijfsvoering ondergebracht bij het Servicecentrum en gehuisvest in het gemeentehuis van Roerdalen.																																											
Participanten	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.																																											
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling MER wordt gevormd door de 3 colleges van Burgemeester en Wethouders. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 3 vertegenwoordigers van de colleges van de participerende gemeenten.																																											
Financiën	<table><tr><th>Begroting MER 2023</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th></tr><tr><td>MER BV</td><td>€ 3.069.666</td><td>€ 2.978.965</td><td>€ 2.978.965</td><td>€ 2.978.965</td></tr><tr><td>MER BO</td><td>€ 362.697</td><td>€ 362.697</td><td>€ 362.697</td><td>€ 362.697</td></tr><tr><td>MER OD</td><td>€ 2.917.458</td><td>€ 2.900.737</td><td>€ 2.900.737</td><td>€ 2.900.737</td></tr><tr><td>MER SD incl. projecten</td><td>€ 2.116.575</td><td>€ 2.104.440</td><td>€ 2.103.348</td><td>€ 2.103.348</td></tr><tr><td></td><td>€ 8.466.396</td><td>€ 8.346.839</td><td>€ 8.345.840</td><td>€ 8.345.840</td></tr></table> <table><tr><th>x € 1.000</th><th>Prognose 1-1-2023</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 131</td><td>€ 131</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 3.750</td><td>€ 3.750</td></tr></table>					Begroting MER 2023	2023	2024	2025	2026	MER BV	€ 3.069.666	€ 2.978.965	€ 2.978.965	€ 2.978.965	MER BO	€ 362.697	€ 362.697	€ 362.697	€ 362.697	MER OD	€ 2.917.458	€ 2.900.737	€ 2.900.737	€ 2.900.737	MER SD incl. projecten	€ 2.116.575	€ 2.104.440	€ 2.103.348	€ 2.103.348		€ 8.466.396	€ 8.346.839	€ 8.345.840	€ 8.345.840	x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 131	€ 131	Vreemd vermogen	€ 3.750	€ 3.750
Begroting MER 2023	2023	2024	2025	2026																																								
MER BV	€ 3.069.666	€ 2.978.965	€ 2.978.965	€ 2.978.965																																								
MER BO	€ 362.697	€ 362.697	€ 362.697	€ 362.697																																								
MER OD	€ 2.917.458	€ 2.900.737	€ 2.900.737	€ 2.900.737																																								
MER SD incl. projecten	€ 2.116.575	€ 2.104.440	€ 2.103.348	€ 2.103.348																																								
	€ 8.466.396	€ 8.346.839	€ 8.345.840	€ 8.345.840																																								
x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023																																										
Eigen vermogen	€ 131	€ 131																																										
Vreemd vermogen	€ 3.750	€ 3.750																																										
Bijdrage/ Belang	Algemeen De door SC MER gevraagde extra financiële middelen totaal á € 700.473 vloeien voort uit autonome ontwikkelingen -zoals de nieuwe cao-, de al eerder overeengekomen uitvoeringsprogramma's en indexatie van de kosten, én de bijdrage van de gemeente Maasgouw op basis van de geldende kostenverdeelsleutelsystematiek. Programma Bedrijfsvoering De hogere bijdrage van € 452.000 wordt m.n. veroorzaakt door de extra gevraagde financiële middelen voorvloeiend uit autonome ontwikkelingen –zoals de nieuwe Cao-, het Uitvoeringsprogramma* en indexatie van de kosten, én de stijging van de bijdrage op basis van de verdeelsleutel. *V.w.b. het programma bedrijfsvoering wordt er vanaf 2022 gewerkt met een producten- en dienstencatalogus (PDC) en een Uitvoeringsprogramma (UP). Het UP bestaat uit regulier werk/dienstverlening conform PDC, alle projecten & programma's en eventueel specifiek maatwerk voor een of meerdere gemeente(n). Programma Sociaal Domein:																																											

	De MER-gemeenten werken jaarlijks met MER SD samen aan een zo realistisch mogelijk uitvoeringsprogramma dat richting geeft aan taken, ontwikkelingen en projecten die MER SD voor de drie gemeenten gezamenlijk (of juist specifiek voor één afzonderlijke gemeente) uitvoert. De taken omvatten de uitvoering van het beleid op het gebied van Zorg en Ondersteuning (o.a. Wmo, gehandicaptenparkeerkaarten) en Werk & Inkomen (o.a. begeleiding naar werk, inkomensregelingen, minimaregelingen). De basisdienstverlening wordt door de gemeenten bekostigd op basis van de verdeelsleutel. Vanaf 2022 is deze verdeelsleutel volledig gebaseerd op de output/gerealiseerde werkprocessen T². <u>Programma Omgevingsdienst</u> De MER-gemeenten werken jaarlijks met MER OD samen aan een zo realistisch mogelijk uitvoeringsprogramma dat richting geeft aan taken, ontwikkelingen en projecten die MER OD voor de drie gemeenten gezamenlijk (of juist specifiek voor één afzonderlijke gemeente) uitvoert. De basisdienstverlening wordt door de gemeenten bekostigd op basis van de verdeelsleutel die gebaseerd is op de output/gerealiseerde werkprocessen.
Risico	De begroting 2023 is een reële begroting. Deze begroting omvat weinig ruimte voor het opvangen van risico's die zich in de loop van 2022 voor doen. Er is bewust niet geanticipeerd op de creatie van een buffer voor onvoorziene, onontkoombare en onuitstelbare activiteiten. De risico's spitsen zich hoofdzakelijk toe op twee categorieën: (1) personeel : kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel in relatie tot de klantvraag en arbeidsmarkt, én de nieuwe Cao 2023-xx. En (2) afhankelijkheden van derden: veranderende wet- en regelgeving en de steeds grotere afhankelijkheid van software en softwareleveranciers. In de kaders risicomanagement is gekozen voor een weerstandsvermogen met de waardering 'voldoende'. Een uitkomst van 1,0 betekent dat de organisatie precies genoeg geld heeft om de risico's financieel af te dekken .De inschatting van de risicoscore leidt tot een weerstandsvermogen van 0,11. Dit betekent dat het weerstandsvermogen van het Servicecentrum MER in 2022 ruim onvoldoende is. De gemeenten staan op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen garant voor het SC-MER.

Naam:	Westrom		
Gevestigd in	Roermond (hoofdkantoor)		
Openbaar belang	Westrom voert de Wet sociale werkvoorziening en onderdelen van de Participatiewet uit voor 5 Midden-Limburgse gemeenten. Westrom laat mensen participeren en integreren en brengt zoveel mogelijk mensen naar (regulier) werk of andere vormen van participatie in de samenleving. Ruim 1.500 medewerkers hebben passend werk bij of via Westrom. Daarmee vervult de organisatie een belangrijke maatschappelijke functie en is één van de grotere werkgevers in de regio. Westrom is een erkend leerwerkbedrijf en is meervoudig gecertificeerd.		
Participanten	Aantal inwoners: bijna 170.000. Deelnemende gemeenten: Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling		
Financiën	x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 4.178	€ 4.207
	Vreemd vermogen	€ 3.980	€ 3.932
Bijdrage/Belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten via de doorbetaling van de rijksbijdragen en een eigen bijdrage per gemeente op basis van diverse verdeelsleutels.		
	Jaar	Eigen bijdrage op begrotingsbasis	
	2023	€ 186.548	
	2024	€ 165.674	
	2025	€ 171.448	
	2026	€ 176.202	
Doorbetaling van de rijksbijdrage Maasgouw 2023 € 2.258.855 Totale doorbetaling van de rijksbijdrage deelnemende gemeenten € 21.079.142			
Risico	De deelnemende gemeenten verbinden zich jaarlijks eventuele nadelige exploitatiesaldi van Westrom te betalen. In de begroting van 2023 onderkent Westrom de volgende risico's : Covid–19, bedrijfsvoering, deelnemingen, omzetbelasting en loonheffingen, oorlog Oekraïne-Rusland, inflatie. Het totaal van de gekwantificeerde risico's bedraagt ca. € 1,4 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt ca. € 3,3 mln. De weerstandscapaciteit van Westrom is in 2023 ruim voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.		

Naam:	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)												
Gevestigd in	Venlo												
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan samenwerking tussen gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel: Het behartigen van de belangen van de gemeenten en hun inwoners op het gebied van: - brandweerbzorg - geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen - rampenbestrijding en crisisbeheersing - bevordering van multidisciplinaire uitvoering van rampenbestrijding, crisisbeheersing en bestrijding van zware ongevallen - bevordering van samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio - collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg. Hiervoor moeten gemeenten uit de regio samenwerken. Dat is efficiënter en effectiever en vloeit wettelijk voort uit art. 9 van de Wet Veiligheidsregio's.												
Participanten	Aantal inwoners: ruim 521.683 per 1-1-2022. Deelnemende gemeenten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.												
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur zijn de burgemeesters van de gemeenten die aan de gemeenschappelijke regeling deelnemen. In de GR VRLN bestaat een bestuurscommissie GGD en een bestuurscommissie Veiligheid, die beiden adviserend zijn aan het Algemeen Bestuur.												
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>Prognose 1-1-2023</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 6.177</td><td>€ 6.783</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 35.723</td><td>€ 33.566</td></tr></table>			x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 6.177	€ 6.783	Vreemd vermogen	€ 35.723	€ 33.566	
x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023											
Eigen vermogen	€ 6.177	€ 6.783											
Vreemd vermogen	€ 35.723	€ 33.566											
Bijdrage/Belang	De totale exploitatie bedraagt € 72,9 mln, waarvan de totale gemeentelijke bijdrage € 60,5 mln bedraagt. <table><tr><th>Jaar</th><th>Bijdrage op begrotingsbasis x € 1.000</th></tr><tr><td>2023</td><td>2.621</td></tr><tr><td>2024</td><td>2.631</td></tr><tr><td>2025</td><td>2.640</td></tr><tr><td>2026</td><td>2.640</td></tr></table>			Jaar	Bijdrage op begrotingsbasis x € 1.000	2023	2.621	2024	2.631	2025	2.640	2026	2.640
Jaar	Bijdrage op begrotingsbasis x € 1.000												
2023	2.621												
2024	2.631												
2025	2.640												
2026	2.640												
Risico	In de begroting van 2023 onderkent de Veiligheidsregio de volgende risico's : Datalek GGD, coronapandemie, informatieveiligheid, deeltijdregeling brandweervrijwilligers, krappe arbeidsmarkt, ondernemersrisico en voorwaardelijk pensioen medewerkers Zorggroep. De risico's zijn niet gekwantificeerd en de algemene reserve bedraagt maximaal € 1,25 mln. Per ultimo 2021 bedroeg het weerstandsvermogen € 533.000. Deelnemende gemeenten kunnen bij niet nakomen van financiële verplichting door de VRLN hoofdelijk worden aangesproken (art. 32).												

Naam	RD Maasland												
Gevestigd in	Haelen												
Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en het vegen van straten en pleinen tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service. Daarnaast het exploiteren van milieuparken in het kader van flankerend beleid op het gebied van huisvuilinzameling als gevolg van de gekozen methodiek volume/frequentie.												
Participanten	Deelnemende gemeenten: Leudal, Maasgouw, Roerdalen, en Echt-Susteren. Totaal aantal geraamde aansluitingen bedraagt 44.450 waarvan Maasgouw 10.800. De gemeente Roerdalen neemt alleen deel voor wat betreft inzameling huisvuil h-a-h. De gemeente Echt-Susteren neemt alleen deel voor wat betreft milieuparken Echt-Susteren Noord.												
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling												
Financiën	x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023										
	Eigen vermogen	€ 1.014	€ 1.014										
	Vreemd vermogen	€ 7.833	€ 7.645										
	.												
Bijdrage/Belang	De bijdrages aan RD Maasland voor Maasgouw worden begroot op: <table><tr><th>Jaar</th><th>Bijdrage x € 1.000</th></tr><tr><td>2023</td><td>1.827</td></tr><tr><td>2024</td><td>1.863</td></tr><tr><td>2025</td><td>1.900</td></tr><tr><td>2026</td><td>1.976</td></tr></table> De totale bijdrage van alle deelnemende gemeenten is voor 2023 begroot op € 5.740.095.			Jaar	Bijdrage x € 1.000	2023	1.827	2024	1.863	2025	1.900	2026	1.976
Jaar	Bijdrage x € 1.000												
2023	1.827												
2024	1.863												
2025	1.900												
2026	1.976												
Risico	De markt van afvalstromen fluctueert sterk en kan een grote impact hebben op het financiële resultaat van Maasland en het daarmee samenhangende tarief afvalstoffenheffing (o.b.v. 100% kostendekkende tariefstelling). Overige majeure risico's: - oplopende inflatie, oorlog in Oekraïne en stijgende energie- en brandstofkosten zorgen voor onzekerheid over kostenontwikkeling - afhandeling afrekening Nedvang over oude jaren - papieren en digitale archivering - wegvallende dekking Peel&Maas, zonder vervangende omzet - externe factoren zoals afvalstoffenbelasting en afvalverwerkingstarieven zorgen voor oplopende kosten - toenemende vervuiling binnen bepaalde gescheiden ingezamelde afvalstromen De algemene reserve bedraagt ultimo 2021 € 385.000 en ligt daarmee boven het bestuurlijk vastgestelde minimumniveau van € 230.000.												

Naam	Omnibuzz																						
Gevestigd in	Geleen																						
Openbaar belang	Omnibuzz is ingesteld in het belang van een kwalitatief hoogwaardige en een zo doelmatig mogelijke gezamenlijke regie op en uitvoering van het aan de gemeenten opgedragen doelgroepenvervoer. Ter bevordering van het te behartigen belang dragen de colleges van de deelnemende gemeenten daartoe de regie over en de uitvoering van het doelgroepenvervoer op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet op het primair Onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra met ingang van 11 december 2016 op aan Omnibuzz. Gelet op de ambitie van de samenwerking zullen de colleges in beginsel ook toekomstige opdrachten met betrekking tot doelgroepenvervoer die voortkomen uit wet- en regelgeving opdrachten aan Omnibuzz. Omnibuzz voert de regie over en voert uit het doelgroepenvervoer voor de gemeenten en eventueel voor derden. Omnibuzz voert overleggen met stakeholders, in het bijzonder met de provincie Limburg, om te komen tot een zo optimaal mogelijk doelgroepenvervoer in de provincie Limburg.																						
Participanten	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, en Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.																						
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz wordt gevormd door collegeleden van de 30 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 7 wethouders.																						
Financiën	<table><tr><th></th><th>Prognose 1-1-2023</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 966.126</td><td>€ 960.001</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.609.960</td><td>€ 5.336.719</td></tr></table>				Prognose 1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 966.126	€ 960.001	Vreemd vermogen	€ 4.609.960	€ 5.336.719											
	Prognose 1-1-2023	31-12-2023																					
Eigen vermogen	€ 966.126	€ 960.001																					
Vreemd vermogen	€ 4.609.960	€ 5.336.719																					
Bijdrage/Belang	De bijdrages van Maasgouw aan Omnibuzz (na aftrek eigen klantbijdragen) worden begroot op: <table><tr><th>Jaar</th><th>Bruto bijdrage</th><th>Eigen klantbijdrage</th><th>Netto begroting</th></tr><tr><td>2023</td><td>561.900</td><td>72.200</td><td>489.700</td></tr><tr><td>2024</td><td>579.000</td><td>73.800</td><td>505.200</td></tr><tr><td>2025</td><td>597.500</td><td>75.300</td><td>522.200</td></tr><tr><td>2026</td><td>615.800</td><td>76.900</td><td>538.900</td></tr></table> De totale bijdrage van alle deelnemende gemeenten is voor 2023 begroot op € 26.780.700.			Jaar	Bruto bijdrage	Eigen klantbijdrage	Netto begroting	2023	561.900	72.200	489.700	2024	579.000	73.800	505.200	2025	597.500	75.300	522.200	2026	615.800	76.900	538.900
Jaar	Bruto bijdrage	Eigen klantbijdrage	Netto begroting																				
2023	561.900	72.200	489.700																				
2024	579.000	73.800	505.200																				
2025	597.500	75.300	522.200																				
2026	615.800	76.900	538.900																				
Risico	De vervoerskosten zijn afhankelijk van het daadwerkelijke vervoersvolume dat wordt afgenomen door de klanten uit de gemeente Maasgouw. Het betreft een open-eind regeling. De totaal benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. de risico-inventarisatie bedraagt € 1,3 mln. De huidige weerstandscapaciteit bedraagt € 900.000 en valt binnen de vastgestelde bandbreedte van de minimum- en maximumhoogte van de algemene reserve.																						

Naam	BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen)												
Gevestigd in	Roermond												
Openbaar belang	BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en – inning. De Gemeenschappelijke Regeling is er om een wettelijke bepaling of beleidsregel - als het gaat om heffing en invordering - zo goed mogelijk uit te voeren. Het gaat hierbij om: • Gemeentelijke belastingen, inclusief activiteiten in het kader van de Wet waardering onroerende zaken. Dit is door de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur bepaald. • Waterschapbelastingen en de werkzaamheden van de administratie van gegevens ten behoeve van bestuursverkiezingen in het beheersgebied van de deelnemers.												
Participanten	Waterschap Limburg, gemeenten Venlo, Bergen, Nederweert, Beek, Beekdaelen, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Brunssum, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal, Stein, Beesel, Gennep, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Weert, Valkenburg aan de Geul, Kerkrade, Vaals, Meerssen en Mook en Middelaar.												
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling (opgericht per 1-4-2011). Het bestuur van de regeling bestaat uit het AB, DB en de voorzitter.												
Financiën		Prognose 1-1-2023	31-12-2023										
	Eigen vermogen	€ 1.203.000	€ 1.203.000										
	Vreemd vermogen	€ 1.452.000	€ 1.164.000										
Bijdrage/Belang	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. BsGW gebruikt de methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan de producten van de dienstverlening. Zo worden de kosten verdeeld over de deelnemers. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. De totale reguliere bijdrage voor de exploitatie 2023 is € 25.231.000. De bijdrage van gemeente Maasgouw hierin bedraagt € 432.529 (1,7%). De reguliere bijdrage gemeente Maasgouw bedraagt: <table><tr><th>Jaar</th><th>Bijdrage</th></tr><tr><td>2023</td><td>432.529</td></tr><tr><td>2024</td><td>402.000</td></tr><tr><td>2025</td><td>409.000</td></tr><tr><td>2026</td><td>419.000</td></tr></table> De bijdrage aan BsGW worden deels doorberekend in de kostendekkende tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing.			Jaar	Bijdrage	2023	432.529	2024	402.000	2025	409.000	2026	419.000
Jaar	Bijdrage												
2023	432.529												
2024	402.000												
2025	409.000												
2026	419.000												
Risico	Begin 2022 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd, waarbij de nog steeds relevante (niet gekwantificeerde) risico's zijn geactualiseerd dan wel aangepast naar de cijfers van de begroting 2023 en actuele wet- en regelgeving. Het weerstandsvermogen is in 2022 aangevuld tot het benodigde peil van € 1,421 mln. Daarmee bedraagt de weerstandratio 1,0.												

Naam:	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)												
Gevestigd in:	Roermond												
Openbaar belang:	De Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord is per 1 januari 2018 opgericht ter verbetering van: • de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken); • de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving.												
Participanten:	Gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert en Provincie Limburg.												
Bestuursstructuur:	Het bestuur van de RUD LN bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur. Samenstelling Algemeen Bestuur: De colleges van burgemeester en wethouders en GS wijzen ieder uit hun midden een lid van het Algemeen Bestuur aan. Samenstelling Dagelijks Bestuur: Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter en 2 andere leden en één plaatsvervangend lid, door en uit het Algemeen Bestuur aangewezen.												
Financiën:		<table><tr><th></th><th>Prognose 1-1-2023</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 181.000</td><td>€ 144.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.150.000</td><td>€ 1.150.000</td></tr></table>		Prognose 1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 181.000	€ 144.000	Vreemd vermogen	€ 1.150.000	€ 1.150.000		
	Prognose 1-1-2023	31-12-2023											
Eigen vermogen	€ 181.000	€ 144.000											
Vreemd vermogen	€ 1.150.000	€ 1.150.000											
Bijdrage/Belang:	De bijdrages van Maasgouw aan de RUD worden begroot op: <table><tr><th>Jaar</th><th>Bijdrage</th></tr><tr><td>2023</td><td>€ 56.072</td></tr><tr><td>2024</td><td>€ 57.179</td></tr><tr><td>2025</td><td>€ 58.310</td></tr><tr><td>2026</td><td>€ 59.465</td></tr></table> De totale bijdrage van alle deelnemende gemeenten is voor 2023 begroot op € 1.290.590.			Jaar	Bijdrage	2023	€ 56.072	2024	€ 57.179	2025	€ 58.310	2026	€ 59.465
Jaar	Bijdrage												
2023	€ 56.072												
2024	€ 57.179												
2025	€ 58.310												
2026	€ 59.465												
Risico:	De totale risico's zijn becijferd op € 109.500. De RUD LN heeft geen algemene reserve maar beschikt als weerstandscapaciteit over een post onvoorzien van € 50.000 als buffer om tegenvallers op te vangen.												

Naam:	Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord												
Gevestigd in	Venray												
Openbaar belang	M.i.v. 2022 zijn 14 Noord- en Middenlimburgse gemeenten de samenwerkingsovereenkomst Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO), Bemoeizorg (B) en Preventie (P) aangegaan met als doel om: - De continuïteit van de voorzieningen voor BW, MO, B&P voor kwetsbare inwoners met complexe problematiek te waarborgen - De regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie te waarborgen												
Participanten	Deelnemende gemeenten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.												
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling met als bestuursorganen een Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en voorzitter.												
Financiën	<table><tr><td>x € 1.000</td><td>Prognose 1-1-2023</td><td>31-12-2023</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>			x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	0	0	Vreemd vermogen	0	0	
	x € 1.000	Prognose 1-1-2023	31-12-2023										
	Eigen vermogen	0	0										
	Vreemd vermogen	0	0										
Het Sociaal Domein Limburg-Noord kent een tweetal modules waarbij de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen slechts aan één module deelnemen. Maasgouw draagt voor 3,45% bij aan de uitvoeringskosten van module 2 en deelt ook in het overschot op de regionale begroting BW, MO, B&P voor hetzelfde percentage.													
Bijdrage/Belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten												
	<table><tr><td>Jaar</td><td>Bijdrage op begrotingsbasis</td></tr><tr><td>2023</td><td>28.726</td></tr><tr><td>2024</td><td>28.726</td></tr><tr><td>2025</td><td>28.726</td></tr><tr><td>2026</td><td>28.726</td></tr></table>			Jaar	Bijdrage op begrotingsbasis	2023	28.726	2024	28.726	2025	28.726	2026	28.726
	Jaar	Bijdrage op begrotingsbasis											
	2023	28.726											
	2024	28.726											
2025	28.726												
2026	28.726												
Risico	De MGR verrekend de totale kosten over de deelnemende gemeenten. Omdat er geen eigen vermogen aangehouden wordt, bestaat het risico dat er binnen de MGR geen dekking is voor tegenvallende resultaten. Omdat de tweede module van de MGR (waar de gemeente Maasgouw deel van uitmaakt) nog maar net een paar maanden onderweg is, is er nog te weinig bekend om dit risico te kwantificeren. Wel is reeds bekend dat er in het lopend jaar (2022) minder gebruik gemaakt wordt van de beschikbare capaciteit dan begroot. De verwachting is dan ook dat er eerder een overschot zal zijn als een tekort.												

Naam	Grenspark Maas-Schwalm-Nette											
Gevestigd in	Roermond (secretariaat)											
Openbaar belang	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette is opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een verder doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide promotie, marketing en communicatie. Het Grenspark voert daartoe projecten uit (veelal met EU subsidies).											
Participanten	De gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Beesel, Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.											
Bestuursstructuur	Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen). Het lichaam heeft een Algemeen en Dagelijks Bestuur.											
Financiën	Jaarlijkse bijdrage vanuit het Duitse ministerie (NRW) en Provincie. Daarnaast een bijdrage vanuit participerende gemeenten. <table><tr><th></th><th>Prognose 1-1-2023</th><th>31-12-2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 39.000</td><td>€ 39.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 102.954</td><td>€ 104.235</td></tr></table> Netto geprognotiseerd resultaat 2022 (na bijdragen gemeenten): € 5.000				Prognose 1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 39.000	€ 39.000	Vreemd vermogen	€ 102.954	€ 104.235
	Prognose 1-1-2023	31-12-2023										
Eigen vermogen	€ 39.000	€ 39.000										
Vreemd vermogen	€ 102.954	€ 104.235										
Bijdrage/Belang	Voor 2023 is een bedrag van € 2.606 aan lidmaatschapsbijdrage verschuldigd.											
Risico	Beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 2.606. Voor bijdrages aan eventuele projecten worden afzonderlijke voorstellen gedaan.											

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖPERATIES

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)		
Gevestigd in	Roermond		
Openbaar belang	OML draagt bij aan economische ontwikkeling van Midden-Limburg en streeft daarbij naar een verbetering van de leefbaarheid. De toegevoegde waarde van OML zit in het creëren van een goed huisvestingsklimaat voor bedrijven en hun omgeving. Kerntaken: - Locatie- en gebiedsontwikkeling waaronder herstructureringsprojecten en strategische verwervingen - Ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen - Acquisitie en sales - Advisering bij ruimtelijke-economische vraagstukken		
Participanten	Gemeenten Roermond, Leudal, Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen.		
Bestuursstructuur	BV met de gemeenten als aandeelhouders en een Raad van Commissarissen.		
Financiën		31-12-2021	31-12-2020
	Resultaat jaar	€ 1.731.637	€ 570.454
	Eigen vermogen	€ 21.069.440	€ 19.337.803
	Vreemd vermogen	€ 4.370.097	€ 13.638.283
	Totaal vermogen	€ 25.439.537	€ 32.976.086
Bijdrage/Belang	De gemeente neemt deel in de vorm van aandelenkapitaal. Dit staat in verhouding tot het aantal inwoners. De deelname van Maasgouw is 533 aandelen tegen een aankoopwaarde van € 3.722 (= intrinsieke waarde ultimo 2008). Dit vertegenwoordigt een belang van ca. 14,4 %. De resterende aandeelhouders betreffen Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.180 aandelen).		
Risico	Op 20 januari 2022 heeft OML een nieuwe kredietovereenkomst gesloten voor een rekening courantfaciliteit van € 14,5 mln bij de Rabobank. De aandeelhouders hebben zich gezamenlijk voor een bedrag van € 2 mln borg gesteld. Per ultimo 2021 voldoet OML aan de voorwaarde van een minimale solvabiliteitseis van 40%.		

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten														
Gevestigd in	Den Haag														
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. Door middel van zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening biedt de bank toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publiek sector.														
Participanten	De Nederlandse Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.														
Bestuursstructuur	Naamloze vennootschap met een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen.														
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>1-1-2021</th><th>31-12-2021</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 5.097.000</td><td>€ 5.062.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 155.262.000</td><td>€ 143.995.000</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2021: € 236.000</td></tr></table> Over het jaar 2021 is een bedrag van € 164.500 aan dividend uitgekeerd (€ 2,28 per aandeel o.b.v. een eenmalige verhoogde dividendpayoutratio van 60%).			x € 1.000	1-1-2021	31-12-2021	Eigen vermogen	€ 5.097.000	€ 5.062.000	Vreemd vermogen	€ 155.262.000	€ 143.995.000	Gerealiseerd resultaat 2021: € 236.000		
x € 1.000	1-1-2021	31-12-2021													
Eigen vermogen	€ 5.097.000	€ 5.062.000													
Vreemd vermogen	€ 155.262.000	€ 143.995.000													
Gerealiseerd resultaat 2021: € 236.000															
Bijdrage/Belang	De gemeente Maasgouw bezit in totaal 72.150 aandelen met een balanswaarde van € 172.201 hetgeen neerkomt op een zeer beperkt belang.														
Risico	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert, is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Bij een lage of geen winst, wordt ook geen dividend uitgekeerd. De payoutratio bedraagt 50% o.b.v. het bestaande dividendbeleid. In de gemeentebegroting van Maasgouw is het dividend vanaf 2021 structureel naar beneden bijgesteld naar € 91.630 (conform de richtlijnen begroting 2021 Provincie Limburg € 1,27 dividend per aandeel). De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2023 kan de bank daarom niet maken. Verder is er geen financieel risico behoudens de balanswaarde van de aandelen (€ 172.201) indien de BNG liquideert.														

Naam	Enexis Holding N.V.														
Gevestigd in	Den Bosch														
Openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door ‘state of the art’-dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk heeft voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen.														
Participanten	Provincies en gemeenten.														
Bestuursstructuur	Naamloze vennootschap met een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen.														
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>31-12-2021</th><th>30-6-2022</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.241.000</td><td>€ 4.231.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.154.000</td><td>€ 5.234.000</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2021: € 199.000 (nettowinst)</td></tr></table> Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd. Het dividend over 2021 (uitgekeerd in 2022) bedraagt € 0,66.			x € 1.000	31-12-2021	30-6-2022	Eigen vermogen	€ 4.241.000	€ 4.231.000	Vreemd vermogen	€ 5.154.000	€ 5.234.000	Gerealiseerd resultaat 2021: € 199.000 (nettowinst)		
x € 1.000	31-12-2021	30-6-2022													
Eigen vermogen	€ 4.241.000	€ 4.231.000													
Vreemd vermogen	€ 5.154.000	€ 5.234.000													
Gerealiseerd resultaat 2021: € 199.000 (nettowinst)															
Bijdrage/Belang	De gemeente Maasgouw bezit in totaal 0,59% van het aandelenkapitaal (885.600 aandelen) met een balanswaarde van € 854.526 hetgeen neerkomt op een zeer beperkt belang. Daarnaast participeert Maasgouw, samen met 5 provinciale en 63 gemeentelijke aandeelhouders in een converteerbare hybride geldlening aan Enexis van € 500 mln. Het Maasgouwse aandeel (tranche A 29 juli 2020) bedraagt € 2.958.268 tegen een jaarlijkse rentevergoeding van 2,15%. De Limburgse aandeelhouders zijn verenigd in VEGAL.														
Risico	Het bedrag dat Enexis jaarlijks aan dividend uitkeert, is afhankelijk van de winst die Enexis in enig jaar behaalt. Bij een lage of geen winst, wordt ook geen dividend uitgekeerd. Omdat Enexis mede uitvoering geeft aan de Regionale EnergieStrategie (RES), zal in de komende jaren het investeringsvolume ten dele worden gefinancierd door een gedeelte van de winstuitkering in te houden. In de gemeentebegroting van Maasgouw was structureel € 593.350 als dividend ingeraamd (excl. inconveniententoeelage van € 57.674). De Provincie adviseert voor toekomstige jaren een structureel dividend van €0,50 per aandeel te hanteren. De dividendraming is in de begroting vanaf 2021 structureel naar beneden bijgesteld tot € 442.800. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.														

Toelichting Essent deelnemingen

In 2009 heeft de gemeente Maasgouw besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. In 2014 heeft de gemeente Maasgouw besloten de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf van Attero te verkopen aan private equity organisatie Waterland.

Uit deze verkoop vloeiden de volgende tijdelijke deelnemingen voort:

- CSV Amsterdam BV
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Onze gemeente is aandeelhouder in deze (tijdelijke)deelnemingen voor 0,59%. Vandaar hierna een beperkte toelichting per deelneming.

CSV Amsterdam BV

Rechtspersoon: Besloten Vennootschap

Vestigingsplaats: Den Bosch

Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero)

CSV Amsterdam BV	31-dec.-2021	31-dec.2022*
Eigen Vermogen	€ 312.379	€ 0
-> Waarvan reserves	€ 212.379	€ 0
Vreemd Vermogen	€ 22.664	€ 0
-> Waarvan voorzieningen	€ 0	€ 0
Resultaat na belasting	-/- € 100.000	
Agio / Dividend (incl. 15% belasting)	€ 113.773	
Escrow uitkering	N.v.t.	
* Bedragen zijn inschattingen		

Doelstelling

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.

De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu 3 doelstellingen vervult:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);
- het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

(ad. a)

In februari 2008 is Essent, met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) onverbindend zijn. Als gevolg van de WON hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende procedure over de vraag of de WON onverbindend zijn door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders, die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de Claim Staat Vennootschap B.V.).

De WON leidde er toe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.

(ad. b)

Bij de verkoop van Attero Holding N.V. aan Recylceco B.V. (Waterland Private Equity Fund V C.V.) in 2014 hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan de koper Waterland. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims had Waterland bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst, zijnde € 13,5 miljoen, door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een Escrow-rekening zou moeten worden aangehouden. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders bij de verkoop overgedragen aan CSV.

Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een finaal compromis bereikt tussen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beleidsvoornemens

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid BV (vennootschap onder Attero Holding BV), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst t.a.v. de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.

Op het moment is de vennootschap in afwachting van de reactie van de Belastingdienst op het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal in overleg met de Aandeelhouderscommissie de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of beroepsprocedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Rechtspersoon: Besloten Vennootschap

Vestigingsplaats: Den Bosch

Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent)

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	31-dec.-2021	31-dec.2022*
Eigen Vermogen	€ 1.532.074	€ 0
-> Waarvan reserves	€ 35.252	€ 0
Vreemd Vermogen	€ 6.925	€ 0
-> Waarvan voorzieningen	€ 0	€ 0
Resultaat na belasting	-/- € 50.000	
Agio / Dividend (incl. 15% belasting)	€ 1.489.259	
* bedragen zijn inschattingen		

Doelstelling

Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. EPZ (o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele). Het bedrijf Delta NV (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta NV een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.

PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.

Na een statutenwijziging in de AvA op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015

geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beleidsvoornemens

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.

Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

Naam	WML NV														
Gevestigd in	Maastricht														
Openbaar belang	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater van uitstekende kwaliteit, 24 uur per dag en met de juiste druk. WML stelt de openbare drinkwatervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.														
Participanten	De grootste aandeelhouder is de Provincie Limburg met 21,8% aandelenbezit. De overige aandelen zijn naar rato van inwoneraantal verdeeld over de 31 Limburgse gemeenten.														
Bestuursstructuur	Naamloze vennootschap met één statutair bestuurder en een Raad van Commissarissen.														
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>1-1-2021</th><th>31-12-2021</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 187.941</td><td>€ 194.003</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 397.127</td><td>€ 387.395</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2021: € 6.063</td></tr></table> Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.			x € 1.000	1-1-2021	31-12-2021	Eigen vermogen	€ 187.941	€ 194.003	Vreemd vermogen	€ 397.127	€ 387.395	Gerealiseerd resultaat 2021: € 6.063		
x € 1.000	1-1-2021	31-12-2021													
Eigen vermogen	€ 187.941	€ 194.003													
Vreemd vermogen	€ 397.127	€ 387.395													
Gerealiseerd resultaat 2021: € 6.063															
Bijdrage/Belang	De gemeente Maasgouw bezit 8 (van de 500) geplaatste aandelen van €4.538 nominaal per stuk met een balanswaarde van € 36.304. Dit betekent een zeer beperkt belang.														
Risico	Het risico is nihil. Er is sprake van een robuust eigen vermogen. De solvabiliteit (EV/TV) van WML is 33,4% per ultimo 2021. Er is geen jaarlijkse dividendinkomst geraamd. Verder is er geen financieel risico behoudens de balanswaarde van de aandelen (€ 36.304) indien WML liquideert.														

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

Naam:	Ons WCL												
Gevestigd in:	Roermond												
Openbaar belang:	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten • het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.												
Participanten:	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.												
Bestuursstructuur:	Stichting												
Financiën:	<table><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 433.186</td><td>€ 420.416</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 32.399</td><td>€ 114.606</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2021: € 5.230</td></tr></table>		1-1-2021	31-12-2021	Eigen vermogen	€ 433.186	€ 420.416	Vreemd vermogen	€ 32.399	€ 114.606	Gerealiseerd resultaat 2021: € 5.230		
	1-1-2021	31-12-2021											
Eigen vermogen	€ 433.186	€ 420.416											
Vreemd vermogen	€ 32.399	€ 114.606											
Gerealiseerd resultaat 2021: € 5.230													
Bijdrage/Belang:	€ 39.500 Jaarlijks. Totale bijdragen deelnemende gemeenten € 197.500.												
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 39.500.												

Naam: Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing			
Gevestigd in:	Weert		
Openbaar belang:	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken.		
Participanten:	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook-Middelbaar		
Bestuursstructuur:	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een acht leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.		
Financiën:		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend
	Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend
	Gerealiseerd resultaat 2021: Niet bekend		
Bijdrage/Belang:	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,35 contributie per inwoner. De gemeentelijke bijdrage over 2023 en volgende jaren bedraagt € 8.400.		
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 8.400.		

Naam: Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)															
Gevestigd in:	Echt														
Openbaar belang:	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V.														
Participanten:	Alle Limburgse gemeenten														
Bestuursstructuur:	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen.														
Financiën:	<table><tr><th></th><th>1-1-2021</th><th>31-12-2021</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 12.493</td><td>€ 12.765</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>Nvt</td><td>Nvt</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2021: € 272</td></tr></table>				1-1-2021	31-12-2021	Eigen vermogen	€ 12.493	€ 12.765	Vreemd vermogen	Nvt	Nvt	Gerealiseerd resultaat 2021: € 272		
	1-1-2021	31-12-2021													
Eigen vermogen	€ 12.493	€ 12.765													
Vreemd vermogen	Nvt	Nvt													
Gerealiseerd resultaat 2021: € 272															
Bijdrage/Belang:	De deelnemende gemeenten betalen tot en met 2022 jaarlijks € 250 contributie. Vanaf het jaar 2023 wordt de contributie verhoogd naar € 400 per jaar.														
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 8.400.														

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

Naam:	Samenwerking Midden-Limburg (SML)
Gevestigd in:	N.v.t.
Openbaar belang:	Sinds 1 januari 2015 functioneert het netwerk Samenwerking Midden-Limburg (SML). Binnen deze structuur werken de 7 Midden-Limburgse gemeenten samen op de werkvelden Economie en Energie, Wonen en Zorg, Recreatie en Toerisme, Landbouw en Natuur, Infra en Mobiliteit. In 2020 heeft de evaluatie van SML plaatsgevonden en is bepaald door te gaan met de samenwerking, maar wel anders. De opgaven staan méér centraal, méér met focus op resultaat en méér flexibel. In dit kader is besloten samen met de partnerorganisaties in onze regio een investeringsagenda Midden-Limburg te ontwikkelen, hierin staan de ambities van de regio beschreven en actieplannen per werkveld.
Participanten:	Zeven gemeenten Midden-Limburg (Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Nederweert, Weert). Aantal inwoners: ca. 235.000.
Bestuursstructuur:	Netwerkberaad SML (i.c. burgemeesters van de deelnemende gemeenten) en bestuurlijke overleggen per SML-werkveld (portefeuillehouders van deelnemende gemeenten).
Financiën:	Er is geen sprake van een aparte organisatie of rechtsvorm. De samenwerking is gebaseerd op een bestuursovereenkomst. De financiën worden beheerd door de gemeente Roermond. Vertrekpunt voor de inrichting van de SML-structuur is dat de Midden-Limburgse gemeenten €0,60 per inwoner ter beschikking stellen voor de proces- en organisatiekosten (m.n. SML-bureau van 1,2 fte).
Bijdrage/Belang:	Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage € 0,60 per inwoner hetgeen neerkomt op afgerond €14.400 (proces- en organisatiekosten).
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten.

Naam:	Keyport 2020
Gevestigd in:	N.v.t.
Openbaar belang:	Binnen deze structuur werken 6 Midden-Limburgse gemeenten en de Brabantse gemeente Cranendonck samen met ondernemers en onderwijspartijen. Deze triple helix samenwerking is gefocust op 2 van de 6 regionale opgaven in het regionaal economisch profiel van Midden-Limburg: "optimalisatie arbeidsmarkt" en "innovatie en ondernemerschap". In het Routeplan 2021-2024 van Keyport Next Level staat beschreven welke activiteiten de Keyport-organisatie ontplooit (en verder wil gaan ontplooiën) om invulling te geven aan de bovengenoemde opgaven. Het routeplan 2021-2024 en bijbehorende meerjarenbegroting is behandeld in de raad van oktober 2022.
Participanten:	6 Midden-Limburg (Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Nederweert, Weert) en de Brabantse gemeente Cranendonck. Regionale ondernemers en onderwijspartijen. Aantal inwoners: 225.000
Bestuursstructuur:	Algemeen Bestuur, bestaande uit vertegenwoordigers van (1) deelnemende gemeenten, (2) het regionale onderwijs en (3) het regionale ondernemersveld. Een delegatie van het AB vormt het DB.
Financiën:	Bijdrage bedraagt € 2,47 per inwoner. Voor de jaren 2021-2024 heeft Keyport een meerjarenbegroting opgesteld gekoppeld aan de uitvoering van het Routeplan 2021-2024 Keyport Next Level. De begroting bestaat uit proceskosten (o.a. organisatie, communicatie) en uitvoeringskosten (projecten). De totale proceskosten worden gedekt door de bijdrage van de deelnemende gemeenten. Keyport-projecten worden mogelijk gemaakt door bijdragen van onderwijs, ondernemers en overheid.
Bijdrage/Belang:	Op basis van de evaluatie die in de 1 ^e helft 2022 is gedaan over de eerste 2 jaren wordt gevraagd deze bijdrage van € 59.350 ook toe te kennen voor de jaren 2023 en 2024 (o.b.v. € 2,47 per inwoner).De bijdrage is structureel in de begroting opgenomen.
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.

Naam:	Euregio Rijn-Maas-Noord														
Gevestigd in:	Mönchengladbach														
Openbaar belang:	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in voor de Europese integratie voor ongeveer 2 miljoen burgers in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit plan. Dit doen zij door verschillende subsidieregelingen. Euregio Rijn-Maas-Noord coördineert de toekenning van Interreg-middelen in de betreffende grensregio en beschikt daardoor over middelen voor de subsidiëring van Duits-Nederlandse projecten. In de Euregiovisie 2030- Thuis in Europa zijn 6 speerpunten benoemd: 1. Wij helpen je de grens over. Een Europa dat dicht bij haar burgers staat. 2. Wij gaan voor jouw toekomst. Een verenigd en vreedzaam Europa. 3. Wij planten 10 miljoen bomen. Een Europa zonder Co2. 4. Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar. Een verbonden Europa. 5. Wij werken aan grensverleggende banen. Een intelligent Europa. 6. Wij spreken dezelfde taal. Een sociaal Europa. Vanuit de kracht en behoeften van Maasgouw de samenwerking aangaan met partners binnen en buiten de gemeentegrenzen, is een belangrijke sleutel tot een sterker Maasgouw. Het grensoverschrijdende aspect van deze ontwikkelstrategie is een kansrijke en uitdagende opgave.														
Participanten:	Nederlandse participanten: Beekdaelen, Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray en MKB Limburg. Duitse participanten: Landeshauptstadt Düsseldorf, Mönchengladbach, Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Schwalmthal, Nettetal, Wassenberg, Selfkant en Wegberg, Kreis Heinsberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein Krefeld-Mönchengladbach-Neuss en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.														
Bestuursstructuur:	De Euregio Rijn-Maas-Noord is een publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht met Algemeen en Dagelijks bestuur.														
Financiën:	<table><tr><th>Per</th><th>1-1-2021</th><th>31-12-2021</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 378.236</td><td>€ 377.968</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 572.382</td><td>€ 637.468</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2021: -€ 268</td></tr></table>	Per	1-1-2021	31-12-2021	Eigen vermogen	€ 378.236	€ 377.968	Vreemd vermogen	€ 572.382	€ 637.468	Resultaat 2021: -€ 268				
Per	1-1-2021	31-12-2021													
Eigen vermogen	€ 378.236	€ 377.968													
Vreemd vermogen	€ 572.382	€ 637.468													
Resultaat 2021: -€ 268															
Bijdrage/Belang:	€ 6.880 voor het jaar 2022 (2 stemmen: € 3.440 per stem) excl. € 1.369 structurele financiering voor het Grensinfpunt .														
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage .														

5.6 Grondbeleid

In deze paragraaf worden de volgende aspecten van het grondbeleid nader beschouwd:

1. Visie op grondbeleid
2. Plancapaciteit
3. Bouwgronden in exploitatie
4. Strategische gronden
5. Gebiedsontwikkelingen
6. Risico's plannen en reservepositie

Visie grondbeleid

A. Nota grondbeleid

De nota grondbeleid voor de periode 2016-2020 is op 13 oktober 2016 door de raad vastgesteld. Mede vanwege de invoering van de Omgevingswet is actualisatie van de nota aan de orde. De geplande datum voor de inwerkingtreding van deze nieuwe wet is inmiddels een aantal keren naar achteren geschoven. Ten tijde van het opstellen van de voorliggende paragraaf is nog onduidelijk of de Omgevingswet per 1 januari 2023 wordt ingevoerd. De geactualiseerde Nota Grondbeleid is inmiddels in concept gereed. Zodra duidelijkheid is over de daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet kan de geactualiseerde Nota Grondbeleid definitief worden gemaakt en ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in de geactualiseerde nota het voorstel is uitgewerkt om het huidige grondbeleid, wat met name faciliterend van aard is, voort te zetten.

Doelstellingen Nota Grondbeleid 2016-2020

De doelstellingen van de Nota Grondbeleid zijn:

- Het bevorderen van maatschappelijk gewenst ruimtegebruik.
- Het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten over gebruikers, exploitanten, eigenaren en de gemeente Maasgouw.
- Het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik binnen de gemeente, de zeggenschap voor de burger en de marktwerking op de grondmarkt.
- Inzicht geven van de gevolgen van (wijzigingen) in relevante wet- en regelgeving voor het grondbeleid.

Uitgangspunten van de Nota Grondbeleid 2016-2020

In de nota zijn de uitgangspunten voor het beleid, de procedures, de uitvoering en de beheersing van de grondexploitatie opgenomen.

De (voor de begroting) relevante uitgangspunten zijn:

- Faciliterende rol
De gemeente heeft gekozen voor een overwegend faciliterend grondbeleid. De mogelijkheid bestaat om situationeel een actief grondbeleid te voeren, mits het financiële risico aanvaardbaar is. In geval van publiek-private samenwerking zal per plan worden beoordeeld welke vorm van samenwerking wordt aangegaan. Bij deze beoordeling spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:
  - de grondpositie die de gemeente heeft;
  - de risico's die de gemeente mogelijk loopt;
  - de complexiteit van het plan.
- Geen relatie meer tussen grondexploitatie en ontwikkeling maatschappelijke voorzieningen
Uit oogpunt van een solide financieel beleid wordt geen directe relatie meer gelegd tussen de opbrengsten die voortvloeien uit de bouwgrondexploitatie en het realiseren van maatschappelijke voorzieningen. Eventuele toekomstige winsten uit de bouwgrondexploitatie worden toegevoegd aan de reserve ontwikkelingsbedrijf en kunnen vervolgens worden ingezet ter dekking van de uitgaven van de maatschappelijke voorzieningen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in de Nota reserves en voorzieningen 2021-2024 is vastgelegd dat het plafond van de Reserve Ontwikkelingsbedrijf op grond van een risicoanalyse € 1 miljoen bedraagt.

- Voldoende invloed op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen
In de nota grondbeleid komen alle facetten van de grondexploitatie aan de orde. Door deze nota heeft de gemeente voldoende invloed op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

B. Financiële Kaders en beheersingsmaatregelen

Afhankelijk van de situatie dan wel eigen of geen grondposities, middelen, risico's, gewenste lokale ontwikkelingen kan het ontwikkelingsbedrijf per complex inspelen op de gewenste positie. De in de nota grondbeleid opgenomen uitgangspunten zijn daarbij de basis. Hierna volgen de kaders en beheersmaatregelen van planning & control en risicomanagement.

Ontwikkelingsbedrijf en de clustering van grondexploitaties

Het ontwikkelingsbedrijf is ingebed in de bestaande organisatie van deze gemeente. Dit geldt zowel voor de fysieke organisatie als de financiële administratie. De grondexploitaties zijn verweven met elkaar en zijn in het ontwikkelingsbedrijf geclusterd. Voor zover er na toetsing aan de uitgangspunten nog eigen plannen ontwikkeld (kunnen) worden, dienen die aan volgende planning & controlkaders te voldoen.

Planning & control Ontwikkelingsbedrijf

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd in het kader van planning & control.

Grondnota is uitgangspunt

De voornoemde visie en beleidsvoornemens zijn de uitgangspunten voor de beheersing van de grondexploitatie.

Grondexploitatieopzet vastgesteld door de gemeenteraad bij ontwikkeling eigen plannen

De eigen gemeentelijke plannen doorlopen een aantal fasen. Nadat een plan de initiatieffase en vervolgens de definitiefase doorlopen heeft, wordt de exploitatieopzet voorgelegd aan de raad ter vaststelling. De vastgestelde exploitatieopzet is het kader voor de uitvoering en realisatie van het bestemmingsplan. Voor inzicht in de plannen worden extracomptabel exploitatieoverzichten per plan bijgehouden. De verwachte resultaten zijn hierin zichtbaar. Deze exploitatieoverzichten en de exploitatieopzetten worden elk jaar geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting. De jaarrekening geeft op basis van dit overzicht een totaaloverzicht van de boekwaarden, de verwachte resultaten en risico's. De begroting geeft de verwachting weer.

Kadernota

In de kadernota staan in grote lijnen de consequenties van de voorgenomen keuzes, die mede als uitgangspunt dienen voor de begroting. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in 2022 geen kadernota is opgesteld.

Programmabegroting

In de programmabegroting worden de visie, beleidsvoornemens en de plannen voor het komende jaar toegelicht.

Tussentijdse rapportage/verantwoording/bijsturing door Proraps

In de Proraps worden eventuele voorgedane afwijkingen gemeld.

Actualisatie grondexploitaties

De realisatie en de geactualiseerde exploitatieoverzichten samen geven inzicht in de looptijden, de verwachte resultaten, de risicoanalyse, de te vormen buffers van de onderhanden zijnde complexen.

De grondexploitaties worden 2x per jaar geactualiseerd. Actualisatie vindt plaats bij de begroting en de jaarrekening. De uitkomsten van deze actualisatie worden verwerkt in de begroting en de jaarrekening.

Jaarrekening: risicoanalyse versus weerstandsvermogen

De realisatie en de geactualiseerde exploitatieoverzichten tezamen geven inzicht in de looptijden, de verwachte resultaten, de risicoanalyse, de te vormen buffers van de onderhanden zijnde complexen. Voorzieningen worden getroffen als dat nodig is. De omvang van de reserve 'ontwikkelingsbedrijf' wordt afgezet tegen de risico's c.q. te vormen buffers om te kunnen beoordelen of de aanwezige weerstandsbuffer voldoende van omvang is om niet voorziene tegenvallers op te vangen.

Risicomanagement

In februari 2021 is de beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2021-2024 vastgesteld. De grondexploitaties zijn onderdeel van het risicomanagement, zowel de eigen grondexploitaties als de exploitatieovereenkomsten.

Risicomanagement is het proces van identificeren en beheersen van risico's. De risico's bij grondexploitaties kunnen over het algemeen groot van omvang en onzekerheden zijn, onder meer door:

- de omvangrijke (voor-)investeringen;
- de (lange) looptijd van projecten;
- de afhankelijkheid van marktomstandigheden en de algemene economische situatie.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op dit moment sprake is van een gering risicoprofiel, mede vanwege het overwegend faciliterende/passieve grondbeleid van de gemeente.

Faciliterend grondbeleid en financiële risico's

Bij faciliterend grondbeleid wordt de ontwikkeling aan de markt overgelaten, maar door samenwerkingsovereenkomsten met marktpartijen probeert de gemeente sturing te geven. Is er sprake van samenwerkingsovereenkomsten, dan liggen de (financiële) risico's in de meeste gevallen bij de marktpartijen. Het risico dat de gemeente wel loopt is dat geplande woningbouwprogramma's, geplande maatschappelijke voorzieningen en eigen projecten stagneren. Dit kan in het geval van tegenvallende economische ontwikkelingen nadelige financiële consequenties hebben voor de gemeente. Daarnaast kan een projectontwikkelaar failliet gaan waarna afwikkeling en nieuwe partijen gezocht dienen te worden waardoor de ontwikkeling stagneert.

In het kader van actief risicomanagement worden gelijktijdig met het actualiseren van de grondexploitatieberekeningen (2x per jaar) de risico's geïnventariseerd, geclassificeerd en gekwantificeerd. Waar nodig worden beheersingsmaatregelen getroffen en wordt nagegaan in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit (= de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) voldoende is om de resterende risico's af te dekken.

Als laatste onderdeel van het risicomanagement wordt de omvang van de reserve 'ontwikkelingsbedrijf' afgezet tegen de risico's c.q. te vormen buffers om te kunnen beoordelen of de aanwezige weerstandsbuffer voldoende van omvang is om niet voorziene tegenvallers op te vangen.

Weerstandsvermogen Ontwikkelingsbedrijf

In principe vormt de Reserve Ontwikkelingsbedrijf het weerstandsvermogen voor algemene financiële risico's en onverwachte tegenvallers binnen de grondexploitaties.

Reserve Ontwikkelingsbedrijf

Deze bestemmingsreserve is bestemd voor de opvang van onverwachte tegenvallers bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op basis van exploitatieberekeningen en wordt gevoed door voordelen op bouwgrondexploitaties.

Onverwachte tegenvallers die niet opgevangen kunnen worden door deze bestemmingsreserve worden afgedekt uit de Algemene Reserve.

C. Wet- en regelgeving

Ten aanzien van de verslaggeving van de grondexploitaties geeft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschriften. De implicaties hiervan zullen onderstaand worden toegelicht.

Voorzieningen en verwachte tekorten

Voor tegenvallers die kunnen worden gekwantificeerd dienen in het bestemmingsplan voorzieningen te worden gevormd.

Voorzieningen worden onder meer gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Voorzieningen ter dekking van de (verwachte) tekorten in grondexploitaties worden gepresenteerd als een waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie.

Rentetoerekening

Volgens de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften dienen de rentekosten toegerekend te worden op basis van de verhouding vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Het rentepercentage voor de grondexploitaties bedroeg bij de jaarrekening 2021 0,68%.

Vennootschapsbelasting (Vpb)-plicht

De EU heeft de Nederlandse overheid opgelegd dat onder meer gemeenten per 1 januari 2016 Vpb-plichtig worden voor een aantal taken. Dit betreft taken van de gemeente waarvoor zij een materiële onderneming zijn en er geen objectieve vrijstelling van toepassing is.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- De plannen zijn getoetst aan de regels die gelden voor de Vpb.
Ondernemingstoets: voldoet door deelname van kapitaal en arbeid, doch de exploitaties zijn op basis van de huidige fiscale inzichten (fiscaal) niet-winstgevend.
- Om één aangifte te kunnen doen voor de gehele grondexploitatie is er een clustertoets.
De grondexploitatie is één cluster als gevolg van de verwevenheid van de grondexploitaties.
Het is belangrijk om als één ontwikkelingsbedrijf naar buiten te treden om zodoende niet per plan per jaar aangifte te hoeven doen. De gemeente treedt ook als één bedrijf naar buiten via de website www.woneninmaasgouw.nl.

Uit de analyses tot en met heden is gebleken dat de activiteiten van onze gemeente op het gebied van de grondexploitatie niet door de ondernemingspoort komen. De gemeente heeft derhalve over de jaren 2016 tot en met 2018 nihil aangiften ingediend voor de vennootschapsbelasting. Op grond hiervan heeft de belastingdienst aangegeven dat de gemeente vanaf 2019 geen aangifte vennootschapsbelasting meer hoeft te doen. Mocht op een later moment blijken dat activiteiten van de gemeente toch leiden tot verschuldigde vennootschapsbelasting, dan heeft de gemeente de plicht om alsnog aangifte te doen voor de vennootschapsbelasting.

Plancapaciteit

De huidige demografische ontwikkelingen met een veranderende kwalitatieve woningbehoefte vragen om zowel een transformatie binnen het bestaand vastgoed als een nog slechts beperkte uitbreiding van de bestaande woningvoorraad. Met de aanpak van de overtollige plancapaciteit en de bestaande mismatch tussen vraag en aanbod op de lokale woningmarkt, wordt in combinatie met de opgave om in alle Maasgouwse kernen voldoende kwalitatieve nieuwbouwwoningen te realiseren, op een verantwoorde wijze sturing gegeven en regie gevoerd. De huidige planvoorraad zal ook nog de komende jaren gecontroleerd worden afgebouwd tot het gewenste niveau, zodat deze voorraad zowel kwantitatief als kwalitatief in overeenstemming is met de in de nieuwe Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025

geformuleerde beleidsuitgangspunten. In het coalitieakkoord is vermeld dat er in Maasgouw minimaal 400 woningen worden gebouwd in de periode 2022-2026. Om dat te realiseren werken we met woningcorporaties, projectontwikkelaars en particuliere initiatiefnemers aan de uitvoering van bouwplannen.

Bouwgronden in exploitatie

Totaaloverzicht grondexploitatie

In het onderstaande overzicht zijn de plannen met financiële gegevens opgenomen met de daarbij behorende raming van de looptijd. De verwachting is dat de boekwaarden en de nog te maken kosten in totaliteit kunnen worden gedekt door de opbrengst van grondverkoop en bijdragen van de gemeente.

	Boekwaarde 1-1-2022	Looptijd	Totaal geraamde opbrengsten	Totaal geraamde kosten	Totaal geraamde winstneming	Tussentijdse winstneming t/m 2021	Nog ter realiseren winstneming
Bosserhofsveld	€ 61.328	2022	€ 3.604.659	€ 2.596.996	€ 1.007.663	€ 928.576	€ 79.087
Linne Zuidoost	€ -372.172	2026	€ 735.400	€ 496.700	€ 238.700	€ 53.200	€ 185.500
Schoollocatie Ohé en Laak	€ -	2022	€ 115.700	€ 208.500	€ -	€ -	€ -
Nautische Boulevard	€ 855.525	2027	€ 4.573.300	€ 4.567.100	€ -	€ -	€ -
Nautische Boulevard- voorziening	€ -312.500						
Totaal	€ 232.181		€ 9.029.059	€ 7.869.296	€ 1.246.363	€ 981.776	€ 264.587

Nog te realiseren opbrengsten en kosten:

	Totaal geraamde opbrengsten	Gerealiseerde opbrengsten tot 1-1-2022	Nog te realiseren opbrengsten 2022 e.v.
Bosserhofsveld	€ 3.604.659	€ 3.407.429	€ 197.230
Linne Zuidoost	€ 735.400	€ 526.000	€ 209.400
Schoollocatie Ohé en Laak	€ 115.700	€ -	€ 115.700
Nautische Boulevard	€ 4.573.300	€ 61.800	€ 4.511.500
Totaal	€ 9.029.059	€ 3.995.229	€ 5.033.830

	Totaal geraamde kosten	Gerealiseerde kosten tot 1-1-2022	Nog te realiseren kosten 2022 e.v.
Bosserhofsveld	€ 2.596.996	€ 2.562.639	€ 34.357
Linne Zuidoost	€ 496.700	€ 108.000	€ 388.700
Schoollocatie Ohé en Laak	€ 208.500	€ 161.000	€ 47.500
Nautische Boulevard	€ 4.567.100	€ 797.100	€ 3.770.000
Totaal	€ 7.869.296	€ 3.628.739	€ 4.240.557

De volgende bouwgronden (bestemmingsplannen) zijn in exploitatie. Per project worden deze kort toegelicht.

Bosserhofsveld Maasbracht

Voor het plan Bosserhofsveld in Maasbracht is in februari 2014 een exploitatieopzet door de raad vastgesteld. Deze opzet gaat uit van 26 woningen te bouwen door ontwikkelcombinatie Janssen de Jong / Jongen Meulen en 22 kavels voor particuliere bouw die de gemeente zelf uitgeeft. De projectwoningen zijn inmiddels geheel gereed en bewoond; in 2020 is dat gedeelte van het plangebied ook woonrijp gemaakt en daarmee dus geheel afgerond.

Van de 22 kavels voor particuliere bouw waren per juli 2022 in totaal 21 kavels verkocht. De geraamde kosten voor woonrijp maken zijn grotendeels gerealiseerd. De resterende kosten voor de onderdelen civiel en groen worden geraamd op ongeveer € 34.000.

De laatste uit te geven kavel is momenteel onder optie. Ook is er een reserve kandidaat voor deze kavel. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de laatste kavel eind 2022 wordt verkocht. Indien dit het geval is, dan wordt het project administratief afgesloten. De geraamde winstneming voor 2022 bedraagt circa € 79.000. De totale winst voor het project gedurende de volledige looptijd komt daarmee uit op € 1.007.700.

Linne Zuidoost

Op 28 oktober 2010 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld. Het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' ziet op de realisatie van 238 woningen en een sportveldencomplex in Linne. Gelijktijdig met de vaststelling van dit bestemmingsplan heeft de gemeenteraad ook het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld. Het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' kent de functie van publiekrechtelijk kostenverhaal en bevat publiekrechtelijke regels over onderdelen van de wijze van uitvoering van de locatie (bijvoorbeeld fasering).

Op 18 december 2014 heeft de gemeenteraad van Maasgouw het bestemmingsplan 'Linne' vastgesteld. In dit bestemmingsplan zijn de alsdan inmiddels gerealiseerde 14 woningen, sportvoorziening en gedeelte van de openbare ruimte opgenomen. Voor een gedeelte van de deels gerealiseerde openbare ruimte van Linne Zuidoost blijft het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' van toepassing, zoals dit op 28 oktober 2010 is vastgesteld.

De gemeenteraad heeft op 18 februari 2016 de 1e herziening van het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld (inclusief de bijbehorende interne grondexploitatie). Het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' heeft, naast de functie van kostenverhaal bij particuliere exploitatie, ook tot doel regels te stellen bij de uitvoering van het bestemmingsplan. Die regels zien onder meer op fasering, het aanbrengen van koppelingen tussen de uitvoering van werken en werkzaamheden inzake de inrichting van de openbare ruimte en de verlening van omgevingsvergunningen voor het bouwen, eisen ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte alsmede regels over de wijze van uitvoering van de inrichting van de openbare ruimte en ruimtegebruik. Met de 1e herziening is de omvang van het exploitatieplangebied niet gewijzigd, zodat het vanaf dat moment verbonden is aan deels het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' en deels het bestemmingsplan 'Linne'.

Inmiddels heeft de marktpartij Linnerpark B.V. vrijwel alle gronden verworven en is doende met de realisatie van de locatie. Naast de wettelijke verplichting tot (in beginsel) jaarlijkse herziening van een exploitatie, leidt het feitelijke ontwikkelinitiatief van Linnerpark B.V. tot de noodzaak de exploitatie-opzet van het exploitatieplan te actualiseren. Concreet betekent dit dat de bestaande grondexploitatie herzien wordt teneinde daarmee een adequaat kostenverhaal mogelijk te maken. De hiervoor benodigde 2e herziening van het exploitatieplan (inclusief de bijbehorende interne grondexploitatie) is vastgesteld in de raadsvergadering van december 2020. Inmiddels is ook de 3e herziening van het exploitatieplan in voorbereiding.

De ontwikkeling van de locatie wordt voortvarend door Linnerpark opgepakt. Dit blijkt uit het feit dat voor fasen 1A, 2A, 2B en 3A inmiddels omgevingsvergunningen zijn afgegeven voor de realisatie van 152 woningen.

Schoollocatie Ohé en Laak

Het plan voorziet in woningbouw op de vrijgekomen basisschoollocatie in Ohé en Laak.

In september 2019 heeft het college besloten om de gronden te verkopen aan een projectontwikkelaar voor de bouw van zes woningen op het terrein. Twee van deze woningen zullen worden verhuurd, de overige vier woningen zijn koopwoningen. De woningen zijn in juni 2022 opgeleverd, waarna de openbare ruimte rondom het plangebied is afgewerkt.

De grondexploitatie is geactualiseerd. Voor de dekking van de herontwikkeling van de locatie is een voorziening getroffen van € 92.800 voor het verwachte tekort. De grondexploitatie wordt bij de jaarrekening 2022 afgesloten.

Nautische Boulevard

Op 6 juni 2019 heeft de raad ingestemd met de exploitatieopzet Nautische Boulevard. De Nautische Boulevard is de doorontwikkeling van de Prins Mauritshaven in Wessem. Momenteel zijn op de Nautische Boulevard zowel nautische als niet-nautische bedrijven gevestigd. Het doel is om de Nautische Boulevard zoveel mogelijk te laten 'verkleuren' naar nautisch zodat de Nautische Boulevard een 'one-stop shop' wordt voor de recreatievaart.

De gebiedsontwikkeling is in samenwerking met OML uitgewerkt in een businesscase en een grondexploitatie. De businesscase kent een onrendabele top van € 1,1 miljoen. Deze onrendabele top wordt voor 50% gesubsidieerd door de Provincie Limburg, onder de voorwaarde dat het plangebied nautisch verkleurd. Het resterende deel van de onrendabele top komt voor rekening van de gemeente Maasgouw en wordt gedekt door inzet van de reserve 'Kansenkaart Herstructurering'.

In juli 2018 heeft de gemeente Maasgouw de locatie Maasdijk 3 op het voorterrein verworven met als doel om deze nautisch te laten verkleuren. Voor dit pand is een huurovereenkomst afgesloten met een ondernemer die uitstekend past binnen de 'one-stop shop' ontwikkeling op de Nautische Boulevard. De huurovereenkomst heeft een looptijd tot en met uiterlijk augustus 2024 en bevat tevens een eerste recht van koop voor de ondernemer. De ondernemer heeft de intentie uitgesproken om eind 2022 Maasdijk 3 te willen kopen.

In december 2020 heeft de gemeente een koopovereenkomst afgesloten voor de gedeeltelijke verwerving van Maasdijk 2. Het overige deel van Maasdijk 2 was reeds in bezit van de gemeente en werd verhuurd aan een tweetal ondernemingen die actief zijn in de zand- en grindwinning. Omdat de huidige activiteiten op de locatie Maasdijk 2 niet passen binnen het concept van de Nautische Boulevard is met de ondernemers afgesproken dat de huidige bedrijfsactiviteiten uiterlijk 1 januari 2024 worden verplaatst. De locatie dient uiterlijk 1 januari 2024 vrij van opstallen, geheel ontruimd, vrij van huur, pacht of andere gebruikersrechten opgeleverd te worden.

Gemeente Maasgouw heeft de onderhandelingen afgerond over de overige te verwerven locaties op het voorterrein. De nu aanwezige wasstraat maakt deel uit van een ruilovereenkomst waarbij gronden (deel van de kade) geruild worden tegen de locatie van de wasstraat. De ruilovereenkomst is in december 2021 getekend. Door de ruil van de wasstraat is het voorterrein volledig in eigendom van gemeente Maasgouw. Inmiddels is ook een start gemaakt met de planologische transformatie van het voorterrein.

Recentelijk is de grondexploitatie Nautische Boulevard herzien. In de oorspronkelijke businesscase was voorzien dat het pand Maasdijk 3 gesloopt zou worden en dat de hierdoor beschikbaar gekomen grond verkocht zou worden. Zoals bovenstaand vermeld wordt het pand momenteel verhuurd aan een ondernemer, die bezig is om het pand te upgraden. Naar verwachting zal deze ondernemer het pand eind 2022 verwerven. Op grond van deze inzichten is de grondexploitatie herzien en zijn onder meer de sloopkosten voor het pand Maasdijk 3 in de grondexploitatie afgeraamd. Volgens de herziene grondexploitatie bedraagt het verwachte tekort € 625.000. Gelet op de vele onzekerheden die inherent zijn aan een langlopend project, dienen de eerdere toegekende middelen ter afdekking van de onrendabele top van € 1,1 miljoen (op grond van de businesscase) volledig beschikbaar te blijven. Daarnaast is met de provincie Limburg eerder gesproken om een aantal infrastructurele ontwikkelingen, welke een directe relatie hebben met de Nautische Boulevard en die nu nog niet zijn opgenomen in de businesscase, onderdeel te laten uitmaken van het project/de subsidiabele kosten. In de voortgangsrapportage van het project zijn de koppelkansen nogmaals onder de aandacht van de provincie worden gebracht.

Strategische gronden

De volgende strategische gronden zijn in bezit:

- Rector Driessenstraat Heel
- Catualiumplein Heel
- De Sleije Heel
- Heuvelstraat Maasbracht
- Majoor Huthstraat Linne
- Reutsdael Heel, 2e fase

De strategische gronden worden onderstaand kort toegelicht.

Rector Driessenstraat Heel

Rector Driessenstraat Heel is in de jaarrekening 2013 afgewaardeerd tot nihil omdat er geen vooruitzichten waren op de verkoop van gronden. Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen. De nieuwe bestemming is openbaar groen.

Catualiumplein Heel

De gronden zijn in het verleden eveneens afgewaardeerd tot nihil vanwege het ontbreken van ontwikkelpotentieel. Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen. De nieuwe bestemming is openbaar groen.

De Sleije Heel

Het complex De Sleije in Heel is in de jaarrekening 2013 tot nihil afgeraamd. Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen. De nieuwe bestemming is openbaar groen.

Heuvelstraat Maasbracht

Op basis van de opdracht van de raad tot afbouw van het contingent is de boekwaarde van de Heuvelstraat in 2015 afgewaardeerd tot agrarische grondwaarde van € 4,50 per m². Mede omdat bouwclaims ontbreken is besloten tot genoemde afwaardering.

Majoor Huthstraat Linne

Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen. De nieuwe bestemming is openbaar groen.

Reutsdael Heel, 2e fase

Fase 2 van woningbouwlocatie Reutsdael Heel (zijde Sportparklaan) is bij raadsbesluit van 18 januari 2018 in het kader van de afbouw planvoorraad 'on hold' gezet. De nieuwe bestemming is vooralsnog openbaar groen.

Gebiedsontwikkelingen

De gemeente heeft een faciliterende rol bij de volgende gebiedsontwikkelingen:

- Linne Zuidoost (gemengd project)
- Op de Konie
- Krijtenberg
- Sleydal Heel

Linne Zuidoost

Het project Linne Zuidoost is een zogenaamd gemengd project. Dit wil zeggen dat de gemeente zowel een actief als een faciliterend grondbeleid voert. Het merendeel van de gronden is in het bezit van projectontwikkelaars. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel "Bouwgronden in exploitatie".

Op de Konie

Voor het project Op de Konie heeft de gemeenteraad op 29 januari 2019 een bestemmingsplan, exploitatieplan en interne grondexploitatie vastgesteld. Binnen het plangebied is hiermee de bouw van maximaal 29 woningen mogelijk gemaakt. De gemeente betaalt het bouw- en woonrijp maken van het plan. De kosten hiervoor worden op de eigenaren verhaald via een te betalen exploitatiebijdrage. Inmiddels zijn exploitatiebijdragen ontvangen voor 21 te realiseren woningen.

In februari 2020 heeft de gemeente met drie andere partijen gronden geruild (met gesloten beurzen). Deze grondruil was noodzakelijk om het nieuwe stedenbouwkundig plan voor het plangebied te kunnen realiseren. Met de grondruil heeft de gemeente de ondergrond voor de openbare ruimte in eigendom gekregen en zijn de bouwkvavels op naam van de ontwikkelpartijen gezet.

In 2020 heeft de gemeente haar werkzaamheden in het gebied voorlopig afgerond: de riolering en bouwvvegen zijn aangelegd en de nieuwe speeltuin is ingericht en gebruiksklaar opgeleverd. In 2021 is de bouw van de eerste woningen gestart.

Krijtenberg

De gemeente ontvangt van elke verkochte m² grond door de projectontwikkelaar een bijdrage van € 7. Ontvangsten worden aan de reserve Bovenwijkse Voorzieningen toegevoegd.

Sleydal Heel

De restvordering op *Sleydal BV* (voormalige gemeente Heel) bedroeg € 6.010 ultimo 2021. Volgens contract wordt bij verkoop van bouwkvavels in het plan Sleydal dit bedrag in de komende jaren ontvangen.

Risico's plannen en reservepositie

Risico's

Het volgende risico wordt bij de grondexploitatie onderkend:

Prijsstijgingen bouwmaterialen vanwege Oekraïne crisis

In de afgelopen 2 jaar zijn de bouwkvasten onder invloed van een aanhoudend grote vraag en schaarste schrikbarend gestegen. De recente gebeurtenissen in Oekraïne, de oplopende spanningen en de sancties tegen Rusland hebben geleid tot een nog grotere prijsstijging van bouwkvastmaterialen. Er lijkt voorlopig geen zicht op verbetering. Als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne stijgen wereldwijd de prijzen van bouwkvastmaterialen. Door deze prijsstijgingen kan de voortgang en de financiële haalbaarheid van (toekomstige) projecten in het gedrang komen.

Afkoeling woningmarkt als gevolg van stijging hypotheekrente

Recentelijk is de hypotheekrente in recordtempo gestegen. Als gevolg hiervan zijn de eerste tekenen van afkoeling op de huizenmarkt zichtbaar. Met een hogere rente is de maximale hypotheek namelijk minder hoog, waardoor woningen eerder te duur worden voor potentiële huizenkopers. De verwachting is echter nog niet direct dat de huizenprijzen gaan dalen, omdat er nog een groot tekort aan woningen is. De afkoeling van de woningmarkt kan echter gevolgen hebben voor de doorlooptijd van woningbouwprojecten.

Reserve Nautische Boulevard

De raad heeft in juni 2019 besloten om een bedrag van € 550.000 uit de reserve 'Kansenkaart herstructurering' in te zetten ter dekking van het gemeentelijk aandeel in de onrendabele top van het project Nautische Boulevard. Vanwege de verslaggevingsvoorschriften is het bedrag van € 550.000 nadien overgeheveld vanuit voornoemde reserve naar de Voorziening grondexploitatie Nautische Boulevard. Uit de meest recente grondexploitatie blijkt een tekort van € 625.000 voor het onderhavige project. Hierbij wordt opgemerkt dat het een langlopend project is met de nodige risico's. Daarnaast wordt nog gekeken naar koppelkansen in het gebied waarbij de vereiste investeringen mogelijk deel gaan uitmaken van het project Nautische Boulevard. De eerder door de beschikbaar gestelde middelen dienen derhalve volledig beschikbaar te blijven voor het project.

Omdat de voorziening voor de geraamde onrendabele top wordt verminderd naar € 312.500 (50% van € 625.000), is in de jaarrekening 2021 de vrijval uit de voorziening van ad € 237.500 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Nautische Boulevard.

Reserve ontwikkelingsbedrijf

In navolging van voorgaande jaren worden de resultaten van de diverse grondexploitaties verwerkt in de reserve Ontwikkelingsbedrijf. In het verleden is uit deze reserve geld gebruikt voor de ontwikkeling van maatschappelijke projecten. De economische ontwikkeling en de daaruit voortvloeiende herijking van projecten hebben geleid tot lager bijgestelde verwachte resultaten en uitputting van de reserve.

De reserve ontwikkelingsbedrijf was nihil ultimo 2016. De reserve is voorheen ingezet om de tekorten of lagere opbrengsten van de bijgestelde plannen financieel af te dekken.

Zoals opgenomen in de huidige grondnota komen onverwachte tegenvallers ten laste van de Algemene Reserve als die niet opgevangen kunnen worden door de reserve ontwikkelingsbedrijf.

Zoals vermeld in de Nota Reserves en voorzieningen 2021-2024 bedraagt het plafond van de Reserve ontwikkelingsbedrijf € 1 miljoen. Dit plafond is gebaseerd op een risicoanalyse. Overtollige middelen worden overgeheveld naar de Algemene reserve. Mocht door onvoorziene omstandigheden de omvang van de Reserve ontwikkelingsbedrijf op enig moment van onvoldoende omvang zijn om de onderkende risico's af te dekken, dan zal een gemotiveerd voorstel aan de raad worden voorgelegd om een deel van de Algemene reserve terug te laten vloeien naar de Reserve ontwikkelingsbedrijf.

Het verwachte verloop van de reserve ontwikkelingsbedrijf is als volgt:

	2022	2023	2024	2025	2026
Beginsaldo	€ 1.251.075	€ 799.575	€ 889.575	€ 985.075	€ 985.075
Bij	€ 694.000	€ 90.000	€ 95.500	-	-
Af	€ 1.145.500	-	-	-	-
Eindsaldo	€ 799.575	€ 889.575	€ 985.075	€ 985.075	€ 985.075

Geraamde toevoegingen 2022

1. Tussentijdse winstneming 2021 Bosserhofsveld Maasbracht	€ 272.600
2. Tussentijdse winstneming 2021 Linne Zuidoost	€ 53.200
3. Opbrengst grondverkoop	€ 128.000
4. Vrijval voorziening nadelig resultaat Op de Konie	€ 101.300
5. Vrijval voorziening nadelig vm schoollocatie Ohé en Laak	€ 59.900
6. Tussentijdse winstneming 2022 Bosserhofsveld Maasbracht	€ 79.000
Totaal	€ 694.000

Ad 1 t/m 5. De mutaties zijn het gevolg van de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2021.

Ad 6. De geprognosticeerde tussentijdse winstneming bij de grondexploitatie Bosserhofsveld is berekend op basis van de verslaggevingsvoorschriften en de herziening van de grondexploitatie per juli 2022.

Geraamde onttrekkingen 2022

1. Dekking bluswatervoorziening Brede School Maasbracht	€ 36.000
2. Overheveling overschot 2021 Reserve ontwikkelingsbedrijf naar Algemene reserve	€ 702.000
3. Tijdelijke huisvesting verenigingen en scholen	€ 95.000
4. Realisatie tijdelijke woningen	€ 50.000
5. Overheveling naar Reserve dekking kapitaallasten parkeerterrein Leerke ven	€ 262.500
Totaal	€ 1.145.500

Ad 1 en 2. De mutaties zijn het gevolg van de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2021.

Ad 3. Zoals vermeld in de jaarrekening zijn de kosten voor de tijdelijke huisvesting van verenigingen en scholen in 2021 niet gemaakt. De uitvoering staat voor 2022 gepland.

Ad 4. In samenwerking met woningcorporatie Wonen Limburg is een plan voor 10 tijdelijke woningen ontwikkeld aan de Kruisweg 32 in Maasbracht. Zoals vermeld in de jaarrekening 2021 worden de eerder geraamde middelen beschikbaar gehouden voor 2022.

Ad 5. De raad heeft in juli 2021 besloten om het structurele tekort in verband met de exploitatie van parkeerterrein Leerke ven te dekken uit de nieuw te vormen Reserve dekking kapitaallasten parkeerterrein Leerke ven. Besloten is om deze reserve op het vereiste niveau te brengen door aanwending van € 262.500 vanuit de Reserve Ontwikkelingsbedrijf.

Geraamde toevoegingen 2023

In 2023 wordt een tussentijdse winstneming geraamd voor de grondexploitatie Linne Zuidoost van € 90.000.

Geraamde onttrekking 2023

Het geraamde bedrag boven het plafond van de Reserve ontwikkelingsbedrijf wordt overgeheveld naar de Algemene reserve.

Geraamde toevoegingen 2024

In 2024 wordt een tussentijdse winstneming geraamd voor de grondexploitatie Linne Zuidoost van € 95.500.

Geraamde onttrekking 2024

Het geraamde bedrag boven het plafond van de Reserve ontwikkelingsbedrijf wordt overgeheveld naar de Algemene reserve.

Weerstandsvermogen/capaciteit

De risico's van de grondexploitatie worden behoudens voornoemd saldo en indien nodig afgedekt door de weerstandscapaciteit van de gemeente. Mogelijke onvoorzienbare tegenvallers komen ten laste van de Algemene Reserve.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de financiële positie van de grondexploitatie in relatie tot de risico's als ruim voldoende kan worden aangemerkt. Voorwaarde hierbij is wel dat de toekomstige verkopen in de huidige exploitatie zijnde bestemmingsplannen gerealiseerd gaan worden.

5.7 Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen geeft op basis van het BBV inzicht in:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Woonlasten

Eigenwoningbezitters, maar ook huurders zijn een gedeelte van hun besteedbare inkomen kwijt aan woonlasten. Ongeveer de helft van de woonlasten bestaat uit hypotheeklasten. Daarnaast zijn er bijkomende woonlasten, zoals energie, water, de opstalverzekering en belastingen. De belangrijkste woonbelastingen worden door het Rijk opgelegd, zoals belastingen op energie en water, het eigenwoningforfait en de overdrachtsbelasting. Daarnaast zijn er nog waterschapslasten en de gemeentelijke belastingen. Over deze gemeentelijke belastingen gaat de paragraaf Lokale heffingen.

Lastendruk

Ontwikkeling belastingtarieven gemeente Maasgouw 2020-2023				
	2020	2021	2022	2023
OZB				
tarief eigenaar woning	0,1029%	0,0981%	0,0945%	n.n.b.
tarief eigenaar niet-woning	0,1943%	0,1955%	0,2077%	n.n.b.
tarief gebruiker niet-woning	0,1175%	0,1775%	0,1883%	n.n.b.
OZB	€ 237,56	€ 241,06	€ 249,15	n.n.b.
Afvalstoffenheffing	€ 228,24	€ 260,40	€ 276,00	n.n.b.
Rioolheffing				
eigendom	€ 112,79	€ 112,79	€ 117,96	n.n.b.
gebruik	€ 125,32	€ 125,32	€ 131,04	n.n.b.
Huishouden met eigen woning	€ 703,91	€ 739,57	€ 774,15	n.n.b.
WOZ-waarde*	€ 230.862	€ 245.727	€ 263.655	n.n.b.
Huishouden met huurwoning	€ 353,56	€ 385,72	€ 407,04	n.n.b.
* gemiddelde waardemutatie 2020-2021: 6,52%				
gemiddelde waardemutatie 2021-2022: 7,30%				

De kolomgegevens 2023 kunnen nog niet worden ingevuld omdat de WOZ waardeontwikkeling per 1 januari 2022 nog niet beschikbaar is. Eveneens dient voor de afvalstoffenheffing nog een kostendekkende exploitatie voor 2023 te worden berekend.

Uitgangspunten tarievenbeleid

Het belastingbeleid van Maasgouw was in de afgelopen jaren gericht op het zo laag mogelijk houden van de lokale lasten en in ieder geval te zorgen voor een consistente tariefontwikkeling. Ook in het nieuwe coalitieakkoord is aangegeven dat we ons willen blijven onderscheiden door een laag belastingenniveau. In het belastingoverzicht 2022 van de Provincie Limburg staat Maasgouw in de top 3 van de Limburgse gemeenten met de laagste lokale lasten voor eigenaren/gebruikers. De mate waarin we deze positie kunnen handhaven is mede afhankelijk van de ambities en financiële vertaling daarvan. Deze positie is derhalve geen doel op zich.

Volgens het beleidskader mogen de tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing niet hoger zijn dan 100% kostendekkend. Het tarief voor de rioolheffing wordt gebaseerd op het vastgestelde GRP Maasgouw 2022-2026. Het tarief afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van een actuele berekening van de totale verwerkingskosten.

Voor de leges in hoofdstuk 1 “Algemene dienstverlening” (voorheen Titel 1) en hoofdstuk 3 “Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2” (voorheen Titel 3), met uitzondering van de wettelijke maximumtarieven en eventuele wijzigingen, gaan we voor het jaar 2023 uit van een verhoging met het inflatiepercentage van 3%, zoals opgenomen in de Meicirculaire.

In verband met de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging worden de tarieven van Hoofdstuk 2 “Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet” (voorheen Titel 2) opnieuw berekend. Hierop is het inflatiepercentage niet van toepassing. Beide wetten zijn beoogd in werking te treden op 1 januari 2023, maar zekerheid daaromtrent is er nog niet.

Voor de forensenbelasting, lijkbezorgingsrechten, (water)toeristenbelasting en marktgelden, gaan we voor het jaar 2023 uit van een verhoging met het inflatiepercentage van 3,0%, zoals opgenomen in de Meicirculaire. Het voorstel is om de tarieven voor de parkeerbelastingen te verhogen met € 0,50 naar € 3,50 en de hondenbelasting te handhaven op het niveau van 2022.

In de raadsvergadering van 20 december 2022 is de definitieve vaststelling van de bovenstaande tarieven aan de orde. De uitkomsten van de begrotingsdiscussie zullen worden verwerkt in het raadsvoorstel dat in december wordt voorgelegd ter besluitvorming.

Onbenutte belastingcapaciteit

De heffing van gemeentelijke belastingen is een belangrijk dekkingsmiddel voor gemeenten. Heffingen kunnen daarom ook in beeld komen als tekorten moeten worden gesaneerd. In een situatie dat een gemeente er niet meer in slaagt om zelf de tekorten te saneren, kan zij een beroep doen op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Om voor artikel 12 van de Fvw-steun in aanmerking te kunnen komen moet een gemeente aan strenge eisen voldoen. De Fvw bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12. Om te beoordelen wat een redelijk peil is, worden de inkomsten uit onroerendezaakbelastingen, rioolheffingen, afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten beoordeeld. In de Meicirculaire 2022 is bepaald dat het percentage van de WOZ waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023 is vastgesteld op 0,1729%. Wanneer dit percentage wordt toegepast op de totale WOZ waarden van woningen en niet-woningen leidt dit tot een maximale belastingcapaciteit van € 6.717.000. Gelet op de verwachte belastingopbrengsten 2022 van € 4.473.000 bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 2.244.000.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Er is een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven. Deze weerspiegelen onder andere

verschillen in belastingcapaciteit. Deze capaciteit is afgeleid van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met een hoge WOZ-capaciteit binnen hun grenzen, krijgen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Hierbij speelt het 'rekentarief' een belangrijke rol. Dit rektarief is globaal afgeleid van het gemiddelde OZB-tarief. Hieronder is te zien hoe de OZB-tarieven in onze gemeente zich verhouden tot de door het Rijk vastgestelde rektarieven. Dit is uitgedrukt in procenten.

OZB	Rektarief 2022	Rektarief 2023	OZB-tarief 2022	OZB-tarief 2023
Woning eigenaar	0,0960	0,0857	0,0945	n.n.b.
Niet-woning eigenaar	0,2739	0,2796	0,2077	n.n.b.
Niet-woning gebruiker	0,2840	0,2127	0,1883	n.n.b.

Bij de tariefbepaling is het belangrijk dat ieder jaar opnieuw wordt gewaardeerd in het kader van de Wet WOZ. Hierbij moet dus uitgegaan worden van nieuwe waarden (naar waardepeildatum 1 januari 2022) voor woningen en niet-woningen. De regionale waardeontwikkeling 2023 is ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend. Deze gegevens worden als uitgangspunt bij de berekening van de nieuwe tarieven genomen. In de raadsvergadering van december 2022 worden de tarieven 2023 ter besluitvorming voorgelegd. De OZB is één van de weinige 'knoppen' waaraan gedraaid kan worden en die substantiële meeropbrengst kan genereren. Hierna worden een aantal belangrijke ontwikkelingen toegelicht die van belang zijn voor het toekomstige belastingbeleid.

Benchmark woonlasten

In het recente verleden werd de ontwikkeling van de lokale lasten gemonitord middels de macronorm onroerende zaakbelasting. Op initiatief van het Rijk en de VNG is een benchmark woonlasten geïntroduceerd om de jaarlijkse ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. In de benchmark wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels deze (grafische) vergelijking worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijker gemaakt. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie de tariefswijzigingen per gemeente en het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente. De benchmark is te raadplegen via de website: <https://www.coelo.nl/index.php/wat-betaal-ik-waar>.

Wijziging waarderingsgrondslag OZB

Op 8 september 2016 heeft de Waarderingskamer besloten dat het taxeren van woningen op gebruiksoppervlakte (m²) verplicht wordt. Om te zorgen voor een soepele overgang is daarbij wel besloten om een overgangsperiode van vijf jaar te hanteren. Dit betekent dat het vanaf 1 januari 2022 verplicht is dat de WOZ-taxaties van woningen zijn gebaseerd op de gebruiksoppervlakte.

Tarieven onroerende zaakbelasting (OZB)

Bij de OZB is de tariefstelling een resultante van de gewenste OZB-opbrengst en de WOZ-waardeontwikkeling. De WOZ-waardes die als basis gelden voor de aanslagoplegging 2023 (waardepeildatum 1-1-2022) zijn medio oktober 2022 beschikbaar, waarna de ozb-tarieven bepaald kunnen worden.

Bij de OZB worden derhalve uitgangspunten geformuleerd voor de OZB-opbrengst.

- De areaaluitbreidingen worden op basis van de laatste inzichten verwerkt in de geraamde OZB opbrengst.
- Voor OZB-opbrengst woningen eigenaar geldt als uitgangspunt de opbrengst 2022 + indexatie 1% (1% bestaand en 0% nieuw).
- Voor OZB-opbrengst niet-woningen (eigenaar en gebruiker) geldt als uitgangspunt de opbrengst 2022 + indexatie 1% (1% bestaand en 0% nieuw).

In de raadsvergadering van 20 december 2022 worden de tarieven 2023 via een voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen 2023 voorgelegd.

Afvalstoffenheffing

De gemeenteraad heeft in 2021 nieuw beleid voor de afvalinzameling vastgesteld. Doel is om het restafval terug te dringen en om mensen te stimuleren om hun afval beter te scheiden. Ook willen we meer afval hergebruiken.

De verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen wordt in onze gemeente uitgevoerd door Reinigingsdienst Maasland.

Per 1 januari 2022 is het nieuwe afvalbeleid ingegaan. Ook in 2023 gaan huishoudens naast een vastrechtbedrag een bedrag betalen voor elke lediging van de restafvalcontainer en voor elke inworp in de ondergrondse restafvalcontainer. De restafvalcontainer kunnen huishoudens één keer per vier weken aanbieden. Voor het ledigen van de GFT-container wordt geen apart tarief in rekening gebracht. Het vastrecht voor de afvalstoffenheffing is afhankelijk van de volumes van de restafvalcontainers, te weten een vastrecht voor een 240 liter container, een vastrecht voor een 140 liter container en een vastrecht voor de overige containermaten (40, 60 en 80 liter). Naast het vastrecht is voor iedere lediging van de container een variabel tarief verschuldigd. Dit tarief is afhankelijk van de containermaat. Hierbij geldt dat hoe groter de containermaat, hoe hoger het variabel tarief is.

Ten opzichte van de gehanteerde uitgangspunten bij invoering van het nieuwe afvalbeleid is in 2022 een tendens zichtbaar dat er wijzigingen zijn in containeraantallen en –volumes en ledigingsfrequentie. Er wordt veel minder restafval aangeboden dan verwacht. Omdat de verhouding van containervolumes afwijkt en het aantal ledigingen van restafvalcontainers vooralsnog achterblijft, zullen de opbrengsten afvalstoffenheffing 2022 lager uitvallen. Daarentegen zijn de verwerkingskosten restafval ook lager. Door stijging van de verwerkingstarieven restafval zal het voordeel (minder verwerkingskosten) lager zijn dan de opbrengstenderving, per saldo resulterend in een prijsopdrijvend effect. Daarnaast zien we dat meer GFT-afval wordt aangeboden en de verwerkingskosten GFT hierdoor toenemen. Met bovenstaande ontwikkelingen is nog geen rekening gehouden in de begroting 2023 in afwachting van evaluatie van het nieuwe afvalbeleid. In die integrale evaluatie van het afvalbeleid zullen ook de financiële aspecten worden meegenomen.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing 2023 worden in de raadsvergadering van 20 december 2022 ter besluitvorming voorgelegd. In het kader van maximaal 100% kostendekkende tariefstelling zal in financiële zin noodzakelijkerwijs al vooruitgelopen moeten worden op de evaluatie, waarin bovenstaande ontwikkelingen worden meegenomen.

Tarieven afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is dat het tarief voor afvalstoffenheffing maximaal kostendekkend is, waarbij jaarlijks een geactualiseerd overzicht van de kosten wordt opgesteld.

In de raadsvergadering van 20 december 2022 leggen we de tarieven 2023 voor via een voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen 2023.

Rioolheffing

In oktober 2021 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026 vastgesteld. Met dit nieuwe plan zorgen we voor de continuïteit van een goede rioleringszorg, geven we de onderbouwing van de rioolheffing en leggen we de link met klimaatadaptatie. Het plan formuleert hoe we invulling geven aan onze afvalwater-, hemelwater- en grondwaterzorgplicht. Ook formuleert het plan hoe we de zorg voor het stedelijk water combineren met klimaatadaptatie.

Bij riolering is sprake van een financieel 'gesloten systeem'. We willen de kosten voor riolering terugbrengen. De raad heeft bij de vaststelling van het GRP 2022-2026 ingestemd met geleidelijke stijging van de rioolheffing naar een kostendekkend tarief. Dit houdt onder meer in dat de tarieven de komende jaren met 3% stijgen. Hierbij wordt opgemerkt dat in deze stijging nog geen rekening is gehouden met inflatiecorrectie. In het raadsvoorstel van december 2022 (vaststelling belastingverordeningen 2023) zal een voorstel worden gedaan voor de inflatiecorrectie.

Tarieven rioolheffing

Op basis van het GRP 2022-2026 zullen de nieuwe tarieven voor 2023 worden bepaald. Uitgangspunt is dat het tarief voor rioolheffing maximaal kostendekkend is. De raad heeft ingestemd met een geleidelijke stijging van de rioolheffing naar een kostendekkend tarief. Dit houdt onder meer in dat de tarieven de komende jaren met 3% stijgen (exclusief inflatiecorrectie).

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een algemeen heffingsmiddel zonder directe relatie met de te maken kosten. Dit draagt bij aan het voorkomen van overlast door hondenpoep door een ontmoedigingsbeleid voor het houden van teveel honden. De benodigde middelen voor het schoonhouden van de openbare ruimte als gevolg van hondenpoep en aanleg/onderhoud van voorzieningen zijn hiermee zonder meer gewaarborgd voor de langere termijn. In de (meerjaren)begroting is rekening gehouden met een opbrengst van € 135.900 per jaar. In de themabijeenkomst van februari 2019 heeft de raad als oplossingsrichting meegegeven: 'Een toegroei van kosten naar opbrengsten'. Door de voorgestelde maatregelen wordt deze toegroei bereikt

Tarieven hondenbelasting

Voor 2023 stellen we voor om de tarieven te handhaven op het niveau van 2022.

- eerste hond	€ 50,00
- tweede hond	€ 75,00
- e.v. hond boven twee	€ 100,00
- kennel	€ 250,00

(Water-)toeristenbelasting

Wij stellen voor het tarief 2021 te indexeren met 3,0% op grond van de meicirculaire.

Tarief (water-)toeristenbelasting

We stellen voor om het tarief in 2023 te verhogen naar € 1,56 (2022: € 1,52).

Forensenbelasting

In lijn met voorgaande jaren stellen wij voor om het tarief 2022 in te indexeren met 3,0% conform de meicirculaire en af te ronden op hele euro's.

Tarieven forensenbelasting

We stellen voor om de tarieven voor 2023 met 3,0% te verhogen ten opzichte van 2022.

De belasting wordt dan € 175,00 per woning (2022: € 170,00).

Heeft de woning een waarde in het economische verkeer van meer dan € 50.000, dan wordt de belasting in het eerste lid verhoogd met € 314,00 (2022: € 305,00).

Leges

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging zijn beoogd in werking te treden op 1 januari 2023.

De intentie van de Omgevingswet is om wet- en regelgeving over de fysieke leefomgeving eenvoudiger te maken en besluitvorming in dit domein sneller te laten verlopen.

Samen met de invoering van de Omgevingswet wordt er bij de tarieventabel gekozen voor een andere structuur. De indeling was in titels, hoofdstukken, onderdelen, subonderdelen en subsubonderdelen.

De nieuwe indeling is in hoofdstukken, paragrafen en artikelen.

De hoofdstukken komen overeen met de voormalige titels:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

De hoofdstukken 1 en 3 zijn in vergelijking met de voormalige titels 1 en 3 inhoudelijk niet gewijzigd. Hoofdstuk 2 van de tarieventabel bevat de tariefbepalingen die betrekking hebben op de Omgevingswet. In dit hoofdstuk zijn bestaande tariefbepalingen gewijzigd of vervallen en nieuwe tariefbepalingen toegevoegd. Deze tarieven dienen opnieuw bepaald te worden. Om te komen tot een juiste en volledige tarieventabel hebben de MER-gemeenten een externe partij die ervaring heeft in dit proces in de arm genomen. Voor de leges van hoofdstuk 1 en 3 is het voorstel om de tarieven 2023, met uitzondering van de wettelijke maximumtarieven en eventuele andere wijzigingen, te verhogen met het inflatiepercentage van 3,0%. Bedragen boven € 20 zullen, waar mogelijk, worden afgerond op hele euro's. De leges van hoofdstuk 2 worden ter vaststelling aan de raad aangeboden zodra deze beschikbaar zijn.

Tarieven Leges

We stellen voor de leges van hoofdstuk 1 en 3, met uitzondering van de wettelijke maximumtarieven en eventuele andere wijzigingen voor 2023, met 3,0% te verhogen ten opzichte van 2022.

Lijkbezorgingsrechten

Voorgesteld wordt deze rechten voor 2023 te verhogen met het inflatiepercentage van 3,0%. Bedragen boven € 20 zullen, waar mogelijk, worden afgerond op hele euro's.

Tarieven lijkbezorgingsrechten

Voorgesteld wordt voor 2023 de tarieven lijkbezorgingsrechten ten opzichte van 2022 met 3,0% te verhogen.

Marktgelden

Voorgesteld wordt de marktgelden te verhogen met het inflatiepercentage van 3,0%.

Tarieven marktgelden

Voor 2023 stellen we voor om de marktgelden ten opzichte van 2022 met 3,0% te verhogen.

Parkeerbelastingen

Alleen in de kern Thorn worden parkeerbelastingen geheven. Voor het parkeren op beide parkeerplaatsen in Thorn geldt een dagtarief van € 3,00. We adviseren dit tarief te verhogen met € 0,50 naar een dagtarief van € 3,50.

Tarief parkeerbelastingen

We stellen voor het parkeertarief voor 2023 te verhogen met € 0,50 t.o.v. 2022. Het dagtarief bedraagt € 3,50

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is deels autonoom op het gebied van kwijtschelding gemeentelijke belastingen, d.w.z. dat de gemeente binnen het wettelijk kader (bestaande uit de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad invordering) zelf kan bepalen of kwijtschelding aan haar burgers wordt verleend, in welke mate of in het geheel niet. Dit komt erop neer dat met name burgers met inkomsten uit een uitkering of AOW (bijstandsnorm en een beperkt vermogen) in aanmerking komen voor kwijtschelding. Daarbij worden de bestaanskosten voor 100% meegenomen. Daardoor resteert een beperkte betalingscapaciteit en komen de inwoners zodoende (eerder) in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Op grond van het vastgestelde Armoedebeluid 2022-2024 wordt voorgesteld om het huidige kwijtscheldingsbeleid te handhaven.

Bij de invordering van de volgende belastingen wordt geen kwijtschelding verleend:

- Onroerende-zaakbelastingen
- Rioolheffing (eigenarendeel)
- Toeristenbelasting
- Watertoeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Lijkbezorgingsrechten
- Leges
- Marktgelden
- Parkeergelden

In de volgende gevallen is sprake van beperkte kwijtschelding:

- Bij de invordering van de afvalstoffenheffing wordt alleen kwijtschelding verleend voor het vastrecht en ledigingen tot een maximum van € 96,00 per kalenderjaar.
- Bij de invordering van de hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend voor de tweede hond en iedere hond boven het aantal van twee.

De kosten van kwijtschelding worden, op basis van een eerder amendement, niet doorbelast in de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Kostendekkendheid

Het actualisatieproces van de cijfers op basis van de jaarrekening 2021 is momenteel onderhanden. Parallel hieraan loopt de zeer complexe exercitie om de tarieventabel leges aan te passen aan de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging die beide beoogt zijn in werking te treden op 1 januari 2023. Zodra de uitkomsten hiervan beschikbaar zijn, zullen wij u hierover informeren.

Daarnaast is de kostendekkendheid van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing inzichtelijk gemaakt op basis van de cijfers zoals deze zijn opgenomen in de voorliggende begroting. Onderstaand zijn de uitkomsten van het onderzoek opgenomen.

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid leges

Onderstaand zijn de uitkomsten van het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges gespecificeerd naar de diverse titels.

Titel 1 Algemene dienstverlening	Bedrag
Totaal kosten	€ 402.697
Totaal baten	€ 251.768
Kostendekkendheidspercentage	63%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de kostendekkendheid van hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening 63% bedraagt. Omdat de belangrijkste opbrengsten, i.c. reisdocumenten en rijbewijzen, uit wettelijk vastgestelde maximumtarieven bestaan, kan de kostendekkendheid slechts in beperkte mate worden verhoogd.

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Bedrag
Totaal kosten	€ 596.079
Totaal baten	€ 529.300
Kostendekkendheidspercentage	89%

De kostendekkendheid van hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet bedraagt 89% en past binnen de wettelijk vastgestelde normen.

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn	Bedrag
Totaal kosten	€ 22.265
Totaal baten	€ 7.613
Kostendekkendheidspercentage	34%

Het relatief lage kostendekkendheidspercentage voor hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 van 34% wordt onder meer veroorzaakt doordat de raad in het verleden heeft besloten om geen leges meer te heffen voor evenementen.

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid begraafrechten

Totaaloverzicht begraafrechten	Bedrag
Totaal kosten	€ 188.561
Totaal baten	€ 99.374
Kostendekkendheidspercentage	53%

De kostendekkendheid van de begraafrechten staat, net zoals bij veel andere gemeenten, onder druk vanwege het feit dat steeds meer crematies plaatsvinden in plaats van begravingen. Hierdoor worden minder baten gerealiseerd terwijl de kosten van het onderhoud van de begraafplaatsen (op A-niveau) vrijwel constant blijven en elke kern een eigen begraafplaats heeft.

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid rioolheffing

De onderstaande uitkomsten zijn gebaseerd op de cijfers uit de begroting 2023.

Kosten		Bedrag
0.9	BTW / BCF	€ 498.500
7.2	Riolering	€ 2.842.800
	Reserves en voorzieningen	-€ 1.046.400
	Personeelskosten	€ 335.400
	Overhead	€ 544.200
Totaal Kosten		€ 3.174.500

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Rioolheffing	€ 3.174.500
Totaal Opbrengsten		€ 3.174.500

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten*		€ 3.174.500
Totaal baten*		€ 3.174.500
Kostendekkendheidspercentage		100%

* excl. Indexering (inflatiecorrectie) (Raad 20 december 2022)

De kosten van de rioolheffing worden volledig doorbelast in het tarief. Dit leidt tot een maximale kostendekkendheid van 100%.

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid afvalstoffenheffing

De onderstaande uitkomsten zijn gebaseerd op de cijfers uit de begroting 2023.

Kosten		Bedrag
0.9	BTW/BCF	€ 347.000
7.3	Afval	€ 2.300.000
	Personeelskosten	€ 154.500
	Overhead	€ 207.100
Totaal Kosten		€ 3.008.600

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 3.008.600
Totaal Opbrengsten		€ 3.008.600

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten*		€ 3.008.600
Totaal baten*		€ 3.008.600
Kostendekkendheidspercentage		100%

* Hierbij is nog geen rekening gehouden met ontwikkeling minder aanbiedingen restafval

De kosten van de afvalstoffenheffing worden eveneens volledig doorbelast in het tarief. Dit leidt tot een maximale kostendekkendheid van 100%.

Specificatie raming belastingopbrengsten 2023

Onderstaand is de raming aan van de belastingopbrengsten 2023 in vergelijking tot de raming 2022 opgenomen:

Belastingsoort	Raming opbrengst 2022	Raming opbrengst 2023
OZB eigenaar woning	€ 2.805.500	€ 2.922.500
OZB eigenaar niet - woning	€ 930.900	€ 930.900
OZB gebruiker niet - woning	€ 736.600	€ 749.600
Rioolheffing	€ 3.016.500	€ 3.174.500
Afvalstoffenheffing	€ 2.651.400	€ 3.008.600
Hondenbelasting	€ 135.900	€ 135.900
(Water)toeristenbelasting	€ 464.000	€ 727.200
Forensenbelasting	€ 150.200	€ 154.200
Leges overig	€ 190.000	€ 181.900
Bouwleges	€ 399.500	€ 311.500
Lijkbezorgingsrechten	€ 83.100	€ 83.100
Marktgelden	€ 14.900	€ 8.300
Parkeergelden	€ 90.000	€ 105.000
Totaal	€ 11.668.500	€ 12.493.200

5.8 Openbaarheid

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Het gaat dan om de zogenoemde “passieve openbaarmaking” (openbaarmaking op verzoek). De verplichtingen uit de Woo in verband met de “actieve openbaarmaking” zijn nog niet in werking getreden en zullen uiteindelijk gefaseerd in werking treden. Er is op dit moment nog geen duidelijkheid over het tijdstip van inwerkingtreding van de eerste fase van de actieve openbaarmaking. Dit heeft (met name) te maken met het nog niet operationeel zijn van het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI).

Wet open overheid

De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De Woo kent daarom de verplichting voor overheden om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Om actieve openbaarmaking structureel en duurzaam te kunnen organiseren is het tevens van belang dat de informatiehuishouding van overheden op orde is. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden en schrijft maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken.

Voornemens

De drie MER-gemeenten zijn op dit moment in overleg over de wijze waarop de Woo in de drie gemeenten en in de GR MER moet worden geïmplementeerd. Daartoe wordt een projectgroep ingesteld die zal worden geleid door een externe projectleider. Het project omvat in elk geval een impactanalyse (wat zijn de gevolgen van de invoering van de Woo, wat is nodig om te voldoen aan de wettelijke minimumeisen, wat is betekenis voor de organisatie, de processen, de mensen en de middelen) en een nulmeting (in kaart brengen van de informatiehuishouding). Aan de hand van de impactanalyse en de nulmeting zal een plan van aanpak voor de implementatie worden opgesteld. De projectgroep zal zich in het kader van de implementatie onder meer gaan buigen over het “ambitieniveau” met betrekking tot openbaarheid dat door de organisaties zal worden nagestreefd: volgt de gemeente de wettelijke (basis)verplichtingen of legt zij de lat hoger door extra documenten openbaar te maken waarvoor de openbaarmaking (nog) niet wettelijk is verplicht? Omdat het implementatietraject nog van start moet gaan, kan er op dit moment nog niets worden gezegd over de wijze waarop de implementatie zal plaatsvinden, welke effecten die implementatie zal hebben en welke keuzes (waaronder de keuze voor het – hiervóór al genoemde - ambitieniveau) worden gemaakt. De verwachting is dat in de begroting 2024 concrete informatie over aanpak en effecten van de Woo kan worden meegenomen. Wel kan in het kader van het jaarverslag 2022 een overzicht worden verstrekt van de tot dan toe ontvangen Woo-verzoeken.

5.9 Crisis Oekraïne

Inleiding

Door de voortdurende oorlog in Oekraïne zijn inmiddels meer dan 6,3 miljoen mensen hun land ontvlucht. Dit vraagt om forse inspanningen van gemeenten. Gelet op de breedte van de mogelijke gevolgen van de Russische aanval sinds 24 februari 2022 op Oekraïne en de grote dynamiek die dat met zich meebrengt, maar vooral vanwege de ontstane vluchtelingenstroom is een kernteam Oekraïne ingericht. Het kernteam treedt coördinerend en adviserend op voor alle onderwerpen die te maken hebben met de gevolgen van de Russische aanval op Oekraïne. Het accent ligt op dit moment vooral op (de uitvoering van) opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De burgemeesters hebben de opdracht gekregen om deze opvang te realiseren. De voorzitters van de Veiligheidsregio's treden binnen de eigen Veiligheidsregio coördinerend op. Vanuit het kernteam wordt gewerkt met expertisegroepen en uiteraard wordt actief de samenwerking gezocht met partners en het maatschappelijk middenveld. De opgave voor de Veiligheidsregio Noord en Midden Limburg bedraagt 2.900 Oekraïense vluchtelingen.

Juridische basis opvang

Op 1 april 2022 zijn via een Koninklijk Besluit de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking (Wvb) geactiveerd. Ook is meteen de zogeheten 'Voortduringswet' ingediend bij de Tweede Kamer. Met de activering van deze artikelen is de burgemeester nu formeel belast met de uitvoering van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in zijn of haar gemeente. Het kabinet heeft daarmee een wettelijke basis gecreëerd voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de burgemeester hiervoor verantwoordelijk gemaakt (in medebewind).

Door het creëren van een wettelijke taak voor de burgemeester wordt onder meer bereikt dat gemeenten opvang kunnen aanbieden aan ontheemde Oekraïners. Zij handelen dan niet in strijd met de wet Markt en overheid. Ook wordt daarmee bereikt dat andere bestuursorganen of overheidsbedrijven goederen of diensten aan de burgemeester kunnen aanbieden voor de uitvoering van deze taak zonder zich erom te hoeven bekommeren of zij concurrentie met bedrijven verstoren. De wet Markt en overheid staat toe dat andere bestuursorganen en overheidsbedrijven daarvoor geen marktconforme prijzen vaststellen.

Verschillende vormen van opvang

Er wordt onderscheid gemaakt tussen Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) en Particuliere Opvang Oekraïners (POO).

Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO)

We blijven druk bezig om te inventariseren op welke plaatsen in Maasgouw we vanuit de gemeente, uiteraard in samenwerking met instanties, bedrijven en inwoners, GOO kunnen realiseren. Een GOO kan kleinschalig zijn, bijvoorbeeld een vakantiewoning, maar ook groter van omvang, bijvoorbeeld het gebruik van een (kantoor-)pand met meerdere kamers. Ook onderzoeken we of de huisvesting op een schip tot de mogelijkheden behoort. Duidelijk is dat het steeds gaat om maatwerk-beoordelingen en een zorgvuldige inschatting of het mogelijk is om ergens een passende en veilige opvang te realiseren. We richten ons op opvang voor de langere termijn, dus niet op crisisnoodopvang in sporthallen bijvoorbeeld. Inmiddels worden er circa 30 ontheemden opgevangen in gemeentelijke opvanglocaties en ongeveer 35 in particuliere opvanglocaties.

Verstrekkingsen

Op grond van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne hebben vluchtelingen uit Oekraïne die voldoen aan de criteria recht op verstrekkingen in de vorm van leefgeld en een mogelijke aanvullende uitkering. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de verstrekking daarvan. Het kader voor verstrekkingen voor ontheemden uit Oekraïne sluit aan op de verstrekkingen die asielzoekers en vergunninghouders die bij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) verblijven en bij de COA-logeerregeling wanneer er sprake is van een POO maar wijkt er toch ook nadrukkelijk van af.

Bekostigingsregeling

Het kabinet heeft de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne vastgesteld en bekend gemaakt. Op basis hiervan vergoedt het rijk de gemeentelijke kosten voor de opvang van ontheemden voor zowel de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) als de Particuliere Opvang Oekraïners (POO).

De regeling voorziet in het volgende:

- Een normbedrag van minimaal € 100 per dag per gerealiseerd bed voor opvang van ontheemden in de GOO. Het bedrag wordt, indien nodig, naar boven bijgesteld op basis van een monitoronderzoek;
- Een vergoeding op basis van werkelijke kosten voor transitie, verbouwing en realisatie van gebouwen. Een gemeente die hier gebruik van wenst te maken moet daarvoor toestemming vragen aan het ministerie van J&V;
- Een uitzonderingsbepaling voor gemeenten waarvoor het vastgestelde normbedrag niet toereikend is.
- Een vergoeding van het betaalde leefgeld en de wooncomponent aan mensen in de POO;
- Een normbedrag voor de vergoeding van de uitvoeringskosten en verstrekkingen (leefgeld en wooncomponent), de inschrijving BRP en de buitengewone kosten in de POO. Het normbedrag moet nog vastgesteld worden en maakt onderdeel uit van het monitoringsonderzoek, zoals hierboven benoemd.

De regeling is met terugwerkende kracht ingegaan vanaf 1 maart 2022 met een looptijd van maximaal zes maanden. Vanaf 1 september jl. is deze opgevolgd door een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De vergoeding gebeurt op basis van een Specifieke Uitkering (SPUK) en wordt door gemeenten verantwoord via hun eigen jaarrekening op basis van de SiSa-systematiek.

Scholing en kinderopvang

Onder de vluchtelingen uit Oekraïne zijn ook veel kinderen. Het belang van onderwijs en opvang is evident. Een landelijke regeling wordt verwacht, maar deze is er nog niet. Toch wachten we daar niet op. We willen voldoen aan de garantiefunctie (artikel 23, vierde lid, van de Grondwet), op grond waarvan het gemeentebestuur verplicht is te voorzien in voldoende en voor alle leerplichtige leerlingen toegankelijk openbaar onderwijs. Op dit moment zijn we de scholing en kinderopvang aan het inrichten zodat hier snel gebruik van gemaakt kan worden. Dit gebeurt uiteraard in overleg met de besturen van onderwijs- en welzijnsinstellingen en kinderopvang. Vooralsnog hebben we gekozen voor een praktische invulling door de groep basisschool leerlingen met moeder onder te brengen bij de Toermalijn in samenwerking met Wijzers in Onderwijs. Voor de jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar zal de eerste 2 weken worden gebruikt om te acclimatiseren en zal duidelijk worden welke kinderen digitaal onderwijs volgen, welke kinderen blijven, etc. De mogelijkheden voor de inzet van een Internationale Schakel Klas (ISK) worden verkend. Alle wijzigingen, nieuwe aanmeldingen worden met elkaar besproken en vanuit daar wordt maatwerk geleverd.

Contract Gazprom

In diverse media verschenen berichten dat er geen Russisch gas meer zou worden geleverd. Aanleiding van deze berichtgeving was onder meer het stopzetten van de gasleveringen door Gazprom aan GasTerra. Voor de gemeente Maasgouw zijn er geen directe gevolgen verbonden aan dit 'bericht van niet leveren'. GasTerra is groothandelaar in aardgas en groen gas en koopt gas van binnen- en buitenlandse producenten en op de vrije gasmarkt. GasTerra had ook een contract met Gazprom. GasTerra levert op haar beurt gas aan energiebedrijven, industrieën en andere grootafnemers. Het Gazprom dat stopt met leveren is niet hetzelfde bedrijf als Gazprom Energy NL waarmee de gemeente Maasgouw een contract heeft. Gazprom Energy NL is niet meer of minder afhankelijk van gasleveringen uit Rusland dan andere gasleveranciers in Nederland. Gazprom Energy NL betreft het gas van dezelfde groothandelsmarkt als de meeste andere leveranciers. Het bedrijf bevestigt op hun website dat ze hun contractuele verplichtingen aan klanten en partners nakomen met dezelfde inzet als altijd.

Overige financiën

In budgettaire zin is er in de begroting 2023 geen rekening gehouden met uitgaven en inkomsten als gevolg van de opvang en bijkomende kosten van opvang van ontheemden uit Oekraïne. Dit vanwege het uitgangspunt dat de kosten budgettair neutraal volledig vergoed zullen worden door het rijk als gevolg van de eerder genoemde bekostigingsregeling. Wel is voor zover als mogelijk in budgettaire zin geanticipeerd op de hogere (energie-)kosten die direct samenhangen met de oorlogssituatie in Oekraïne.

6. Financiële (meerjaren-)planning

6.1 Programmaplan: baten en lasten per programma

Programma	Taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
01 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering							
	Lasten						
	0.1 - Bestuur	1.288.712	1.336.214	1.288.957	1.287.264	1.287.263	1.285.795
	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	2.186.341	1.887.743	1.974.086	1.986.678	1.998.677	2.001.238
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	199.642	557.842	134.713	134.305	134.305	134.305
	3.1 - Economische ontwikkeling	14.500	38.500	14.500	14.500	14.500	14.500
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie		100.000				
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	85.615	88.251	87.245	86.682	86.682	86.682
	Totaal Lasten	3.774.811	4.008.550	3.499.501	3.509.429	3.521.427	3.522.520
	Baten						
	0.1 - Bestuur	17.094					
	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	296.262	76.032	76.032	76.032	76.032	76.032
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	90.452	112.165	20.660	20.660	20.660	20.660
	3.1 - Economische ontwikkeling	28.757					
	Totaal Baten	432.565	188.197	96.692	96.692	96.692	96.692
	Saldo	-3.342.245	-3.820.353	-3.402.809	-3.412.737	-3.424.735	-3.425.828
02 Dienstverlening							
	Lasten						
	0.2 - Burgerzaken	562.773	548.019	485.067	482.372	482.372	482.372
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	6.503	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
	2.1 - Verkeer en vervoer	21.068	20.417	21.748	21.561	21.561	21.561
	7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	113.805	132.958	141.574	141.038	138.738	138.738
	Totaal Lasten	704.149	710.394	657.389	653.971	651.671	651.671
	Baten						
	0.2 - Burgerzaken	298.275	239.815	220.415	350.415	348.415	359.415
	7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	92.886	83.054	83.054	83.054	83.054	83.054
	Totaal Baten	391.161	322.869	303.469	433.469	431.469	442.469
	Saldo	-312.988	-387.525	-353.920	-220.502	-220.202	-209.202
03 Sociaal domein							
	Lasten						
	3.4 - Economische promotie	11.904	13.484	13.484	13.484	13.484	13.484
	4.1 - Openbaar basisonderwijs	45.391	54.903	54.903	54.903	54.903	54.903
	4.2 - Onderwijshuisvesting	1.031.692	1.010.075	919.738	919.587	919.586	919.446
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	745.177	1.034.670	841.038	840.337	840.338	839.511
	5.1 - Sportbeleid en activering	1.695.756	1.767.845	1.684.715	1.678.214	1.676.802	1.686.557
	5.2 - Sportaccommodaties	1.347.581	1.431.206	1.380.460	1.366.364	1.447.816	1.454.518
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	452.079	499.996	510.168	509.303	496.021	495.621
	5.6 - Media	313.516	320.534	350.558	350.458	321.458	321.458
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	81.438	88.237	68.185	21.402	21.302	21.302
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	2.322.124	2.708.345	3.017.457	3.043.786	2.824.384	2.820.351
	6.2 - Wijkteams	1.053.061	1.145.861	1.304.399	1.303.698	1.303.698	1.303.698
	6.3 - Inkomensregelingen	6.926.307	7.900.742	6.784.130	6.771.418	6.763.718	6.763.718
	6.4 - Begeleide participatie	2.978.153	3.078.325	2.665.934	2.578.740	2.516.082	2.483.836
	6.5 - Arbeidsparticipatie	473.869	739.657	670.696	631.469	620.027	615.273
	6.6 - Maatwerkvoorziening (WMO)	1.016.429	1.396.134	1.433.257	1.431.951	1.423.047	1.405.430
	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	3.762.457	3.938.322	3.980.567	3.979.766	3.979.766	3.979.766
	6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	4.502.931	4.270.738	4.235.434	4.139.033	3.739.033	3.743.033
	6.81 - Geescaleerde zorg 18+	88.245	1.017.911	723.405	828.672	896.759	897.346
	6.82 - Geescaleerde zorg 18-	556.466	639.974	695.477	694.574	694.574	694.574
	7.1 - Volksgezondheid	896.604	1.074.490	1.015.645	1.003.445	1.003.445	1.003.445
	Totaal Lasten	30.301.180	34.131.449	32.349.650	32.160.604	31.556.243	31.517.270
	Baten						
	4.2 - Onderwijshuisvesting	133.711	137.119	137.119	137.119	137.119	137.119
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	110.369	247.881	133.548	133.548	133.548	133.548
	5.1 - Sportbeleid en activering	682.077	633.431	614.331	613.431	614.331	614.331
	5.2 - Sportaccommodaties	113.303	80.697	91.897	91.897	91.897	91.897
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.803	6.121	6.121	6.121	6.121	6.121
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	207.259	275.150	175.150	175.150	175.150	175.150
	6.3 - Inkomensregelingen	4.850.257	4.337.685	4.140.302	4.140.302	4.140.302	4.140.302
	6.4 - Begeleide participatie		144.588				
	6.6 - Maatwerkvoorziening (WMO)	14.272	61.700	63.400	64.100	64.100	64.100
	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	169.612	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
	6.81 - Geescaleerde zorg 18+		911.157	922.527	925.394	925.981	926.568
	7.1 - Volksgezondheid		64.800	12.200	0	0	0
	Totaal Baten	6.286.662	7.085.329	6.481.595	6.472.062	6.473.549	6.474.136
	Saldo	-24.014.518	-27.046.120	-25.868.055	-25.688.542	-25.082.694	-25.043.134

Programma	Taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
04 Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed							
	Lasten						
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	107.291	103.085	109.742	108.804	108.804	108.804
	2.1 - Verkeer en vervoer	2.953.161	3.560.702	4.057.934	4.167.272	4.036.724	4.126.059
	2.2 - Parkeren	27.026	22.127	22.559	22.480	21.940	20.911
	2.4 - Economische havens en waterwegen	40.198	73.827	61.803	60.500	48.600	48.600
	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	324	311	311	311	311	311
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.576.238	1.611.914	1.990.490	1.995.689	1.993.908	1.995.123
	7.2 - Riolering	1.523.577	1.816.339	1.938.028	1.957.186	2.038.610	2.030.040
	7.4 - Milieubeheer	3.882	7.669	7.669	7.669	7.669	7.670
	Totaal Lasten	6.231.698	7.195.974	8.188.536	8.319.911	8.256.566	8.337.518
	Baten						
	2.1 - Verkeer en vervoer	129.740	40.500	40.500	40.500	40.500	40.500
	2.4 - Economische havens en waterwegen	2.729	500	500	500	500	500
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.715	1	1	1	1	1
	7.2 - Riolering	3.693.274	3.976.345	4.245.883	4.316.560	4.452.422	4.513.284
	7.4 - Milieubeheer		319	319	319	319	319
	Totaal Baten	3.832.457	4.017.665	4.287.203	4.357.880	4.493.742	4.554.604
	Saldo	-2.399.241	-3.178.309	-3.901.333	-3.962.031	-3.762.824	-3.782.914
05 Leefomgeving, wonen en economie							
	Lasten						
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	187.301	129.834	122.234	121.341	116.817	115.913
	2.1 - Verkeer en vervoer	277.454	260.429	288.412	262.723	262.723	262.723
	2.3 - Recreatieve havens	94.473	106.907	100.084	93.919	93.919	93.919
	2.4 - Economische havens en waterwegen	225	11.193	61.193	11.193	11.193	11.193
	3.1 - Economische ontwikkeling	308.170	463.938	364.781	292.661	188.070	188.070
	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	42.550	56.648	73.779	73.592	57.792	57.792
	3.4 - Economische promotie	729.996	824.973	868.006	789.815	789.815	789.815
	5.4 - Musea	178.394	176.347	168.702	168.415	168.415	168.415
	5.5 - Cultureel erfgoed	168.937	194.697	175.023	174.272	174.272	169.769
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	177.581	395.815	486.779	386.404	343.904	343.904
	7.3 - Afval	2.838.056	2.425.995	2.622.097	2.614.812	2.616.412	2.618.612
	7.4 - Milieubeheer	320.278	466.104	267.839	186.713	186.713	186.713
	8.1 - Ruimte en leefomgeving	852.468	927.938	866.487	860.479	860.479	860.479
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.091.763	-65.900	-84.900	-84.900	-84.900	-84.900
	8.3 - Wonen en bouwen	2.863.373	3.649.694	3.787.614	3.604.647	3.603.422	3.594.690
	Totaal Lasten	12.131.017	10.024.612	10.168.130	9.556.086	9.389.046	9.377.107
	Baten						
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	1.250.431	69.320	69.320	69.320	69.320	69.320
	0.63 - Parkeerbelasting	101.964	90.000	105.000	105.000	105.000	105.000
	2.1 - Verkeer en vervoer	225	0	0	0	0	0
	2.3 - Recreatieve havens	27.877	25.240	25.240	25.240	25.240	25.240
	3.1 - Economische ontwikkeling		0				
	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29.284	27.750	28.050	28.050	28.050	28.050
	3.4 - Economische promotie	37.781	14.250	25.750	25.980	26.215	26.454
	5.4 - Musea	8.786	8.700	8.700	8.700	8.700	8.700
	5.5 - Cultureel erfgoed	5	5	5	5	5	5
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	46.945	50.050	50.050	50.050	50.050	50.050
	7.3 - Afval	3.303.988	2.788.812	3.172.650	3.167.213	3.168.813	3.171.013
	7.4 - Milieubeheer	43.370	267	2.867	2.867	2.867	2.867
	8.1 - Ruimte en leefomgeving	38.508	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.887.669					
	8.3 - Wonen en bouwen	862.571	493.391	405.391	405.391	405.391	405.391
	Totaal Baten	9.639.405	3.577.785	3.903.023	3.897.816	3.899.651	3.902.090
	Saldo	-2.491.612	-6.446.827	-6.265.107	-5.658.270	-5.489.395	-5.475.017

Programma	Taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
06 Gebiedsontwikkelingen							
	Lasten						
	2.4 - Economische havens en waterwegen						
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	63.204	73.834	243.497	43.122	43.122	43.122
	8.3 - Wonen en bouwen	21.304	1.080.500	390.000	0	0	0
	Totaal Lasten	84.508	1.154.334	633.497	43.122	43.122	43.122
	Saldo	-84.508	-1.154.334	-633.497	-43.122	-43.122	-43.122
Totaal te realiseren raadprogramma's		-32.645.112	-42.033.468	-40.424.721	-38.985.204	-38.022.972	-37.979.217
Algemene dekkingsmiddelen							
	Lasten						
	0.5 - Treasury	510.798	623.809	536.500	604.500	712.900	746.468
	0.61 - OZB woningen	178.755	159.733	193.233	178.933	182.233	186.933
	0.64 - Belastingen overig	78.729	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	Totaal Lasten	768.282	786.542	732.733	786.433	898.133	936.401
	Baten						
	0.5 - Treasury	1.360.295	1.253.260	1.222.279	1.043.565	910.305	904.734
	0.61 - OZB woningen	2.725.232	2.805.475	2.922.475	3.080.275	3.253.200	3.285.700
	0.62 - OZB niet-woningen	1.597.926	1.667.500	1.680.500	1.693.500	1.701.100	1.708.700
	0.64 - Belastingen overig	134.149	138.924	138.924	138.924	138.924	138.924
	0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	39.116.850	40.219.725	42.900.722	43.691.486	43.727.786	40.929.974
	3.4 - Economische promotie	496.874	614.200	881.800	1.034.200	1.126.900	1.126.900
	Totaal Baten	45.431.326	46.699.084	49.746.700	50.681.950	50.858.215	48.094.932
	Saldo	44.663.044	45.912.542	49.013.967	49.895.517	49.960.082	47.158.531
Overhead							
	Lasten						
	0.4 - Overhead	11.184.290	10.581.757	10.982.129	10.810.961	10.737.881	10.748.487
	Totaal Lasten	11.184.290	10.581.757	10.982.129	10.810.961	10.737.881	10.748.487
	Baten						
	0.4 - Overhead	473.698	245.300	245.300	245.300	245.300	245.300
	Totaal Baten	473.698	245.300	245.300	245.300	245.300	245.300
	Saldo	-10.710.591	-10.336.457	-10.736.829	-10.565.661	-10.492.581	-10.503.187
Onvoorzien							
	Lasten						
	0.8 - Overige baten en lasten (onvoorzien incidenteel)	-2.554	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	0.8 - Overige baten en lasten (taakstelling bestaand beleid)		-11.400	-36.400	-61.400	-61.400	-61.400
	0.11- Resultaat van rekening van baten en lasten	4.035.119					
	Totaal Lasten	4.032.565	13.600	-11.400	-36.400	-36.400	-36.400
	Baten						
	0.8 - Overige baten en lasten	-26.584					
	Totaal Baten	-26.584					
	Saldo	-4.059.149	-13.600	11.400	36.400	36.400	36.400
Totaal BBV programma's		29.893.303	35.562.485	38.288.538	39.366.256	39.503.901	36.691.744
Totaal saldo baten en lasten programma's		-2.751.809	-6.470.983	-2.136.183	381.052	1.480.929	-1.287.473

Programma	Taakveld	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Mutaties reserves							
01 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering							
	Lasten						
	Baten			25.654	25.654	25.654	25.654
	Saldo			25.654	25.654	25.654	25.654
02 Dienstverlening							
	Lasten						
	Baten			1.304	1.304	1.304	1.304
	Saldo			1.304	1.304	1.304	1.304
03 Sociaal domein							
	Lasten						
	Baten			1.115.807	922.799	873.195	838.737
	Saldo			1.115.807	922.799	873.195	838.737
04 Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed							
	Lasten						
	Baten			81.478	66.439	65.493	65.493
	Saldo			81.478	66.439	65.493	65.493
05 Leefomgeving, wonen en economie							
	Lasten						
	Baten			671.374	57.116	56.881	56.642
	Saldo			671.374	57.116	56.881	56.642
06 Gebiedsontwikkelingen							
	Lasten						
	Baten			590.000	0	0	0
	Saldo			590.000	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen							
	Lasten						
	Baten						
	Saldo						
Overhead							
	Lasten			400.000	0	0	0
	Baten			758.003	316.562	310.818	299.643
	Saldo			358.003	316.562	310.818	299.643
Vennootschapsbelasting (VPB)							
	Lasten						
	Baten						
	Saldo						
Onvoorzien							
	Lasten						
	Baten						
	Saldo						
Mutaties reserves							
	Lasten	1.584.603	2.901.210				
	Baten	4.336.412	9.372.193				
	Saldo	2.751.809	6.470.983				
Saldo reserves		2.751.809	6.470.983	2.843.620	1.389.874	1.333.345	1.287.473
Resultaat							
		0	0	707.437	1.770.926	2.814.274	0

6.2 Overzicht incidentele baten en lasten

(Conform artikel 19 lid c BBV)

Bedragen in €					
INCIDENTELE LASTEN:	2023	2024	2025	2026	Pagina
Programma 01. Algemeen bestuur en bedrijfsvoering					
Niet van toepassing					
Programma 02. Dienstverlening					
Niet van toepassing					
Programma 03. Sociaal Domein					
Dorpscontactpersonen	78.500				41
Inclusie	75.500	75.500			42
Sport; aanleg jeu de boules baan Linne en omvorming sportveld MBC 13	21.000				46
Bibliotheek	29.000	29.000			48
Expertteam jeugdzorg Roermond	25.400				21 begr.2022
Beleidsmedewerker lokaal preventief jeugd beleid en onderwijs	83.700				23 begr.2022
Cultuurbeleid	7.500	7.500			27 begr.2022
Programma 04. Beheer openbare ruimte, infra, en vastgoed					
Nieuw beleidsplan openbare verlichting	15.000				56
Indexatie energiekosten	420.000	420.000			57
Programma 05. Leefomgeving, wonen en economie					
Extra taken MER-OD	135.000				65
Groenimpuls Maasgouw	100.000				67
Communicatie duurzaamheid	80.000				68
Woonwagenstandplaatsen	30.000				70
Regionale verkeersplannen	24.000				72
Economisch uitvoeringsprogramma (personeel)	80.000	80.000			73
Economisch uitvoeringsprogramma (overige kosten)	30.000				73
Revitalisering industriehaven Koeweide Maasbracht	50.000				75
Waardevol Toerisme Maasgouw	75.000				76
Programma 06. Gebiedsontwikkelingen					
Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen (personeel)	200.000				84
Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen (advies en overige kosten)	300.000				84
Gebiedsontwikkeling vakantieparken	90.000				87
Overhead					
Duurzame inzetbaarheid van medewerkers/vitaliteitsbeleid	400.000				19
Aanschaf persoonlijke internet pagina (PIP)	10.000				28
Aanschaf E-dienst huwelijk- en geregistreerd partnerschap	9.000				28
Onvoorzien					
Lasten onvoorzien incidenteel	25.000	25.000	25.000	25.000	n.v.t
Totaal raming incidentele lasten	2.393.600	637.000	25.000	25.000	

(Conform artikel 19 lid c BBV)

Bedragen in €					
INCIDENTELE BATEN	2023	2024	2025	2026	Pagina
Programma 01. Algemeen bestuur en bedrijfsvoering					
Niet van toepassing					
Programma 02. Dienstverlening					
Niet van toepassing					
Programma 03. Sociaal Domein					
Dorpscontactpersonen (Res.)	78.500				41
Inclusie (Res.)	75.500				42
Aanleg jeu de boules baan Linne , omvorming sportveld MBC 13 (Res.)	21.000				46
Bibliotheek (Res.)	29.000				48
Programma 04. Beheer openbare ruimte, infra, en vastgoed					
Nieuw beleidsplan openbare verlichting (Res.)	15.000				56
Programma 05. Leefomgeving, wonen en economie					
Extra taken MER-OD (Res.)	135.000				65
Groenimpuls Maasgouw (Res.)	100.000				67
Communicatie duurzaamheid (Res.)	80.000				68
Woonwagenstandplaatsen (Res.)	30.000				70
Regionale verkeersplannen (Res.)	24.000				72
Economisch uitvoeringsprogramma (Res.)	80.000				73
Economisch uitvoeringsprogramma (Res.)	30.000				73
Revitalisering industriehaven Koeweide Maasbracht (Res.)	50.000				75
Waardevol Toerisme Maasgouw (Res.)	75.000				76
Verkoop gronden (reststrookjes en overhoeken)	10.000	10.000	10.000	10.000	
Programma 06. Gebiedsontwikkelingen					
Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen personeel (Res.)	200.000				84
Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen advies en overige kosten (Res.)	300.000				84
Gebiedsontwikkeling vakantieparken (Res.)	90.000				87
Overhead					
Duurzame inzetbaarheid van medewerkers/vitaliteitsbeleid (Res.)	400.000				19
Aanschaf persoonlijke internet pagina (PIP) (Res.)	10.000				28
Aanschaf E-dienst huwelijk- en geregistreerd partnerschap (Res.)	9.000				28
Onvoorzien					
Niet van toepassing					
Totaal raming incidentele baten	1.842.000	10.000	10.000	10.000	

Toelichting incidentele baten en lasten

Ter onderbouwing van structureel en reëel evenwicht van de meerjarenbegroting is het van belang om de incidentele baten en lasten uit te zuiveren. In onderstaand overzicht wordt het incidentele karakter van de opgenomen uitgaven en inkomsten nader gemotiveerd.

Programma 03. Sociaal domein

Dorpscontactpersonen (€ 78.500)

Inzet van dorpscontactpersonen betreft incidentele formatie uitbreiding van 1 fte in afwachting van de evaluatie november 2022. Al naar gelang uitkomst van evaluatie kan structurele inzet overwogen worden inclusief bijbehorende structurele dekking. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Inclusie (€ 75.500 in 2023 en 2024)

Inzet tijdelijke ambtelijke capaciteit voor visie en planvorming voor 2 jaar. Na deze fase zal voor 2025, afhankelijk van ambitieniveau, structurele inzet van middelen worden afgewogen. Incidentele dekking vindt in 2023 plaats uit reserve. In 2024 zijn wordt het structurele begrotingssaldo ter dekking aangewend.

Aanleg jeu de boules baan Linne, omvorming sportveld MBC13 (€ 21.000)

De aanlegkosten voor de jeu de boulesbaan in Linne betreffen een eenmalige investering van € 6.000. De omvorming van het sportveld MBC13 naar een regulier sportveld brengt eenmalig hogere (onderhouds-) kosten van € 15.000 met zich mee. De structurele onderhoudskosten zijn in de reguliere exploitatie afgedekt. Beide eenmalige uitgaven zijn incidenteel afgedekt uit reserve.

Bibliotheek (€ 29.000 in 2023 en 2024)

Inzet community librarian voor 2 jaar. Voortzetting afhankelijk van nieuwe bibliotheekbeleid vanaf 2025. Incidentele dekking vindt in 2023 plaats uit reserve. In 2024 zijn wordt het structurele begrotingssaldo ter dekking aangewend.

Expertteam jeugdzorg Roermond (€ 25.400 in 2022 en 2023)

Uitgaven in MLO-verband zijn vooralsnog gekoppeld aan de incidentele rijksbudgetten die hiervoor in 2022 en 2023 beschikbaar zijn gesteld (zie begroting 2022). Structurele inzet van het expertteam zal (naast de reeds ervaren meerwaarde op basis van de evaluatie eind 2020) mede afhankelijk zijn van de rijksmiddelen die voor de verdere periode (vanaf 2024) beschikbaar worden gesteld.

Beleidsmedewerker lokaal preventief jeugdbeleid en onderwijs (€ 83.700 in 2022 en 2023)

Inzet beleidsmedewerker (1 fte) voor 2 jaar. Afhankelijk van effecten wordt structurele inzet overwogen. Middelen zijn bij de begroting 2022 voor 2022 en 2023 afgedekt uit het reguliere begrotingssaldo.

Cultuurbeleid (€ 7.500 in 2022, 2023 en 2024)

Het regionale cultuurprogramma voor de cultuurregio Noord heeft een looptijd van 3 jaar. Middelen zijn bij de begroting 2022 voor 2022, 2023 en 2024 afgedekt uit het reguliere begrotingssaldo.

Programma 04. Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Nieuw beleidsplan openbare verlichting (€ 15.000)

Het huidige beleidsplan openbare verlichting heeft een looptijd tot en met 2023 (zie ook paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen). In 2023 dient het beleidsplan openbare verlichting voor de periode 2024-2027 opgesteld te worden, waarvoor incidenteel externe expertise wordt ingeschakeld. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Indexatie energiekosten (€ 420.000 in 2023 en 2024)

De prijsontwikkeling van de energiekosten is als gevolg van de oorlog in Oekraïne onvoorspelbaar. In de 1^e Prorap 2022 zijn de energiekosten op basis van de prijsontwikkelingen destijds al met afgerond € 400.000 structureel bijgesteld (voor gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, rioolgemalen en evenementen-),

markt en havenkosten). Sindsdien zijn de prijzen verder gestegen, maar is er geen zicht hoe de energiecrisis zich verder ontwikkelt en wat dit betekent voor de structurele gemeentelijke exploitatie. Dit zal mede afhankelijk zijn van de oorlogssituatie in Oekraïne, besparingsmogelijkheden, rijksbeleid op gebied van energie, beschikbaarheid van alternatieve energiebronnen en compensatie via de algemene uitkering. Vooralsnog is in budgettaire zin in 2023 en 2024 rekening gehouden met hogere energieprijzen. In de komende periode worden de ontwikkelingen gemonitord en zal budgettaire vertaling plaatsvinden. Het structurele begrotingssaldo wordt ter dekking aangewend.

Programma 05. Leefomgeving, wonen en economie

Extra taken MER Omgevingsdienst (€ 135.000)

Voor structurele werkzaamheden wordt in de begroting 2023 € 200.000 structureel bijgeraamd. Daarnaast is sprake van incidentele bijdrage voor extra urenafname t.b.v. Maasgouwse projecten. Extra ureninzet na 2023 dient te worden gezien in samenhang met benodigde capaciteit bij de MER OD als gevolg van invoering van de Omgevingswet. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Groenimpuls Maasgouw (€ 100.000)

De incidentele middelen worden ingezet voor een groenimpuls voor het buitengebied. Het betreft ontwikkeling van nieuwe natuur om ecologische verbindingen te realiseren of versterken. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Communicatie duurzaamheid (€ 80.000)

Voor uitwerking klimaatdoelen zijn rijksmiddelen ad € 430.000 beschikbaar gesteld. Eenmalige inzet van extra personele capaciteit voor communicatie rondom energietransitie is niet binnen de rijksmiddelen afgedekt. Dekking van deze incidentele kosten vindt plaats uit reserve.

Woonwagendplaatsen (€ 30.000)

De eenmalige kosten hebben betrekking op algemene kosten en communicatiekosten rondom overdracht van woonwagendplaatsen. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Regionale verkeersplannen (€ 24.000)

De eenmalige kosten zijn bestemd voor het opstellen van een mobiliteitsvisie (in samenwerking met buurgemeenten). Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Economisch uitvoeringsprogramma (personeel € 80.000 in 2023 en 2024 en overige kosten € 30.000 in 2023)

In 2023 en 2024 is sprake van tijdelijk extra personele kosten voor realisatie van het economisch uitvoeringsprogramma dat een looptijd heeft tot en met 2026. Voor de periode vanaf 2025 is het uitgangspunt dat de werkzaamheden binnen de bestaande personele capaciteit worden uitgevoerd. Incidentele dekking van de tijdelijke kosten vindt plaats uit reserve.

Revitalisering industriehaven Koeweide Maasbracht (€ 50.000)

Het in 2022 af te ronden inventariserend onderzoek vormt de basis voor een onderzoek naar mogelijkheden tot revitalisering van de industriehaven Koeweide. Voor dit laatste onderzoek is een eenmalig onderzoeksbudget benodigd. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Waardevol toerisme Maasgouw (€ 75.000)

Het eenmalig budget is benodigd om te komen tot nieuw beleid en uitvoeringsprogramma i.h.k.v. waardevol toerisme. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Verkoop gronden (€ 10.000 2023 t/m 2026)

In de meerjarenbegroting is in 2023 t/m 2026 op basis van ervaringsgegevens jaarlijks een incidentele inkomstenpost van € 10.000 opgenomen voor verkoop van reststrookjes en overhoeken. Omdat het telkens unieke grondstukjes betreft, is er sprake van een jaarlijks terugkerende incidentele opbrengst.

Programma 06. Gebiedsontwikkelingen

Gecoördineerde aanpak gebiedsontwikkelingen (personeel en advies en overige kosten € 500.000)

Het eenmalige werkbudget is nodig voor specialistisch advies, onderzoek en ondersteuning bij de coördinatie van de onderkende gebiedsontwikkelingen en bijbehorende projecten. Ook wordt het budget aangewend voor tijdelijke vervangingscapaciteit om interne medewerkers in te zetten voor de gebiedsontwikkelingen. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Gebiedsontwikkeling vakantieparken (€ 90.000)

Externe kosten voor opstellen procesaanpak 'rode en groene spoor' voor vakantieparken. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Overhead

Duurzame inzetbaarheid medewerkers / vitaliteitsbeleid (€ 400.000)

Het budget wordt aangewend voor storting in de reserve (voormalig) personeel ten behoeve van maatwerkafspraken voor behoud van een vitaal personeelsbestand. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve.

Aanschaf persoonlijke internetpagina (PIP) (€ 10.000)

De aanschaf heeft betrekking op eenmalige implementatiekosten. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve. De structurele exploitatiekosten van € 5.000 zijn structureel afgedekt in de exploitatie.

Aanschaf E-dienst huwelijk en geregistreerd partnerschap (€ 9.000)

De aanschaf heeft betrekking op eenmalige implementatiekosten. Incidentele dekking vindt plaats uit reserve. De structurele exploitatiekosten van € 3.000 zijn structureel afgedekt in de exploitatie.

Onvoorzien

Lasten onvoorzien incidenteel

Het college kan op begrotingsbasis jaarlijks incidenteel beschikken over een bedrag van € 25.000 voor onvoorziene uitgaven. Deze geraamde post is structureel afgedekt in de exploitatie. Verantwoording over inzet van de post onvoorzien vindt plaats via de reguliere P&C-cyclus.

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma 1. (Algemeen Bestuur & Bedrijfsvoering)	3.499.500	-	3.499.500	3.509.400	-	3.509.400	3.521.400	-	3.521.400	3.522.500	-	3.522.500
Lasten programma 2. (Dienstverlening)	657.400	-	657.400	654.000	-	654.000	651.700	-	651.700	651.700	-	651.700
Lasten programma 3. (Sociaal Domein)	32.349.700	320.600	32.029.100	32.160.600	112.000	32.048.600	31.556.200	-	31.556.200	31.517.300	-	31.517.300
Lasten programma 4. (Beheer Openbare ruimte, Infra en Vastgoed)	8.188.500	435.000	7.753.500	8.319.900	420.000	7.899.900	8.256.600	-	8.256.600	8.337.500	-	8.337.500
Lasten programma 5. (Leefomgeving Wonen en Economie)	10.168.100	604.000	9.564.100	9.556.100	80.000	9.476.100	9.389.000	-	9.389.000	9.377.100	-	9.377.100
Lasten programma 6. (Gebieds -ontwikkelingen)	633.500	590.000	43.500	43.100	-	43.100	43.100	-	43.100	43.100	-	43.100
Totaal lasten programma's raad	55.496.700	1.949.600	53.547.100	54.243.100	612.000	53.631.100	53.418.000	0	53.418.000	53.449.200	0	53.449.200
Baten programma 1. (Algemeen Bestuur & Bedrijfsvoering)	96.700	-	96.700	96.700	-	96.700	96.700	-	96.700	96.700	-	96.700
Baten programma 2. (Dienstverlening)	303.500	-	303.500	433.500	-	433.500	431.500	-	431.500	442.500	-	442.500
Baten programma 3. (Sociaal Domein)	6.481.600	-	6.481.600	6.472.000	-	6.472.000	6.473.500	-	6.473.500	6.474.100	-	6.474.100
Baten programma 4. (Beheer Openbare ruimte, Infra en Vastgoed)	4.287.200	-	4.287.200	4.357.900	-	4.357.900	4.493.700	-	4.493.700	4.554.600	-	4.554.600
Baten programma 5. (Leefomgeving Wonen en Economie)	3.903.000	10.000	3.893.000	3.897.800	10.000	3.887.800	3.899.600	10.000	3.889.600	3.902.100	10.000	3.892.100
Baten programma 6. (Gebieds -ontwikkelingen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten programma's raad	15.072.000	10.000	15.062.000	15.257.900	10.000	15.247.900	15.395.000	10.000	15.385.000	15.470.000	10.000	15.460.000
Saldo van baten en lasten programma's	-40.424.700	-1.939.600	-38.485.100	-38.985.200	-602.000	-38.383.200	-38.023.000	10.000	-38.033.000	-37.979.200	10.000	-37.989.200
Lasten algemene dekkingsmiddelen	732.800	-	732.800	786.400	-	786.400	898.100	-	898.100	936.400	-	936.400
Lasten overhead	10.982.100	19.000	10.963.100	10.811.000	-	10.811.000	10.737.900	-	10.737.900	10.748.500	-	10.748.500
Lasten vennootschapsbelasting	25.000	25.000	-	25.000	25.000	-	25.000	25.000	-	25.000	25.000	-
Lasten onvoorzien (incidenteel)	-36.400	-	-36.400	-61.400	-	-61.400	-61.400	-	-61.400	-61.400	-	-61.400
Totale lasten BBV programma's	11.703.500	44.000	11.659.500	11.561.000	25.000	11.536.000	11.599.600	25.000	11.574.600	11.648.500	25.000	11.623.500
Baten algemene dekkingsmiddelen	49.746.700	-	49.746.700	50.681.900	-	50.681.900	50.858.200	-	50.858.200	48.094.900	-	48.094.900
Baten overhead	245.300	-	245.300	245.300	-	245.300	245.300	-	245.300	245.300	-	245.300
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale baten BBV programma's	49.992.000	0	49.992.000	50.927.200	0	50.927.200	51.103.500	0	51.103.500	48.340.200	0	48.340.200
Saldo van BBV programma's	38.288.500	-44.000	38.332.500	39.366.200	-25.000	39.391.200	39.503.900	-25.000	39.528.900	36.691.700	-25.000	36.716.700
Totale saldo van baten en lasten van de programma's raad en BBV	-2.136.200	-1.983.600	-152.600	381.000	-627.000	1.008.000	1.480.900	-15.000	1.495.900	-1.287.500	-15.000	-1.272.500
Stortingen in reserves	400.000	400.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	3.243.600	1.832.000	1.411.600	1.389.900	-	1.389.900	1.333.300	-	1.333.300	1.287.500	-	1.287.500
Geraamd resultaat	2.843.600	1.432.000	1.411.600	1.389.900	0	1.389.900	1.333.300	0	1.333.300	1.287.500	0	1.287.500
Totaal lasten	67.600.200	2.393.600	65.206.600	65.804.100	637.000	65.167.100	65.017.600	25.000	64.992.600	65.097.700	25.000	65.072.700
Totaal baten	68.307.600	1.842.000	66.465.600	67.575.000	10.000	67.565.000	67.831.800	10.000	67.821.800	65.097.700	10.000	65.087.700
Saldo baten en lasten	707.400	-551.600	1.259.000	1.770.900	-627.000	2.397.900	2.814.200	-15.000	2.829.200	0	-15.000	15.000

6.3 Financiële foto 2023-2026

In de cijfers komt alles samen

De voorstellen die in deze programmabegroting opgenomen zijn hebben, in de meeste gevallen, financiële consequenties. In onderstaand overzicht laten wij deze gebundeld zien. Voor de inhoudelijke beleidstoelichting verwijzen wij naar de programma's en paragrafen.

	Investering	2023	2024	2025	2026	Pagina
Saldo onvoorzien structureel begroting 2023-2026		1.409.400	1.385.700	1.382.700	1.382.700	
Mutaties raad 9 november 2021		-41.500	-41.500	-41.500	-41.500	
Mutaties raad 21 december 2021		-140.400	-143.300	-143.600	-143.600	
Mutaties raad 22 februari 2022		-	-	-	-	
Mutaties raad 19 april 2022		-10.600	-10.600	-10.600	-10.600	
Mutaties raad 31 mei 2022		-	-	-	-	
Mutaties raad 12 juli 2022 cijfers 1e Prorap 2022		-838.000	-935.600	-939.000	-939.000	
Begrotingen verbonden partijen 2023						
Veiligheidsregio Limburg Noord		-34.000	-64.000	-64.000	-64.000	
Westrom		-24.500	-61.400	-87.100	-50.100	
SC MER		-700.500	-599.900	-615.800	-615.800	
BsGW		-30.700	-12.400	-11.700	-16.400	
Omnibuzz		-13.700	-22.700	-34.300	-51.000	
RUD Limburg Noord		-	-	-	-	
RD Maasland		37.900	37.900	37.900	37.900	
Grenspark Maas-Swalm-Nette		-	-	-	-	
Vertrekpunt financiële positie begroting 2023-2026		-386.600	-467.800	-527.000	-511.400	
Bestaand beleid						
Meicirculaire 2022; overheveling voogdij/18+ van SD naar algemene uitkering		-1.332.100	-1.300.000	-1.269.300	-1.301.100	
Meicirculaire 2022; inburgering, leerbaarheidstoets		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	
Meicirculaire 2022; armoedebestrijding kinderen		-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	
Meicirculaire 2022; accres en overige ontwikkelingen		2.338.000	4.039.000	5.243.000	2.712.000	
Meicirculaire 2022; POK gelden		110.000	110.000	110.000	110.000	
Meicirculaire 2022; schrappen opschalingskorting t/m 2025		456.000	610.000	763.000	-	
Meicirculaire 2022; extra middelen jeugdzorg 2023		318.000	-	-	-	
Bijstelling AU: advies provincie mbt verwerking afspraken Rijk jeugdmiddelen		-14.000	185.000	-237.000	-628.000	
Meicirculaire 2022; herijking algemene uitkering o.b.v. def. korting		180.000	12.000	-348.000	-348.000	
Meicirculaire 2022; suppletie-uitkering herverdeeffecten		1.341.000	981.000	622.000	622.000	
Meicirculaire 2022; indexering naar prijspeil 2023 (verleggen basisjaar)		661.000	658.000	656.000	652.000	
Meicirculaire 2022; uitbreiding BOA capaciteit		33.000	33.000	33.000	33.000	
Septemercirculaire 2022; Wet kwaliteitsborging (bedrag indicatief)		16.000	16.000	16.000	16.000	
Septemercirculaire 2022; Invoering Omgevingswet (bedrag indicatief)		239.600	239.600	239.600	239.600	
Stelpost BCF verhogen o.b.v. afrekening 2021		192.000	192.000	192.000	192.000	
OND KG Bijstelling kredieten JIP/MIP 2023-2026		-	-39.800	-101.100	-205.700	
Rentekosten e.d.		161.100	220.900	80.200	135.900	
LOK HEF OZB woningen en niet woningen 1% vanaf 2025				40.000	80.000	
LOK HEF (Water-)toeristenbelasting		21.200	25.600	28.300	28.300	
LOK HEF Forensenbelasting		4.400	4.400	4.400	4.400	
LOK HEF Waboleges		12.000	12.000	12.000	12.000	
LOK HEF Rechten lijkbezorging, marktgelden en overige leges		8.400	8.400	8.400	8.400	
LOK HEF Parkeergelden		15.000	15.000	15.000	15.000	
LOK HEF Hondenbelasting		-	-	-	-	
Raad oktober 2022; inrichting ontmoetingsruimte Andreashal	110.000		-7.300	-7.300	-7.300	
Bestaand beleid begroting 2023-2026		4.751.600	6.005.800	6.091.200	2.361.500	

		Investering	2023	2024	2025	2026	Pagina
Nieuw beleid							
3.1	Algemeen bestuur en bedrijfsvoering						
3.1.2	Capaciteit kinderraad	fte	-43.300	-43.300	-43.300	-43.300	15
3.1.4	Integraal veiligheidsplan		-	-	-	-	17
3.1.5	Personeelsplanning en krapte op de arbeidsmarkt	fte	-138.000	-138.000	-138.000	-138.000	18
3.1.5	Ondersteuning management	fte	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000	18
3.1.5	Duurzame inzetbaarheid van medewerkers/vitaliteitsbeleid		-400.000	-	-	-	19
3.1.5	Flexibele schil bezwaar/beroep		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	19
3.1.5	Cao verhoging 2023		-560.000	-560.000	-560.000	-560.000	20
3.1.5	Tijdelijk personeel		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	20
3.1.5	Opleidingsbudget		-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	20
3.2	Dienstverlening						
3.2.1	Aanschaf persoonlijke internet pagina (PIP)		-10.000	-	-	-	28
3.2.1	Aanschaf persoonlijke internet pagina (PIP)		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	28
3.2.1	Aanschaf E-dienst huwelijk- en geregistreerd partnerschap		-9.000	-	-	-	28
3.2.1	Aanschaf E-dienst huwelijk- en geregistreerd partnerschap		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	28
3.2.1	Personeel Klant Contact Centrum	fte	-121.600	-121.600	-121.600	-121.600	29
3.2.1	Kwaliteitsmedewerkers en projectleider	fte	-243.100	-243.100	-243.100	-243.100	30
3.2.2	Programma dienstverlening MER breed		-	-	-	-	31
3.2.3	Eisen landelijke wet- en regelgeving		-	-	-	-	32
3.3	Sociaal domein						
3.3.1	Toekomstbestendige zorg		-	-	-	-	36
3.3.1	Versterken sociale basisinfrastructuur		-	-	-	-	37
3.3.1	Coördinator/coach sociaal wijkteam	fte	-82.400	-82.400	-82.400	-82.400	38
3.3.2	Sociaal raadslieden		-27.600	-27.600	-27.600	-27.600	39
3.3.3	Indexering budgten WMO		-120.000	-120.000	-120.000	-120.000	40
3.3.4	Communicatie en marketing sociaal domein	fte	-	-	-	-	41
3.3.4	Dorpscontactpersonen	fte	-78.500	-	-	-	41
3.3.4	Inclusie	fte	-75.500	-75.500	-	-	42
3.3.5	Laaggeletterdheid - Participatie		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	43
3.3.5	Nieuwe Wet Inburgering		-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	44
3.3.5	Ontwikkeling participatie		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	45
3.3.6	Sport; aanleg jeu de boules baan Linne en omvorming regulier sportveld MBC 13		-21.000	-	-	-	46
3.3.6	Sport; aanleg jeu de boules baan Linne en omvorming regulier sportveld MBC 13		-	-7.500	-7.500	-7.500	46
3.3.6	Indexering subsidies sociaal domein		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	46
3.3.6	Gemeenschapshuizen en accommodaties; Algemeen	400.000	-	-16.000	-16.000	-16.000	47
3.3.6	Gemeenschapshuizen en accommodaties; Kloosterhof		PM	PM	PM	PM	47
3.3.6	Gemeenschapshuizen en accommodaties; Don Bosco		-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	47
3.3.6	Bibliotheek		-29.000	-29.000	PM	PM	48
3.3.7	Jeugdzorg algemeen		-110.000	-125.000	-125.000	-125.000	49
3.3.7	Indexatie jeugdzorg		-385.000	-385.000	-385.000	-385.000	49
3.3.7	Hervormingsagenda jeugdzorg		-	100.000	500.000	500.000	50
3.4	Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed						
3.4.1	Wegen- en groenbeheerplan; wegen		-291.100	-286.100	-291.100	-331.100	56
3.4.1	Wegen- en groenbeheerplan; groen		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	56
3.4.1	Duurzaam en toekomstbestendige groenvoorziening		-207.500	-207.500	-207.500	-207.500	56
3.4.1	Leasekosten voertuigen groepsdetachering		-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	56
3.4.1	Nieuw beleidsplan openbare verlichting		-15.000	-	-	-	56
3.4.1	Indexatie energiekosten		-420.000	-420.000	-	-	57

		Investerings	2023	2024	2025	2026	Pagina
	Nieuw beleid						
3.5	Leefomgeving, wonen en economie						
3.5.1	Uitvoering plan van aanpak gemeentebreed Omgevingsplan		-90.000	-90.000	-90.000	-90.000	64
3.5.1	Uitvoeringsprogramma (UP) MER-OD		-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	65
3.5.1	Extra taken MER-OD		-135.000	-	-	-	65
3.5.1	Herinrichting voetbalvelden Stevensweert	144.000		-7.200	-7.200	-7.200	65
3.5.2	Beheer bossen en natuurterreinen		-57.000	-57.000	-57.000	-57.000	66
3.5.2	Zorgplan Natuur en Landschap		-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	66
3.5.2	Groenimpuls Maasgouw		-100.000	-	-	-	67
3.5.3	Energietransitie lokaal		-	-	-	-	68
3.5.3	Communicatie duurzaamheid	fte	-80.000	-	-	-	68
3.5.3	Regionale Energie Strategie (RES 2.0)		-	-	-	-	68
3.5.4	Afval en riolering bijstellingen kosten rente, btw, overhead e.d.		152.400	168.300	186.000	202.700	69
3.5.5	Woonwagendplaatsen		-30.000	-	-	-	70
3.5.7	Regionale verkeersplannen		-24.000	-	-	-	72
3.5.7	Regionale verkeersplannen		-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	72
3.5.8	Economisch uitvoeringsprogramma	fte	-80.000	-80.000	-	-	73
3.5.8	Economisch uitvoeringsprogramma		-30.000	-	-	-	73
3.5.8	Keyport		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	74
3.5.8	Centrumvisie Heel		-	-	-	-	74
3.5.8	Evenementen		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	74
3.5.8	Robuuste samenwerking van Limburgse en Belgische Limburgse havens		-	-	-	-	75
3.5.8	Revitalisering industriehaven Koeweide Maasbracht		-50.000	-	-	-	75
3.5.9	Waardevol Toerisme Maasgouw		-75.000	-	-	-	76
3.5.9	Capaciteit programmamanager/projectleider	fte	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000	76
3.6	Gebiedsontwikkelingen						
3.6.1	Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen personeel	fte	-200.000	-	-	-	84
3.6.1	Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen advies en overige kosten		-300.000	-	-	-	84
3.6.2	Gebiedsontwikkeling Land van Thorn-Maasresidence		PM	-	-	-	85
3.6.3	Gebiedsontwikkeling Thorn-Meersveld-Wessem		-	-	-	-	86
3.6.4	Gebiedsontwikkeling vakantieparken		-90.000	-	-	-	87
3.6.4	Gebiedsontwikkeling Woon-zorg cluster Heel		-	-	-	-	88
3.6.6	Gebiedsontwikkeling Clauscentrale		-	-	-	-	89
3.6.7	Gebiedsontwikkeling havengebied Maasbracht		-	-	-	-	90
Nieuw beleid begroting 2023-2026			-5.489.700	-3.767.000	-2.749.800	-2.773.100	
	Nieuw beleid incidenteel		-1.832.000	-184.500	-	-	
	Nieuw beleid structureel		-1.901.000	-1.846.700	-1.446.700	-1.446.700	
	Loon en prijsindexaties		-1.909.100	-1.904.100	-1.489.100	-1.529.100	
	Dekking nieuw beleid incidenteel uit de algemene reserve		1.832.000	-	-	-	
	Stelpost inkomsten/algemene uitkering 2026					923.000	
Post onvoorzien structureel 2023-2026			707.300	1.771.000	2.814.400	-	

Toelichting bij de financiële foto

Hieronder volgt een korte toelichting op de wijzigingen m.b.t. het bestaand beleid.

- Meicirculaire 2022; budgettair neutraal ramen

Van Rijksweg zijn via de Meicirculaire diverse middelen herschikt en budgettair neutraal opgenomen.

Het betreft:

- Voogdij/18+ (€ 1.332.100 aflopend naar € 1.301.100)
- Inburgering, leerbaarheidstoets (€ 5.000)
- Armoedebestrijding kinderen (€ 4.000)
- POK gelden (€ 110.000)
- Extra middelen jeugdzorg 2023 (€ 318.000)
- Uitbreiding BOA capaciteit (€ 33.000)
- Wet kwaliteitsborging (€ 16.000 indicatief)
- Invoering Omgevingswet (€ 239.600 indicatief)

De indicatieve bedragen in de Meicirculaire 2022 worden in de Septembercirculaire 2022 definitief verwerkt.

- Meicirculaire 2022 accres en overige ontwikkelingen

Dit betreft het saldo van het bedrag dat wij extra ontvangen aan algemene uitkering op basis van de Meicirculaire 2022.

- Meicirculaire 2022; schrappen opschalingskorting t/m 2025

Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 t/m 2025. De opschalingskorting is een korting op het gemeentefonds om te bewerkstellingen dat gemeenten gaan opschalen zodat kosten worden bespaard. Omdat in de eerdere meerjarenbegroting deze opschalingskorting wel al was ingeprijsd, is er nu t/m 2025 sprake van een budgettair voordeel.

- Bijstelling algemene uitkering jeugdmiddelen

Het Rijk en de VNG hebben afspraken gemaakt betreffende de tekorten Jeugdzorg en de hervormingen van het Jeugdstelsel. Op 22 juli ontvingen wij van de provincie het advies hoe deze afspraken te verwerken in onze begroting. De te verwachten maatregelen van het Rijk zijn nu verwerkt conform het advies van de provincie. Dit berekent een neerwaartse bijstelling oplopend naar € 628.000.

- Meicirculaire 2022; herijking algemene uitkering o.b.v. de definitieve korting

De definitieve korting voor onze gemeente is bekend; 2023 € 7,50, € 2024: € 22,50 en 2025 € 37,50. In de begroting 2022 hebben wij reeds opgenomen: 2023 € 15,00, € 2024: € 23,00 en 2025 € 23,00. Het verschil is voor 2023 en 2024 een voordeel van respectievelijk € 180.000 en € 12.000. Vanaf 2025 is het nadeel structureel € 348.000.

- Meicirculaire 2022; suppletie-uitkering herverdeeleffecten

Om te bewerkstelligen dat het herverdeeleffect als gevolg van het nieuwe verdeelmodel gefaseerd tot stand komt, ontvangen wij een suppletie-uitkering. Voor 2023 € 1.341.000 aflopend naar € 622.000.

- Meicirculaire 2022 index naar prijspeil 2023

Aanpassing als gevolg van het verleggen van het basisjaar (van prijspeil 2022 naar prijspeil 2023 en wijziging verdeelmaatstaven algemene uitkering (€ 661.000 aflopend naar € 652.000). Bij de vaststelling van de Programmabegroting door het college waren de cijfers uit de Septembercirculaire 2022 nog niet bekend.

- Stelpost afrekening btw BCF (btw compensatiefonds)

In 2022 is structureel een bedrag opgenomen van € 200.000. De afrekening over 2021 bedroeg € 392.000. Op basis van een advies vanuit het ministerie van BZK mag de afrekening van 2021 structureel in onze begroting worden opgenomen. Derhalve een bijstelling van € 192.000.

- Bijstellingen kredieten JIP/MIP 2023-2026

Toevoegingen en verhogingen van investeringen aan het JIP 2023 en MIP 2024 zorgen voor extra kapitaallasten vanaf 2024. Zie voor meer informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

- **Rentekosten e.d.**
Deze bijstelling heeft te maken met o.a. de te verwachten werkelijk betaalde rente. Voor 2022 een voordelig bedrag van € 161.100 aflopend naar 2026 voor een bedrag van € 135.900 (voordelig) (zie toelichting par. 4.1)
- **OZB woningen en niet-woningen 2025 en 2026**
In de Programmabegroting 2021 is structureel een verhoging van de OZB opgenomen van 1% voor 2021 t/m 2024. In het jaar 2022 is dit abusievelijk niet doorgetrokken voor 2025. Dit wordt nu gecorrigeerd voor 2025 en ook voor het jaar 2026. Voordeel € 40.000 cumulatief.
- **(Water-)toeristenbelasting en forensenbelasting**
Indexatie van 3% o.b.v. index meicirculaire 2022. Het bedrag van de toeristenbelasting loopt op door de gefaseerde uitbreiding van de vakantiewoningen bij Maasresidence (€ 25.600 oplopend naar € 32.700).
- **Waboleges, rechten lijkbezorging, marktgelden en overige leges**
Indexatie van 3% o.b.v. index Meicirculaire 2022 (€ 20.400) (zie ook par. Lokale heffingen).
- **Parkeergelden**
Een verhoging van het dagtarief van € 0,50 (€ 15.000). Tarief wordt € 3,50 (zie ook paragraaf Lokale heffingen).
- **Hondenbelasting**
De hondenbelasting blijft gelijk aan het tarief van 2022 (zie ook paragraaf Lokale heffingen).
- **Inrichting ontmoetingsruimte Andreashal**
In de raad van oktober 2022 wordt een voorstel gedaan voor de investering in de inrichting van de ontmoetingsruimte Andreashal. De kapitaallasten (€ 7.300) vanaf 2024 zijn vooruitlopend op besluitvorming reeds meegenomen in deze financiële foto.

Meerjarenraming 2024-2026

Het Rijk is voornemens om vanaf 2026 een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten te introduceren. Tot en met 2025 is de huidige systematiek van kracht en ook vertaald in de Meicirculaire en in onze begroting. Door het inboeken van de opschalingskorting en bevriezen van volumeontwikkelingen is er veel onzekerheid over de omvang van het gemeentefonds vanaf 2026. Dit resulteert in een tekort in de jaarschijf 2026, die vooralsnog in deze begroting sluitend is gemaakt door een stelpost inkomsten/algemene uitkering van € 923.000 op te nemen. In september 2022 wordt meer duidelijkheid vanuit het Rijk verwacht, waarbij het uitgangspunt is dat compensatie gaat plaatsvinden. De uitkomsten van de Septembercirculaire 2022 kunnen niet meer in dit boekwerk worden verwerkt, maar wordt wel separaat aan de raad kenbaar gemaakt en kan in het besluitvormingsproces van de Programmabegroting 2023 worden meegenomen. De hieruit voortvloeiende financiële mutaties zullen als begrotingswijziging worden verwerkt.

Ontwikkelingen

De financiële foto is opgesteld in juli 2022. De ontwikkelingen staan echter niet stil, waardoor de begroting aan verandering onderhevig is.

Kredieten

Op basis van de financiële verordening ex. artikel 212 Gemeentewet is de beschikbaarstelling van kredieten nader bepaald. Betreffende kredieten zijn expliciet in het besluit bij vaststelling van de Programmabegroting 2023 opgenomen, met daarbij met name een verwijzing naar het in de bijlage van deze begroting opgenomen JIP 2023.

6.4 Overzicht loon- en prijsindexaties 2023-2026

In de voorliggende begrotingen van de gemeente Maasgouw werd in principe als uitgangspunt gehanteerd dat er geen rekening werd gehouden met indexering van budgetten als gevolg van inflatie. Alleen indien er sprake was van contractuele overeenkomsten werd indexering toegepast. Dat heeft tot dusver geresulteerd in een marginaal budgettaire effect van inflatie en daaropvolgende indexering van budgetten.

Sinds het 2^e kwartaal 2022 is er sprake van substantiële prijsstijgingen. De eerste doorwerkingen van deze hoge inflatiepercentages hebben we voor de zomer financieel vertaald in de 1^e Prorap 2022, waarbij tevens de kanttekening werd geplaatst dat we nog niet alle prijsstijgingen hadden vertaald en bovendien sprake kon zijn van een nog verdere stijging. Deze kanttekening is nog steeds van toepassing en is met name afhankelijk van hoe de situatie in Oekraïne zich zal ontwikkelen en welke alternatieven voorhanden zijn.

Gezien het substantiële budgettaire effect zijn in onderstaande tabel alle loon- en prijsstijgingen weergegeven zoals deze in de begroting 2023 en meerjarenraming opgenomen. Uitgangspunt is nog steeds dat, indien er sprake is van verdere prijsstijging, deze hogere kosten via de gezamenlijk 'trap op – trap af'-systematiek grotendeels gecompenseerd zullen worden vanuit het Rijk via de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

		2023	2024	2025	2026	Pagina
3.1.5	Cao personeel 2023	560.000	560.000	560.000	560.000	20
3.1.5	Tijdelijk personeel	50.000	50.000	50.000	50.000	20
3.1.5	Opleidingsbudget	18.000	18.000	18.000	18.000	20
3.3.3	Wmo budgetten	120.000	120.000	120.000	120.000	40
3.3.6	Diverse subsidies sociaal domein	5.000	5.000	5.000	5.000	46
3.3.7	Jeugdzorg budgetten	385.000	385.000	385.000	385.000	49
3.4.1	Wegen	291.100	286.100	291.100	331.100	56
3.4.1	Groen	60.000	60.000	60.000	60.000	56
3.4.1	Energiekosten	420.000	420.000	-	-	57
Totaal		1.909.100	1.904.100	1.489.100	1.529.100	

Alle bijstellingen zijn toegelicht op de pagina's zoals vermeld in de laatste kolom.

Twee componenten worden vanwege het specifieke karakter van de bijstelling uitgelicht:

1. Cao-personeel 2023

In voorgaande Maasgouwse begrotingen werd de systematiek gehanteerd om cao-overeenkomsten financieel te vertalen nadat deze waren overeengekomen. Wel werd de loonstijging als structureel risico vermeld in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'. Verwachting is dat er sprake zal zijn van een substantiële loonstijging om de huidige inflatie te compenseren en daarmee de reële koopkracht (enigszins) op peil te houden. Aan de inkomstenkant wordt door het Rijk rekening gehouden met 4% stijging. Als er aan de uitgavenkant geen rekening wordt gehouden met een budgettaire claim als gevolg van loonstijging, dan wordt de begroting 'scheefgetrokken' en wordt onterecht een te rooskleurige budgettaire positie voorgespiegeld. Derhalve is ervoor gekozen om ook aan de uitgavenkant rekening te houden met een loonstijging van 4% voor Maasgouw en het Maasgouwse aandeel in SC MER. Dit resulteert in een budgettaire claim van € 560.000.

2. Energiekosten

Bij de energiekosten heeft een doorrekening plaatsgevonden als gevolg van gestegen energiekosten. In de 1^e Prorap 2022 was een structurele verhoging van € 390.000 opgenomen vanwege de forse stijging van energietarieven. De energiekosten zijn echter nog verder gestegen, waardoor nogmaals een stijging van energiekosten van € 420.000 wordt voorzien. Omdat op dit moment nog niet ingeschat kan worden of deze hogere kosten van structurele aard zijn en samenhangen met de oorlog in Oekraïne, worden deze kostenstijging vooralsnog als incidenteel beschouwd.

7. Bijlagen

7.1 Jaarlijks Investerings Programma (JIP) 2023

Rentepercentage: 0%

Vervangingsinvesteringen wegen (zo mogelijk in samenhang met het GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Vorbereidingskosten Wal (MIP 2024)	Thorn	€ 23.000	€ 767
Vorbereidingskosten Bogenstraat (MIP 2024)	Thorn	€ 26.000	€ 867
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2)	Stevensweert	€ 810.000	€ 27.000
Maasstraat	Linne	€ 236.000	€ 7.867
Heerbaan	Heel	€ 795.000	€ 26.500
Totaal 2023 (primair)		€ 1.890.000	€ 63.000
Mutaties Fin. Foto 2023-2026:			
Vorbereidingskosten Wal (MIP 2024) index	Thorn	€ 2.600	€ 87
Vorbereidingskosten Bogenstraat (MIP 2024) index + verhoging € 14.000	Thorn	€ 17.000	€ 567
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2) index	Stevensweert	€ 93.200	€ 3.107
Maasstraat index	Linne	€ 27.100	€ 903
Heerbaan (van 2023 naar 2024)	Heel	€ -795.000	€ -26.500
Schuttersweg	Stevensweert	€ 200.000	€ 6.667
Walburgisstraat	Ohé en Laak	€ 682.000	€ 22.733
Oude Maasweg	Maasbracht	€ 574.000	€ 19.133
Totaal 2023 (Fin.Foto)		€ 800.900	€ 26.697
Totaal investeringen 2023 wegen (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 2.690.900	€ 89.697

Vervangingsinvesteringen riolering (GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten incl. 3 % rente
Vorbereidingskosten Wal (MIP 2024)	Thorn	€ 42.800	€ 1.895
Vorbereidingskosten Blauwe Ader: deel 2 Rector Driessenstraat (MIP 2024)	Heel	€ 56.700	€ 2.511
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2)	Stevensweert	€ 540.000	€ 23.914
Maasstraat / afkoppelen	Linne	€ 200.000	€ 9.333
Steenweg	Wessem	€ 180.000	€ 7.971
Elzenweg	Brachterbeek	€ 29.700	€ 1.315
Blauwe ader Heel: deel 1 Mgr Savelbergweg	Heel	€ 510.300	€ 22.599
Relinen 2023	Maasgouw	€ 249.000	€ 11.027
Gemalen mechanisch / elektrisch 2023	Maasgouw	€ 37.000	€ 3.577
Randvoorzieningen mechanisch / elektrisch 2023	Maasgouw	€ 25.000	€ 2.417
Drukriool mechanisch / elektrisch 2023	Maasgouw	€ 29.000	€ 2.803
Scholen / afkoppelen 2023	Maasgouw	€ 40.000	€ 1.867
Totaal 2023 (primair / incl. rente)		€ 1.939.500	€ 91.230

Vervangingsinvesteringen riolering (GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten incl. 3 % rente
Mutaties Fin.Foto 2023-2026:			
Vorbereidingskosten Bogenstraat (MIP 2024) verhoging	Thorn	€ 10.000	€ 443
Vorbereidingskosten Wal (MIP 2024) index	Thorn	€ 4.900	€ 217
Vorbereidingskosten Blauwe Ader: deel 2 Rector Driessenstraat (MIP 2024) index	Heel	€ 6.500	€ 288
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2) index	Stevensweert	€ 62.100	€ 2.750
Maasstraat / afkoppelen index	Linne	€ 23.000	€ 1.073
Steenweg (van 2023 naar 2024)	Wessem	€ -180.000	€ -7.971
Elzenweg index	Brachterbeek	€ 3.400	€ 151
Blauwe ader Heel: deel 1 Mgr Savelbergweg index	Heel	€ 58.700	€ 2.600
Relinen 2023 index	Maasgouw	€ 28.700	€ 1.271
Gemalen mechanisch / elektrisch 2023 index	Maasgouw	€ 4.300	€ 416
Randvoorzieningen mechanisch / elektrisch 2023 index	Maasgouw	€ 2.900	€ 280
Drukriool mechanisch / elektrisch 2023 index	Maasgouw	€ 3.300	€ 319
Scholen / afkoppelen 2023 index	Maasgouw	€ 4.600	€ 215
Totaal 2023 (Fin.Foto) incl. rente		€ 32.400	€ 2.051
Totaal investeringen 2023 riolering (incl. mutaties Fin. Foto + rente)		€ 1.971.900	€ 93.281

Vervangingsinvesteringen openbare verlichting	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
OV plan vervangen lichtmasten 2023	Maasgouw	€ 5.300	€ 133
OV plan vervangen armaturen 2023	Maasgouw	€ 162.800	€ 8.140
Totaal 2023 (primair)		€ 168.100	€ 8.273
Mutaties Fin.Foto 2023-2026:			
OV plan vervangen armaturen 2023 index	Maasgouw	€ 19.300	€ 965
Vervangen (extra) lichtmasten 2023 obv stabiliteitsmeting	Maasgouw	€ 95.000	€ 2.375
Totaal 2023 (Fin.Foto)		€ 114.300	€ 3.340
Totaal investeringen 2023 Openbare Verlichting (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 282.400	€ 11.612

Vervangingsinvesteringen tractieplan	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Volkswagen transporter	Wijkteam	€ 50.400	€ 5.040
Volkswagen transporter	Wijkteam	€ 50.400	€ 5.040
Natzoutstrooier vrachtwagen Maasbracht	Wijkteam	€ 75.400	€ 7.540
Natzoutstrooier pick-up Maasbracht	Wijkteam	€ 58.000	€ 5.800
Totaal 2023 (primair)		€ 234.200	€ 23.420
Mutaties Fin.Foto 2023-2026:			
Elektrische heftruck	Wijkteam	€ 35.000	€ 3.500
Totaal investeringen 2023 tractie (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 269.200	€ 26.920

Overige vervangingsinvesteringen	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
WMO middelen (nieuw) 2023	Maasgouw	€ 157.600	€ 22.514
Totaal 2023 (primair)		€ 157.600	€ 22.514
Mutaties Fin. Foto 2023-2026:			
WMO middelen (nieuw) 2023 / vervallen 1e Prorap 2022	Maasgouw	€ -157.600	€ -22.514
Bluswatervoorzieningen 2023	Maasgouw	€ 45.000	€ 3.000
Hondenspeelplaatsen 2023	Maasgouw	€ 50.000	€ 3.333
Aanpassingen div. gemeenschapsaccommodaties	Maasgouw	€ 400.000	€ 16.000
Herinrichting voetbalvelden	Stevensweert	€ 144.000	€ 7.200
Totaal 2023 (Fin.Foto)		€ 481.400	€ 7.019
Totaal investeringen 2023 overig (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 639.000	€ 29.533
Totaal investeringen 2023 (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 5.853.400	€ 251.043

7.2 Meerjarig Investerings Programma (MIP) 2024-2026

2024

Rentepercentage: 0%

Vervangingsinvesteringen wegen (zo mogelijk in samenhang met het GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Vorbereidingskosten Doormanweg (MIP 2025)	Heel	€ 40.000	€ 1.333
Vorbereidingskosten Molenweg (MIP 2025)	Wessem	€ 34.800	€ 1.160
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2)	Stevensweert	€ 900.000	€ 30.000
Wal	Thorn	€ 207.000	€ 6.900
Bogenstraat	Thorn	€ 234.000	€ 7.800
Totaal 2024 (primair)		€ 1.415.800	€ 47.193
Mutaties Fin. Foto 2023-2026:			
Vorbereidingskosten Doormanweg (MIP 2025) index	Heel	€ 4.600	€ 153
Vorbereidingskosten Molenweg (MIP 2025) index	Wessem	€ 4.000	€ 133
Vorbereidingskosten Casino (MIP 2025)	Thorn	€ 23.000	€ 767
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2) index	Stevensweert	€ 103.500	€ 3.450
Wal index	Thorn	€ 23.800	€ 793
Bogenstraat index	Thorn	€ 27.000	€ 900
Heerbaan (van 2023 naar 2024) + index	Heel	€ 886.400	€ 29.547
Heerbaan (kosten kabels en leidingen)	Heel	€ 300.000	€ 10.000
Totaal 2024 (Fin.Foto)		€ 1.372.300	€ 45.743
Totaal investeringen 2024 wegen (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 2.788.100	€ 92.937

Vervangingsinvesteringen riolering (GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten incl. 3 % rente
Vorbereidingskosten Hofstraat (MIP 2025)	Wessem	€ 34.000	€ 1.506
Vorbereidingskosten St. Antoniusstraat (MIP 2025)	Panheel	€ 19.500	€ 864
Vorbereidingskosten Muncadostraat (MIP 2025)	Stevensweert	€ 13.900	€ 616
Vorbereidingskosten Blauwe Ader: deel 3 Daalzicht (MIP 2025)	Heel	€ 56.700	€ 2.511
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2)	Stevensweert	€ 600.000	€ 26.571
Wal	Thorn	€ 385.200	€ 17.059
Bogenstraat/ afkoppelen	Thorn	€ 100.000	€ 4.667
Blauwe ader Heel: deel 2 Rector Driessenstraat	Heel	€ 510.300	€ 22.599
Relinen 2024	Maasgouw	€ 249.000	€ 11.027
Gemalen mechanisch / elektrisch 2024	Maasgouw	€ 37.000	€ 3.577
Randvoorzieningen mechanisch / elektrisch 2024	Maasgouw	€ 25.000	€ 2.417
Drukriool mechanisch / elektrisch 2024	Maasgouw	€ 29.000	€ 2.803
Scholen / afkoppelen 2024	Maasgouw	€ 40.000	€ 1.867
Totaal 2024 (primair / incl. rente)		€ 2.099.600	€ 98.082

Vervangingsinvesteringen riolering (GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten incl. 3 % rente
Mutaties Fin.Foto 2023-2026:			
Vorbereidingskosten Doormanweg (MIP 2025)	Heel	€ 31.200	€ 1.382
Vorbereidingskosten Molenweg (MIP 2025)	Wessem	€ 10.000	€ 443
Vorbereidingskosten Casino (MIP 2025)	Thorn	€ 43.000	€ 1.904
Vorbereidingskosten Hofstraat (MIP 2025) index	Wessem	€ 3.900	€ 173
Vorbereidingskosten St. Antoniusstraat (MIP 2025) index	Panheel	€ 2.300	€ 102
Vorbereidingskosten Moncadostraat (MIP 2025) index	Stevensweert	€ 1.600	€ 71
Vorbereidingskosten Blauwe Ader: deel 3 Daalzicht (MIP 2025) index	Heel	€ 6.500	€ 288
Reconstructie Stevensweert (oude kern fase 2) index	Stevensweert	€ 69.000	€ 3.056
Wal index	Thorn	€ 44.300	€ 1.962
Bogenstraat/ afkoppelen index	Thorn	€ 11.500	€ 537
Blauwe ader Heel: deel 2 Rector Driessenstraat index	Heel	€ 58.700	€ 2.600
Relinen 2024 index	Maasgouw	€ 28.600	€ 1.267
Gemalen mechanisch / elektrisch 2024 index	Maasgouw	€ 4.300	€ 416
Randvoorzieningen mechanisch / elektrisch 2024 index	Maasgouw	€ 2.900	€ 280
Drukriool mechanisch / elektrisch 2024 index	Maasgouw	€ 3.300	€ 319
Scholen / afkoppelen 2024 index	Maasgouw	€ 4.600	€ 215
Steenweg (van 2023 naar 2024) + index	Wessem	€ 200.700	€ 8.888
Totaal 2024 (Fin.Foto) incl. rente		€ 526.400	€ 23.900
Totaal investeringen 2024 riolering (incl. mutaties Fin. Foto + rente)		€ 2.626.000	€ 121.983

Vervangingsinvesteringen openbare verlichting	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
OV plan vervangen lichtmasten 2024	Maasgouw	€ 5.300	€ 133
OV plan vervangen armaturen 2024	Maasgouw	€ 162.800	€ 8.140
Totaal 2024 (primair)		€ 168.100	€ 8.273
Mutaties Fin.Foto 2023-2026:			
OV plan vervangen armaturen 2024 index	Maasgouw	€ 19.300	€ 965
Totaal investeringen 2024 Openbare Verlichting (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 187.400	€ 9.237

Vervangingsinvesteringen tractieplan	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Volkswagen transporter	Wijkteam	€ 35.800	€ 3.580
Totaal investeringen 2024 tractie (primair)		€ 35.800	€ 3.580

Overige vervangingsinvesteringen	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
WMO middelen (nieuw) 2024	Maasgouw	€ 157.600	€ 22.514
Vervangen kunstgras Voetbal Linne	Linne	€ 719.000	€ 71.900
Totaal 2024 (primair)		€ 876.600	€ 94.414
Mutaties Fin.Foto 2023-2026:			
WMO middelen (nieuw) 2024 / vervallen 1e Prorap 2022	Maasgouw	€ -157.600	€ -22.514
Bluswatervoorzieningen 2024	Maasgouw	€ 45.000	€ 3.000
Hondenspeelplaatsen 2024	Maasgouw	€ 50.000	€ 3.333
Vervangen kunstgras Voetbal Linne index	Linne	€ 82.700	€ 8.270
Totaal 2024 (Fin.Foto)		€ 20.100	€ -7.911
Totaal investeringen 2024 overig (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 896.700	€ 86.503
Totaal investeringen 2024 (incl. mutaties Fin. Foto)		€ 6.534.000	€ 314.240

Vervangingsinvesteringen wegen (zo mogelijk in samenhang met het GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Vorbereidingskosten oud Maasbracht (Fase 4) (MIP 2026)	Maasbracht	€ 83.800	€ 2.793
Vorbereidingskosten Gouv.Houbenstraat / Horionstraat / Hemelrijkstraat (MIP 2026)	Heel	€ 56.000	€ 1.867
Vorbereidingskosten Oliesteestraat (MIP 2026)	Wessem	€ 56.000	€ 1.867
Doormanweg e.o. + index	Heel	€ 401.400	€ 13.380
Molenweg / Van Horneplein + index	Wessem	€ 349.200	€ 11.640
Casino + index	Thorn	€ 256.500	€ 8.550
Totaal investeringen 2025 wegen (Fin. Foto)		€ 1.202.900	€ 40.097

Vervangingsinvesteringen riolering (GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten incl. 3 % rente
Vorbereidingskosten oud Maasbracht (Fase 4) (MIP 2026)	Maasbracht	€ 47.600	€ 2.108
Vorbereidingskosten Gouv.Houbenstraat / Horionstraat / Hemelrijkstraat (MIP 2026)	Heel	€ 26.600	€ 1.178
Vorbereidingskosten Oliesteestraat (MIP 2026)	Wessem	€ 26.600	€ 1.178
Casino (van 2024 naar 2025) + index	Thorn	€ 477.200	€ 21.133
Doormanweg e.o. / afkoppelen + index	Heel	€ 347.900	€ 16.235
Molenweg / Van Horneplein /afkoppelen + index	Wessem	€ 111.500	€ 5.203
Hofstraat + index	Wessem	€ 341.200	€ 15.110
Sint Antoniusstraat + index	Panheel	€ 196.200	€ 8.689
Blauwe ader Heel: deel 3 Daalzicht + index	Heel	€ 569.000	€ 25.199
Blauwe ader Heel: deel 3 Daalzicht / extra kosten	Heel	€ 431.000	€ 19.087
Relinen 2025 + index	Maasgouw	€ 277.600	€ 12.294
Gemalen mechanisch / elektrisch 2025 + index	Maasgouw	€ 41.300	€ 3.992
Randvoorzieningen mechanisch / elektrisch 2025 + index	Maasgouw	€ 27.900	€ 2.697
Drukriool mechanisch / elektrisch 2025 + index	Maasgouw	€ 32.300	€ 3.122
Scholen / afkoppelen 2025 + index	Maasgouw	€ 44.600	€ 2.081
Totaal investeringen 2025 riolering (Fin. Foto + rente)		€ 2.998.500	€ 139.307

Vervangingsinvesteringen openbare verlichting	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
OV plan vervangen lichtmasten 2025	Maasgouw	€ 5.300	€ 133
OV plan vervangen armaturen 2025 + index	Maasgouw	€ 182.100	€ 9.105
Totaal investeringen 2025 Openbare Verlichting (Fin. Foto)		€ 187.400	€ 9.237

Vervangingsinvesteringen tractieplan	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Volkswagen crafter	Wijkteam	€ 55.400	€ 5.540
Volkswagen transporter	Wijkteam	€ 51.700	€ 5.170
Tractor New Holland	Wijkteam	€ 110.700	€ 11.070
Totaal investeringen 2025 tractie (Fin. Foto)		€ 217.800	€ 21.780

Overige vervangingsinvesteringen	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
WMO middelen (nieuw) 2025	Maasgouw	€ -	€ -
Vervangen kunstgras Tennis Linne + index	Linne	€ 94.800	€ 9.480
Vervangen kunstgras Tennis Stevensweert + index	Stevensweert	€ 94.800	€ 9.480
Ledverlichting div sportaccommodaties + index	Maasgouw	€ 195.100	€ 9.755
Bluswatervoorzieningen 2025	Maasgouw	€ 45.000	€ 3.000
Hondenspeelplaatsen 2025	Maasgouw	€ 25.000	€ 1.667
Totaal investeringen 2025 overig (Fin. Foto)		€ 454.700	€ 33.382
Totaal investeringen 2025 (Fin. Foto)		€ 5.061.300	€ 243.803

Vervangingsinvesteringen wegen (zo mogelijk in samenhang met het GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Vorbereidingskosten diverse wegen (MIP 2027)	Maasgouw	€ 210.000	€ 7.000
Oud Maasbracht (Fase 4)	Maasbracht	€ 2.156.000	€ 71.867
Gouv.Houbenstraat / Horionstraat /Hemelrijkstraat	Heel	€ 1.204.000	€ 40.133
Oliesteenstraat e.o.	Wessem	€ 924.000	€ 30.800
Totaal investeringen 2026 wegen		€ 4.494.000	€ 149.800

Vervangingsinvesteringen riolering (GRP)	Plaats	Krediet	Kapitaallasten incl. 3 % rente
Vorbereidingskosten diverse rioleringswerken (MIP 2027)	Maasgouw	€ 90.000	€ 3.986
Oud Maasbracht (Fase 4)	Maasbracht	€ 924.000	€ 40.920
Gouv.Houbenstraat / Horionstraat /Hemelrijkstraat	Heel	€ 516.000	€ 22.851
Oliesteenstraat e.o.	Wessem	€ 396.000	€ 17.537
Relinen 2026	Maasgouw	€ 249.000	€ 11.027
Gemalen mechanisch / elektrisch 2026	Maasgouw	€ 37.000	€ 3.577
Randvoorzieningen mechanisch / elektrisch 2026	Maasgouw	€ 25.000	€ 2.417
Drukriool mechanisch / elektrisch 2026	Maasgouw	€ 29.000	€ 2.803
Totaal investeringen 2026 riolering (incl. rente)		€ 2.266.000	€ 105.118

Vervangingsinvesteringen openbare verlichting	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
OV plan vervangen lichtmasten 2026	Maasgouw	€ 5.300	€ 133
OV plan vervangen armaturen 2026 (incl. indexering)	Maasgouw	€ 182.100	€ 9.105
Totaal investeringen 2026 Openbare Verlichting		€ 187.400	€ 9.238

Vervangingsinvesteringen tractieplan	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
3 John Deere Maaiers	Maasgouw	€ 190.000	€ 19.000
Tractor John Deere 6010	Maasgouw	€ 114.000	€ 11.400
Eikenprocessierupsstuit	Maasgouw	€ 31.700	€ 3.170
Tractor John Deere 3045 R	Maasgouw	€ 50.700	€ 5.070
Machines onkruidbestrijding	Maasgouw	€ 173.900	€ 34.780
Totaal investeringen 2026 tractie		€ 560.300	€ 73.420

Overige vervangingsinvesteringen	Plaats	Krediet	Kapitaallasten
Bluswatervoorzieningen 2026	Maasgouw	€ 45.000	€ 3.000
Totaal investeringen 2026 overig		€ 45.000	€ 3.000

Totaal investeringen 2026		€ 7.552.700	€ 340.576

7.3 Staat van reserves en voorzieningen 2023-2026

2023

Nummer Reserve	Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2024
1	Alg. res. Maasgouw: weerstandsvermogen	€ 22.722.498	€ -	€ 1.832.000	€ 20.890.498
12	BR opstart Omgevingswet (was: BR incidenteel 2009)	€ 959	€ -	€ -	€ 959
15	Incidenteel 2006 Heel	€ -	€ -	€ -	€ -
23	Incidentele middelen 2006 Maasbracht	€ -	€ -	€ -	€ -
29	Ontwikkelingsbedrijf	€ 720.692	€ -	€ -	€ 720.692
34	Bovenwijkse voorzieningen Maasgouw	€ 2.575	€ -	€ -	€ 2.575
35	Stevolgelden	€ 57.305	€ -	€ -	€ 57.305
40	Bestemmingsreserve claims	€ 2.893.696	€ -	€ 23.700	€ 2.869.996
41	Bestemmingsreserve IZA	€ -	€ -	€ -	€ -
44	Bestemmingsreserve incidenteel 2010	€ -	€ -	€ -	€ -
45	Reserves dekking kapitaallasten (gedeeltelijke dekking)	€ 7.917.074	€ -	€ 407.369	€ 7.509.705
500 t/m 706	Reserves dekking kapitaallasten	€ 14.468.706	€ -	€ 980.551	€ 13.488.155
63	Reserve Wachtgelden Wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
64	Reserve uitkeringen voormalige personeel	€ 300.000	€ 400.000	€ -	€ 700.000
70	Reserve Toeristische Infrastructuur	€ -	€ -	€ -	€ -
71	Reserve Kwaliteitsfonds RO	€ 64.225	€ -	€ -	€ 64.225
78	Reserve bijdrage RD Maasland kap lasten wijkcontainers	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal:	€ 49.147.731	€ 400.000	€ 3.243.620	€ 46.304.110
Nummer Voorziening	Omschrijving Voorziening	Saldo 1-1-2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2024
46	Voorziening schoollocatie Ohé en Laak	€ 92.800	€ -	€ -	€ 92.800
48	Voorziening dubieuze debiteuren	€ 17.088	€ -	€ -	€ 17.088
49	Voorziening dubieuze debiteuren Soza Maasgouw	€ 235.550	€ -	€ -	€ 235.550
51	Voorziening pensioen wethouders	€ 3.069.539	€ -	€ 92.000	€ 2.977.539
57	Voorziening riolering(vervanging en egalisatie)	€ 4.139.804	€ -	€ 1.046.383	€ 3.093.421
58	Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 803.980	€ 777.540	€ 1.232.255	€ 349.265
59	Groot onderhoud kunstwerken(bruggen, duikers, e.d.)	€ 78.920	€ 92.100	€ 63.238	€ 107.782
60	Voorziening wachtgeldverplichting wethouders	€ 21.568	€ -	€ 21.568	€ -
68	Voorziening onderhoud schoolgebouwen	€ 47.641	€ 62.155	€ 50.952	€ 58.844
82	Voorziening afwikkeling grondexploitatie	€ 12.458	€ -	€ -	€ 12.458
83	Voorziening Nautische boulevard Wessum	€ 312.500	€ -	€ -	€ 312.500
84	Voorziening dubieuze belastingdebiteuren BsGW	€ 101.071	€ -	€ -	€ 101.071
	Totaal:	€ 8.932.919	€ 931.795	€ 2.506.396	€ 7.358.318

Nummer Reserve	Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2025
1	Alg. res. Maasgouw: weerstandsvermogen	€ 20.890.498	€ -	€ -	€ 20.890.498
12	Best.reserve opstart Omgevingswet (was: BR incidenteel 2009)	€ 959	€ -	€ -	€ 959
15	Incidenteel 2006 Heel	€ -	€ -	€ -	€ -
23	Incidentele middelen 2006 Maasbracht	€ -	€ -	€ -	€ -
29	Ontwikkelingsbedrijf	€ 720.692	€ -	€ -	€ 720.692
34	Bovenwijkse voorzieningen Maasgouw	€ 2.575	€ -	€ -	€ 2.575
35	Stevolgelden	€ 57.305	€ -	€ -	€ 57.305
40	Bestemmingsreserve claims	€ 2.869.996	€ -	€ 23.700	€ 2.846.296
41	Bestemmingsreserve IZA	€ -	€ -	€ -	€ -
44	Bestemmingsreserve incidenteel 2010	€ -	€ -	€ -	€ -
45	Reserves dekking kapitaallasten (gedeeltelijke dekking)	€ 7.509.705	€ -	€ 396.302	€ 7.113.403
500 t/m 706	Reserves dekking kapitaallasten	€ 13.488.155	€ -	€ 969.874	€ 12.518.282
63	Reserve Wachtgelden Wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
64	Reserve uitkeringen voormalige personeel	€ 700.000	€ -	€ -	€ 700.000
70	Reserve Toeristische Infrastructuur	€ -	€ -	€ -	€ -
71	Reserve Kwaliteitsfonds RO	€ 64.225	€ -	€ -	€ 64.225
78	Reserve bijdrage RD Maasland kap lasten wijkcontainers	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal:	€ 46.304.110	€ -	€ 1.389.876	€ 44.914.235
Nummer Voorziening	Omschrijving Voorziening	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2025
46	Voorziening schoollocatie Ohé en Laak	€ 92.800	€ -	€ -	€ 92.800
48	Voorziening dubieuze debiteuren	€ 17.088	€ -	€ -	€ 17.088
49	Voorziening dubieuze debiteuren Soza Maasgouw	€ 235.550	€ -	€ -	€ 235.550
51	Voorziening pensioen wethouders	€ 2.977.539	€ -	€ 92.000	€ 2.885.539
57	Voorziening riolering(vervanging en egalisatie)	€ 3.093.421	€ -	€ 980.060	€ 2.113.361
58	Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 349.265	€ 777.540	€ 799.666	€ 327.139
59	Groot onderhoud kunstwerken(bruggen, duikers, e.d.)	€ 107.782	€ 92.100	€ 119.706	€ 80.176
60	Voorziening wachtgeldverplichting wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
68	Voorziening onderhoud schoolgebouwen	€ 58.844	€ 62.155	€ 107.261	€ 13.738
82	Voorziening afwikkeling grondexploitaties	€ 12.458	€ -	€ -	€ 12.458
83	Voorziening Nautische boulevard Wessem	€ 312.500	€ -	€ -	€ 312.500
84	Voorziening dubieuze belastingdebiteuren BsGW	€ 101.071	€ -	€ -	€ 101.071
	Totaal:	€ 7.358.318	€ 931.795	€ 2.098.693	€ 6.191.420

Nummer Reserve	Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2026
1	Alg. res. Maasgouw: weerstandsvermogen	€ 20.890.498	€ -	€ -	€ 20.890.498
12	Best.reserve opstart Omgevingswet (was: BR incidenteel 2009)	€ 959	€ -	€ -	€ 959
15	Incidenteel 2006 Heel	€ -	€ -	€ -	€ -
23	Incidentele middelen 2006 Maasbracht	€ -	€ -	€ -	€ -
29	Ontwikkelingsbedrijf	€ 720.692	€ -	€ -	€ 720.692
34	Bovenwijkse voorzieningen Maasgouw	€ 2.575	€ -	€ -	€ 2.575
35	Stevolgelden	€ 57.305	€ -	€ -	€ 57.305
40	Bestemmingsreserve claims	€ 2.846.296	€ -	€ -	€ 2.846.296
41	Bestemmingsreserve IZA	€ -	€ -	€ -	€ -
44	Bestemmingsreserve incidenteel 2010	€ -	€ -	€ -	€ -
45	Reserves dekking kapitaallasten (gedeeltelijke dekking)	€ 7.113.403	€ -	€ 395.356	€ 6.718.047
500 t/m 706	Reserves dekking kapitaallasten	€ 12.518.282	€ -	€ 937.991	€ 11.580.291
63	Reserve Wachtgelden Wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
64	Reserve uitkeringen voormalige personeel	€ 700.000	€ -	€ -	€ 700.000
70	Reserve Toeristische Infrastructuur	€ -	€ -	€ -	€ -
71	Reserve Kwaliteitsfonds RO	€ 64.225	€ -	€ -	€ 64.225
78	Reserve bijdrage RD Maasland kap lasten wijkcontainers	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal:	€ 44.914.235	€ -	€ 1.333.347	€ 43.580.888
Nummer Voorziening	Omschrijving Voorziening	Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2026
46	Voorziening schoollocatie Ohé en Laak	€ 92.800	€ -	€ -	€ 92.800
48	Voorziening dubieuze debiteuren	€ 17.088	€ -	€ -	€ 17.088
49	Voorziening dubieuze debiteuren Soza Maasgouw	€ 235.550	€ -	€ -	€ 235.550
51	Voorziening pensioen wethouders	€ 2.885.539	€ -	€ 92.000	€ 2.793.539
57	Voorziening riolering(vervanging en egalisatie)	€ 2.113.361	€ -	€ 1.006.922	€ 1.106.439
58	Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 327.139	€ 777.540	€ 877.297	€ 227.382
59	Groot onderhoud kunstwerken(bruggen, duikers, e.d.)	€ 80.176	€ 92.100	€ 119.706	€ 52.570
60	Voorziening wachtgeldverplichting wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
68	Voorziening onderhoud schoolgebouwen	€ 13.738	€ 62.155	€ 19.143	€ 56.750
82	Voorziening afwikkeling grondexploitaties	€ 12.458	€ -	€ -	€ 12.458
83	Voorziening Nautische boulevard Wessem	€ 312.500	€ -	€ -	€ 312.500
84	Voorziening dubieuze belastingdebiteuren BsGW	€ 101.071	€ -	€ -	€ 101.071
	Totaal:	€ 6.191.420	€ 931.795	€ 2.115.068	€ 5.008.147

Nummer Reserve	Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2026	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2027
1	Alg. res. Maasgouw: weerstandsvermogen	€ 20.890.498	€ -	€ -	€ 20.890.498
12	Best.reserve opstart Omgevingswet (was: BR incidenteel 2009)	€ 959	€ -	€ -	€ 959
15	Incidenteel 2006 Heel	€ -	€ -	€ -	€ -
23	Incidentele middelen 2006 Maasbracht	€ -	€ -	€ -	€ -
29	Ontwikkelingsbedrijf	€ 720.692	€ -	€ -	€ 720.692
34	Bovenwijkse voorzieningen Maasgouw	€ 2.575	€ -	€ -	€ 2.575
35	Stevolgelden	€ 57.305	€ -	€ -	€ 57.305
40	Bestemmingsreserve claims	€ 2.846.296	€ -	€ -	€ 2.846.296
41	Bestemmingsreserve IZA	€ -	€ -	€ -	€ -
44	Bestemmingsreserve incidenteel 2010	€ -	€ -	€ -	€ -
45	Reserves dekking kapitaallasten (gedeeltelijke dekking)	€ 6.718.047	€ -	€ 395.356	€ 6.322.691
500 t/m 706	Reserves dekking kapitaallasten	€ 11.580.291	€ -	€ 892.119	€ 10.688.173
63	Reserve Wachtgelden Wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
64	Reserve uitkeringen voormalige personeel	€ 700.000	€ -	€ -	€ 700.000
70	Reserve Toeristische Infrastructuur	€ -	€ -	€ -	€ -
71	Reserve Kwaliteitsfonds RO	€ 64.225	€ -	€ -	€ 64.225
78	Reserve bijdrage RD Maasland kap lasten wijkcontainers	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal:	€ 43.580.888	€ -	€ 1.287.475	€ 42.293.414
Nummer Voorziening	Omschrijving Voorziening	Saldo 1-1-2026	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2027
46	Voorziening schoollocatie Ohé en Laak	€ 92.800	€ -	€ -	€ 92.800
48	Voorziening dubieuze debiteuren	€ 17.088	€ -	€ -	€ 17.088
49	Voorziening dubieuze debiteuren Soza Maasgouw	€ 235.550	€ -	€ -	€ 235.550
51	Voorziening pensioen wethouders	€ 2.793.539	€ -	€ 92.000	€ 2.701.539
57	Voorziening riolering(vervanging en egalisatie)	€ 1.106.439	€ -	€ 955.784	€ 150.655
58	Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 227.382	€ 777.540	€ 877.297	€ 127.625
59	Groot onderhoud kunstwerken(bruggen, duikers, e.d.)	€ 52.570	€ 92.100	€ 119.706	€ 24.964
60	Voorziening wachtgeldverplichting wethouders	€ -	€ -	€ -	€ -
68	Voorziening onderhoud schoolgebouwen	€ 56.750	€ 62.155	€ 19.143	€ 99.762
82	Voorziening afwikkeling grondexploitatie	€ 12.458	€ -	€ -	€ 12.458
83	Voorziening Nautische boulevard Wessem	€ 312.500	€ -	€ -	€ 312.500
84	Voorziening dubieuze belastingdebiteuren BsGW	€ 101.071	€ -	€ -	€ 101.071
	Totaal:	€ 5.008.147	€ 931.795	€ 2.063.930	€ 3.876.012

